

UKDE KİTAPLIĞI: 39

*Bu soykimliği çalışmamı 309 yıl önce soylarının perakenteye
düşerek kaybolup bilinemeyeceğinden
endişe eden;
Alcı aşiretimize,
Tecirli oymağımıza ve
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) ana boyumuza
ithaf ediyorum.*

Mehmet ADİL (ALCIOĞLU)

Editör:
Serdar YAKAR

Baskı – Cilt:
Has Ofset

Baskı Tarihi :
Ağustos 2006

UKDE

Yazışma Adresi:
Halit ALCI
Serbest Muhasebeci-Mâli Müşavir
Yeni Hükümet Cad. Yenişehir İş Hanı
Kat 3 No 90
Kahramanmaraş

Mehmet ADİL (ALCIOĞLU)

**TARİHTE
ALCI-TECİRLİ
(BEĞDİLİ- İLBeyLİ-ELBEYLİ)
TÜRKMENLERİ SOYKİMLİKLERİ**

**UKDE KİTAPLIĞI
KAHRAMANMARAŞ
2006**

Mehmet ADİL (ALCIOĞLU):

1933 yılında Kahramanmaraş'ın Göksun ilçesi Değirmendere kasabasında doğdu. İlkokulda adı "aritmetikçi"ye çıkmasına rağmen ilkokuldan sonra eğitimine devam edemedi. Ailesine yardımcı olmak gayesi ile 17 yaşına kadar Değirmendere de kaldı. 17 yaşında memleketinden ayrılarak Maraş, Adana, İstanbul, Ankara gibi değişik vilayetlerde kaldı. Gençlik yıllarından itibaren Kur'an'ın ilk ayetinin "oku" emri olmasının tesirinde kalarak okumayı çok sevdi. Düzenli bir şekilde günde en az dört saat olmak üzere okumaya özel zaman ayırdı. İlgi alanına giren bir çok konuda araştırmalar yaptı. Almanya'ya giden ilk işçi kabilelerinin içinde yer alarak 1964'de işçi olarak yurt dışına gitti. On yıl boyunca çalışırken, Hollanda, Avusturya, Fransa, Norveç, Bulgaristan ve Yugoslavya gibi ülkeleri gezdi. 1974'de yeniden yurda döndü. Ticaretle uğraştı. 1985'de emekliye ayrıldıktan sonra soy kimliğini araştırmak için ülke içerisinde 30'u aşkın şehri ve Suriye ve Suudi Arabistan'ı gezdi. Aslında atalarının 309 yıllık vasiyetinin babası aracılığıyla kendine intikali ile bu konuyu araştırmaya henüz 12 yaşında iken başlamıştı.

Osmanlıca okur yazar, Almanca bilir. Arapçayı az bilmektedir. Akaid, Fıkıh, Tefsir ve Hadis okumuştur. "Anahtar kilidi nasıl açarsa Risale-i Nurlar da benim kafamı öylesine açtı. Beni manen ve imanen güçlendirdi" demektedir. Tasavvufu özel olarak inceleyerek İmam-ı Gazali'yi, Mevlana Celaleddin-i Rumi'yi, Abdulkadir-i Geylani'yi okudu. "Okuduğum kitapları tahsil için okumuş olsa idim iki üniversite bitirirdim" demektedir. En büyük hazzı kitap okumak olup ailesinin yemeğe çağırmasına; "okumak yemekten daha tatlıdır" der, kitap okumak için sofraya gelmez. Hanımı, latife ile; "senin mezarına bir kucak kitap koyacağım" dermiş. Kendisi de bu latifeye karşı; "kalem ve kağıdı da unutmama" diye cevap vermiş. Kendisi geniş genel kültür sahibidir.

Devlet görevini kutsal kabul etmekle birlikte kendisi devlette görev almayı düşünmemiş. "Yolum İmam-ı Azam'ın yoludur" diyerek devlette niçin görev almadığını açıklamaktadır.

İlk kitabı olan "Tarihte Alcı-Tecirli (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Türkmenleri soykimlikleri"nin ardından bir şiir kitabı ve farklı konulardaki araştırmaları da yayınlanmayı beklemektedir.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	11

BAŞLARKEN

ALLAH'A DUAMIZ.....	13
Sıla-i Rahim Nedir, Nasıl Yapılır.....	13
Sıla-i Rahim Hakkında Ayet-i Kerimeler.....	14
Sıla-i Rahim Hakkında Hadis-i Kutsi.....	15
Sıla-i Rahim Yapan Ne Kazanır.....	16
Sıla-i Rahimi Terkedenin Kaybı.....	16
Sıla-i Rahim Irkçılık Olur mu?.....	17
İrkçılık Ayrı Akrabaya İlgi Ayrıdır.....	17
İslâm'da Önce Akrabaya Yardım Emredilmiştir.....	18
Herkesin Soyunun Bilinmesi Gereklidir.....	19
Peygamber Efendimiz (sav) Kendi Soyunu Bilmeye Söylemeye İhtiyaç Duymuş mudur?.....	20
Resulullah Efendimizin Nesebi Âliyesi.....	21
İslâm'da Sıla-i Rahim Bu Derece Mühim ve Önemli Olduğu Halde Çoklarınca Bu Neden Terk Ediliyor?.....	21
Soyların Bilinmesinin Vatana Millete Bir Yararı Var mıdır?.....	23
Dert Bu İse Dermanı Nedir?.....	26
Bilinmesi Zaruri Olan Bir Mesele.....	26
Yabancıların Tarihimizi ve Soyumuzu Karıştırıp Karıştırmalarına Dikkat Etmeliyiz.....	28
Böyle Bir Çalışmanın Ve Bu Eseri Araştırarak Toplamamın Sebepleri Şunlardır.....	33
Hz. Adem Aleyhisselam.....	36
Hz. Şit Peygamber.....	37
Hz. İdris Peygamber.....	37
Hz. Nuh Peygamber.....	37
Hz. Nuh Peygamberin Oğulları.....	38

Lisan Meselesi.....	39
Hz. Nuh Aleyhisselam Hangi Lisanı Konuştu.....	39
Türkler Hakkında Hadis-i Şerifler.....	40
Cenab-ı Allah (cc) Türklerden Peygamber Göndermiş midir.....	42
Şimdi Dönelim Mevzuumuza.....	44
Rabbimizden Türklere Çok Sevindirici Bir Müjde Mutlu Edici Bir Haber.....	45
Netice.....	46

BİRİNCİ BÖLÜM

BÜTÜN YERYÜZÜNDEKİ MEVCUT İNSANLIĞIN MENŞE-İ.....	49
Türklerin Menşe-i.....	50
Orta Asya da Hunlardan Önce Yaşayan Türkler.....	53
Orta Asya da İlk Türk Göçleri.....	53
Orta Asyada Türk Göçlerinin Sonuçları.....	54
Büyük Hun Devletinin Kuruluşu.....	54
Menşe-i Asya Hunları Olan İlk Göktürk Devleti.....	56
Oğuzların Adının İlk Defa Duyulması.....	56

İKİNCİ BÖLÜM

OĞUZ HAN.....	59
Ebul Gazi Bahadır Han'ın Kimliği.....	60
Oğuz Han'ın Dünyaya Gelişi.....	62
Oğuz Han'ın İnsanları İslama Daveti.....	64
Boz ok, Üç ok Konusu.....	64
Oğuz Han'ın Oğullarına Hitabı.....	65
Son Olarak Oğuz Halkının Ahitleşmesi.....	66

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OĞUZLARIN ÜSTÜN VASIF VE KABİLİYETLERİ.....	68
Oğuzların Yaşama Tarzları.....	72
Oğuzlarda İnanç ve Manevi Hayat.....	73
Oğuzların Gelenek ve Görenekleri.....	74
Oğuzların Giysileri.....	74
Oğuzların İslamiyete Girişleri.....	75
Oğuzlarda Danışma, Konuşma.....	77

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

OĞUZLARIN VE SELÇUKLULARIN KÖKLERİ.....	83
Oğuzlarda İdare.....	84
Selçuk Bey'in Cent Şehrine Gelmesi ve Müslüman Olması.....	84
Selçuk Beyin Ölümü.....	85
Tuğrul ve Çağrı Beyler.....	86
Büyük Selçuklu Devletinin Kuruluşuna Doğru.....	86
Gazneli Mahmud'un Ölümü.....	87
Selçukluların Horasanda Güçlenmesi.....	87
Tuğrul Bey Dönemi.....	88
Selçukluların Sınırlarının Genişlemesi.....	88
Tuğrul Beyin Abbasi Halifesine Yardımları.....	89
Alparslan Dönemi (1063-1072).....	89
Malazgirt Meydan Savaşı (26 Ağustos 1071).....	90
Dünya Tarihi Açısından Malazgirt Savaşının Önemi.....	92
Alp Arslan'ın Ölümü.....	92
Melik Şah Dönemi (1072-1092).....	92
Melik Şah Kızını Halife İle Evlendirip Başkenti İsfahan'a Döndü.....	93
Batını Faaliyetleri.....	93
Sultan Sencer Dönemi (1118-1157).....	94
Büyük Selçuklu Devletinin Yıkılma Nedenleri.....	94
Büyük Selçuklu Devletinin Ardından Kurulan Diğer Selçuklu Devletleri.....	95
Büyük Selçuklu Devletinin Ardından Kurulan Atabeylikler.....	95

BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜRK ANADOLU TARİHİ.....	97
Anadolu Selçuklu Devleti Kurulmadan Önce Kurulan İlk Beylikler.....	98
İlk Türk Beyliklerinin Anadolu'nun Türkleşmesindeki Rolü.....	99
Türkiye Anadolu Selçuklu Devleti (1077-1308).....	100
Süleyman Şah Devri (1077-1086).....	101
Süleyman Şah'ın Güney Faaliyetleri.....	101
Türkiye Selçuklularının Yıkılış Nedenleri.....	103
Anadolu da İlk Uç Teşkilatı.....	103
II. Anadolu Beyliklerinin Kuruluşu.....	103
II. Beyliklerin Anadolu'nun Türkleşmesindeki Rolü.....	104
Osmanlı Devletinin Kuruluşu.....	105

ALTINCI BÖLÜM

YİĞİT TÜRK MİLLETİNİN YİĞİT (BEĞDİLİ-İLBeyLİ-ELBEYLİ) TÜRKMEN BOYU.....	107
Oğuz Boyları Şem'ası.....	111
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Kökü Menşe-i.....	112
Yanlı Yazılmışlara Doğru Cevaplar.....	116
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler Anadolu'ya Ne Zaman Geldiler.....	124
Anadolu Fatihisi Süleyman Şah.....	124
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Anadolu'da Nerelere Geldi.....	128
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler Ne Zaman ve Nerelere Yerleştiler ve Yerleştirildiler.....	134
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Rakka'ya Gönderilmesi ve Oradaki Harpleri ve Firuz Beyle İran'a Gidenler.....	136
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Rakka ve Colap'tan Dağıldıktan Sonra Nerelerde Oldukları.....	156
Ana Aşiretten Kuzey Suriye'den Ayrılıp Başka Bölgelere Gidenler.....	160
İsmi (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Olmayan Beğdili Oymakları.....	165
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'de Boy, Kol, Aşiret, Oymak, Oba ve Aile Teşkilatları.....	166
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'de İnanç ve İslamiyet.....	168
Şimdiki (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'de Dindarlık.....	169
Günümüz (İlbeyli-Elbeyli)'lerinin Karakteristik Yapıları.....	170
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Kültürleri.....	171
Zamanımızda Türkmen Kelimesine Menfi Bakılıyor Aslı Nedir?....	171
Değişik Bölgelerde ve Değişik Zamanlarda (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) İsimleri.....	174
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Eskiden Osmanlılar Zamanında Buldukları Yerler (Bundan Üçyüz Sene Önce).....	175

YEDİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ KISIM.....	179
Tarihi (Alcı-Tecirli).....	179
Alcı-Tecirli'nin Ana Boyları (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerle Anadolu'ya Ne Zaman Geldikleri.....	181
Alcı-Tecirli'nin Anadolu'nun Fethinde Buldukları.....	182
Alcı-Tecirli Anadolu'da İlk Defa Nerelere Geldiler.....	183
Alcı-Tecirli'ler Önce ve Şimdi Nerelindedirler.....	185

Gökşen Kâhya'nın (1931)'de Yazdırdığı Tecirli Obaları.....	187
Bir Tecirli Hatırası Daha Anlatalım.....	191
Bir Şiir de Bizden Olsun.....	192
Gökşen Kâhya'nın Kimliği.....	194
Gökşen Kâhya'nın Aile Efradı.....	194
Gökşen Kâhya'nın Askerlik Hatıraları.....	195
Gökşen Kâhya'nın Evlatlarına Vasiyyeti.....	195
Gökşen Kâhya'nın Yüz Yaşındaki Halen Sağ Olan Oğlu Ökkeş İle Mülakaatımız.....	196
Gökşen Kâhya'nın Torunu İbrahim'in Anlattıkları.....	196
Alcı-Tecirli'nin Ana Boyları Beğdili İle Beraber Rakka'ya Tehcir Suretiyle Sevk Edilmeleri.....	199
Tecirli Neden Yerleşik Hayatı İstememişler.....	202
Tecirli İsmi Nereden Gelmekte ve Ne Demektir.....	206
Tecirli'nin Menşe-i'ne Dair Kaynaklar.....	210
Alcı-Tecirli'nin Aslı Hakkında Sözlü Kaynaklar.....	214
İKİNCİ KISIM.....	217
Tarihte (Alcı-Alcılı-Alcılar-Alcıoğlu).....	219
Osmanlılar Zamanında Alcılar Nerelerde Bulunuyorlardı.....	220
Alcılar Anadolu'ya Nereden ve Ne Zaman Gelmişlerdir.....	220
Padişah Fermanlarında Alcılar.....	220
Alcıların Meşhur Armut Asmaları Ne Zaman ve Nerede Olmuştur.....	229
Alcı Kelimesi Ne Demektir ve Ne Anlama Gelir.....	234
Mevzuumuzu Teşkil Eden Alcı Kelimesi.....	234
Kaç Çeşit İsimde Alcı Vardır.....	242
Kahramanmaraş'ta Alcı-Alcıoğulları.....	244
Maraş'ta Alcı-Alcıoğullarının Hatıraları.....	245
Alcıoğlu Göğ Ali'nin Harmanının Taşması.....	246
Alcıoğlu Göğ Ali Oğlu Mehmet'in Su İdareciliği.....	246
Maraş'taki Alcıoğlu Mehmet Ağa'nın Görülmedik Bir Vatan ve Milletperverliği.....	247
Cumhuriyetin Kurulmasından Sonra Harp Gazilerine Maaş Bağlanması ve Alcıoğlu Mehmet Ağa.....	248
Kahramanmaraş Göksun İlçesi Değirmendere Kasabasındaki Alcıoğulları.....	249
Değirmendere'deki Alcıların Kökü Oğuzların Beğdili'ne Dayanmaktadır.....	251

Kahramanmaraş Andırın İlçesinin Geben'den Değirmendere'ye Gelen Alcıoğulları Kimlerdir.....	252
Geben'de Üç Kardeş Alcıoğulları.....	253
Geben Köyündenden Değirmendere'ye Gelen Alcıoğullarının Kimlikleri, Kişilikleri ve Hatıraları.....	253
Geben Köyünden Değirmendere'ye Gelen Büyük Ali Alcıoğlu'nun Oğulları.....	256
Alcıoğlu Ağa İsmail'in Kimliği.....	257
Alcıoğlu Ağa İsmail'in Bir Hatırası.....	259
Alcıoğlu Ağa İsmail'in Oğlu Paşa Hoca'nın Hatırası.....	260
Alcıoğlu Ağa İsmail'in Kardeşi Kara Osman'ın Hatırası.....	261
Bir de Göde Bayram Hatırası Vardır.....	262
Alcıoğlu Ağa İsmail'in Oğullarına, Bilhassa Oğlu Paşa Hoca'ya Söyledikleri.....	265
Benden On Yaş Büyük Ali Ağabeyim Anlatıyor.....	266
Türkiye'de Alcı, Alcılı, Alcılar ve Alcıoğlu.....	267
Yukardaki Mevzubahis Listemiz Şöyledir.....	268
Ön ve Son Nokta.....	274

BİTİRİRKEN

Türkmen İli Kahramanmaraş.....	276
Maraş Adının Nereden Geldiği.....	277
Türkmen İlinin Türkmen İlçesi Göksun.....	278
Göksun'un Kuruluşu.....	279
Göksun'a İlk Önce Kimler Yerleşti.....	279
Tarihte Göksun'un İdare Şekli.....	280
Göksun'un Türkiye'de Tek Özelliği.....	280
Türkmen İli Kahramanmaraş'ın Türkmen İlçesi Göksun'un Türkmen Kasabası Değirmendere.....	280
Değirmendere Kasabasının Ekonomik Durumu.....	281
KAYNAKLAR.....	283

TAKDİM

İnsanın farklı eğilimlerle, farklı konular üzerinde çalışması farklı dostlukların ve farklı dünyaların varlığının farkına varmasını da beraberinde getiriyor.

Bu farklılığın verdiği haz kelimelerle anlatılmaz bir hayat zenginliği veriyor insanoğluna...

Kimileri spor yaparak, kimi gezerek, kimi okuyarak, kimi kahvede oturarak ulaşıyor bu hazzı...

Bazı arkadaşlarımın “kavmiyetçilik” demesine rağmen baba yurdum Çağlayancerit ilçesi ve Cerit Türkmenleri üzerine yapmış olduğum çalışmamın yayınlanması da böyle bir haz oluşturdu hayat ırmağında..

Okumak ve yazmak hayatımın anlam bulduğu eylemlerdi gerçi ama Cerit Türkmenleri konusu benim için de çok farklı bir alan olmuştur.

Oğuz’un 24 boyundan olan Gün Han oğlu Bayat’a dayanan Cerit soy kütüğünün kaleme alınışı ile ayet ve hadislerde detaylı bir şekilde ele alınan sıla-i rahim yükümlülüğü de kendiliğinden çıktı ortaya.

Yine Oğuz’un 24 boyundan olan Yıldız Han oğlu Beğdili boyunun Tecirli-Alcı oymağından Mehmet Adil (Alcıoğlu) ile tanışıklığımız ise Oğuz Türkmenlerinin farklı boydan da olsa nasıl bir anda kaynaştığımız ve özde nasıl bir kardeşlik ve kan bağı ile bağlı olduğunun kanıtı oldu.

Mehmet Adil (Alcıoğlu) on yılı aşkın bir süredir soy kimliğini araştırıyormuş. Üç kez Suriye’ye gidip gezmiş. Oradaki Türkmen köylerini, zamanla Araplaşan ama kimliklerini unutmayan öz kardeşlerinin izini sürmüştü.

Çukurova’yı karış karış taramış...

Yaptığı araştırmalarda elde ettiği verileri ise bu kitapta okurla paylaşıyor.

Oğuz’un 24 boyundan biri olan Beğdili zaman içerisinde değişik isimlerle de (Elbeyli ve İlbeyli gibi) anılmış.

Diğer Türkmen boyları ile birlikte yüzlerce yıl öncesinden Anadolu’ya gelmiş. Konar-göçer olması ve geçimi hayvancılık üzerine olması dolayısıyla kentleri sevmemiş, yaylalara yerleşmiş. Osmanlı’nın iskan politikası ile Rakka’ya yerleştirilmiş. Sonra yeniden Anadolu...

Beğdili’ne bağlı Tecirli oymağının bir kolu olan Alcıoğulları da diğer tüm boylar gibi Anadolu’ya dağılmış.

Mehmet Adil (Alcıoğlu) kendi ailesini beş göbek öncesine kadar ismen tespit etmiş. Beş göbek öncesi ataları Tecirli oymağı içerisinde Andırın Geben’e yerleşmiş. Amca uçakları halen orada ikamet etmekte.

Gerek Değirmendere, gerekse Geben’deki Alcıoğulları hepsi de misafirperver insanlar.

Adının başında büyük büyük ünvanlar olup, devletin her türlü imkanını kullanma gücüne sahip olanların kısır bir döngü içerisinde bulunduğu ülkemizde Mehmet Adil Alcıoğlu gibi bir insanın böylesi bir araştırmaya girmiş olması doğrusu beni heyecanlandırdı. Bu heyecanla kendi çalışmalarımı bir kenara bırakıp Mehmed Adil Alcıoğlu’nun çalışmasına nasıl bir katkıda bulunabilirim arayışına girdim ve sonuçta elinizdeki eser ortaya çıktı.

Bu kitapta sadece bir soy araştırması yapılmayıp sünnet olan bir eylem gerçekleştiriliyor ve sıla-i rahim üzerinde durularak unutulmuş bir görev ifa ediliyor.

Ayrıca soy sop araştırmasının ırkçılık olmadığını da ayet ve hadisler ışığında ortaya koyuyor Mehmet Adil Alcıoğlu.

Yaşının gereği eserinin bir an önce yayınlanmasını arzu eden yazar bazı düzeltmeleri bir sonraki baskıya bırakarak okur karşısına çıkıyor. Okuduğunuz satırların iyi bir genel kültür sahibi olmakla birlikte ilkökul mezunu bir yazar tarafından kaleme alındığını unutmamanız dileği ile...

Eline ve gönlüne sağlık Mehmet Adil Alcıoğlu

Serdar YAKAR

BAŞLARKEN

ALLAH'A DUAMIZ

Allah'ım, hayırla başlat, hayırla tamamlat. Kolay kıl, zorlaştırma. Allah'ım, muhakkak ki noksansız iş yapan yalnız sensin. Senin kelâmın ve nizâmın en üstün ve en mükemmeldir. Allah'ım biz kulların hatasız ve noksansız değiliz. Nâkıs, âciz ve fakiriz. İnsanlığın düçâr olduğu haset, fesat, fitne ve şeytanın şerlerinden sana sığınır ve ancak senden yardım beklerim. Allah'ım, sonsuz hamdım sana, salavatım habibin Muhammed'e olsun. Allah'ım muvaffak eden yalnız sensin, muvaffakiyetimi senden diliyorum.

Sıla-i Rahim Nedir, Nasıl Yapılır?

Kur'an'da, hadis-i kutsîlerde ve hadis-i şeriflerde sıla-i rahim hakkında birçok buyruk ve beyanlar mevcuttur. Bunlar İslâm'da sıla-i rahimin büyük bir öneme sahip olduğunun göstergesidir.

Biz de bu sevabı kazanmak niyetiyle ve Allah'ın izniyle bu çalışmaya başlamış bulunuyoruz. Havil ve kuvvet yalnız Allah'tadır. O irade buyurmazsa hiçbir şey yapılamaz. Doğruyu buldurmasını O'ndan dilerim.

Şurasını hemen belirtelim ki, biz hiç yoktan ve yeniden bir tarih yazmıyoruz ve yazmadık. Burada bizim yaptıklarımız; çok değerli ve saygıdeğer Türk tarihçilerimizin, kıymetli eserlerinden aldığımız ve millî tarihimizden edindiğimiz soyumuzla ilgili notlarla babadan oğula söylene söylene tevâtürden bize kadar ulaşan tarihî bilgileri derleyerek almış

senelik bir birikim ve on senelik bir araştırmayla kendi soyumuzun Türklerin hangi koluna, boyuna, aşiretine, obasına ve ailesine dayandığını tespit edip sunmaktan ibarettir.

İlerde verilecek olan ayet-i kerimelerden ve ehadis-i nebeviyelerden de anlaşılacağı üzere sıla-i rahim Allah ve resulünün emri olup insanların birbirini sevmesi, araması ve ziyaret etmesidir. Neticesi çok sevaplı, Allah ve resulünün rızalarını kazandıran, cennete girilmesine vesile olan, mühim ve vacip bir ameldir.

İnsanlara yararlı olmak şartıyla, maddî çıkarılardan arî olarak Allah rızası için sıla-i rahime niyet edilir. Başta uzak yakın akrabaları, hısımları, eş, dost, ahabap, komşu, tanıdık, doğup büyüdüğü memleket, komşuluk yaptığı veya herhangi bir sebeple bir arada bulunduğu (hapis ve askerlik gibi) yerlerde her ne suretle olursa olsun tanışıp konuşup samimi oldukların ve bunların dışında bilip bilmediğin tüm insanları severek ve samimi olarak ziyaret etmektir, hâl hatır sormaktır, onlara sabır ve hayrı tavsiye etmektir, kötülüklerden sakınmalarını tavsiye etmek, vatan ve milletin selamet ve saadetine çalışmalarını sağlamaktır. Bu hususta daha çok şeyler vardır, bunlar da yapılmalıdır. Bu ziyaretler esnasında insanlara iyi örnek, iyi önder olmak, yapıcı ve düzeltici rol oynamak, küsleri barıştırmak, davaları sulh etmek, dirlik ve düzenin sağlanmasına çalışmak, haksızlık yapana hakka uymasını söylemek, kini, buğzu ve düşmanlığı dostluğa çevirmek, velhâsıl maddî ve manevî gerekli yardımlarda bulunmak, neme lazım demeden, taraf tutmadan, çarpıtmadan, zulümden ve haksızdan taraf olmadan dosdoğru bir iş yapmaktır. Bu görevi gücünün yettiği, elinin ulaştığı ve sözünün geçtiği kadar yapmaktır.

Sıla-i Rahim Hakkında Ayet-i Kerimeler:

Allah (c.c.) Hucurat suresinin 13. ayetinde meâlen şöyle buyurmaktadır: “Ey insanlar ben sizi bir erkekle bir dişiden

(Adem’le Havva’dan) yarattım, ürettim, çoğalttım ve sizi büyük küçük aşiretlere ve kabilelere ayırdım ki birbirinizle tanışıp yardımlaşasınız, geçinesiniz diye.”

İnsanların ihtiyacı çoktur ve bunları tek başlarına temin edemezler fakat insanların yek diğeri birer ayrı iş yaparlarsa yaşayabilecekleri şeyleri toplum olarak temin etmiş olurlar ve yaşayabilirler. Bu yüzden insanların birlikte yaşamaya ihtiyaçları vardır. Ayrıca insanların boylara, kollara, aşiret ve kabilelere ayrılmasında bizim bilmediğimiz yalnız Rabb’imizin bildiği bir çok sebepler de vardır.

Hucurat suresi 13. ayetin devamında Cenab-ı Hak şöyle buyurmaktadır: “Muhakkak ki Allah yanında sizin en üstünüz, en şerefliiniz takva sahibi olanınızdır.”

Takva ise: Allah’tan korkup Allah’ın emirlerinin tamamını yapmak ve yasaklarından çekinmektir. İşte Allah yanında üstünlük ölçüsü budur. Yoksa insanların kendi aralarındaki maddî ölçü değildir. Zenginlik ve nüfus çokluğu değildir. İnsanların birbirlerine övünmesi üstünlük taslaması hep maddî yöndendir. Allah yanında bunların hiçbir değeri yoktur. Bunları bir üstünlük ölçüsü de kabul etmez.

Diğeri bir ayet-i kerimede Cenab-ı Allah şöyle buyurur: “Üstün ancak Allah (c.c.) tır. Üstün Allah’ın resulüdür, üstün Allah’a ve resulüne inanan itaat eden mü’minlerdir.”

Yine Kur’an’da Cenab-ı Allah buyurur ki: “Allah’tan korkun, akrabalık bağlarını koparmayın.”

Başka bir ayette ise; “Akrabalarınıza muhtaç olanlarına yardımda bulunun, görüp gözetin.”

Bunlardan başka bu hususla alakalı olarak Kur’an’da onlarca ayet mevcuttur. Bunların hepsi de sıla-i rahimi içerir ve akrabadan ilgiyi kesmemeyi, onlara maddî manevî yardımı emreder. İlerde bunlar ayrıca ele alınacaktır.

Sıla-i Rahim Hakkında Hadis-i Kutsi:

“Sıla-i rahimi terk edene rahmetimi haram kıldım onu cennete koymayacağım” buyrulmuştur.

Peygamberimiz (avs) sıla-i rahimle alakalı olarak şöyle buyurmuşlardır:

“Sıla-i rahim için nesebinizi öğreniniz.” (Hadis Ansiklopedisi, C. 9, s. 270, Zaman Gazetesi Yay.)

“Kim rızkının genişlemesini ve ömrünün uzamasını isterse sıla-i rahim yapsın.” (age. s.27 Ravi Ebu Hüreyre)

“Sıla-i rahim arşta asıdır. Der ki, kim sıla-i rahim yaparsa Allah da onu yapsın kim de benden koparsa Allah da ondan kopsun.” (age. s. 270 Ravisi Hz. Ayşe. (Buhari- Müslim))

“Sıla-i rahimi terk eden cennete giremez.” (age. s. 269.)

Sıla-i Rahim Yapan Ne Kazanır?

Başta Buhari, Müslim ve Tirmizi’deki hadislerde olmak üzere sıla-i rahim yapana ayet ve hadis mucibince bir hac, bir umre sevabı vardır. O kişinin ömrü uzun olur, malı, canı bereketli olur, rızık geniş olur, müslümanlık görevinin en önemlisini yapmış olur. Mahşerde Allah ona yardım edecektir. Ona rahmet edecektir. Peygamber ona şefaet eder. Allah ve peygamberi ve insanlar yanında değerli kişi olur, her yerde hayırla anılır. Kalbi rahat ve huzurlu olur. Allah ve resulünü razı etmiş olur, cenneti kazanmış olur.

Sıla-i Rahimi Terkedenin Kaybı

Sıla-i rahim yapmayan ayet ve hadis mucibince Allah ve resulünü dinlememiş olur, günahkar olur. Bütün işleri bozuk gider, Allah ve resulü ona acımaz. Cenab-ı Hakk’ın merhametinden mahrum kalır, malı da canı da bereketsiz olur. Dünyada da ahirette de muhtaç olduğu huzuru, rahatlığı bulamaz. Dünyasında, ahiretinde bir tat bulamaz, adeta

cehenneme namzet durumuna düşer, büyük sevapları kaybetmiş olur.

Sıla-i Rahim İrkçilik Olur mu?

Asla!... Sıla-i rahimin ırkçılıkla uzaktan yakından hiçbir ilgisi yoktur. Hz Peygamberin hadisi mucibince akrabanın zulmüne katılmadıkça, onların haksızlıklarını desteklemedikçe ırkçı değilsiniz. Amma bunun aksi ırkçılıktır. Yani İslâmın hak gördüğünü ve haksız gördüğünü nazarı dikkate almadan akrabanın zulmünü ve haksızlığını desteklersen işte o zaman ırkçı olursun. Bu husustaki hadisi şerif şudur: "Sahabeden Vâsile İbnü'l-Aksâ Resulullah'a şöyle sordu: Bir kişinin kavmini sevmesi, haram olan ırkçılık olur mu? Peygamberimiz (SAV) hayır cevabını verdi ve şöyle izahta bulundu: Haram olan ırkçılık kişinin zulümde kavmine yardım etmesidir." (Prof. Dr. İbrahim Canan, Hadis Ansiklopedisi, C. 17, s. 543)

Hadisin açıklaması şöyle yapılıyor: İslâm, kişinin ırkını sevmesini reddetmez. Her insanın ırkdaşına yakınlık hissetmesi tabii ve fitrîdir. Hadis ise kavmin zulmüne yardımcı olmamayı emretmektedir. Dinimiz müminlerin kardeş olduklarını emretmiştir. Ancak zulüm kime, neye yapılırsa yapılsın bunu yapan kardeşin de olsa buna iştirak etmek, yardımda bulunmak yoktur. Bilakis zulmü terk ettirme vardır. Zulüm hususunda birçok ayeti kerime vardır. Rabbimiz zulüm kime, neye yapılırsa yapılsın şiddetle yasak etmiştir. İsterse düşmandan alınan esir olsun, hayvanlara olsun zulmün İslâmda yeri ve cevazı yoktur. Zulmeden aynı zulme uğrar, Allah uğratar buyrulmuştur. Zulmedenler ahirette cehennemde yanacaktır.

İrkçilik Ayrı Akrabaya İlgî Ayrıdır:

Bu hususta çok dikkatli olmalı, bu iki mesele iyi kavranmalıdır. Aksi halde, ırkçıya akraba ilgisi, akrabaya da

ırkçı damgası vurulmuş olunur. Bir kavmin veya soyun bazı hallerini, vasıflarını takdir etmek ırkçılık değildir. Allah, ırkçılığı yasaklamış, reddetmiş ve haram kılmıştır. Çünkü ırkçılık zulme iştiraktır.

Sıla-i rahimi yani akrabayı sevmeyi, ziyareti, yardımı kitap ve sünnet emrediyor. Bu ırkçılık değildir. Sıla-i rahim İslâmın çok önemli ve çok büyük esaslarından biri olduğundan insanın kendi nesebini yani soyunu sopunu, aşiretini, obasını, kabilesini bilmesi ve öğrenmesi emredilmiştir. Bu husustaki hadisi şeriflerden birkaç tanesi şöyledir: "Sıla-i rahim yapmanız için nesebinizi (soyunuzu) öğreniniz."; "Sizin hayırlınız akrabasını koruyandır." (Prof. Dr. İbrahim Canan, Hadis Ansiklopedisi, C. 3, s. 142).

Akrabayı korumak nasıl olur? Onların zulüm ve haksız hareketlerine katılmadan, zulümlerine engel olmaya çalışarak, haksızlıklarını hatırlatarak, ihtiyaç içinde iseler maddî ve manevî yardımda bulunarak, öğüt verip doğruyu ve yanlışı bildirerek, şaşırmış ise ona doğru yolu göstererek, haksızlık karşısında kalmışsa hakkını arayarak olur.

Yalnız, haklılık veya haksızlık noktası insanların aklına düşen ve nefsinin istediği değildir. İslâma göre bir haksızlık ve haklılık mevzu bahistir. Namusuna, malına, canına bir tecavüz varsa yardım edecek, aç veya açıkta bırakmayıp çareler bulacaksınız. Bu mükellefiyet Allah ve Resulü tarafından akrabaya yüklenmiş olup bu gibi durumlarda kayıtsız kalmak, bana ne, sana ne demek İslâmî bir yaklaşım değildir.

İslâmda Önce Akrabaya Yardım Emredilmiştir:

Evet, zekatlar, fitreler, sadakalar önce akrabanın muhtaç olanlarına yapılır, sonra yabancıya yapılır. Bu, neden böyle denilecek olursa sebebi şudur: Evet her yerde, her zaman gözümüzle görüp, kulağımızla duyuyoruz ki bir yerde bir kişi iflas edip kötü bir duruma düştüğünde her insanın ona söylediği

şudur: Bu kişiye akrabaları yardım etmelidir, deniliyor. Bu bir küllü kaidedir. Halbuki böyle bir kişiyi gören her insanın, her müslümanın elinden tutması lazım ve caizdir. Fakat halk ağız böyle cereyan etmektedir. Demek böyle bir durumdaki insana önce akraba, eş dost yardım etmelidir. Böyle düşmüş bir kişiye yabancılar akrabası yardım etsin deyip yardım yapmadığında bu kişi ortada aç kalıp tehlike ile başbaşa kalacaktır. Vebali ve sorumluluğu oranın insanlarına olacaktır.

Şayet ortada gayrı meşru bir hareketten doğan bir perişanlık mevzu bahis ise yani bir adam eline geçeni kumara yatırıyor, içip saçıp savuruyor, sarhoş dolaşiyor ise bu tiplere en yakının da olsa yardım yapılmaz; fakat çoluk çocuğuna yapılır. İster akraban olsun, ister olmasın.

Herkesin Soyunun Bilinmesi Gereklidir:

Yazid İbni Nuâme Eddabi rivayet etmiştir. Peygamberimiz (SAV) şöyle buyurmuştur: "Bir kişi ile tanıştığınızda bu kişinin adını, babasının adını ve hangi aşiretten olduğunu, kimlerden olduğunu sorun." (Prof. Dr. İbrahim Canan, Hadis Ansiklopedisi, C. 9, s. 362).

Günümüzde dahi tanıştığımız kişinin bize sorduğu da aynı değil midir. Nerelisiniz, kimlersiniz diye sorulur biz de keza böyle soruyoruz. Tanıştığımız kişiye kimliğimizi nasıl anlatabiliriz ve nasıl cevap verebiliriz. Kimliğini, kimlerden olduğunu söylemeyen kişiye nasıl güvenip itimat edeceğiz, nasıl herhangi bir muameleye girişeceğiz. Evleneceklerde kız tarafı ve oğlan tarafı evvela nereli olduğunuzu, kimlerden olduğunuzu haklı olarak sormakta, araştırmaktadır. İstisnalar kaideyi bozmaz, genelde sorulur ve gerekir de. İşte bu ve birçok cihetten dolay kişi kimlerden olduğunun bilinmesi lazım ve zaruridir. Sormak yerinde ve sünnet bir iştir.

Peygamber Efendimiz (sav) Kendi Soyunu Bilmeye, Söylemeye İhtiyaç Duymuş mudur?

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Ben devirden devire ve aileden aileye intikal ede ede Âdemoğulları soylarının en temizinden naklolundum. Nihayet şu içinde bulunduğum Haşimî camiasından neş'et ettim." (Sahih-i Buhari Tercümesi C. 9, s. 272-273. ve 1454 nolu ravisi Ebu Hüreyre.)

Hadisi şerifin açıklamasında müellif, Peygamber Efendimizin soyunun Hz. İsmail Aleyhisselamdan başlayarak Kinane oğullarından Kureyş ve Haşimîlerden Abdülmuttalib'in oğlu Abdullah'ın oğludur diye bir nesep özeti yapmışsa da bunları başlıca olarak söylemiştir. Bu saydıkları arasında daha birçok göbekler de vardır. Hatta Buhari Şerif'te yirmi bir göbek sayılmaktadır.

Sahabeden Eş'as İbni Kays anlatıyor: Kinde heyeti içerisinde Resulullah (SAV)'a geldim, heyet mensupları beni kendilerinden üstün görüyorlardı, bu sebeple ey Allah'ın Resülü bizden değil misiniz dedim. Resulullah ise şöyle buyurdu: "Biz Beni Nadr İbni Kinanedeniz, anamızı iffetsizlikle itham etmeyiz ve babamıza olan nispetimizi reddetmeyiz." Ravi devamla der ki: Eş'as İbni Kays şöyle dedi: "Kureyşli birinin Nadr İbni Kinane'den olduğunu reddetse bu şahıs bana getirilse ona mutlaka iftira etti diye hadd celdesi tatbik ederim (yani seksen sopa vururdum)." demiştir (Prof. Dr. İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte Hadis Ansiklopedisi, C. 17, s. 338, hadis no: 819-2612).

Hadisin açıklaması şöyledir: İslâm dini, nesebe son derece önem vermiştir. Birçok fikhî hüküm nesep bağına dayanır ve bu sebeple nesebin bilinmemesi ve inkârı pek çok haramlara girilmesine ve birçok haramların işlenmesine sebep olduğundan nesebi inkâr haramdır. Resulullah böylelerini lanetlemiştir.

Aynı eserde Buhari hadisi olarak daha önceki ciltlerde bizzat kaydedilen Resulullah (SAV)'ın yirmi bir göbek ecdadı bilinmektedir. Bu şecere sahih hadisle sabittir.

Resulullahın sahih hadisle sabit olan ecdatlarından biri de Nadr İbni Kinane olduğundan hadisin ravisi Eş'as İbni Kays kesin bir üslupla Kureyşe mensup bir adamın Nadr İbni Kinane'ye mensup olduğunu inkâr ederse o kimseye Haddı Kazf (seksen sopa) vururum demiştir.

Resulullah Efendimizin Nesebi Aliyesi

Kendisinden yukarıya doğru 1. Abdullah 2. Abdulmuttalib 3. Haşim 4. Abdimenaf 5. Kuseyy 6. Kilap 7. Murre 8. Kââb 9. Luiyy 10. Gâlib 11. Fihr 12. Mâlik 13. Nadr 14. Kinâne 15. Huzeyme 16. Müdrike 17. İlyas 18. Mudar 19. Nizar 20. Meâdd 21. Adnan (Kaynak.) (Buhari Şerif).

İslâmda Sıla-i Rahim Bu Derece Mühim ve Önemli Olduğu Halde Çoklarınca Bu Neden Terk Ediliyor?

Bunun nedeni insanların dünyaya taparcasına sarılması, akrabayı ve insanları aşağıdaki sebeplerden dolayı sevmemeleri, ahiret sorumluluğunu düşünmemeleridir, hasede, fesada, fitneye düşmüş olmalarıdır. Evet zamanımızda yakın akrabalar bilhassa köy ve kasabalarda gergin yaşıyorlar, birbirlerini sevmiyorlar ve konuşmuyorlar. Bunun başlıca sebebi yedidir:

1. Nefsine uyup İslâma uymamak,
2. Allah'a hakikî olarak inanmamak, yalancıkta inanmak,
3. Şeytanî dürtüye uymak, hak ölçülere uymamak,
4. Dindeki hakkını tanımamak ve ona razı olmamak ve başkasına hak tanımamak.
5. Kanundaki hakkını tanımamak ve ona razı olmamak,
6. Kadın erkek câhil dedikodusundan tesir almak, hemen hücumu geçmek, araştırmadan inanıvermektir.
7. Cehalet ve ilimsizlik. Sormamak, araştırmamak.

Halbuki Peygamber Efendimiz "Her hatanın başı dünya sevgisidir." buyurmuştur. Evet geçim için dünyada çalışma çabalama farzdır; fakat bu yolda her şeyimizi, namusumuzu, vicdanımızı, şerefimizi, insanlığımızı, İslâmımızı satmamalıyız, her şeyi unutup dünyaya kapılmamalıyız.

Dinimiz İslâm, müslümanların birbirlerini sevmesi temeli üzerine kurulmuştur. Bu hususta Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Ey müslümanlar birbirinizi sevmekçe iman etmiş olmazsınız, iman olmayınca da cennete giremezsiniz. İnsanları sevmeyende ve insanlara sevilmevende hayır yoktur." Sıla-i rahimin özünde de zaten sevmek ve sevilmek vardır. Meşhur Yunusumuz da şöyle demiştir:

Gelin tanış olalım
İşi kolay kılalım
Sevelim sevillelim
Dünya kimseye kalmaz

Başka bir hadisi şerifte şöyle buyrulmuştur: "Hasetle iman bir kişide ikisi bir bulunmaz. Bunların birisi varsa diğeri o kişide yoktur." Başta haset hastalığından kurtulması lazımdır. Fitne fesatta buna dahildir.

Kâmillerden bir zat şöyle demektedir: "Her şey kaderle tayin olduğundan kaderine razı ol kederden kurtul."

Yukarda zikredilen hastalıkların yedi sebebinin tedavisi, Allah ve resulüne razı olmaktır. Bu olursa maddî ve manevî hastalıklarımızın tamamının köküne bir balta vurmuş oluruz. Her iki dünyamızda da hoş ve mutlu yaşarız. Henüz hayatta olanlar bu imkânı kaçırmış değillerdir. Inanalım, uyalım, sevelim, sevillelim, dertlerden kurtulalım.

Buraya kadar delillerini göstererek anlattıklarımıza göre sıla-i rahim için soyumuzu sopumuzu bileceğiz, bilmemiz de İslâmda emredilmiştir. Fakat bunu bir övünme konusu etmeyeceğiz. Özeti şudur: Soyumuzu bilmek var, bununla

övünmek yoktur. Bizzat kendimiz iyi olmalıyız, iyi yolu tutmalıyız. Evet cehaletle asaletin azdığı ve ilimle imanla azgınlığın asalet kazandığı çok görülmektedir. İrsî asaletten kesbî asalet daha muteberdir. Böyle olmasa İslâmdan önceki vahşi insanlar İslâm olmalarından sonra dünyada en büyük örnek olabilecek şekilde unutulamayacak kadar asalet ve adalet sahibi olamazlardı. Bu hususta şair şöyle demiştir:

Asalet İslâmdır inandım buna
Şaşarım İslâmdan gafil olana

Şanlı peygamber Muhammed (AVS) Bilâl-i Habeşî ve Selmân-ı Farisî gibi bazı zatlara bunlar ehl-i beytimden buyurmuşlardır. Halbuki bu kişilerle bir akrabalığı veya kan bağı yoktur. Çünkü bunlar İslâmdaki samimiyetleri ile asaletlerini isbat etmişlerdir.

İnsanların en asili İslâma en iyi sarılanı olduğu anlaşılmaktadır. Bir insan iyi olan soyu ile övünüp kendisini aldatmamalı, kendisi kötü olana soyun sopun vereceği bir şey yoktur. İnsanın salih amellerde bulunması gerekir. Babası peygamber olan nice insanlar kendilerini babalarından dolayı kurtaramadılar. Örneğin Hz. Nuh'un oğlu suda boğuldu, babasının dinine girmedi. Hz. İbrahim'in babası Azer Hz. İbrahim'e iman etmedi. Velhasıl bütün peygamber ailelerinde iyileri de olmuş kötülerini de çıkmıştır, bu Allah'ın lutfudur. Demek iman ve amel etmedikten sonra peygamber evladı da olsan kurtuluş yoktur. Ve nitekim Hz. Peygamber (SAV) "Kızım Fatıma, mahşerde babam beni kurtarır diye bana güvenme, salih amel işle. Allah katında imanı ve ameli bulunmayan kızım da olsa ben kurtaramam" buyurmuştur.

Soyların Bilinmesinin Vatana ve Millete Bir Yararı Var mıdır?

Soyların bilinmesinin birçok yararlarının bulunduğu gibi bilinmemesinin de zararları çoktur.

Atalarımız deliyi soyu yener demişler. Evet soy ve akraba içindeki uygunsuzlukları ve uygunsuz kişileri düzeltmekte soyun ve akrabanın rolü büyüktür.

Cemiyet içindeki soyu soppu bilinmeyen perakentelerin ekserisi için bu mevzubahis değildir. Çünkü kendisini tenkit edecekler olmadığından bunlar istediği bozuk hareketi serbest işlemeye devam ederler. Böylelerinin tekerinin önüne bir taş koyan olmayınca da kötüye yönelmiş bu kişi son durağı olan bir pislik çukurunu dolduruncaya kadar hareketini sürdürür. Akrabasından ve soyundan olmayan iyiliği emredicileri de sana ne diyerek iki kelime ile sustururlar. Bu insanların bahsedilen davranışları zamanla millete sirayet ediyor ve bu hâllerleriyle kötü örnek oluyorlar. Birçok cahil bunlar gibi olmaya özeniyor. Tabii olarak bu hâl ve durumdan vatan ve millet zarar görüyor. Ben bunların hepsini demiyorum, bunlardan iyiler de çıkmaktadır. Bunları tenzih ederim

Evet kişi çok yerde kendisinden önce soyunu sopunu, bunların namusunu ve şerefini düşünür. Bu bakımdan yapacağı kötü ve çirkin işleri çoğu kere yapmaz, bırakır. Soy soppu belli olanlarda da bozuklar çıkabilir amma bunlar binde birdir. Her işte ekseriyete bakılır.

Bu konuya somut bir örnek:

Emin Peygamberimiz Muhammed (AVS) zamanında bir kişi karısını başka bir erkekle uygunsuz bir durumda yakaladı ve ikisini de bağladı. Hz. Peygamber'e getirdi. Hz. Peygamber bunları sorguladı fakat zâniler inkâr ettiler. Biz bu işi yapmadık dediler. Delil olmayınca bunlar serbest bırakıldılar. Dışarı çıkınca; kadının kocası kadına: "Peygamber huzurunda neden yalan söyledin? Yalan mıydı ben sizi yakalamadım mı?" dediğinde kadın şöyle cevap verdi: "Eğer kavmimin şerefine yıkılması olmasaydı peygamber huzurunda doğruyu söyler,

cezama razı olurum.” [Kütübi Sitte Hadis Ansiklopedisi (Zaman Gazetesi)]

O zaman öyle olan şimdi de öyledir. İnsanlardaki halet-i ruhiye budur. Kendisi idam da edilse yine kavminin (soyunun) şerefini düşünür.

Az çok, yalan yanlış veya doğru basın-yayımdan duyup gördüklerimize göre. Zamanımızda batman çağıla (ağır taşlar, kilo olarak kullanılan taşlar, çakıllara) karıştı. Kimin kim olduğu bilinmiyor. Özel araştırmaya bakıldı takıldı. Bu da bizde yoktur.

Bir bakıyorsun basın yayında neler duyulup neler olmuyor. Zamanımızda kimin kim olduğu kimlerden olduğu bilinmiyor. Soyu soppu bilinmeyen, okumuş bir mevki işgal etmiş bazı kimseler şehit kanı taşıyan bu aziz, kutsal vatan üzerinde öyle zararlı halter karıştırıyor ki vatani ve milleti birtakım asayişsizliklere sokuyor. Milleti kasıp karıştırıyor. Her meslek sahibi bunu yapıyor demiyorum ama bunlardan her meslekte vardır. Kimliklerini gizlemişler. Her fırsatta fırtınalar kopararak bazı tahrikler, tahripler ve tertipler yapıyorlar. Bilhassa sözünün geçtiği zavallı gençlere gaz vere vere onları baştan çıkarıp kanun ve nizamları hak ve hukuku çiğnetiyorlar. Kendisi de saman gibi suyun yüzüne çıkararak güya kendisini bildirmiyor, yakayı ele vermiyor. Fakat vatanın basiret sahibi evlatlarından onları çok iyi bilenler çok iyi teşhis ve tespit edenler vardır. Bunların gözünden kaçması mümkün değildir. Fakat şimdilik bekliyorlar. Onlara siz susunuz demiyorlar. Araştırılsa, maskeler yırtılsa, kimlikler soylar belli olsa kötü maksatlı hainler donar kalır. Hainlikleri içinde kalır geberip giderler. Fakat yasaklar işlerini götürmektedir. İşte o zaman sular durulur, vatanda, millette huzur ve sükûnet olur, asayiş ve idare düzelir. Polisimiz ve askerimiz kolaylıkla görevlerine devam ederler. Vatan ve millet o zaman emin adımlarla yükselme hedefine hızla ilerler. Vatan ve milletimiz öteden beri bu güne kadar hep bu gibi soyu soppu belirsiz, huysuz, kötü niyetli, maskeli ne oldukları bilinmeyen kimselerden çekmiştir ne çekmişse. Her zaman iyileri istisna

tutarız, bunları daima tenzih ederiz. Herkes böyle değildir böyle kimselerin varlığına ve zararlarına dikkat çektik. Yanlış anlaşılıp herkes üstüne almasın.

Dert Bu İse Dermanı Nedir?

Başta vatan ve milletimizin dostunu ve düşmanını iyi tanımalıyız. Bu uğurda çok uyanık ve çok cesur olmalıyız. Var olan kabiliyetimizi bu hususta göstermeliyiz. Şahsi çıkarıcılık, vatani milleti geri plana itmek pintiliğinden kurtulmalıyız. Çünkü biz fertlerin varlığının devamı ancak vatan ve milletimizin içinde mümkündür. Vatani milleti olmayan fertler yok sayılırlar. Onun için vatan ve millet ön planda tutulmalıdır.

Duyarsızlığı bırakıp her şeye rağmen yurdumuzu koruyup kollayıp kendimizden fazla sevgi göstermeliyiz. Milli şuur milli duygu sahibi olmalıyız. Her sahada her zamanda bu duygu ve niyetle hareket etmeliyiz. Daima doğru ve dürüst olmaya çalışmalıyız. Gençleri de bu bilgi ve duygu ile yetiştirmeliyiz. Şayet milletçe bu ideali şiar edinirsek seçkin bir millet olduğumuzu ispat edip, şimdiki süper denilen aslında olmayanları sollayacağız. Ümitsizlik ve korkaklık illetini atacağız. Daima dinamik ve çalışkan olacağız. O zaman maddi ve manevi çok ileri bir mesafe alacağız. O zaman dâhildeki ve hariçteki düşmanlarımız ve hainlerin tuzu kuruda kalıp, vatanımıza ve milletimize zarar veremeyeceklerdir.

Bilinmesi Zaruri Olan Bir Mesele:

Yukarıda söylediklerimi bazı insanlarımız üzerine alınarak yanlış anlamasın ve bu bize söylenmiş demesin. Özellikle burasını iyice ayırt ederek belirtmeye çalışıyorum.

Şöyle ki: Şunu biliyoruz herkeste bilir ki, bir vatandaşımız başka milletten, başka ırktan, başka dinden veya mezheptendir. Veya hiçbir dine mezhebe bağlı değil ve böyle bir

şeyi de yok. Fakat Türk vatandaşıdır. İyi bir insan olabilir. Kötü bir maksadı yoksa bu vatana ve millete herhangi bir zararı yoksa hainlik düşünmüyorsa, devletimize devletim, ordumuza ordum, yurdumuza yurdum diyorsa, ben Türk vatandaşım diyorsa kanun ve nizamları tanıyıp kabul etmişse ve hiçbir kanundışı hareketi yoksa fesat işlemeyip milletle güzel geçiniyorsa bunlara hiçbir diyeceğimiz yoktur. Bunları tenzih ederiz ve bu kişilere saygı gösteririz. Bu sözü geçen kişiler vatanımızda muvakkat ve misafir veya görevli de kalsalar nazarımızda ayındırlar.

Bu hususta bir şeye daha parmak basalım. Kötü maksatlı olmamak ve aleyhimizde casusluk yapmamak şartı ile adını Ahmet, Mehmet gibi Türk adı koyup da Türklük ve Müslümanlık perdesi altında milletimizin zararına kendi milletinin yararına çalışan olmamak şartı ile hakikaten ve gerçekten başka dinden dinimize dönenleri, başka milletten dinimize dönüp Türk olanları hem takdir eder hem tenzih ederiz. Çünkü bunlara gözümüzle şahidiz ki bunlar İslam'ın ve Türklüğün gerçeğini bilip anladıktan sonra birçoğumuzdan daha iyi Müslüman'dırlar. Vatan ve millet hususunda daha çok gayretlidirler. Bunlar için hiçbir hususta herhangi bir fark gözetilemez ve gözetmeyiz. Zaten asil milletimiz de gözetmemektedir. Bir soydan bir aşiretten iyi de çıkar kötü de çıkar. Bir iyi için onun soyunun hepsine iyi denmeyeceği gibi bir kötü şahıs için de onun soyunun tamamına kötü denemez. "Bir dana bir nahırı pisler" denilmiştir. Bu doğru mudur? Hayır, bu doğru olamaz. Bunu bir yana bırakalım bir evlat bir babayı bir kardeş diğer kardeşleri bile kirletip kötü edemez. Çünkü bazen ana baba bir, iki kardeşin bile vicdani kanaatleri bile ayırır. Bunlardan birisi kötülüğün en önündedir. Diğer kardeş ise iyiliğin ve iyilerin en önündedir. Durum böyle olunca kötü bir kişi yüzünden onun soyunun tamamı nasıl kötü görülebilir. Somut deliller bu hususu daha iyi aydınlatır. Mesela bütün peygamberler istisnasız iyi ve üstün görevli mübarek zatlardır. Fakat bu peygamberlerin soyundan kötü kimseler de çıkmıştır.

Nuh peygamberin oğullarından birisi ona iman etmemiş ve gemisine binmemiş suda boğulup gitmiştir. Lut aleyhisselamın karısı da Lut'a iman etmedi. Peygamberimizin birçok yakınları, amcaları ona iman etmediler. Bâtılı hakka tercih ettiler. Amma Allah resulü bundan mes'ul tutulmadığı gibi onun yüce şerefine de bir noksanlık bulaşmadı, bulaştırılmadı da. Netice olarak hakiki bir insan, insaf sahibi bir müslüman, haysiyet, şahsiyet sahibi bir müslüman, kötü bir kişi için onun akrabalarını ve soyunu suçlayıp onun gibi göremez. Bunu ancak kara cahiller ve haset hastalığı olanlar böyle görebilirler. Hak olan gerçek olan şudur ki bu hususta istisna gözetmeli her şahıs nasılsa yalnız onu öyle görmeli, çevresini onunla mahkûm etmemeli, büyük vebal ve günah yüklenmemelidir.

Yabancıların Tarihimizi ve Soyumuzu Karıştırıp Karıştırmadıklarına Dikkat Etmeliyiz:

Malumdur ki bir tarihçimizin veya yazarımızın kalkıp da Avrupa ve Amerika'da köyleri ve şehirleri gezerek onların soylarını, boylarını, aşiret ve obalarını araştırdığı görülmemiştir. Çünkü bir art niyetleri yoktur. Uzun vadeli bir fayda ve zarar beklentisi de yoktur. Amma müsteşrikler veya bu maskeye bürünmüş kötü niyetli yabancı kimseler her nedense Türklerin tarihine fazla merak salmışlardır. Öyleki en çok göçebe Türklerin hayatlarını merak etmişlerdir. Anadolu'ya veya Türklerin göçebe yaşadığı yerlere gelmişler seyyah veya tarihçi ismi altında yazmışlar çizmişler güya tespitlerde bulunmuşlardır. Fakat öyle potlar kırmışlar öyle haltlar karıştırmışlar ki, kendi akıllarınca uzun vadede faydalanacakları fikri ve tarihi bir yatırım yapmışlardır. Soyları ve obaları, aşiretleri şu şundan şu şundan değil diyerek yalan yanlış uydurmalarda bulunmuşlardır. Küstahlıkta öyle ileri gitmişler ki nerde ise iki kardeş Türkiye içerisinde farklı memlekette biri Adana'da diğeri Erzurum'da yaşıyor olsa bile bunlar kardeş değil benzerlik var diyecek kadar maksatlı yalan

ve yanlışlıkta bulunmuşlardır. Tarihimizi çarpıtmak istemişler, temel taşlarını oynatmak istemişler ama foyaları çabuk anlaşılmıştır. Yazdıkları eserleri okursanız gerçeklerin nasıl çarpıtıldığına şaşırıp kalırsınız. Maalesef bizim bazı yazarlarımız da bunların yazdıklarına inanarak olduğu gibi doğru kabul edip saflıkla kendi eserlerine aktarmışlar ve bunlardan pasajlar almışlardır. Çok takdir edip saygı ile andığım Prof. Dr. Faruk SÜMER hocamızın Oğuzlar ve Türkmenler kitabında rastladım. Alman bir müsteşrik güya Adana'da çeşitli Türkmen boylarının ne kadar çadıra sahip olduğunu bir listede tespit etmiş. Falan filan aşiretler şu kadar çadırdadır derken Elbeyli şu kadar Begdili şu kadar diye aslında bir olan aşireti ayrı ayrı göstermiştir. Hâlbuki Elbeyli ve Begdili ikisi de bir aşiret olup söylenişi ayrıdır. Aynı eserde müsteşrik yazar Sivas'taki Elbeylilerle başka Elbeylilerin birbiriyle alakası yok isim benzerliğinden ibarettir diye bilgi vermiştir. Bereket versin ki Faruk SÜMER hocamız aynı kitabın diğer sayfalarında gerçeği vurgulamış ve "Sivas'taki Elbeylilerin Maraş altındaki Elbeylilerden olup uzun müddet bunlardan beslenmiştir." demektedir. Sanki ayrı ayrı yerlere İlbeyli aşireti adında havadan aşiret mi yağmıştır? Tarihler meydandadır. (Elbeyli –İlbeyli-Beğdili) aşireti nerde olursa olsun hepsi bir aşirettir ve altın gibi başka madenlere karışmayan bir özelliğe sahiptir. (Elbeyli-İlbeyli-Beğdili) aşiretinin bu ismi taşımayan başka isimler altında yüzlerce obası bulunmaktadır. Tarih bunların Elbeyli aşiretinin obası olduklarını belirtmektedir. Bu kaynaklarda sabittir. Bunlar üç yüzyıl önceki Osmanlı Tahrir Defterleri, arşiv belgeleri, Cevdet Türkay arşiv çevirileri, Türk Tarih Kurumu tespit ve çevirileri, Cengiz Orhonlu, Faruk Sümer vb çalışmalar bu kabildendir. Biz de kitabımızın son bölümlerinde İlbeyli Aşireti'nin İlbeyli isminde değil de başka isimler altında kırktan fazla obasının listesini yazarak kaynaklarını gösterdik.

Müsteşriklerin bu tür yanlışlarını değerli hocamız Prof. Dr. Yusuf Ziya Yörükân'da Anadolu'da Aleviler adlı eserinin

410. sahifesinde şöyle dile getirmektedir: "Bazı Avrupalı müsteşriklerin Türkmenleri, Türklerden ayrı millet telakki etmeleri, Yörükleri ise başka bir oymak veya uruğ şeklinde mütalaaya kalkışmaları bu yolun acıklı neticeleridir. Keza Türklerin tarihini miladın 7. hatta 8. asrıdan itibaren başlamış kabul etmeleri de başka bir dalaletin eseridir." diyerek büyük küstahlık yaptıklarını belirtmiştir. Aynı eserin 413. sahifesinde "Avrupalı Türk Tarihçileri de tıpkı ötekiler gibi yersiz ve yanlış fikirlerle aynı kelimeler üzerinde durarak konuyu açıklama çabası içerisine girmişlerdir." denilmektedir. Bunlara da ila ahirde vartacılar-uydurucular denmektedir. Esasen konar-göçer Türkmen aşiretlerimiz ve oba ferdleri kendilerini ve birbirlerini çok iyi tanıyorlar. Bunlar atadan dededen müntakilen ve tevâtüren hangi aşiretin hangi kolundan hangi obasından olduklarını duymuşlar, babadan oğula aktararak canlı bir tarih zinciri durumunda günümüze intikal etmişlerdir. Nerelerden gelmişler nerelere konmuşlar nerde kavga yapmışlar nerde yaylanmışlar nerede kışlamışlar babalar oğullara anlatır durur. Bunlardan biride Allah rahmet etsin yüz yaşında vefat eden babamdır. Akriba arasında halen iftiharla anılır ve anlatılır. Müsteşriklerin yanlışlıklarını bu büyüklerin haberleri ile ispatlamak mümkündür. Yine Profesör Yusuf Ziya Yörükân'ın eserinin 423. sahifesinden aldığımız bölüm okunursa müsteşriklerin maksadı ve içyüzleri daha iyi bilinecektir. Yusuf Ziya Yörükân: "Farsçada men kelimesi ben demektir ki halen Fars lisanı bunu kullanmaktadır ve aslını muhafaza ediyor. Türkistan Türkleri de çoğu bölgede ben yerine halen men kelimesini kullanıyor. Filhakika lisancıların vartası çok olur. Yani mugalataları pek çoktur. Bilhassa bu men ismini pek garip suretlerde te'vil ve tefsir etmişlerdir. İnsan buna gülmekten başka mukabelede bulunamaz" der. Kaynak olarak da Almancadan Türkçeye çevrilmiş Türkmen aşiretleri kitabını gösteriyor. Kitabın 198. sahifesinden örnekler veriyor. Devam ederek: "Bu satırları yazan müsteşrikler anlaşılıyor ki Türkmen

lehçesinde de ben yerine men kullanıldığını ve eski Türk kitaplarında da ben yerine men yazılmış olduğunu bilmiyorlar. Bununla beraber bu müsteşrikler veya bu kılıkta görünenler bu eseri, yani Almanca yazılan Türkmen Aşiretleri eserini tamamen yanlış bilgilerle doldurmuşlardır.” Bu eserde yine müsteşrikler şöyle demektedir: “Türkmen Türklerden ayrıdır, Yörük ise Avşarlar gibi bir Türkmen uruğudur. Türkler bu kelimeleri yanlış kullanırlar.” Vay hinoğlu hinler demek Türkler bilmiyor bu kelimeyi yanlış kullanıyor. Yalan yanlış Türkçenle ancak sen doğrusunu kullanıyorsun. Göz boyamanın bundan büyüğü olamaz. Bu ne şeytanlıktır. Bunların saptırıcı ve kötü niyetli olduklarını anlamamak için aptal olmak lazım, yuh be! Aynı kitabın başlık kısmında sayfa 18’de eserimize temel teşkil edecek olan bilgileri bu derece yalan yanlış bilgiyle verenler böyle kitap yazmaktan çekinip sıkılmalıdır diyor değerli hocamız Yusuf Ziya Yörük. Amma onlar tarihi yanıltmayı, yanlış bilgiler sunmayı, bilhassa Türkleri aptal sanmayı asli vazifeleri bilmişlerdir. Onlar her zaman öyle olmuşlar ve öyle olacaklardır. Biz uyanık olmalıyız. Bu hususlarda benim kanaatim odur ki çok eskilerden ötelelerinden beri bu kötü niyetli yabancıların Türklerle, Türklükle ve Türkmenlikle hiçbir ilgi ve alakaları olmadığı halde bu hususta güya araştırma yapmaları, tarihimize karışmaları ve tarihimizi karıştırmaları kötü niyetlerini ve maksatlarını ortaya koymaktadır. Asırlar sonra tarihi yanıltmaya Türkleri şüpheye sevk etmeye, tarihi karışıklıklara zemin ve sermaye hazırlamak bunların görevidir. Bu, asırlar sonra milleti parçalamaya hazırlık yapmaktır. Tren raylarının makasları kökten değiştirildiği gibi Türkü ve Türklüğü kökten yanıltmak ve saptırmak, tarihin membarlarıyla oynamak bunların temel vazifesidir. Üç beş yüzyıl sonra gelen müsteşrikler aynı pozisyonda olacaklar ve şimdi yazılmış olan müsteşrik eserlerini kaynak gösterecekler ve çok eski bir kaynak diyerek pekiştirmeye çalışacaklardır. Türkleri şüpheye ve yanılığa sevk edecekler, parçalama yolları bulmaya çalışacaklardır. Tıpkı

günümüzde olduğu gibi. Ne var günümüzde? Günümüzde tarihin bilinen zamanından beri iki bin yıldan beri bir arada yaşayan Kürtçe konuşan Türklere siz Türk değilsiniz siz Kürtsünüz milattan 1000 yıl önce Van Gölü çevresinde yaşayan Urartulardanınız diyorlar. Eti tırnaktan ayırmaya çalışıyorlar. Buna inananlar vardır. Bunu Urartu yazıtlarında Kürtçe kelimeler var diyerek temellendirmeye çalışıyorlar. Gördünüz mü şeytanlıklarını, sihirbazlıklarını anlayabiliyor musunuz? Bugün yerküremizde 6000 türde lisan konuşulmaktadır. İnsanlığın var oluşundan beri nice lisanlar kullanılmış, batmış nice lisanlar gelişmiştir. Örnek olarak şimdiki konuştuğumuz Türkçe Orta Asya’da konuştuğumuz Türkçe midir? Buna benzer bir konuda yine bazı gazetelerde okumuştum. Akdeniz kıyısında ki bir milletin bir bölük insanı eskiden kaybolmuş nerede olduğunu bulamıyorlarmış. Şimdi keşfetmişler. Bunlar Kuzey Irak’ta bir aşiretmış. Bunu 400 sene önce bir hinoğlu hin, tarih karıştırmacı o zamandan yazmış, şimdikilerde eski kaynaklarda vardır diye bunu kaynak gösteriyorlar. Yutturmaya çalışıyorlar. Sanki eskiden yalan yazılmamış gibi çok eski sağlam bir kaynak diye de iddiada bulunuyorlar. Yabancıların yazdıkları tarih kitaplarından kendi eserlerine pasajlar aktaran Türklerin kulakları çınlasin, gözleri aydın olsun, Allah akıllar versin. Şimdi kendimize soralım: Milattan 1000 yıl önceye mi inanalım yoksa 2000 yıldan beri bilinen, görünen, yaşanan, yazılan, tespit edilene mi inanacağız. 2000 yıldan beri beraber yaşanmış, beraber hareket edilmiş, vatanları bir, âdetleri bir, huyları karakterleri bir, yemeleri aynı, giymeleri aynı, inançları bir, evvelleri bir sonraları bir. Öyle bir millet ki pekmezin yoğurtla karıştığı gibi birbirine karışmışlar, katılmışlar, sayısız evlilikler yapmışlar. Şimdi bunların ayrılması mümkün müdür? Anası Türk babası Kürt veya anası Kürt babası Türk olan bu nesil çoktan çoktur. Bunlar hangi nesildir, hangi taraftan olacaktır. Hangisine dost olup hangisine düşman olacaktır akıl almaz. Milletimizin her iki tarafı da Allah’a şükür akl-ı selimdir,

ayıramayacaklar. Allah düşmanların arzularını yerine getirmeyecektir. Kötü niyetleri içerisinde tefessüh edeceklerdir.

Böyle Bir Çalışmanın ve Bu Eseri Araştırarak Toplamamın Sebepleri Şunlardır:

Sıla-i rahim sünnet ve vacip amelini işleyip sevaba ermek, şanlı peygamberimizin soyunuzu öğreniniz emri, Türk ve İslam geleneğinde soyun bilinmesinin muteber olması, Nesl-i mensubuma soyumuz hakkında tarihi yazılı belge bırakmaktır. Tarihi eserlerinden yararlandıklarımın aldıkları dualar gibi benim de dua alma ve onların rahmetle anıldığı gibi benim de rahmetle anılma arzumdur. Bazı yerlerde kara cahillerin haset, fesat ve fitneliklerinden zuhur eden, bilhassa köylerimizde ilimsiz, araştırmaz, tarihsiz, kaynaksız bir şekilde soy sop hakkında kasıtlı olarak yalan yanlış konuşarak sevmedikleri tarafı kötülemek ve bölmek istemelerine karşı ağızlarına tarihin bir tokat indirmesi için yazılmıştır. Soyumda seyitlik olup olmadığını öğrenmek istememdir. Tanış olmadığım topluluklarda “Siz seyit misiniz?” sorularına ve başka bir kardeşime de aynı şeylerin sorulması sebebiyledir.

Atalarımız, parçalanarak değişik eyaletlere sürgün edilmesi hengâmesinde eyvah soyumuz batacak neslimiz birbirini tanıyamayacaktır diye çok sıkıntılara girmişlerdir. Bu dönemde şöyle demişler ve vasiyet etmişlerdir: “Aramızda belli bir söz olsun (parola). Neslimiz birbirini bununla bulsun ve tanısun.” demişler. Bu mesele ileride detaylı olarak işlenecektir. Atalarımızın, akrabaların birbirini unutmamaları ve bulmaları vasiyetlerinin yerine getirilmesidir. Babamın bana vasiyetidir. Babamın amcası Paşa Hoca'nın babama vasiyetidir. Babamdan bana irsi olarak geçen soy merakı zahiri olarak huyunun bulaşmasıdır. Bu cümleden olmak üzere hiç unutmam. 7-8 yaşlarında idim. Kahramanmaraş'ın Göksun İlçesi Değirmendere Köyünde yayla eteklerinde bulunan ve

Türkmenler arasında çok meşhur olan Meryemçil Yaylası ve çok meşhur Adıyaman Pınarı yakınlarında, Karagöl ve Türkmen Hoca Yaylaları eteklerinde bulunan Alıklı Kaya denilen atadede yerimiz mevkisinde bulunan kıraç tarlalarımıza babam Cafer Çavuş karasabanla arpa, nohut, buğday ekerdi. On beş Temmuzdan itibaren onları biçmeye derlemeye, öküz arabası ile ailecek geceden giderdik. İşimize başladık. Kaba kuşluk olup sıcaklar bastırıldığında oralarda ineklerini otlatan yaşlı insanlar ineklerini kaya ve ardıç gölgesine sürüp kendileri de yemeklerini yemek için bir ardıç gölgesine oturlardı. Babama “Alcıoğlu bu biroo ısıcak bastı, gel şuraya iki laf edek (edelim)” derlerdi. Babam onların yanına giderdi biz de bir gölgeye otururduk. Ortalık serinleyince tekrar işe başladık. İşte ben o zaman babama sorardım. Bu adamlar kimdir. Sana neden Alcıoğlu diye çağırırlar. Bizim köylüler Cafer Çavuş diyorlar senin adın iki tane midir? derdim. Babam bana şöyle demişti: “Oğlum bu kişiler Adana'nın Osmaniye ve Kadırlı kazasındandırlar. Buralara yaylamaya gelirler. Yukarıdaki yaylalarda çadırda otururlar. Bunlara Kumarlı ve Tecirli Türkmen aşireti derler. Bunlar falancalardan filan” diye tek tek isim ve obalarını sayardı. Ve demişti ki; “bu kişiler ata dedelerinden beri buraları ve bizleri iyi bilirler. Beni soyumun adı ile çağırırlar. Benim adım bir tane Cafer Çavuş'tur, fark etmez” derdi.

Babamın El-Ezher mezunu ve müderrisi amcası Paşa Hoca'dan duydukları ve bana vasiyeti: “Bana bak oğlum emmim Paşa Hoca bana şöyle anlattı: Bizim aslımız da konargöçer Türkmen Tecirli-Alcı aşiretidir. Tahminen 150 sene kadar önce buralara atalarımız yerleşmişler. O zamanlar kışları Çukurova'da yazları da buralara yaylaya çıkarmışız. Çok hayvanlarımız olur onlarla uğraşır ve onlarla geçinirmişiz. Tahminen yukarıdaki tarihlerde Değirmendere Köyüne büyüklerimiz yerleşmişlerdir.” Devamla babama amcası şunları da söylemiş: “Oğlum Cafer sen bu işlere meraklısın sana söylediklerimi yap çok sevaptır.” demiş. “Aslında bizim soyumuz çok geniştir sadece bu

köylerdekinden ibaret değildir. Afşin'in Nadır Köyünde, Göksun'un Ericek Köyünde, Tufanbeyli'de, Maraş'ta, Adana'da, Osmaniye'de, Antep'te, Hatay'da, Kayseri'de, Sivas'ta ve daha başka yerlerde ve buraların köylerinde de vardır. Amma siz oralara gidemezsiniz ve onları bulamazsınız. Fakat yakınımızda olan Nadır'a ve Tufanbeyli'ye ve Ericek'e gidin ve akrabaları bulun, çok sevaptır ben artık ihtiyarladım hiçbir yere gidemiyorum." Şeklinde vasiyetlerde bulunmuş. Evet, bundan 70- 80 sene öncenin şartlarına göre konuşmuştur babamın amcası. O zaman vasitasız bu kadar yerleri gezmek kolay olmadığı gibi babam okuryazarda değil saf bir köylü çocuğudur. Babam diyor ki: "Tamam emmi dediklerini yaparım dedim ama sadece Nadır'dakileri ve Tufanbeyli'dekileri buldum, tanıştım. Uzaktakilere gidemem okumuşluğum da yoktur, onları da sen bul ben de sana vasiyet ediyorum. Sen okuryazarsın her yeri biliyorsun hem de şimdi her yere kolay gidiliyor, vasıtalar çıktı ama ben 80 yaşına geldim ve bir yere gidecek durumum kalmadı. Altı oğlumun içinde bu işi sen yapabilirsin, ötekilerden ümidim yoktur. Sen bu işe meraklısın" dedi. Babam bu işi böylece bana vasiyet etti ve babam amcası Paşa Hoca'dan bütün duyduklarını bana aktardı.

Babam 1999 tarihinde yüz yaşında vefat etti. Rabbim onu affetsin ve ona lütfetsin diyorum. Kitabımızın son bölümünde babamın emmisi Paşa Hoca hakkında geniş bilgi verilecektir. Bir işe başından başlamanın uygun olacağına doğruluğu dolayısıyla biz de bu işe Allah'ın izni ile baştan başladık. Çok kısa özetler halinde insanlığın ilk babası ve ilk peygamberi olan Hz. Adem babamızdan başlayarak zamanımıza kadar işledik ki sıralanmaları şöyledir:

- 1) Hz. Adem a.s. (peygamber)
- 2) Hz. Nuh a.s. (peygamber)
- 3) Hz. Nuh'un oğulları
- 4) Hz. Nuh'un torunları
- 5) Türklerin menşei

- 6) İlk Türk devletleri (Hunlar ve Göktürkler)
- 7) Oğuzların ilk bilindikleri yer ve zaman
- 8) Oğuzların ilk Yapgu devletleri
- 9) Oğuz Han ve oğulları
- 10) İran Horasan Büyük Selçuklu Devleti ve Anadolu Selçuklu Devleti
- 11) Osmanlı İmparatorluğu
- 12) İlbeğli (Beğdili) Türkmen aşireti ve (Tecirli-Alcı obası)

60 yıllık birikimle beraber on yıllık çalışmalarında şerefli ve yiğit soyumuzun tarih kitaplarının hangi sayfasında adı geçiyorsa onları yazdım. Topladığım kaynakları dipnot şeklinde değil de aynı mevzu satırları arasında ve liste halinde kitabın sonunda yazdım. Kusursuz iş yapan yalnız Allah u Tealadır. Kullar (insanlar) elbette tam mükemmel hiçbir iş yapamazlar. Kim ne yapsa kusurdan, nakıstan halî olamaz. Okuyanlardan hoşgörülmesini dilerim.

Hz. Adem Aleyhisselam

İslâmi kaynağın anası olan Kur'anı Kerim'e ve hadis-i şeriflere ve alimlerimizin yazdıklarına göre Hz. Adem insanlığın ilk babası ve ilk peygamberi ve ilk rehberi olup Cenab-ı Allah onu topraktan yarattı ve bedenine ayrıca ruh verdi, canlandırdı ve sol eyegisinden de eşi Havva anamızı yarattı ve Hz. Adem'e on sahifelik bir de yazılı kitap verdi. Allah (c.c.) Adem ile Havva'yı cennete koydu. Buradaki bütün nimetten yemelerini emretti. Ayrıca şeytana uymamalarını ve şeytanın kendilerinin ebediyen düşmanları olduğunu bildirdi. Fakat şeytan Adem'le Havva'yı kandırdı, yeminle onları inandırdı. Allah'ın meyvesinden yemeyin diye tembihte bulunduğu ağacın meyvesinden her ikisine de yedirdi. Allah (c.c.) bunlara: "Ben size bundan yemeyin, şeytana uymayın demedim mi? Niçin benim sözümü

tutmadınız, niçin şeytana uydunuz?” dedi. Meleklerle Adem ve Havva’yı yeryüzüne indirdi. Cebrail adlı melek vasıtası ile yeryüzünde yaşama şartlarını bunlara öğretti. Buğdayı ekmeyi, bunun nasıl ekmek, çorba olacağını öğretti. Ademle Havva’nın bir takım çocukları oldu. Bunlar çok çoğaldılar. Babaları Adem’den yaşayabilme şartlarını öğrendiler, yaşamaya devam ettiler. (Kur’anı Kerim.)

Hz. Şit Peygamber:

Diğer dini kaynaklara göre Hz. Adem bin yıl yaşamış. Vefat etmiş, Allah oğlu Şit’i peygamber göndermiş. Oğlu Şit peygambere Cenabıhak 50 sahife bir kitap vermiştir. Şit (a.s.) 912 yaşına kadar insanları İslama davet etmiş, sonra da vefat etmiştir.

Hz. İdris Peygamber:

Hz. Şit (a.s.)’dan sonra Cenabıhak İdris (a.s.)’ı peygamber göndermiş ve 30 sahife de bir kitap vermiş. Nihayet 360 yaşında ölmek istemiş. Cenabıhak Azrâil’e ruhunu aldırması ve onun canını yine bedenine iade etmiş. Kendisine cehennemini ve sıratın gösterilmesini istemiş. Meleklerle Cenabıhak emretmiş İdris’e cehennemi göstermişler, onu sıratından geçirmişler cennete götürmüşler, tamam ya İdris çıkalım deyince bir ağaca sarılmış ve meleklerle şöyle demiş: “Herkes ölecek, cehennemi görecek, sıratı geçecek. Cenabıhak vaat etti, peygamberleri cennete koyacak. Ben ise bunları gördüm, cennetten çıkmam” demiş. Allah (c.c.) da İdris’i cennetten çıkarmamış, orada kalmıştır.

Hz. Nuh Peygamber:

Hz. İdris (a.s.)’dan sonra Cenabıhak insanlara Hz. Nuh (a.s.)’ı peygamber göndermiş, Nuh (a.s.) 950 sene yaşamış olduğu halde insanları Allah’ın emrine, İslam’a davet ettiği halde ancak 80 çift insan ona ve Allah’a iman etmiştir. Kalan insanlar Nuh’a hakaret etmişler, onunla eğlenmişler. Nuh (a.s.) da bunları Allah’a havâle etmiş. Cenabıhak Cebrail’i Nuh’a göndermiş, ona gemiyi yaptırmış. Kendisine inanan (40) çift insanı gemisine almış. Cenabıhak Nuh’un tufanını başlatmış. Yerden, gökten sular yeryüzünü doldurmuş, hiçbir canlı kalmamış. Hepsi suda boğularak ölmüş yalnız Nuh’un gemisinde olan insanlar ve bazı hayvanlar sağ kalmıştır. (Her cinsten birer çift gemiye alınan hayvan) Altı ay kadar Nuh’un gemisi su üzerinde kaldıktan sonra sular çekilmiş, gemi Cûdi Dağı’na oturmuş kalmış. İnsanlar karaya ayak basmışlar. Bir müddet sonra Nuh’un üç oğlu ve karılarından ve bir de Nuh’tan gerisi hastalanıp ölmüşler. Nuh (a.s.) üç oğluna şöyle demiş: “Evlatlarım gördüğünüz gibi Allah’a tabi olmayan insanların hepsini Cenabıhak suda boğdu. Şimdi bundan sonra yeryüzünde yeniden insanların çoğalması sizin üçünüzden olacaktır. Yeryüzü sizin neslinizle tekrar şenlenecek. Allah’ı ve onun dinini unutmayın. Şimdi oğullarından Yafes’e sen (Orta Asya istikametine), Ham’a da sen de doğuya (Hindistan istikametine), Sam’a da sen de batı istikametine (Mısır-Şam) gidin.” dedikten sonra kendisi de 950 yaşında vefat etti. (Kur’an-ı Kerim)

Hz. Nuh Peygamberin Oğulları:

Sözü geçen Hz. Nuh’un üç oğlu babalarının sözü üzerine onun gösterdiği istikamete gittiler. Bugün dünyada var olan insanların tamamı Nuh peygamberin bu üç oğlundan çoğalmıştır. Şimdi biz bunlardan Hz. Nuh’un üç oğlundan yalnız Yafes’i ve Yafes’in oğlu Türk’ü ele alıp

Türklerin menşinin bu olduğunu işleyeceğiz. Evet İslami kaynaklardan Tarihi Teber ve sairlerinin yazdığına göre Hz. Nuh (a.s.)'ın oğlu Yafes'in on tane oğlu olmuş. En büyüğünün adı Türk'tür. Bütün Türklerin ilk babası budur. Türk için peygamber diyenler de vardır. Dünyadaki diğer insan çeşitlerinin (ırklarının) tamamı da Türk'ün diğer (9) kardeşinden ve Nuh'un diğer iki oğlu Ham ve Sam'dan çoğaldılar. Türkler ilk babaları Türk'ün ilk geldiği yer olan Orta Asya'da gayet çoğaldılar. Tarihte ilk Türk devleti olan Hun İmparatorluğunu kurdular. Milattan önce III. Yüzyılda Orta Asya'da Ötüken çevresinde Orhun ve Selenge ırmakları arasında. İlk hükümdarları Teoman'dır. (M.Ö. 220) Dünyada Türk deyip geçilemez. Türkler dünyadaki üç-dört adet ana ırkın belki de en büyüğüdür.

Lisan Meselesi:

Hz. Adem babamız cennette Arapça konuşmuş ve cennette “La ilahe illallah ve Muhammed Rasulullah” tevhidini okumuş ve kendisine verilen (10) sahifelik kitabı da okumuştur. (Bu yazı Kur'an yazısıydı.) Tarihte yazının bulunuş tarihinin M.Ö. 3500'de olduğu bildiriliyorsa da bu ayrı bir iştir. Fakat İslami kaynaklarda böyle bildirmiştir. Yani yazının varlığı Hz. Adem'den öncedir. Melekler Cennette Allah'ın ana kitabı ve evveli ve ezeli kitabı Levhi Mahfuzu, Kitab-ı Mübin'i okuyorlardı.

Hz. Nuh Aleyhisselam Hangi Lisanı Konuştu?

Bunun hakkında şunu bunu diyenler olmuşsa da burası bilinmiyor. Çünkü Nuh peygambere kitap gönderilmemiştir.

Nuh'un oğullarının da hangi lisanı konuştukları bilinmiyor ama lisansız yaşamadılar. Elbette bir lisan

konuşmuşlardır burası muhakkaktır. O zamandan günümüze kadar altı bin lisan meydana gelmiştir. Günümüzde dünyada altı bin lisan konuşulduğu bilinmekte ve uzmanlar bunu el'an araştırıyorlar. Bu lisanların nasıl meydana geldiğini tespitte çalışıyorlar. Nasıl bir sonuç çıkar, bekliyoruz.

Envar'ül Aşikin kitabında Nuh tufanından sonra Hz. Nuh'un oğulları ve torunlarından çeşit çeşit lisanların meydana geldiği yazılı olduğu gibi meşhur Babil kulelerinin yıkılmasında insanların bayıldığı ayıklıktan sonra bildikleri lisanı unutup birbirinin lisanını anlamadıklarını bundan sonra insanlar da çeşit be çeşit lisanlar oluştuğunu diğer dini risalelerde yazılmış olup daha başka da bu hususta çeşitli yazılar, söylentiler mevcuttur. (Türklerin Hz. Nuh'un oğlu Yafes'in soyundan geldiklerine dair, Hadis Ansiklopedisi (Zaman) c.14 s.108 hadis no-5017)

Buradaki açıklamada. Arap müverrih Ebu Amr Türkler Nuh'un oğlu Yafes'in zürriyetindedir ve bunlar bir çok boylara ayrılırlar demektedir. Keza diğer müverrih İbni Kûmi de Türklerin Yafes'in zürriyetinden olduklarını söylemiştir ve yine Arap müverrih Vehp İbni Münebbih'ten gelen rivayette böyledir. Moğol, Çin ve bazı Avrupa tarihçileri, Türk tarihçileri de böyle diyorlar. Saffatü't Tefâsir, Muhammet Ali Sâbûnî c.5 s.238'de 77. ayet-i kerimenin tefsirinde açıklamada İbni Abbas söyle demiştir. Yeryüzündeki bütün insanların tümü Hz. Nuh (a.s.)'ın soyundandır.

Türkler Hakkında Hadis-i Şerifler:

[Hadis Ansiklopedisi c.17 s. 577 (Zaman Gazetesi)] Buradaki hadis-i şerifte şöyle buyrulmuştur. Allah u Teala Arap olmayan Müslümanlardan öyle bir ordu gönderecek ki onlar İslam dinini takviye edeceklerdir. Ravisi Ebu Hüreyre hadis no-1252. Aynı eser aynı sayfada 1253 nolu hadis. Bu

hadis-i şerifte peygamberimiz (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Ya Ali sizler Rumlarla harp edeceksiniz. Sizden sonra gelecek Müslümanlar da onlarla savaşacaklardır ve Kostantin’i tesbih ve tekbirlerle fethedeceklerdir. Daha başka bir hadis-i şerifte şöyle buyruluyor: (İstanbul kast edilerek) ne güzel bir belde orayı fethedecek asker ne güzel bir askerdir. (Fatih Sultan Mehmet Han kastedilmiştir.) Çünkü İstanbul’u fetheden odur. Diğer bir hadis-i şerifte ise şöyle buyrulmuştur: “Türkler sizinle savaşmadıkça siz önce onlarla savaşa başlamayın.” Alimlerin kanaat ve araştırmalarına göre yukarıda zikredilen hadisler Türkler hakkındadır.

Asrımızın büyük müfessiri, Bediüzzaman’ın Türk milleti hakkındaki yorumu şudur: “İşte ey ehl-i Kur’an olan şu vatanın evlatları altı yüz sene değil belki Abbasiler zamanından beri bin senedir Kur’an’ın ve İslam’ın bayraktarı olarak bütün cihana karşı meydan okuyup Kur’anı ilan ettiniz. Kur’an’ın maide suresinin (54.) ayetine tam masadak oldunuz. Yani bu ayetin manasına mutabık tam uygun oldunuz demektir. Bu ayetin meal-i şerifi: “Ey iman edenler sizden kim dininden dönerse Allah’a bir zarar vermiş olmazlar. Allah sizi yok eder veya geride bırakır. Sizin yerinize öyle bir kavim getirir ki Allah onları sever onlar da Allah’ı severler. Onlar mü’minlere karşı engin gönüllü olurlar. Kafirlerle karşı onurlu olurlar. Allah yolunda cihat ederler ve kendilerini kınayanların kınamasından hiç çekinmezler.”

İşte böylece Bediüzzaman Türkleri takdim ve taktir ederek Maide (54.) ayetinin Türkler hakkında olduğunu ve Türklerin İslam’a ve Kuran’a büyük hizmet ettiklerini vurgulamıştır.

Başka bir bilgin ve has mürşit Abdulkadir Duru Özden fikri üzerine elli kadar eseri bulunan zat ise Türk milletinin taktiri daha bir başka olup eserinin birinde türklerin kimliğini, nasıllığını ve özel yaratılmış bir millet

olduklarını ve hakiki bir Türk’ün nasıl bir kan taşıdığını çok güzel bir şekilde yazmaktadır. Ve Türklerin Müslümanlık sebebiyle üstün vasıf, kabiliyet ve asaletlerini tespit ve taktir etmiştir.

Cenab-ı Allah (c.c.) Türklerden Peygamber Göndermiş midir?

Evet bu husus herkesin kafasına takılan bir sorudur. Ve insanlar arasında bunun bahsi çok edilmekte olup şöyledir, böyledir, çok yazılar da yazıldı, çeşitli fikirler de ortaya atıldı ise de net bir cevap olmadığından hiçbir kimse sağlam bir kanaata varamamıştır. İnşallah biz bu konuya en sağlam bir kaynak olan Allah’ın kitabı ve rasulünün hadisleri ışığında açıklık getireceğiz.

El Hadid sûresi (26.) ayetinde Cenabıhak şöyle buyurmuştur: “And olsun ki biz Nuh’u ve İbrahim’i peygamber gönderdik ve peygamberliği ve kitapları da onların nesillerine verdik ve bunların izleri üzerinde ardı ardına çok peygamberler gönderdik.”

Evet dikkat edelim bu ayet-i kerimenin içinde Türklerden peygamber göndermeyeceğiz diye bir kellime olmadığına ve Türklerin de Hz. Nuh’un torunlarından olduğuna göre Türklerden peygamber gelmediği nasıl iddia edilebilir ve nasıl izah edilir.

Şanlı peygamberimiz (a.s.)’ın buyurmuş oldukları bir hadis-i şerife göre kendisine kadar dünyaya insanlara Allahu Teala yüz yirmi dört bin peygamber göndermiştir. Ayrıca ayet-i kerimelerde: “Biz bir kavme peygamber göndermeden onlara azap etmeyiz.” Buyurduğuna göre ve yine ayrıca Türkler dünyada dört büyük ana ırkların en büyüğü olduğuna göre yüz yirmi dört bin peygamberden Türklere peygamber gönderilmemiş olma ihtimali olabilir mi?.

Madem ki Allah (c.c.) her topluluğa peygamber gönderdik buyuruyor. Türkler de her toplumdan biridir. İnsanların var olduğu günlerde ve yerlerde hiç İslamsız ve peygambersiz kalmadıkları ayet ve hadislerden anlaşılmaktadır.

Evet Fetret devri yani peygamber gelmediği asırlar olmuşsa da bu asırlarda bir evvelki peygamberin şeriatı ile amel ediliyordu. Bunun bâkiyesi ile muamele görülüyordu. İnsanlar dünyada İslamsız değillerdi. Bunun zıddı akla zıt olur. Cenabıhakkın rahmetine uygun düşmez. Buna dair bir örnek şudur: Hz. İsa (a.s.)’dan peygamberimiz Muhammet (a.v.s.)’ın arası beş yüz yetmiş bir yıldır. İnsanlar bu günlerde nasıl amel ettiler, nasıl Allah’a ibadet etmişlerdir. Bunu peygamberimize peygamberlik gelmeden biraz önceki zamana bakarsak kolay anlarız. Mesela bugünlerde yani bu fetret devrinde, asrında insanlar arasında “Hanef dini” yani İslam dini bakiyesi yanlış ve bozulmuş olsa da var idi. Çünkü müşrik Arapların Kabe’yi tavâf ettikleri, hacılara hayır olarak su dağıttıkları, adak adayıp kurban kestikleri çok nâdir kimselerin günde gelişi güzel namaz kıldıkları, oruç tuttıkları Allah adına bazı hayırlar yaptıkları ve Kabe’yi tamir ettikleri, sadaka verdikleri, cennet ve cehennem inançları var idi. Bu inanç ve ibadetleri Allah’ın isteğine, emrine uygun değildi, yanlıştı. Öyle ki o zaman insanların çoğu din yerine adetleri, örfleri, töreleri yaşıyorlardı. Allah’ı biliyorlardı fakat Allah’a eş, ortak olarak birçok putlara da tapıp onlardan bir yardım bekleyip onlara dua ediyorlardı. Ve nitekim Hz. Muhammet (a.v.s.) kendisine peygamberlik gelmeden önce Allah’a ibadet ediyor ve Hanef dinine inanıyordu. Dağlara çekilip Allah’ı zikrederdi ve tefekkür ederdi. Namaz kıları ama şimdiki gibi beş vakit olarak değil, sabah akşam ve gelişi güzel zamanlarda kıları. Hatta peygamberimizin yirmi yaşlarında olduğu zaman haksızlıktan, soygunculuktan, bozuk hareketlerden bıkan müşrik halk bu haksızlığın önlenmesi için kendi

aralarında bir hak ve adalet cemiyeti, heyeti kurmuşlardı. Bunun adı da “Hulfulfutul” (kopmayan halkalar) idi. Peygamberimiz Muhammet (a.v.s.)’ın da bu cemiyete üye olduğu İslam tarihinde yazılıdır.

Hz. Muhammet (a.v.s.)’ın bildirmiş olduğu İslam dini ve Allah’ın sözü olan Kur’anı Kerim kıyamete kadar var olacak hükmü bakidir. İnsanlardan isteyen bununla kıyamete kadar amel edeceklerdir. Kur’anı Kerim’de Cenabı Allah (c.c.) Hz. Muhammet’in son peygamber olduğunu bundan sonra hiç bir peygamber göndermeyeceğini bildirmektedir. İslam dini ve Kur’an’ın hiçbir tahrif ve tebdile uğratılmayacağını, onu bizzat kendisi koruyacağını beyan buyurmaktadır. Hiçbir kimsenin kendi evladına hiçbir kını, hiçbir garazı olmayacağı gibi yüce Rabbimizin kendi kullarına da bir kını, garazı mevzu bahis olamaz. Cenabıhak (c.c.) insanlara emir ve yasaklarını peygamberleri ve kitapları ile, her yere, her topluluğa bildirmiş; emrini tutmayanları cehenneme, emrini tutanları cennete koyacağı aynı hak ve aynı adalettir.

Bir devlet ve bir hükümet, bir kiral dahi kanunlarına uymayanları cezalandırıyor, hapse atıyor, emirlerini tutanlara da serbestlik, hürlük hakkı veriyor, herkes istediği şekilde yaşıyor. Bu dünyada böyle olursa ahirette Allah (c.c.) bunun bu muamelesi mükafatı ve mücezatı yani cehennemde yakması ve cennette yaşatması gayet hak bir iştir. Aklını kullanabilene göre bu böyledir.

Şimdi Dönelim Mevzuumuza:

“Her kavme mutlaka peygamber gönderilmiştir.”

1) El Kasas 59. ayet-i kerimesi mealen: “Rabbin memleketlerin ana merkezine karşılarında ayetlerimizi okuyacak, anlatacak bir peygamber göndermeden o memleket halkını helak edici değildir.”

2) Rad Suresi 7. ayeti: “Her kavmin bir hidayet rehberi mutlaka vardır.” (Yani peygamber gönderilmiştir.)

3) Fatır Suresi 24. ayet-i kerimesi: “Hiçbir ümmet müstesna olmamak üzere mutlaka içlerinden azaptan korkutucu bir peygamber gelmiş geçmiştir.”

4) Errum Suresi 47. ayet-i kerimesi: “Habibim and olsun ki biz Nuh’u, İbrahim’i peygamber gönderdik ve peygamberliği ve kitapları da onların nesillerine verdik ve bunların izleri üzerinde ardı ardına çok peygamberler gönderdik.”

Merhum Binbaşı Numan Kurtulmuş Amentü Şerhi kitabının 281-283. sahifeleri ve dip notunda Kur’anı Kerim’in Fatır Suresi 24. ayeti ve Rad Suresi 7. ayetine göre her kavme (topluluğa) mutlaka bir peygamber veya elçi göndermiş olduğunu ve bundan dolayı hiçbir millet (kavim) mesuliyetten kurtulamaz demektedir. Aynı zat aynı kitabın 282. sahifesinde ise Kuran’da isimleri bulunan yirmi sekiz peygamberden sadece beş tanesinin Arapça konuştuklarını ve İslamı halka Arapça anlattıklarını ve bu peygamberlerin de şunlar olduğunu yazmıştır.

- 1) Hud a.s.
- 2) Salih a.s.
- 3) İsmail a.s.
- 4) Şuayb a.s.
- 5) Muhammet a.s.’dir.

Şanlı peygamberimiz Muhammet (a.v.s.) Arap’tan gelmiş, Arapça konuştuğundan ilk etapta bütün peygamberlerin Arapça konuşmuş olduğu, tebliğini bu lisanla yaptıkları sanılıyor. Fakat hakikatin böyle olmadığı anlaşılıyor. Cenabıhakkın peygamberleri kavminin dili ile gönderdiği anlaşılıyor.

Rabbimizden Türkleri Çok Sevindirici Bir Müjde, Mutlu Edici Bir Haber:

Hud Suresi 48. ayet-i kerimesinde Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: “Hz. Nuh’a dedik ki: Ya Nuh sana ve gemideki mahiyetinde bulunanlardan gelecek mümin ümmetlere bizden selam ve selametler ve bereketlerle inin gemiden, onlardan doğacak diğer kafir ümmetler de olacaktır. Biz onları da bu dünyada rızıklandıracağız. Amma sonra ahirette onları çok acıklı bir azaba çarptıracağız.”

Dikkatle bu ayet incelendiğinde bu ayetin özünde Nuh zamanından kıyamete kadar gelecek olan Müslümanlara (her kavimden) Allah u Teala’nın selamı, selameti ve bereketi vardır. Türklerden Müslüman olanlar ve başka kavimlerden Müslüman olanların hepsini de kapsamına almaktadır bu ayet. Ne mutlu Müslüman olanlara ki temelde Rablerinin böyle bir selam, selamet ve bereket dilemesine muhatap ve mazhar olmuşlardır. Bunun için Rabbimize ne kadar şükretsek azdır. Çünkü bu mutluluk başka mutluluğa benzemez. Yüce Rabbimizin lutfudur.

Netice:

Yukarıda arz ettiğimiz Kur’an ayetlerine ve ifade ettikleri manaya göre bütün kavimlere mutlaka peygamber gönderilmiş olduğu ve Türklerden de ve Türklere de peygamber gelmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bunun aksi iddia ve ispat edilemez. Çünkü ilgili ayet-i kerimeler Türkleri istisna tutmamıştır. O halde kimin haddi Türkleri bu işten istisna tutmak. Amma yine de biz en doğrusunu, en iyisini Rabbimiz Allah (c.c.) bilir, biz kulları yanılabiliriz, yanlış yapabiliriz ve yanlış anlayabiliriz. Mükemmel yapan, bilen Allah’tır.

Son olarak Nuh peygamberle ilgili bir hadiseyi insanlığa bir ders, bir yararı olsun diye yazıp Türklerin menşinden, Türklerin ilk devletleri olan Hunlara ve

Göktürklere ve Oğuzlara ve Selçuklulara ve Osmanlılara ve Oğuz Han'a ve oğullarına ve torunlarına ve ana aşiretimiz İlbeyli (Beğdili) Türkmen aşiretine ve bu aşiretin obası olan (Tecirli-Alcı) Türkmen aşiretini yazacağız ve kitabımızı bitirmiş olacağız inşallah.

Bu hadise şudur:

Nuh (a.s.)'ın gemisi daha su üstünde iken Nuh peygamber (a.s.) geminin bir köşesinde insana benzer benzemez buruşuk, çok çirkin birisini görünce buna: "Sen kimsin? Ben senin gibi birisini gemiye almamıştım." demiş. "Seni gemiden atacağım" diye tutturuyorsa da şeytan ona demiş ki: "Ben Allah'tan müsadeliyim. İnsanlar nerede olursa ben de orada olacağım. Onları her yerde, her fırsatta Hak'tan sapıtıp bâtılı hoş göstereceğim. Cennete giden yollarını, sapıtıp cehenneme yönlendireceğim." demiş. "Gel sana insanları en fazla helaka düşüren beş şeyi öğreteyim. Bunlardan ikisini söylemek istemiyorum amma üçünü sana söyleyeyim." demiş. Fakat Cenabı Allah (c.c.) Nuh'a vahyetmiş ki: "Ya Nuh üçe ihtiyaç yoktur. Şeytanın söylemek istemediği iki şeyi söylesin yeter." buyurmuş. Şeytan mecbur olarak peki demiş. "Ya Nuh onlar şudur: Onların birisi haset etmek diğeri de hırdır." demiş. "Ben haset ettim Adem'e secde etmedim. Melek iken şeytan oldum, kovuldum, lanetlendim. Adem de hırs etti. Cennette Allah'ın yasak ettiğini yedi, cennetten çıkarıldı. Cennet nimetlerine kanaat etseydi cennette kalacaktı." demiş.

Kuran'ın bildirdiğine göre Nuh'un gemisi dünyanın sularının çekilmesiyle Cudi Dağı'nda oturup kaldı. Yine Kur'an'ın Hud Suresinin 48. ayetine göre Cenabı Allah (c.c.): "Ya Nuh inin gemiden." emri ile Hz. Nuh ve diğer gemide bulunanlar gemiden inerek karaya ayak bastılar. Şeytan da insanlarla gemiden indi. Ve yoluna (insanları aldatmaya) devam ediyor ve kıyamete kadar da Allah (c.c.) şeytana müsaade etmiştir. İnsanların imtihan olmaları için

iyilerin kötülerden ayrılma notlarının tutulup cenneti ya da cehennemi hak edenlerin belli olması için.

Hakikaten insanları mahveden bu iki hastalık (haset ve hırs) hakkında hem ayet-i Kur'aniye hem de ehadis-i nebeviye vardır. İnsanların bu iki mahvedici hastalıktan çok sakınmaları gerekmektedir. Aksi halde imanlarını ve amellerini kaybedip cehennemi boylayacakları bildirilmiştir.

Soy kimliğimizi anlatan kitabımızın "Başlarken" kısmı burada son buldu. Bu kısmın kaynaklarını toplu olarak göstereyim.

- 1) Kur'anı Kerim
- 2) Hadis-i şerifler
- 3) Ahmet Cevdet Paşa'nın Kısas-ı Enbiya kitabı
- 4) İslam Tarihi; Hayati Ülkü, M. Asım Köksal
- 5) Büyük İslam İlmihali; Ömer Nasuhi Bilmen
- 6) Altı Parmak Tarihi; Peygamberler Tarihi
- 7) Tarih-i Taber
- 8) Envâr'ül Aşikin; Ahmedi Bican
- 9) Binbaşı Numan Kurtulmuş'un Amentü Şerhi
- 10) Risale-i Nûr; Bediüzzaman
- 11) Özden Kitapları; Abdulkadir Duru

BİRİNCİ BÖLÜM:

BÜTÜN YERYÜZÜNDEKİ MEVCUT İNSANLIĞIN MENŞEİ

Rabb’ımız Allah c.c. kendi sözü olan Kur’an’da ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Adem’i ilk defa topraktan yarattığını (cesedini), ve O’na ayrıca kendi yaratığı olan ruhu da verdiğini ve Adem’in cesedine geçirdiğini mükerrer ayetlerde bildirdiği herkesçe malumdur. Bunun aksi iddia edilemez.

Geçmişte bunun aksini iddia edenler birkaç deney ve ilmî, tıbbî araştırma neticesinde iflas ettirilmişlerdir. Yalancının mumu yatsıya kadar yanmamış, sönmüştür. Şimdilerde maksatlı ve kötü niyetli çok az sayıda bu hususta halâ uğraşan beyinsiz, idraksız, robot varsa da onları kimse dinlemiyor, gerçeği, ispatı dinliyorlar, onları dinleyen yoktur. Bugün onların kandırdıkları, inandırdıkları zavallılar çok gerilerde kaldılar. Müsbet ilim onların pabucunu çoktan çöplüğe atmıştır. Bundan sonra da bu yalana inanacaklar bulamayacakları aşikârdır.

Evet, Hz. Adem’le eşi Havva’dan çoğalan insanlar, Hz. Adem’in oğlu Şit peygamber ve Hz. İdris peygamber ve Hz. Nuh peygamber zamanlarında da çoğalmışlar, yer yüzünde de bir çok asır ve devirlerde yaşamışlar ve nihayet Nuh peygamber zamanında bir tufanla hepsi de suda boğulup ölmüşlerdir.

Yalnız Kur’an’da bildirildiğine ve tefsirlere göre, Hz. Nuh’un gemisinde olan iman etmiş kırk erkekle kırk tane de kadın sağ kalmışlardır. Bunların içinde Hz. Nuh’un üç oğlu ve karıları da bulunuyordu. Hz. Nuh’un gemisi yerden sular çekilip

de karaya, Kur’an’a göre Cûdi dağına oturduktan sonra, Hz. Nuh ve gemideki insanlar karaya ayak bastılar. Bugün dünyadaki mevcut insanların tamamı tekraren bunlardan oldu ve çoğaldı. Yer yüzünü tekrar doldurdular. [Kütüb-i Sitte Hadis Ansiklopedisi (Zaman) c.14, s.108, hadis no: 501]

Türklerin Menşe-i

Buradaki açıklamaya göre Türklerin menşei Hz. Nuh’un oğlu Yâfes’e dayanmaktadır. Hatta Yâfes peygamber idi diyenler de vardır. Tarihi Taber’in yazdığına göre Yâfes’in on oğlundan en büyüğünün adı Türk’dür. Bütün Türkler bundan olma ve çoğalmadığı. Yâfes’in diğer dokuz oğlundan ve yine Hz. Nuh’un diğer iki oğlu Ham ve Sam’dan yeryüzündeki diğer kavimler olmuş ve çoğalmışlardır.

Yukarıda ismi zikredilen eserin aynı cilt aynı sahifesinde Arap müverrih Ebu Amr, “Türkler Hz. Nuh’un oğlu Yâfes’in zürriyetindedir ve bunlar birçok boylara ayrılırlar” demektedir. Keza diğer bir müverrih de, Türklerin İbni Nuh zürriyetinden Yâfes’ten olduklarını söylemiş, ayrıca müverrih İbnî Kûmi de Türklerin Yâfes zürriyetinden olduklarını söylemiştir. Ve yine Arap müverrih Vehp İbnî Münebbih’ten gelen rivayette böyledir. Moğol, Çin ve bazı Avrupa müverrihleri de böyle demişlerdir.

Müfessir Mehmet Ali Sabunî, Sâffatüt Tefasir c. 5, sh 238’de 77. Ayet-i Kerime’nin tefsirindeki açıklamada İbnî Abbas şöyle demiştir: “Yer yüzündeki bütün insanlar Hz. Nuh Aleyhisselam’dan onun oğullarındandırlar.”

Dini kaynakların bildirdiğine göre Nuh’un gemisinde sağ olarak kalan ve yere inen 40 çift erkek ve kadının bir müddet sonra hastalanarak 37 çifti öldüler. Yalnız Hz. Nuh’un 3 oğlu, 3 gelini sağ kaldılar. Hz. Nuh peygamber, üç oğluna şöyle konuştu: “Oğullarım, gördüğünüz ve bildiğiniz gibi, Cenab-ı Allah sizden başkalarını cezalandırdı ve suda boğdu öldürdü. Çünkü onlar çok azmışlardı. Allah’a asi olup onun varlığını,

birliğini 900 sene söylediğim halde kabul etmediler. O'na kulluktan çekindiler ve bana hakaret ettiler. Benimle eğlendiler, nefislerini ve şeytanı dinlediler. Cenab-ı Allah'u Tealâ onların yerine yeni bir nesil sizlerden getirmeyi ve kendisini tanımalarını ve kulluk yapmalarını, murad edip yeryüzünü benim zürriyetimle tekrar şenlendirmeyi diledi. Şimdi sizi doğuya, batıya ve kuzeye gönderiyorum. Allah'ı asla unutmayın, emirlerini yapageldiğiniz gibi yapın. İslam dininden başka şeylere sapmayın. Puta tapmayın, yalnız Allah'a kulluk edip yalnız O'na ibadet edin” dedi.

Hız. Nuh, oğlunun birini doğuya (Çin'e) birini de batıya (Arap ve Anadolu'ya), oğlu Yâfes'i de Hazar Denizi doğusuna, Orta Asya istikametine Kuzeye gönderdi.

Şimdi biz Hız. Nuh'un iki oğlunun, Ham ve Sam'ın doğuya ve batıya gittikleri yerlerden bahsetmeyeceğiz. Sadece Yâfes'in gönderildiği yer olan Orta Asya'dan Türk genel tarihimizin bildirdiği gibi bahsedeceğiz.

Bildiğimiz bir şeydir ki tarih ikiye ayrılır: Birisi M.Ö., diğeri de M.S. diye söylenir.

1. Orta Asya'da yapılan kazılarda elde edilen neticelerde M.Ö. 5000 yıllarında yaşanan insan kültürleri bulunmuştur. Bundan önce yaşanmış bir kültür kalıntıları bulunmasa da, elbette, insanlar ancak bulunan kültür kalıntılarında beri var olup, bundan önce Hız. Nuh'un oğullarına kadar insanlar yokmuş denemez. Akıl mantık hükmeder ve bilinir ki ilk bulunan kültür kalıntılarına kadar da insanlar, Hız. Nuh'un oğullarından başlayarak, kesintisiz, birbirinden tevellüt ede ede insanların yaşadığı, ilk bulunan kültür kalıntıları zamanına kadar gelmişler ve yaşamışlardır. Fakat bu arada ne kadar zaman geçtiği bilinmiyor. Bu geçen zaman tarih tarafından kaydedilmemiştir.

2. İkinci olarak (M.Ö. 4500 – M.Ö. 1000): Anav kültürü denilen bir kültür bulunmuştur. Bu kültür şimdiki Türkmenistan Aşkabat Anav bölgesinde yapılan kazılarda ortaya çıkmıştır. Orta Asya'nın bilinen en eski kültürüdür.

Bu kültüre mensup yaşayan insanların tuğladan ev yaptıkları, toprak ve bakırdan eşyalar yaptıkları, dokuma işledikleri, koyun, keçi besleyip tarım yaptıkları anlaşılmıştır.

Esasen ilk insan Hız. Adem de buğday ekti ve biçti. Ekmek yaptı. Bunları Hız. Adem'e Allah'ın emri ile, Cebrail öğretti.

3. Üçüncü kültür (M.Ö. 3000 – M.Ö. 1700): Altay ve Sayan dağlarının kuzeybatısındaki bozkırda bulunmuş, Türklerin en eski kültürü denilen Afanasyevo kültürüdür. Bu kültür Orta Asya uygarlığının temelini meydana getirmiştir.

4. Andronova kültürü (M.Ö. 1700 – M.Ö. 1200): Altay, Tanrı Dağları, Güney Sibiry ve Hazar Denizi'nin doğusuna kadar olan bölgede oluşmuştur. Bu kültürün Afanasyevo kültürüne benzer bir durumu vardır, hatta gelişmiş şekli de denilebilir. Bakırdan ve altından eşyaları vardır. Bunların üzerine hayvan figürleri işlemişlerdir. Atı binmek ve yük taşımak için kullanmışlardır.

5. Karasuk kültürü (M.Ö. 1200 – M.Ö. 700): Bu kültür adını Yenisey ırmağının bir kolu olan Karasuk Nehri'nden almıştır. Bunlar, demiri işlemişler, dokuma ve keçe çadır yapmışlar, dört tekerlekli araba kullanmışlardır.

6. Tağar kültürü (M.Ö. 700 – M.Ö. 100): Bu kültür Abakan bölgesinde görülmüştür. Bu kültüre ait iki ağız keskin hançerler, ok uçları, iğne, küpe, tarak gibi eşyalar bulunmuştur.

7. İskitler (M.Ö. 700): Orta Asya'dan Karadeniz'in kuzey bölgesine göç eden ve tarihte ilk defa Türk adını duyuran topluluktur. Yunanlılar bunlara İskit, İranlılar da Saka demişlerdir.

İskitler üstün bir kültüre sahip idiler, doğudan gelen göçlerle daha batıya gitmişler, kültürleri Avrupa'ya yayılmıştır. İskitler savaşçı, iyi ata binerler, iyi silah kullanırlardı. İskitlerin İranlılarla savaşını anlatan Alp Er Tunga (Afrasiyap) Destanı'ndaki Alp Er Tunga'nın İskit hükümdarı olduğu bilinmektedir. İskitlerin kadınları da erkek gibi savaşlılardı.

Gelenekleri, hayat tarzları ve töreleri Hunlara benzerdi, ölülerini at ve silahlarıyla gömerlerdi.

Silahları, koşum takımları, süs eşyaları, araba süsleri, vazoları kazılarda bulunmuştur. Savaş sahneleri mücadele halindeki hayvan figürleri işlemelerindeki sanat anlayışlarına hayvan üslubu denir.

Orta Asya'da Hunlardan Önce Yaşayan Türkler:

Çin kaynakları, bunlardan Hin Ung-Nu diye bahsetmişlerdir. Kazılarda bozkır kültürü özelliklerini taşıdıkları görülmüştür. Bozkırın zor şartları, Türklerin karakterlerini etkilemiş, onları pekiştirmiş, iradelerini kuvvetlendirmiş, kendine güvenme dayanıklılığı ve kanaatkâr özelliğini oluşturmuştur.

Geçim kaynakları; bozkır şartlarına göre hayvancılıktı, bundan dolayı da konar göçerlerdi. Karasaban kullanıp mısır yonca ekmişlerdir.

Orta Asya'da ilk Türk Göçleri:

Bu göçlerin M.Ö. 1700 yıllarında başladığı kabul ediliyorsa da bundan önce de birtakım göçler olmuştur.

Asırlarca devam eden bu göç sebepleri: Orta Asya'da olumsuz iklim değişikliği, nüfus artışı, geçim kaynağı yetersizliği, Çin ve Moğol saldırıları, esaret altına girmek istememek, hür yaşamak istemek ve kendi aralarında olan mücadelelerdir.

Orta Asya'da Türk göçleri ikiye ayrılır: Milattan önceki ve milattan sonraki göçlerdir.

Orta Asya'da Milattan Önceki Türk Göçleri:

Kalabalık topluluklar halinde Çin'in kuzeybatısındaki Kansu ve Ordos bölgelerine doğru olmuştur. Bir kısmı da İran

üzerinden geçerek Mezopotamya'ya ve Anadolu'ya olmuştur. Yakut ve Çavuş Türkleri de Sibirya'ya doğru göçmüşlerdir.

Orta Asya'da Milattan Sonraki Türk Göçleri:

Daha çok kuzey ve batı yönlerine olmuştur. Güneye göçenler Çin içine yerleşip çeşitli Türk devletleri kurdular.

Batıya giden Türk göçleri IX. Yy. sonlarına kadar devam etti. Macaristan'a kadar vardılar. Hunlar, Avarlar, Bulgarlar ve Macarlar Avrupa'da devletler kurdular. Batıya göçenlerden bir kısmı da Afganistan ve Kuzey Hindistan'da Akhunlar (Eftalitler) Devleti'ni kurdular.

Göçmeyen, Ana Yurtta Kalan Türkler:

Orhun ve Selenge ırmakları ve Baykal Gölü çevresinde yaşamaya devam ettiler. Bu Türkler Orta Asya'da Asya Hun Devleti'ni, Göktürk Devleti'ni ve Uygur Devleti'ni kurdular. Günümüzdeki Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Türkmenistan'ın temeli bunlara dayanır.

Orta Asya Türk Göçlerinin Sonuçları:

Göç ettikleri bölgeleri etkileri altına alan Türkler, yerleştikleri yerlerde yeni devletler kurdular. Asya ve Avrupa'nın siyasi ve kültürel yapısının değişmesine ve yeni yeni topraklardaki yerli kavimlerin başka yerlere yayılmalarına neden oldular.

Batıya göç eden Hunlar, kavimler göçünün gerçekleşmesine, Büyük Roma imparatorluğu'nun zayıflamasına ve parçalanmasına yol açtılar.

Göçlere katılan bazı boylar, Hazar ve Sabar Türk Devleti'ni kurdular ve Kafkasya'da 350 yıldan fazla hakimiyet sürdürdüler.

Büyük Hun Devletinin Kuruluşu:

Orta Asya'da Orhun ve Selenge ırmağı dolaylarında (M.Ö. 300) tarihinde kurulan ilk teşkilatlı Türk Devleti'dir. Merkezi Ötüken'dir.

Bu devletin bilinen ilk hükümdarı Teoman'dır (M.Ö. 220 – M.Ö. 209). Bundan sonraki hükümdarları Teoman'ın oğlu Mete'dir (M.Ö. 209- M.Ö. 174).

Hunlarla ilgili ilk yazılı belge Çinlilerle yapmış oldukları M.Ö. 318 tarihli siyasi bir antlaşmadır. Çinliler Hun saldırısını önlemek için meşhur Çin Seddi'ni yapmışlardır (M.Ö. 214). Bu set duvarının uzunluğu 2450 km'dir. Yüksekliği 7-11 m. Arasıdır. Genişliği ise at arabası geçebilir şeklindedir.

Hunlar Teoman zamanında set duvarını yine de aşmışlar, Çin'in içlerine kadar girmişler. Teoman'dan sonra Hunların hükümdarı olan oğlu Mete, Çin'e akınlar yapmış, Çin'in 320.000 kişilik ordusunu yenmiş. Çin İmparatorunun sığındığı kaleyi kuşatmış, fakat Çin asıllı karısının sözü ile kuşatmayı kaldırıp Çin imparatoru ile bir antlaşma imzalamış (M.Ö. 179). Çin Hükümdarı Mete'ye vergi vermeyi kabul etmiş. Bundan sonra Mete, diğer bir çok devletlere de son vermiş. Bütün Türkleri bir bayrak altında toplamış. Mete zamanında Büyük Hun Devleti, en parlak zamanını yaşamıştır.

M.Ö. 174 tarihinde Mete'nin ölümünden sonra, yerine oğlu Ki-Ok geçti. Devlet yükselmeye devam etti, Ki-Ok'tan sonra oğlu Kün-Cin hükümdar oldu (M.Ö. 160 – M.Ö. 126). Kün-Cin'in karısı da Çin asıllı idi. Bu akrabalıktan yararlanarak Hun Devleti'ni Çinliler içten yıkmaya çalıştılar. Nihayet Hunlar zayıfladı, taht kavgaları başladı. Çok soğuk ve kıtlıklar başladı. Neticede Büyük Hun Devleti, Kuzey ve Güney diye ikiye bölündü (M.S. 48). Neticede de M.S. 150 tarihinde Güney ve M.S. 216 tarihinde de Kuzey Hun Devleti yıkıldı ve dağıldı. Bazı tarihçilere göre Çin hakimiyetinde kaldılar.

Büyük Hun Devleti'nin dağılmasından sonra, 375 yılında kavimler göçü başladı. Hunların bir kısmı Karadeniz'in kuzeyinden Tuna Nehri boylarına vardılar ve Avrupa Hun

Devleti'ni kurdular. Bu devletin hudutları; doğuda Ural Dağları, batıda Batı Roma İmparatorluğu, güneyde Tuna Nehri ve Karadeniz ile Baltık Denizi arası, Hazar Denizi ile Karadeniz'in doğusu arasından Anadolu'nun doğu iç kesimlerine kadardır.

Avrupa Hun Devleti'nin en büyük hükümdarı Atilla'dır. Atilla, Roma imparatorluğu ile birçok mücadelede bulundu. Doğu Roma İmparatorluğunu vergiye bağladı. Batı Roma imparatorluğu ile barış imzaladı.

Atilla'nın ölümünden sonra Avrupa Hun Devleti'nde taht kavgaları oldu. Devlet yıprandı ve 469 tarihinde yıkıldı. Hunların bir kısmı Karadeniz'in kuzeyine çekildi, bir kısmı da Avrupa kavimleri arasına karıştılar.

Menşei Asya Hunları Olan İlk Göktürk Devleti:

Tarihte Türk devleti adı ile kurulan ilk Türk devleti Göktürk Devleti'dir (552-630).

İlk hükümdarı Bumin Kağan'dır. Merkezi Orta Asya'da Ötüken'dir.

Devletin batısını Bumin'in kardeşi İstemi yönetti. Doğusunu da kendisi yönetti. İki koldan idare edilen Göktürkler, çevredeki birçok Türk birliklerini de idareleri altına aldılar.

Türk töresi gereğince I. Göktürk Devleti, Doğu-Batı diye iki idari birime ayrıldı. Bumin doğuda Büyük Kağan oldu. Kardeşi İstemi de Batı kanadının Yapgu'luguna getirildi. Türk devlet anlayışına göre, Batı kesiminde görev yapan Yapgu'lar, Doğuda oturan Büyük Kağan'a bağlı olurlardı.

Oğuzların Adının İlk Defa Duyulması:

I. Göktürk Devleti kurulduğu zaman, Oğuz'lar, Orta Asya'da Yenisey ırmağının batısında Dokuz Oğuzlar olarak yaşıyorlardı. Dokuz koldan meydana gelmiş bir topluluk idiler. Batı Göktürkler içindeki On Oklar'a mensup idiler.

I. Göktürk devleti, diğer bütün Türkleri ve Dokuz Oğuzları kendi idaresinde topladı. Çok güçlendiler, çok büyüdüler ve altın çağlarını yaşadılar. Çin ile yaptıkları savaşlarda hep başarılı oldular. Doğu ve Batı Göktürkler olarak ikiye bölündüler. Neticede her iki Göktürkler Devleti de zamanla Çin idaresinde kaldılar.

50 sene sonra Kutluk İlteriş, Türk kahramanı, Çin'e karşı bağımsızlık mücadelesi yaptı ve mücadeleyi kazandı. II. Göktürk Devleti'ni Orta Asya'da Ötüken'de kurdu (682). Bu devletin adına Kutluk Devleti de denir.

Dokuz Oğuzlar yine II. Göktürk idaresinde bağımsızlıkları için 5 defa başkaldırdıysa da bastırıldılar. Başlarında Baz Kağan bulunuyordu.

Selenge ırmağı boylarında oturuyorlardı. 745 tarihinde Uygurlarla birleşerek II. Göktürk Devletini yıktılar fakat egemen olamadılar. Bir müddet de Uygur idaresinde kaldılar. Daha sonra uygurlar, Kırgızlarla birleşerek Oğuzları Moğolistan'tan çıkardılar. Oğuzlar da batıya göçüp Ceyhun Nehri, Aral Gölü, Hazar Denizi ve Güney Urallar arasındaki bölgeye yerleşerek batıdaki akrabalarına (Oğuzlara) katıldılar.

Oğuzlar burada oldukça kalabalık bir kitle meydana getirdiler ve Karahanlıların idaresinde kaldılar. Daha sonra başkentleri Sirderya (Seyhun) ırmağının güneyinde bulunan Yenikent olmak üzere bir Yapgu Devleti kurdular. Burası X. yy. ilk yarısında kışlak merkezleri idi. Komşuları müslümanlar Guz (Guzziye), bazen de Türk demişler sonraları göçebelere Türkmen, yerleşenlere de Türk demişlerdir.

Oğuzların ilk Yapgu devletlerinde Boz Ok, Üç Ok diye teşkilatları vardı. Oğuz Yapgu Devleti'nin X. yy. sonunda yıkılmasından sonra üç kısma ayrıldılar. Bir kısmı Karadeniz'in kuzeyinden Doğu Avrupa'ya, oradan da Makedonya'ya, Trakya'ya vardılar, ancak olumsuz şartlardan dolayı dağıldılar. Bunlardan bazıları paralı asker olarak Bizans ordusu içinde Malazgirt Savaşı'nda (1071) bulundular. Fakat Türk Selçuklu

ordusundan tarafa geçtiler. Alparslan'ın savaşı kazanmasına yardım ettiler. Bir kısmı da yerlerinde kaldılar. Bugünkü Türkmenistan onların torunlarıdır. Bir kısmı da Horasan'a yöneldi (Selçuklular).

Oğuzlar, XI. yy.'dan itibaren 200 yıl boyunca Asya bozkırlarından Orta ve Yakın Doğu'ya akarak, İran'ı, Azerbeycan'ı, Irak'ı, Anadolu ve Suriye'yi almışlar, daha sonra Mısır'ı, Kuzey Afrika'yı, Balkanlar'ı ve Viyana'ya kadar Orta Avrupa'yı tutmuşlardır. Sırasıyla Seyhun boylarında Yapgu Devleti'ni, Büyük Selçuklu Devleti'ni ve Atabeyliklerini, Birinci Türkmen Beyliklerini, Karakoyunlu ve Akkoyunlu Devletlerini, Dulkadirli, Ramazanoğlu ve diğer beyliklerini, Safavi Devleti'ni, Orta ve Batı Anadolu Beyliklerini, Osmanlı Devletini ve Türkiye Cumhuriyetini, bunların hepsini Oğuzlar kurmuşlardır.

Birinci bölüme burada son verdik. Birinci bölümde anlatılan bilgilerin kaynakları: Kur'an-ı Kerim, Hadis-i Şerifler, Tarih-i Teber, Genel Türk Tarihi ve diğer dini kaynaklar ve milli tarihtir. (Altıparmak Peygamberler Tarihi)

İKİNCİ BOLÜM:

OĞUZHAN

Tarihi geleneklerimize göre Oğuzların başlangıcı tam bilinemiyorsa da muhakkak ki Asya Hunlan içinde belki de daha evvel var olup da I. Batı Göktürkleri içinde yer almışlardır. Dokuz koldan teşekkül etmiş bir topluluk olarak tarihte görülen Oğuzlar daha sonra Seyhun boylarında bir Yapgu Devleti kurmuşlar, İran da Büyük Selçuklu Devletini, Anadolu, Suriye ve İrakta Selçuklu Devletlerini, yine Anadolu da I. ve II. Selçuklu Beyliklerini, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti Devletlerini kurmuşlardır. Türkistan da, Afganistan da, Azerbaycan da, Asya kıtasının daha bir çok yerlerinde de devletler kuran Oğuzlardır.

Bunların hepsi Oğuzhan'dan dolayısıyla 6 oğlundan ve 24 torunundan türemişlerdir. Bazı tarihçilerin ve destan yazıtlarının bildirdiklerine göre Oğuzhan'ın Asya Hun İmparatorluğu'nun büyük hükümdarı Metehan olduğunu ve Oğuzhan'ın babası Arap Muhammet Han'ın da Metehan'ın babası Teoman olduğunu bildirmişlerse de bunun henüz kesinleşmemiş ve tam ispatlanmamış olduğundan böyle bildiren kaynakları esas almayıp bu hususta kaynak olarak Ebül Gazi Bahadır Han'ın Secerei Terakima kitabını aldık. Ancak, Ebül Gazi Bahadır Han'ın bu eserinde gösterilen doğum ve ölüm tarihlerinin ve eseri yazdığı tarihin doğru olup olmadığında tam kanaat sahibi olmadığımızdan yazmaktan vazgeçtik. Fakat Secerei Terakima kitabında bu tarihler verilmiştir. Şurasını da söyleyelim ki oğuzhanın kökeni ve kimliği hakkında bir çok kaynaklar daha vardır. Oğuzları baştan sona anlatıp da Oğuzların

başı ve kökü olan Oğuzhan'ın kendisini anlatmamak tamamen noksan olur, şimdi bu bölümde ilk olarak Oğuzhan'ın kökeni ve kimliği özet olarak anlatılacaktır. Şecerei terakimenin manası şudur; Türklerin yani (Oğuz Türkmenlerinin) soy ağacı, soy kütüğü demektir. Bu eseri Muharrem ERGİN hazırlamış Tercüman gazetesi 1001 Temel eserlerin 33. sıra nosu ile Kemal İLİCAK yayınlamıştır. Eserin Osmanlıcası da ekindedir.

Ebül Gazi Bahadır Han'ın Kimliği:

Ebül Gazi Bahadır Han bir Türk alimidir. Babası Harezm Ozbek hanlarından ve Cengiz Han soyundan Arap Muhammet Han'dır. Anası Mirbanu hatun babasına akrabadır.

Bahadır Han; Arapça, Farsça, Moğolca, bilen ve anadili Türkçe olan, tarih yazan, tarih yapan, hareketli, mücadeleci, komutan, edebiyatçı, ve mümin bir zattır. Ebül Gazi Bahadır Han'ın babası Arap Muhammet Han'ın ilk paytahtı Aral gölü güneyinde, Ürgeçte idi. Ebül Gazi on altı yaşına kadar burada büyümüştür, sonraları hanlığın merkezi Hiveye nakil olmuştur. Ebül Gaziyi babası Kat valiliğine tayin etmiştir, babasının ölümünden sonra Ebül Gazi tahta geçti 21 sene hükümdarlık yaptı ve vefat etti. Rahmetullahı aleyh.

Ebül Gazi'nin dediğine göre hayatında en çok Oğuz Türkmenleri ile haşır neşir olmuştur. Bunlarla bazen dost bazen düşman olmuş dövüşmüşler, Türkmenlere zulmetmiş olabileceğine kefarete olsun diye Türkmenlerin ileri gelenlerinin kendisine ricası üzerine onların kökenini tarihini anlatan Secerei Terakime kitabını onlar için yazdım demektir. Ebül Gazi bu eserini yazarken Türkmenler arasındaki zengin tarihi destanları ve rivayetleri toplamış ve meşhur Moğol tarihçisi Reşideddin'den faydalanmıştır. Ayrıca canlı Türkmen rivayetlerini de toplamıştır. Bu bakımdan bu eseri müstesna bir değer kazanmıştır.

Ebül Gazi şöyle demektedir;

Türkmenlerin hocaları, Şeyhleri, Beylerbeyi, bana geldiler, senin tarihi iyi bildiğini işittik Türkler arasında bir çok Oğuzname vardır, fakat farklıdır biz bunların hangisine inanıp tarihimizi doğru bilelim. Daha esaslı bir tarih olsa çok memnun olacağız dediler. Bu hususta bir güvenilecek tarihlerinin yazılması için bana çok ricada bulundular. Ben de bunların ricalarını kabul ettim Şecerei Terakime'yi bunlar için meydana getirdim. Çünkü peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur; idhalus surüri fii kalbihi mü'mini hayrun mimbadetis sakaleyni, manası; Eğer bir kişi bir mü'minin gönlünü memnun etse ona verilen sevap bütün insanların ve cinlerin hepsinin Allah'a ibadetlerinden daha çoktur.

Bu hadisi şerif mucibince nice bin kişilerin benim bu söylediklerimle bilmediklerini öğrenip gönülleri hoş olur bana çok sevap olur, belki ruhumuza bir Fatih okurlar beni hayırla anarlar ümidi ile bu eserimi yazdım. Malumdur ki benden öncede tarih yazanlar olmuştur amma Arapça ve Farsça lügat kullanmışlar bunları anlamak zordur ben böyle yapmadım Türklerle Türkâne konuşulur dedim eserimi Allah'ın izni ile Türklerin anlayabileceği şekilde Türkçe yazdım demektedir.

Ebül Gazi Bahadır Han, Şecerei Terakime kitabında Türklerin Oğuz Hanın tarihine Hz.Adem'den ve oğullarından ve Hz. Şid, Hz. Idris ve Hz. Nuh'tan başlamış ve Hz. Adem'den Hz. Nuh peygamber arasındaki insanların haktan azıp İslam'dan saptıklarını dolayısıyla Hz. Nuh'un tufanı ile tamamının yok edildiğini, bundan sonra Nuh'un gemisinin Cüdi dağı üstünde karaya oturduğunu gemiden inen kırk çift insanların hepsinin hastalanıp 37 çiftinin ölüp sadece Nuh'un 3 oğlunun ve karılarının iyileşip sağ kaldığını, bütün insanların bunlardan çoğaldığını vurguladıktan sonra Hz. Nuh'un 3 oğlundan Ham'ı Hindistan istikametine, Sami'yi İran batı istikametine ve Yafes'i de orta Asya kuzey kutup istikametine gönderdiğini ve bazı tarihçilerin Yafes'e peygamber dediklerini ve Yafes'in 8 oğlu olup birincinin adının Türk olduğunu, ikincinin oğlunun Hazar

üçüncünün Saklap, dördüncünün Rus, beşincinin Ming, altıncının Çin, yedincinin Kimeri, sekizincinin Tarih olduğunu bildiriyor.

Yafes oğlu Türk'ü yerine koydu vefat etti. Türk çok edepli ve akıllı idi bir çok yer gezdi gördü Isıg göl denilen yerde çadırını kurdu. Çadırı ilk defa Türk icat etti. Türklerin bazı adetleri ondan kalmıştır. Yafes'in oğlu Türk'ün 4 oğlu var idi. 1.'sinin adı Tütek, 2.'si Barsçak, 3.'sü Amlak tır. Türk ölürken bunlardan Tütek'i yerine padişah yaptı. Tütek çok iyi bir padişah idi. Çok adaletli, milletini çok güzel idare etti, İran Acem padişahlarının ilki Keyümers idi. Tütek bununla muasırdı Tütek bir gün avda bir geyik vurdu, etinden pişirip yerken et elinden yere düştü onu alıp yediğinde ondan çok hoş bir tat duydu. Meğer et Tuz'un üstüne düşmüştü. İlk tuzu bulan bu zattır. Bundan sonra yemeklere tuz konur oldu 240 sene yaşadı. Yerine oğlu Amılca Han'ı koydu, vefat etti. Amılca Han da yerine oğlu Bakuydip Han'ı koydu vefat etti. Bu da yerine Alınca Han'ı koydu vefat etti. Alınca hanın da ikiz iki oğlu olup birinin adı Tatar diğerininki de Moğol idi. Alınca Han yurdunu iki oğluna taksim edip verdi kendisi vefat etti. Moğol Han'ın 4 oğlu var idi. Adları; Karahan, Kürhen, Kırhan, Orhan idi. Moğol Han büyük oğlu Karahan'ı yerine koydu vefat etti. Karahan Ordağı ve Kördagını yayla yapmıştı. Şimdi Uludağ ve Kçükdağ diyorlar, kışında Sir suyunun ayağını Karakum ve Bursuk'ta kışlardı.

Oğuz Han'ın Dünyaya Gelişi:

Karahan'ın büyük hanımından bir oğlu oldu. Güzelliği aydan güneşten fazla idi. Üç gün üç gece annesini emmedi. Ey ana Müslüman ol, eğer olmassan ölsem de sütünü emmem demişti. Nihayet anası oğluna kıyamadı Allah'ın varlığına ve birliğine iman etti, ondan sonra çocuk sütünü emdi, annesi Müslüman olduğunu kimseye söylemedi gizli tuttu. Türk halkı, Yafes'ten Alınca Han zamanına kadar Müslüman idiler. Alınca

Han padişah olduktan sonra Türklerin nüfusu ve malı çok arttı. Zenginlikten sarhoş oldular. Allah'ı unuttular ve bütün ülke kafir oldu. Karahan zamanında kafirlikte öyle mohkem idiler ki eğer babasının Müslüman olduğunu oğlu bilse babasını öldürürdü.

O zaman da Moğolların adeti 1 yaşına kadar doğan çocuğun adını koymazlardı. Oğlu 1 yaşına gelince Karahan halkı topladı, toy düğün yaptı, oğlanı ortaya getirdiler Karahan beylerbeyine sordu. Oğlumuzun adı ne olsun dedi. Beyler konuşmadan oğlan benim adım Oğuz dur dedi. Oradakiler şaşırıp kaldı. Tamam bundan iyi ad olmaz ama bu 1 yaşındaki çocuk nasıl konuşabiliyordu bunda bir iş vardır bu boş bir şey olamaz dediler. Bu çocuk uzun ömürlü olacak, ucu çok uzayan biri olacaktır, ulu devletli olacaktır, nesli çok uzayacaktır dediler.

Oğuz yeni konuşmaya başladığında hep Allah Allah diye söylerdi, duyanlar da daha küçüktür tam konuşamadığından ne dediğini bilmiyor dediler. Esasen Moğollar arapça tek kelime işitmediklerinden Allah lafzının arapça olduğunu anlamıyorlardı. Bir çok kanaatlere göre Cenabı Hak Oğuz'u anadan doğma veli yaratmıştır. Oğuz büyüdü. Babası ona eş olarak emmisi Kürhan'ın kızını aldı. Fakat kız Müslüman olmadı, Oğuz da ona yaklaşmadı. İkinci olarak Oğuz'a babası Karahan'ın kardeşi Kırhan'ın kızını aldı, oda müslüman olmadığı için Oğuz ona da yaklaşmadı. Üçüncü olarak Oğuz emmisi Orhan'ın kızını aldı, bu kız İslamı kabul etti ve kız Oğuz'a dedi ki; "sen ne yolda olursan ben de o yolda olurum" dedi. Oğuz diğer iki karısına bakmıyordu. Karahan bu iki gelinden nedenini sordu iki gelini de Karahana söylediler, yani biz Müslümanlığı kabul etmediğimiz için Oğuz bize yaklaşmaz dediler.

Bu durumu duyan Karahan (kafirhan) beylerini topladı, Oğuz'un müslüman olduğu için onun avda öldürülmesine karar aldılar. Bunu duyan Oğuz'un Müslüman karısı Oğuz'a avda iken bir adam yolladı. Oğuz da bu haberi alınca eve gelmedi bir haberci yolladı babam beni öldürmeye karar almış beni isteyenler bana gelsin babamı isteyenler orada kalsın diye

söyletti.

Halkın Çoğu Karahan'ın emrinde kaldı, azı da Oğuz'un yanına geldi. Bu arada Karahan'ın küçük kardeşinin çok oğlu var idi, hepsi de Oğuz'un yanına gittiler, Oğuz'a uydular. Oğuz da onlara Uyгур dedi. Bunun üzerine baba oğul savaştılar. Allahu Teala Oğuz'u galip etti. Karahan bu savaşta öldürülmüştü Oğuz Han da babasının tahtına oturdu.

Oğuz Han'ın İnsanları İslama Daveti:

Oğuz padişah olduktan sonra halkı İslam'a davet etti. Halkın çoğu Müslüman oldular, olmayanlar da Tatar hanına sığındılar. Oğuz Han, Tatar hanını da mağlup etti, çok ganimet aldılar. Hatta bu ganimetlerin hepsini hayvanlar götüremedi. Akıllı bir kişi düşünerek kağrı arabası yaptı, ganimetleri bunlarla taşıyabildiler. Bu arabayı yapana kanklı dediler. Bütün bu kişiden türeyenlere de Kanklı dediler. Bu arabaya öküz arabası da denir. Kank kunk ses çıkardığı için bunun adına kanklı (kağrı) denilmiştir.

Moğol ve Tatar Oğuz'un atalarının soyundandılar, bunlarla tam 73 yıl savaşmıştır. Hepsini de Müslüman yaptı. Bunlardan başka bir çok kavimleri de mağlup etmiştir. Oğuz Han bütün Moğol ve Tatar ilinin askerlerini topladı, Talas Sayram'a geldi. Taşkent, Semerkant ve Buhara'yı aldı. Türkistan'a oğullarını gönderdi, buraları da mağlup ettiler. Kaznini ve Kaşmir'i de alıp Moğolistan'a evine döndü. Oğuz Han daha sonra Talas'tan Semerkant'dan İran'a ve Irak'a vardı. Buradan da Azerbaycan, Ermen, Şam, ve Mısır'a yürüdü. Savaştı ve buralara da hakim oldu.

Boz ok ve Üç ok Konusu:

Oğuz Han Şam'da iken bir adamın eline gizlice bir altın yay verdi ve üç tane de altın ok verdi. Bu yayı buranın gün

doğusuna insan ayağı ulaşmaz bir yere toprağa göm, bir ucu dışarıda kalsın dedi. Bu üç altın oku da buranın batısına göm uçları dışarı da kalsın dedi. Bu adam Oğuz'un bu emrini yerine getirdi. Oğuz Han üç büyük oğullarını çağırdı. Günhan, Ayhan ve Yıldızhan'a şöyle dedi: Buranın doğusuna gidin avlanın gelin. Diğer üç küçük oğulları Gökhan, Dağhan ve Denizhan'a da dedi ki: Buranın batısına gidin avlanın gelin dedi.

Birkaç gün sonra Oğuz Han'ın üç büyük oğulları Günhan, Ayhan, Yıldızhan babalarına geldiler. Dediği gibi avlandıklarını ve orada bir yerde bir altın yay bulduklarını söylediler. Oğuz Han'ın diğer üç küçük oğulları da birkaç gün avlanıp babalarına döndüler. Avlandıklarını, oralarda bir yerde üç tane altın ok bulduklarını söylediler. Oğuz Han yayı üç büyük oğluna pay etti. Üç oku da küçük oğulları Gökhan, Dağhan ve Denizhan'a pay etti. Oğuz Han aldıkları vilayetlere idareciler koyup oğulları ile Şam'dan yurduna (moğolistan) döndü. Memleketinde halkına şükür olarak büyük bir davet verdi. Altından ve gümüşten bir ev yaptırdı, bu meşhur eve şairin biri şöyle demişti;

Bir ev yaptırdı Altından o şehriyar
Ki o ev felek evinden kıldı ar.

Oğuzun bu davetinde dokuz bin koyun ve dokuz yüz sığır kesildi. Derilerinden doksan tane helal meşrubat havuzu yapıldı ve dolduruldu, yenildi içildi. Oğuz altı oğluna nasihatlerde bulundu. İslam'da kalmalarını sapmamalarını anlatıp onlara ve diğer beylerine yurtlar şehirler verdi.

Oğuz Han'ın Oğullarına Hitabı:

Siz üç büyük oğullarım Günhan, Ayhan, Yıldızhan, altın yayı bulup bana getirmiştiniz. Onu siz bölüştünüz. Sizin adınız boz ok olsun ve sizlerden olanlara (oğullarına) kıyamete kadar

boz ok denilsin. Diğer küçük oğullarım Gökhan, Dağhan, Denizhan, sizde üç altın oku bulup bana geri gelmişsiniz bu üç oku birer tane aldınız, size de ta kıyamete kadar üç oklar desinler.

Ey altı oğlum sizlerin bu altın yayı ve altın okları bulup getirmeniz sizlerden olmadı tanrıdan oldu. Bizden öncekilerimiz yayı padişah yerinde bilmişler oku da elçi yerinde bilmişlerdir. Onun içindir ki yay oku hangi tarafa gönderse ok o tarafa gider yani küçük oğlanlar büyük oğlanlara tabii demektir.

Benim ölmemden sonra en büyük oğlum Günhan benim tahtıma otursun. Ondan sonra boz oklardan layık olanı padişah yapılsın. Bu dünyanın sonuna kadar böyle olsun. Padişah boz oklardan en iyisinden olsun, diğerleri de sağında otursunlar. Üç oklarda solunda otursunlar dünyanın sonuna kadar mahiyetliğe razı olsunlar dedi. 116 yaşında vefat etti. Allah'ın rahmetine kavuştu.

Son Olarak Oğuz Halkının Ahitleşmesi:

Oğuz Han dan sonra 6 oğlu 24 torunu ve Oğuz beyleri, komutanları ve halkı için 3 maddelik bir ahitname imzaladılar.

1. Bir hayvan da kesilse yüz hayvan da kesilse kardeşler arasında paylar eşit olacaktır. Ganimetlerde askerler arasında eşit pay olacaktır.

2. Suçluyu kimse arkasına alıp kayırmayacaktır. Bu suçlu kim olursa olsun cezası ne ise çekecektir. Adalet işleyecektir, ibret alınacaktır.

3. Boz oklardan bir tane padişah olacaktır iki padişah olmayacaktır. Çocuklarımız helalzade kalmak isterlerse ve yurdu bozmamak isterlerse bu ahitnameyi okuyup amel etsinler. Şayet haramzade olmak isterlerse, bu yurdu bozalım derlerse bu ahitname ile amel etmezler.

NOT:Yukarıdaki ahitnamenin özünü bu gün dahi geçerli olan ve bir devleti ve milleti ayakta tutan üç mühim konu teşkil etmektedir. Bunlar eşitlik, adalet, ve sadakattir. Bu üç şey olmasa hiçbir millet ve devlet aile ve cemiyet ayakta kalamaz, yıkılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

OĞUZLAR'IN ÜSTÜN VASIF VE KABİLİYETLERİ

Bu ikinci bölümde tarihçilerin ve tarihlerin bildirdiklerine göre oğuzların bazı üstün vasıflarından ve hal ve durumlarından söz edilecektir.

Seyhun Oğuzları başka bir Türk eli (kavmi)'nin kendisiyle mukayese edilemeyecek derecede cihan tarihinde pek mühim bir rol oynamışlardır. Yer yüzü bölgelerinde bir çok yerlerde unutulmayan anılar bırakmışlar ve Seyhun Yapgu Devleti'ni, Selçukluları, Osmanlıları ve daha başka bir çok devletleri beylikleri onlar kurmuşlardır.

Bizans'ın ortadan kaldırmak istediği İslamiyet'i ve Abbasi halifeliğini onlar korumuşlar, Anadolu'yu onlar fethetmişlerdir. Arap Yarım Adası'na, Kuzey Afrika'ya, Orta Avrupa'ya, Orta Doğu'ya ve Türkistan'a onlar hakim olmuşlar ve son olarak Türkiye Cumhuriyeti'ni Oğuzların torunları kurmuştur. Dünyaya adalet ve eşitlik örneği ile tolerans sergileyen yine Oğuzlardır.

Oğuzlar, Moğol istilasından sonra kavmi varlıklarını tarihi hatıra ve harslarını (örf ve adetlerini) korumak ve yaşatmak bakımından Türk alemini temsil eden biricik kavim olmak vasfını taşımaktadır.

Diğer Türk kavimleri Moğol istilası üzerine varlıklarını ve vasfını devam ettirememişlerdir. Ve bunlar Moğol Boyları ile karışıp kaynaşarak yeni kavimler meydana getirmişlerdir. Bu yeni kavimlerin dili Türkçe ise de tarihi hatıraları, askeri

teşkilatları ve bir çok gelenekleri Moğol vasfını taşıyordu. Bugünkü Doğu Türkistan Türkleri, Kazakistan, Kara Kalpak Halkları, İdil Boyu Orta Asya'daki Türklerin ekserisi işte bu Türk-Moğol karışmasında meydana gelmiş yeni kavimlerin torunlarıdır.

Oğuzlar İslamiyet'i kendi hür irade ve beğenmeleri ile zorsuz olarak, önceleri perakende, X. yüzyılda toptan devlet halinde kabul etmişlerdir. Hatta çok önceleri İslam'ın Mekke'de yayılmasından sonra Maveraünnehir'den İpek Yolu ile Çin'e geçen Arap tacirleri ile tanışıp İslamiyet'i kabul edenler epeyce olmuştu. (Miladi 632'den sonra) Oğuzların İslam aleminde görülmeleri hakikaten mutlu bir olay olmuştur. Bu sıralarda Yakındoğu İslam alemi Bizans karşısında kendisini koruyamayacak durumda idi. İslam alemi Türklerin İslamı kabulü ile Bizans'a karşı dayanabilecek tükenmez bir güce kavuşmuş oldu.

Yakın doğunun bu yeni İslam unsuru Bizans tehlikesini geri atmaya kalmayıp Arapların bir türlü başaramadıkları Anadolu'nun fethini de gerçekleştirmişlerdir.

Oğuz Türkleri anayurttan birlikte getirdikleri devlet teşkilatına ait müesseselerini ve geleneklerini İslam dünyasında da devam ettirdiler. İdare ettiklerini şefkat ve adaletle idare ettiler. Ülkelerin imarını büyük bir gayretle yaptılar. Unutulmaz hatıralar bıraktılar. Kervansaraylar, hastaneler, çeşme, camii, köprüler, kaleler ... vs.

Oğuzların beyleri ve sultanları fethettikleri yerlerin halkını göçürüp oralara kendi halkını yerleştiriyordu.

Oğuzların (Selçuklular) 1071 Malazgirt savaşından sonra Türkistan'dan Anadolu'ya bir göç kanalı oluştu. Bu kanal ile XIII. yüzyılın birinci yarısının ortasında Türkistan'dan Horasan ve Azerbaycan'dan Anadolu'ya kalabalık Türkmen kümeleri gelmeye başladı. Bunlar 1219'da başlayan Moğol hücumundan kaçıyorlardı. Böylece Oğuzların ezici çoğunluğu Anadolu'da toplandı.

Osmanlı hanedanının oymağı da dahil olmak üzere Seyhun boylarındaki yerli şehir halkı ve göçebe Oğuzlar Moğolların baskınına uğramamak mal, can ve tutsak vermemek için Anadolu'ya göç etmişlerdi.

Anadolu'nun büyük bir kısmı XI. yüzyıldan başlayıp XIV. yüzyıla kadar süren yoğun göçler ile her bakımdan bir Oğuz (Türkmen) ülkesi vasfını almıştır. Oğuzlar zaten Anadolu'ya gelirken harslarını – kültürlerini beraberlerinde getirmişlerdi.

Oğuz Türkçesi bazılarının sandığı gibi değil daha buraya gelmeden önce Türkistan'da iken bu günkü hususiyetlerini yaşıyordu ve orada Türk lehçesinin en incisi en zarifi şeklinde vasıflandırılıyordu. Şunu bilelim ki Oğuzların Anadolu'ya getirmiş oldukları her türlü kültür ve gelenekleri her hususiyetleri zamanımıza kadar yaşamış ve gelmiştir.

Günümüz Anadolu insanında ataları olan Oğuzların harsları ve ruhi davranışları ve vasıfları hakimdir. Herhangi bir kimse Anadolu'nun bir bölgesini görüp gezdiğinde ve incelediğinde Kaşkarlı'nın Oğuzlara ait söylediklerini bu bölgelerdeki Türklerin dil ve davranışlarında, gelenek ve göreneklerinde açıkça müşahade edecektir.

Şimdilerde, Türkiye'de Oğuz dilini ve tipini en fazla batı ve güney Anadolu da yörük denilen insanlar temsil etmektedirler, fakat bunlar da yerli hayata geçince Anadolu'nun yerli kültürünü alacaklardır.

Oğuz Türklerinin asıl ve gerçek mümessillerini görmek için Türkistanı değil Anadoluyu gezmek dolaşmak lazımdır.

Fetihler zamanında ve daha sonra gelen Oğuz göç kümeleri umumiyetle Fırat ırmağından batıdaki Selçuklu ucuna (Ege ve Marmara denizine) kadar olan geniş bölgede yerleştiler.

Moğol istilasından kaçan kalabalık Türkmenlerin büyük bir kısmı da yine batı Anadolu uçlarına gelmişlerdi.

Memluk Türkmen akınları, güneyde, Çukurova bölgesinde yaşayan hristiyan nüfusunu azınlıkta bırakmıştır.

XIV. yüzyılda Çukurova'ya, çoğu Oğuzların Üç Ok koluna mensup Türkmenler iskan edildi. Bunlar Memluktardan gelenlerdi.

Oğuzlar, Seyhun boylarında iki koldan teşekkül etmiş bir topluluk ve yapguluk olarak yaşıyorlardı. Bunların bir koluna Boz Ok diğeri Üç Ok denirdi. Bunlardaki bu adların Batı Göktürk devletinin dayandığı on boyun adı olan On Oklar'dan kalma hatıralar olduğu şüphesizdir.

Çin kaynaklarına göre batı Göktürklerin konuştuğu dil doğu Göktürklerinkinden farklıdır. İşte bu farkı Oğuz türkçesi temsil etmektedir.

Oğuzca batı Göktürklerinin dilinin devamı olabildiği gibi batı Göktürklerinin dili de Oğuzcanın devamı olabilir.

Batı Göktürkleri içinde yer almış olan Dokuz Oğuzlar ile Seyhun Oğuzlarının daha eskiden soydaş ve akrabalıkları söz konusudur. Çünkü batı Göktürkler, Kutluklar ve Uygurlar içinde ve idaresinde kalan Dokuz Oğuzların neticede ekserisinin Seyhun Oğuzlarına gelip karışıp bir yapguluk kurdukları tarihen sabittir.

IX – XI. yüzyıllarda Seyhun Oğuzları ve Orta Asya da Göktürklerin yeri pek mühimdir. Bunların tarihleri olmasa Orta Asya tarihi ilgi çekiciliğinden çok şey kaybederdi.

Göktürk devletinin yıkılışından sonra Türkler bir daha Orta Asya da büyük ve kudretli bir imparatorluğa sahip olamadılar.

Oğuzların aşağı Seyhun boylarına Halife Elmehti zamanında (775-785) de geldiklerini Horasanlı bir müverrih yazmaktadır. Bu doğru olabilir, fakat Oğuzların aşağı Seyhun bölgesine doğudan, Çu ve Talas istikametinden geldikleri muhakkaktır.

Abbasiler, Horasan valisi Abdullah bin Tahir (828 – 844) zamanında Oğuzlar üzerine bir ordu göndermiş. Nerede oturdukları söylenmiyor fakat Oğuzların aşağı Seyhun da oturdukları büyük ihtimaldir. Adı geçen valinin oğlu Tahir

komutasında (838 – 840) yılları arasında gönderilmiş olması lazımdır. Bu ordu Oğuzları yenmiş, 200 kadar tutsak alınmış ve bunların satışından (600.000) dirhem gelir elde edilmiştir.

Oğuzlar, Türk ülkesinin en uzak yerinden uç yörelere, oradan da Halife El Mehti zamanında (775-785) Maverünnehir'e geldiler, Müslüman oldular diye bir Horasanlı müverrih yazmışsa da bu söz Oğuzların hepsini kapsamaz. Bu tarihten evvel de Oğuzların bir kısmı Maverünnehir'de bulunuyordu. Bunlardan daha evvel müslüman olanlar çoğunlukta idi.

Oğuzların Yaşama Tarzları:

X. yüzyıl başlarında Oğuz elinin çoğu göçebe hayatı yaşıyorlardı. Yaz geldiğinde kuzeydeki Kara Kuma, Cim (Emba) ırmağına doğru kuzey batıdaki yaylalara gidip kışın Aşağı Seyhun boylarına dönüyorlardı. Bu hayvancılık yapmalarının gereği olsa gerektir.

Oğuzların yapgu hükümdarları da kış mevsiminde Seyhun'un yakınında yeni kentte oturuyordu. Yapgu'ya bağlı Cend ve Huvare şehri de vardı. Bu üç şehirde Müslümanlar da yaşıyorlardı. Tarihçi Mesûdi bu şehirlerdeki halkın çoğunun Oğuzlardan olduğunu yazıyor. Oğuz yapgularının da yazları kuzeydeki yaylalara gittikleri malumdur.

Moğol tarihçi Reşideddin, Türklerin tarihinde Yenikent'i zamanında Oğuzhan'ın kurduğunu söyler. Başkentini yeri itibariyle öyle olabilir yoksa bu Yenikent değildir. Çünkü bu Yenikent ile Oğuzhan'ın zamanı bir birine çok uzaktır.

Yazar Oğuzhan'ın da buralarda bir zamanlar hüküm sürdüğünü ve burasını başkent yaptığını söylemek istemiştir.

Şehir (yenikent) arabcada coğrafya kaynaklarında El Karyetül hadise bazen cedide, Farsçada hududul âlem dihi nev olarak anılır.

XIV. yüzyılda Yenikent'te para basılmıştır. Selçuğun mezarının burada olduğu bilinmektedir. Moğol istilası başladığı

(1219) esnada seyhun boylarındaki Oğuz şehirleri çok gelişmişti. Moğollar halkına bir şey yapmadılar amma şehirleri yağmaladılar.

Arkeolojik araştırmalarda, sözü edilen Seyhun boyu şehirlerinin iktisaden çok gelişmiş olduğu, yüksek bir kültürün yaşanmış olduğunu ortaya konmuştur.

Oğuzlarda İnanç ve Manevi Hayat:

Oğuz şehirlerinde bir çok ilim din adamı, tasavvuf hayatının yaşadığı anlaşılıyor. Muallimi Sani, Farabi ölümü (950). Cevheri ölümü (1010), Oğuzlardandır.

Göçebe Oğuzlar şehirli Oğuzları tembellikle suçlayıp bunların kendileri kadar savaşçı ve dayanıklı olmadığını söylemişlerdir. Söz buraya gelmişken benim de bir cümle ile Oğuzların takdirini demem gerekir.

Tarih verilerine ve müşahadelerimize göre gerçekten insanlık âleminde göçebe Oğuzlar kadar pekişmiş, pişmiş, yoğrulmuş, her zahmete dayanıklı, berk yürekli, yiğit, gözü berk, tecrübe ve pratik taktikçi, harp kabiliyetli başka bir millet soyu gösterilemez. Çünkü bunlar, çok eskilerden beri bozkırların zor hayat şartlarında yoğrulmuşlar ve göçebe hayatının katı şartları altında dayanıklılık kazanmışlardır. Zamanımızda, askerlikte dahi görüyoruz, şehirde yaşayanlar köylerde yaşayanlar kadar dayanıklı değildir.

Oğuzların bu halleri, zamanımızdaki Oğuzların torunları olan tüm Türk milletine, bizlere, genetik olarak geçmiştir. Çünkü tarihte görülmüş ve biz de gördük ki yeri geldiğinde bu kabiliyetler meydana çıkıp görülmektedir. İşte Çanakkale harbi, işte Kore ve Kıbrıs harpleri. Kore’de süngü takarak üç katlı çemberi yaparak çıkmak hangi millette görülmüştür. Oğuzların torunları olan Anadolu Türkününün bu gibi harika hallerinin, düşmanlarının dahi takdirlerinden kaçmadığı bir gerçektir.

İşte Oğuz neslinin bu hallerine bakarak Türklerin özel bir şekilde yaratıldığını eserlerinde bahseden âlimler vardır. Abdulkadir Duru Erzincani ve Saidi Nursi ve bunlar gibi niceleri.

Oğuzların Gelenek ve Göreneklere:

XIX. yüzyılda Güney Anadolu’da gezen Fransız araştırmacı Vlanglois, “Türkmenler yakın doğuda en medeni insanlardır.” diyor.

Oğuzların zina ve kullanparalık (homoseksüellik) gibi yaygın gelenekleri yoktur. Türk kadınları İslam dünyasında iffetli kadınlar olarak tanınmışlardır.

Oğuzlarda İslam öncesi bozuk ve hatalı adetler İslam olmalarından sonra kalkmıştır.

Oğuzların milli yemekleri tutmaçtır, bunu bazı tarihi kaynaklar bildirmiştir. Tutmacın Memluklarda, Türkiye Selçuklularında ve Osmanlılarda (saraylarında) yendiği malumdur.

Oğuzların çehreleri (yüz şekilleri) ile ilgili olarak, Câmi üttevahihte şöyle ifade edilmiştir; Oğuzlar Altay dağlarından Maveraünnehre geldikten sonra simalarında yani yüzlerinde şekil değişikliği olmuştur bu da havanın, suyun tesirindedir. Hatta Maveraünnehre sonradan gelen Türkler evvel ki gelen Türklere Türkmen veya Türkmenend demişlerdir. Yani Türke benzer demektir. Bunu Ebul Gazi Bahadır Han da Şecerei Terakime kitabında böyle yazmaktadır.

Oğuzların Giysileri:

Oğuzlar umumiyetle kendi el imalatları yün örme ve deriden yaptıklarını giyerlerdi.

Oğuzların mizaç ve seciyeleri:

Oğuzlar yaşadıkları hayat tarzının gereği ve ikliminin gereği sert mizaçlı idiler.

Oğuzların büyüklerine bağlılıkları:

Oğuzlar, dini, siyasi büyüklerine karşı son derece bağlı ve saygılı insanlardı. İslam olmadan önce de bilginleri, hakim kişileri var idi. İşlerini toplanıp istişare ederek, akıllı tecrübeli kişileri dinledikten sonra yaparlardı. Dede Korkut bunlardan birisidir.

Oğuzlar İslam olmadan önce de örf ve törelerine bağlı ve İslam değil ama İslam inancına yakın ve benzer bir dinin mensubu idiler. Ekserisi Şaman dininde oldukları bildiriliyor ise de Gök Tanrı'ya, ruhun varlığına, ceza ve sevaba, uğurlu uğursuz saymalarına, hükümdara Allahın kuvvet verdiğiğine inanmalarına ve sair inançlarına, kurban kesmelerine ve dilek dileme, adak yapmalarına bakılınca doğru ve hakperest davranmalarına bakılınca namazı orucu haccı zekatı bilmeseler de sanki İslamın bozulmuş, tahrife uğramış şeklini yaşadıkları sanılıyor ve sanıyoruz.

Başa bağlılık irsi ve genetik olarak oğuzlardan nakil ola Türk milletimize geçmiş olduğu bu gün dahi besbellidir. Buna somut bir örnek ise Kenan Evren Paşamızın Cumhurreisi olduğunda; “ben sigarayı bıraktım” dediğinde o zaman ki gazetelerden okuduk. Bu haber üzerine sigarayı bırakanların sayısı bir hayli kabarıktı. Yalnız benim tanıdığım beş kişi gerçekten sigarayı bıraktı.

Elan da milletimizin başa bağlılığı her keşçe ve her milletçe bilinmektedir. Bizde bu bir yaratılış gereğidir. Başımız hangi tarafa ve nereye eğilirse gövde olan bizlerde o tarafa eğiliriz bunun aksini iddia etmek boştur.

Oğuzların İslamiyete Girişi:

Rahmetle anarım. Prof. Dr. Faruk Sümer hocam Oğuzların İslamı, toplu olarak X. yüzyılın ilk çeyreğinde kabul ettiklerini yazıyorsa da bu en son olaydır.

Bundan çok önceleri de perakende olarak Müslüman olanları Hayati Ülkü, İslam Tarihi adlı eserinde bildirmektedir. Esasen bu mesele daha da öteye gider, çünkü Araplar gerek harple gerek sulh ile hakimiyetleri altına aldıkları yerleri hemen İslamlaştırmaya koyulurlardı. Hz. Ömer ve Osman zamanında İran'ın ve Horasan'ın, Taşkent ve Buhara'nın Araplarca fethedildiği bildirilmiştir (644 – 656). Hz. Osman zamanında Kafkaslara kadar varılmış Hazar başkenti İtil kuşatılmış Hazar hakani Müslüman olmuştu. 642 tarihinde Hz. Ömer'in halifeliği zamanında İran fethedilmiştir. Bu tarih Peygamberimiz Hz. Muhammed'in vefatından hemen 10 yıl sonradır. Bu sırada İran ile Türkistan komşu hudutları bitişik yan yana bulunuyordu. İran'ın İslamlaşması ile beraber toptan olmasa da perakente olarak Türkler arasında İslam yayılmaya başlamıştı. Zaten Arapların (Müslümanların) İran'ı fethetmesi demek Türklerin önündeki setin kaldırılması demektir. Türkler, ırmağın gözüne gider gibi İslamın doğduğu tarafa Arabistan tarafına doğru geldiler. Arap içinde yani Suriye'de, Mısır'da devlet kuran kumandan olan Türklerden İhşitler, Tolunoğulları (Araplar da) İran'ın fethedilmesinin mahsulüdür. Fakat tarihler (Oğuz) Türklerinin toptan Müslüman oldukları zamanı yapgu devletleri zamanını olarak bildiriyor. Perakente deyince 3 – 5 kişi anlamında demek değildir yarıya yakını demektir.

Bundan başka Müslüman Arapların ticaret kervanları bir kısım Türklerin bulunduğu topraklardan Çine geçiyordu. Müveraünnehir'in doğusu İpek Yolu'ndan yapılan ticaret ve yolculuk vasıtası ile de Türklerden çok Müslüman olan olmuştur. Oğuzun dışındaki Türk boyları da böyledir.

Arap tacirlerin her biri bir İslam tebliğcisidir. Özel olarak da üç beş kişilik bir tebliğ grubu, yani İslamı anlatan bir grup her yerde her zaman vardı. Hazarda, seferde İslamı,

kelimetullahı duyurmak için korkusuz her milletin içine girerlerdi. İslam tarihleri bunu böyle bildirmektedir. Aynı zamanda o zaman ki hudutlarda mayın, tel vs. yoktu. Her millet, içine giren, harp yapmayan üç beş kişiye bir şey demezlerdi, kabül etmeseler de dinlerlerdi.

Oğuzlarda idare şekli:

1-Yapgu (hükümdar)

2-Köl-ırkın (vezir)

3-Su başı (ordu komutanı) dır.

Oğuzlarda Danışma, Konuşma:

Oğuzlar meclis kurup yapılacak veya yapılmayacak işlere karar verirlerdi Yetkililer, yaşlılar, beyler hep toplanıp aralarında istişare eder öyle karar alırlardı. Bu olmadan hiçbir harekette bulunmazlardı.

Prof. Dr. Faruk Sümer hocamız Oğuzlar ve Türkmenler adlı eserinde; Oğuzlar hiçbir zaman şu kavme bu devlete tabi olmadılar. Tarihte ilk olarak I ve II. Göktürk idaresinde kalmaları hariçtir. Çünkü karşılarında kâhir bir devlet Oğuzların on katından fazladır yine de Göktürklerle mücadeleleri, beş defa isyan etmeleri meşhurdur. Uygurlarda da Kırgızlar idaresinde de az bir müddet kalmaları keza böyledir. Oğuzlar çok yiğit çok savaşçı bir kavim idiler, hür olmayı severler. X. yüzyılın birinci yarısında müstakil kudretli bir devlet idi demektedir. Aynı eserin dipnotunda da yabancı müverrihlerin böyle bildiği ve bildirdiği yazılıdır.

Mesûdi, Muruç uz Zehebi 1.s. 212, Oğuzların Türklerin en savaşçı ili olduğunu söylemiştir. Oğuzların silah ve avadanlıkları ve okları meşhurdu. Komşu kavimlerle daim harp yaparlardı. Oğuzların güney komşuları Müslümanlar idi, kendileri daha toptan Müslüman olmamışlardı, fakat çok gelişmişler, Maverünnehir'de mutlu bir devir yaşıyorlardı.

Buralara dünyanın her yerinden tacirler geliyordu. Ticaret ve sanayide, ziraatta gelişmişlerdi. Maverünnehir'den dünyanın her tarafına tacirler gidiyordu. Hele de toptan İslam olmaları onları maddi ve manevi çok kuvvetlendirdi. İslam onlarda neşvi nema buldu. Solmayan ebedi çiçekler açtı. İşte bunun neticesinde IX – XI yüz yıllarda Harizmi (ölümü 850) Buhari (ölümü 869, Maturudi (ölümü 944), Farabi (ölümü 950), Cevheri (ölümü 1010), İbni Sina (ölümü 1037), Birûni (ölümü 1051), Merginanî (ölümü 1197) ve daha benzeri bir çok İslamın büyük ve meşhur alimleri yetişmiştir.

Oğuzların temellerinden beri geleneklerinde başsız kalmak yoktur. Başı bozukluk ve teşkilatsızlık yoktur. Nerede olurlarsa olsunlar her hangi bir halde olurlarsa olsunlar ne kadar olurlarsa olsunlar az sayıda da olsalar yine bir başları olurdu. Bundandır ki bozulmuşlar dizilmişler mağlup olmuşlar galip olmuşlar yine de başsız kalmamışlar, birlik ve beraberliklerini daima muhafaza etmişlerdir. Ekseriyetle muvaffak olup beylikler devletler kurmuşlar, sıhhatla şerefle yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Bu halleri zaten temel seciyeleri ve cibiliyetlerinde bulunmuş olmalarındandır. Zamanımıza kadar devam eden ve dünyanın sonuna kadar da devam edeceğe benzeyen hal ve yaşantıları, karakter ve ruh halleri görüle gelmiş ve görülecektir.

Oğuzların cibiliyetten böyle bir milli birlik ve beraberlik yapılarının bulunduğu dair somut bir delil ise Selçuklular ile Bizans arasındaki (1071) Malazgirt Savaşında da görülmüştür. Bizansın ordusundaki Oğuz Türkleri savaş başladığında karşı tarafın Türk olduğunu görünce Alparslan tarafına geçmişlerdi.

Oğuzların Seyhun boylarındaki ilk Yapgu devletinin X. yüyyıl sonlarında yıkılmasından sonra Oğuzlar üç bölüğe ayrılmışlar. Bir bölüğü güneye, Horasana (Selçuklular) yürümüş, bir bölüğü aynı yerlerinde kalmış ve bir bölüğü de batıya yürüyüp Karadenizin kuzeyinden Balkanlara inmişler, Tuna boylarında ve Makedonya da Bizanslılarla çok defa çarpışmışlar neticede varlıkları bozulmuş dağılmışlardı. Bizanslılar da doğuda

daima tehlike olan ve Doğu Bizans topraklarına akınlar yapan Selçuklu Türklerini kökten halletmek için 200.000 kişilik bir ordu kurup Malazgirtte (1071) yılında Selçuklu sultanı Alparslan'ın ordusu ile karşı karşıya gelmişlerdi. Bu durumda Bizans ordusu içindeki bu Oğuzların, Orta Asya'daki Seyhun boylarından, yapgu devletlerinin X. yüzyıl sonlarında yıkılmasından sonra onlardan ayrıldıkları anlaşılmaktadır.

Oğuzların kanlarındaki asalet ve milli duyguları 1071 Malazgirt Savaşında bir anda kendilerini kuşatmıştır. Çünkü karşılarında kendi soylarını, Oğuzları görmüşlerdi. Oğuzların taktire şayan milli duyguları Bizans içinde, Avrupa da bulunan ailelerinden daha ağır geldiğinin kanıtı budur.

Yeryüzünde bu kadar milli duygu sahibi başka bir millet gösterilemez. İşte böyle bir anda böyle bir yerde Oğuzlar Bizans ordusunun içinden çıkıp Oğuzlar (Selçuklular) Alparslan'ın ordusuna katılıp Malazgirt Savaşının Türklerin kazanması için Bizanslılar la çarpışmışlardı ve bu savaşı Türkler (Selçuklular) kazanmıştı.

Oğuz boylarının münferit yaşadıkları pek olmamıştır. Tek başlarına yani az bir grup olarak siyasi hareketleri azdır. Oğuzlar daima üç beş oymak bir arada yaşamayı severler. Bu hususları siyasi başarılarında iyi bir amil olmuştur.

Oğuzların ilk yapgu devletlerinin X. yüzyıl sonlarında yıkılmasından sonra bir bölümü aynı yerde kalıp Üçok, Bozok teşkilatlarını muhafaza ediyorlardı.

Bozok, Üçok ikili teşkilatını en son taşıyan oğuz Türkmen kümesi Moğol baskını yüzünden XIII. yüzyıl ikinci yarısında Anadolu'dan Suriye'ye göç eden kalabalık bir topluluktur.

Oğuzlar Anadolu'ya farklı zamanlarda geldiler. Oğuzların Anadolu'da yer adlarının ve teşekküllerinin muhtelif yerlerde görülmesi aynı sebeple ilgilidir. Kaşkarlı Mahmut ve bir Ermeni yazar Oğuzların 24 boydan meydana geldiğini kaydetmişlerdir.

Oğuz boylarına ait 24 boy listesi XIV. yüzyıl başlarında tarihçi Reşidettin tarafından verilmiştir. Bu listeler olmasaydı Oğuz boylarına ait tam liste yapmak bizler için müşkil ve imkansızdı. Prof. Dr. Faruk Sümer Oğuzların Oğuz Han'ın 6 oğlunun her birinin 4'er oğullarından yani Oğuz Han'ın (24) torunundan meydana geldiğini Kaşkarlı Mahmut ve Moğol tarihçi Reşidettin bildirmişlerdir. Aynı zamanda bu 24'lerde Bozok, Üçok diye ikiye ayrılmaktadır. 12'si birdir, diğer 12'si de birdir.

Sultan Sancar'ı yenen Oğuzlar bu adda oldukları gibi XIV. yüzyılda kuzey Suriye'deki Türkmenler de yine bu adlar ile Bozok, Üçok diye ikili teşkilatta idiler. (Helep Türkmenleri) Oğuzlar da Bozok kolu hakim kol olarak itibar edildiğinden sağ kol sayılmıştır. İslamiyetten önce siyasi üstünlük hep bu Bozok kolunda bulunmuş yapgular da keza bu koldan çıkmıştır. (Kayı-Yazır- Avşar-Begdili)'den.

Daha sonra İslamiyetten sonra Üçoklar'dan da hükümdarlar çıkmıştır. Selçuklu hanedanları Ramazanoğulları, Yüreğir, Kadı Burhanettin gibi .

Oğuzlar da (24) boyun her birinin ayrı bir damgası, işareti vardır. Bunlar hayvanlara, mezar taşlarına, kilimlere, ev duvarlarına, bazı yurtlarda taş üzerine yazılır ve bazı anıtlar ve abidelerinde görülmektedir. Bunlar bir cetvel halinde gösterilecektir.

Oğuzlar da (24) boyun her birerlerinin kuşlardan birer tane ongunları vardı. Bunları her boy uğur tutmuşlardır. Bunları yemez ve avlamazlardı. Ongun, kutluluk demektir.

Oğuzlarda totemcilik görülmemiştir.

Yani il yönetiminde yetki ve emir tek elde değildir. İşlerini toplanıp danışma ve konuşmak suretiyle yaparlardı.

Reşidettin'in listesine göre boylar Oğuz Han'ın 24 torunundan töremiştir. Kaşkarlı da 24 Oğuz boyunun adlarını dip dedelerinden (Zülkarneyn) aldığını söyler. Zülkarneyn (bu dip dede) Türkistan seferinde bunlara nasıl Türkmen adının

verildiğine dair bir de hikaye anlatır. Ona göre bu boylar çok eski zamanlarda meydana gelmiştir.

Zülkarneyn, Kur'an-ı Kerim'in Kehf suresinde 83 – 86 – 94. ayetlerde geçer. Kafirler Peygamberimiz (A.S) Zülkarneyn'den sordukları için Allahü Teala Zülkarneyn'den bildirmiştir. Zülkarneyn'e Cenabı Hak büyük bir güç vermiş, doğuyu batıyı sonuna kadar gezmiş, hiçbir söz anlamayan, daima fesat çıkararak Yecuc ve Mecuc kavminin önüne demir ve bakırdan bir set yapmıştır. Nasıllığını tefsirler yazmıştır. (Zülkarneyn) manası: Başına giymiş olduğu külah boynuz gibi iki uçlu olduğu için iki boynuzlu anlamına gelen (Zülkarneyn) demişlerdir. Bu zat hakkında müfessirler ihtilaf etmişler kimisi velidir kimisi de nebidir demişler.

Selçuklular da ve Osmanlılar da 24 oğuz boyu adına ve hatırasına 24 sayısında çok şeyler vardır. Mesela bir sanda 24 kadılık vardı. Askerlerde 24 kol vardı. Rumeli eyaleti 24 sancağa ayrılmıştı. Diyarbakır 24 sancak ile Davutpaşa kumandasında 24 sancak beyi vardı. Kütahya sancağı 24 kadılık idi. Çok şeyler 24 sayısı ile ifade ediliyordu. Yine Selçuklular da Osmanlılar da sağ kol, sol kol olmak üzere ikili düzen esaslı bir kaide olarak yer almıştır. Bunlar da Oğuzların temelinde ki Bozok, Üçok kollarını andırır.

Burasında Faruk Sümer Oğuzlar – Türkmenler de 230. sayfadaki Reşided-din'e göre Oğuz boyları cetveli doğrudur. Tahrir defterlerine göre Oğuzların 24 boydan 23'ü kesin olarak Anadolu'ya gelmiştir. Kayı, Bayındır ve Beğdili'lere (İlbeyli) gelince Anadolu'nun fethinde ve iskanında mühim rol oynadığı söylenebilir. Bunlardan Anadolu da yarı göçebe olanları da çok sayıda bulunuyorlardı. Selçuklu, Avşarlar, Kayı boyu, Beğdili (İlbeyli) boyları Oğuzların hükümdar çıkarmış kollarıdır.

XII. - XIII. ve XIV. yüzyıllara ait kaynaklara göre Oğuzlara ait Anadolu da yer adları çoktur. Fırat nehri ile Adalar denizi arasında Anadolu da en çok Oğuz boylarına ait yer adları bulunuyor.

Bazı Oğuz boyları kalabalık halde bir yere yerleşmişler fakat oraya oymaklarının adını vermemişlerdir. Bazen de kaldıkları yerin ismini ilave olarak almıştır.

(1875) yıllarında en son yerleştirilmiş olan Avşar ve Beğdili'lerin (İl Beyli) köylerinin hiç biri Avşar, Beğdili (İl beyli) adını taşıyor. Fakat çok önce yerleşilen yerlerde pek az da olsa oymak ve cemaat adlarını taşıdıkları veya oturdukları yerin isimlerini oba isimlerine ilave olarak taşıdıkları bilinmektedir.

Hatırlatalım ki; Oğuz oymaklarının içinde kendilerinden olduğu halde başka bir aşiretin veya oymağın ismini taşıyanlar da vardır. Meslekten (yani tarihçi) olmayan okurlarımız burada yanlış anlaşılabilir hatırlatırım.

İkinci bölümün kaynağı; Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar ve Türkmenler adlı eseri ve Genel Türk tarihi ve Milli Tarihtir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

OĞUZLARIN VE SELÇUKLULARIN KÖKLERİ

Tarihlerin bildirdiğine göre Göktürklerin, Oğuzların ve Selçukluların menşeleri (kökleri) Asya Hunlarına dayanıyor. Asya Hunlarının menşei (kökü) ise Orta Asya'da yapılan kazılarda bulunan yaşanmış bir kültürün insanlarına dayanır. Kuran'da ve Hadislerde Allahu Teala'nın ve peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.v.)'ın bildirdiğine göre bütün insanlığın menşei Hz. Adem peygamberdir. Hz. Nuh peygamber zamanında tufanla bütün insanlar yok oldu. Yalnız Nuh peygamber ve üç oğlu sağ kaldığı için bütün insanlar bunlardan üremiş ve çoğalmışlardır ve bütün insanlığın menşei ve kökü Hz. Nuh peygamberimizdir.

Oğuzlar tarih sahnesinde ilk olarak doğu batı diye iki kısımdan meydana gelen Göktürk devletinin batı kısmı içinde dokuz koldan meydana gelmiş bir topluluk olarak görüldüler. Bağımsız olmaları için iki – üç defa isyan ettiler de muvaffak olamadılar. Netice de Göktürk devleti yıkıldı. Çinlilerin idaresine elli yıl ancak katlanabildiler. II.Göktürk devletini kurup bağımlılıktan kurtuldular. Dokuz Oğuzlar da yine II. Göktürk devleti içinde idiler. Uygurlar ve Kırgızlar'la birleşip II.Göktürk devletini yıktılsa da yine Dokuz Oğuzlar bağımsız olamadılar Kırgızlarla Uygurlar birleşerek Dokuz Oğuzları o zaman buldukları yerden Moğolistan'dan çıkardılar.

Dokuz Oğuzların büyük bir kısmı batıya geç ederek Ceyhun nehri, Aral gölü, Hazar denizi ve Güney Arallar

arasındaki bölgeye varıp oradaki Oğuzlara, soy ve akrabalarına katıldılar. Oğuzlar burada oldukça kalabalık bir kitle meydana getirdiler. Başkentleri Sir Derya (Seyhun) ırmağının güneyindeki Yeni Kent olmak üzere X. yüzyılın başlarında bir Yapgu Devleti kurdular. Burada Boz ok, Üç ok teşkilatları da mevcuttu. Batı komşuları Müslümanlar bunlara Guz (Guzziye) bazan da Türkmen demişlerdir.

Oğuzlarda İdare:

Oğuzlarda Yapgu unvanlı bir hükümdar bulunur. Subaşı unvanında bir de ordu komutanı ve hükümdar vekili veya vezir denilen Kül Erkin unvanlı birisi daha bulunuyordu. Büyük Selçuklu devletine adını veren Selçuk Bey, Oğuz Yapgu devletinin subaşısı (ordu komutanı) idi. Selçuk Bey Oğuzların Üçok kolundan Denizhan'ın oğlu Kınık boyuna mensup Dudak'ın oğludur. Dudak da oğlu Selçuk beyden önce Oğuz Yapgu devletinin subaşısı idi. Selçuk beyin gittikçe artan başarılarından dolayı güçlendi, ünlendi. Başarısız olan Oğuz yapgusunun yerine geçmek istiyordu. Selçuk beyin bu niyeti yapgu tarafından fark edilince emrindeki diğer komutanlar yapgunun yanında yer aldılar. Selçuk bey de kendisine bağlı olmakla birlikte Yeni Kent'i terk ederek Oğuz yapgu devletinden ayrıldı.

Selçuk Bey'in Cent Şehrine Gelmesi ve Müslüman Olması:

Selçuk bey Seyhun kıyısındaki Cent şehrine gelip yerleşti. Burası Oğuz yapgu devletinin bir sınır şehriydi. Bu cent şehrinin nüfusunun yarıdan fazlası Müslümandı. Selçuk bey ve yanındakiler böyle bir ortamda tutunmak ve siyasi bir varlık olarak yaşayabilmek için dini inançlarıyla benzerlikleri olan İslam dinini hemen toplu olarak kabul ettiler. Cent'e gelen

Selçuk beyin, Oğuz yabgu devletinin vergi memurunu Müslümanların kafirlere vergi vermeyeceği gerekçesi ile kovması burada itibarını artırmıştır. Selçuk Beyin bu tavrı Oğuz yabgu devletini artık tanımamak anlamına gelir. Selçuk bey bundan sonra henüz Müslüman olmamış Oğuzlar üzerine seferler yaparak onların da Müslüman olmalarını sağlamıştır. Böylece burada Selçuklular hatırı sayılır bir güç haline geldiler. Bu sırada Samanoğulları devletinin istekleri üzerine askeri yardım yaparak Karahanlıların ve Gaznelilerin yenilmesini sağlamış oldular. Samanoğulları bu yardıma karşılık Buhara yakınındaki Nur kasabasını Selçuklulara verdi. Bundan sonra Selçuklular Maverünnahre yerleşmeye başladılar. Karahanlılar tekrar harekete geçerek Samanoğullarını yendiler (999). Topraklarını Gaznelilerle bölüştüler.

Selçuk Bey'in Ölümü:

Selçuk bey (1007) yılında 100 yaşlarında öldü. Yerine oğlu Arslan yapgu geçti. Bunun zamanında Oğuzlar (Selçuklular) Maverünnahr nehrinde yaşıyorlardı. Selçuk beyin ayrıldığı ve tanımadığı Oğuz Yapgu devletinin X. yüzyıl sonunda yıkılmasından sonra onlar üç kısma ayrıldılar. Bir kısmı Karadeniz'in kuzeyinden doğu Avrupa'ya doğru göçtüler oradan da Balkanlara ve Makedonya'ya vardılar. Oralarda büyük roller üstlendikten sonra dağıldılar, siyasi güç olmaktan çıktılar. Her biri bir kavim arasına girdiler, hatta bunların bir kısmı Bizans'ın ordusunda paralı asker oldular. 1071 Malazgirt savaşına Bizans ordu saflarında katıldılarsa da karşılarında soydaşlarını görünce Selçuklu Türkleri tarafına geçtiler. Savaşı Türklerin kazanmasında rol oynadılar. Bu halleri bir anda kendilerini saran milli duygularının eseridir. O kadar ki Bizans içinde kalan ailelerini bile hiçe saymışlardır.

İkinci kısmı anayurtlarında kaldı. Bugünkü Türkmenistan ve bazı Türk devletleri onların torunlarıdır.

Üçüncü kısım ise; Selçuk beyin oğlu Arslan Yapgu ile birleşerek güneye, Horasan'a yöneldiler ise de daha yerlerinde dururken komşuları, Karahanlı şehzadelerinden Ali tigin ağabeyi Yusuf Kadir hana karşı ayaklandı. Buhara'yı aldı 1021 yılında kendini hükümdar ilan etti. Arslan Yapgu, Karahanlı ve Gazneli tehditlerine karşı Ali tiginle işbirliğine girdi. Bu durumda karşı taraflar Gazneli Mahmut ile Yusuf Kadir han Semerkant yakınlarında bir araya geldiler. Ali tigin'le Arslan Yapgu tehlikesinin ortadan kaldırılmasını kararlaştırıp anlaştılar.

Gazneli Mahmut, Arslan Yapgu'ya bir elçi gönderdi. Hindistan kafirleri üzerine sefere çıkacağını, kendisine yardım yapmasını duyurdu. Arslan Yapgu bu konuyu görüşmek için Gazneli Mahmut'un yanına gitti. Arslan Yapgu orada hile ile yakalandı. Hindistan'da Kalincer kalesine hapsedildi (1025). Arslan Yapgu 1032'de hapiste öldü.

Tuğrul ve Çağrı Beyler:

Selçuk beyin sağlığında ölen oğlu Mikal'in oğlu olan Tuğrul ve Çağrı beyler dedeleri Selçuk beyin yanında her bakımdan mükemmel yetişmişlerdi. Selçukluları imparatorluk seviyesine çıkarabilecek bir vasıfta idiler.

Amcaları Arslan Yapgu zamanında askeri ve ekonomik seviyelerini artırmak için gazalar yapmışlardı. Amcaları Arslan Yapgu'yu lider tanımakla beraber bazan da müstakil hareket ederek ayrı bir güç olarak ortaya çıkmaya başladılar. Çağrı beyin Horasan, Kafkasya ve Anadolu'ya kadar uzanan seferleri başarılı geçmiştir. (1015) yılında başlayan seferler keşif niteliği taşıyordu. (1021) yılında buralardan başarılı sonuç ve çok ganimetler almıştır.

Büyük Selçuklu Devleti'nin Kuruluşuna Doğru:

Arslan Yapgu'nun kale hapsinde ölmesinden sonra yerine Musa Yapgu geçmişse de yönetim fiilen Tuğrul ve Çağrı beylerdeydi. Arslan Yapgu'nun ailesi ve taraftarları Tuğrul ve Çağrı beylerin liderliğine yanaşmadılar ve aralarında tarih boylarınca sürecek bir gerginlik başladı. Nitekim sonraki dönemlerde Arslan Yapgu'nun oğullarından Kutalmış Süleyman Şah ve I. Kılıç Arslan bu mücadelelerde haklarını kaybettiler.

Gazneli Mahmut'un Ölümü:

1030 yılında Gazneli Mahmut öldü. Yerine oğlu Mesut geçti. Bu sırada Selçuklular, Karahanlıların Buhara hükümdarı Ali tigin ile Gaznelilere karşı birleştiler. Gazneli Mahmut'un oğlu Mesut, Ali tiginin üzerine sefer hazırlarken Ali tigin (1034) öldü. Yerine oğlu geçti ise de Selçuklularla babasından kalan dostluk ve işbirliği bozuldu.

Gazneli Mahmut'un Harezmi valisi Harun ile arası açıldı. Harun Selçuklulardan yardım istedi, buna karşılık topraklarından bir kısmını vermeyi vaat etti. Bu nedenle Tuğrul ve Çağrı beyler bir kısım kuvvetleri ile birlikte Harezme göç ettiler. Bunların Harezme göçmesini fırsat bilen Cent hakimi Şah Melik, Maveraiün nehirden Oğuzlara saldırdı ve bu sırada çok sayıda Selçuklu Türk'ü öldü, diğerleri de Maveraiün nehri boşaltmak zorunda kaldılar. Harezmi valisi Harun'un öldürülmesi üzerine Şah Melik tehlikesi yeniden başladı ve Ali tiginin oğlu ile de ilişkileri bozulan Selçuklular Harezmi de barınamayacaklarını anlayınca Horasan'a göçtüler (1035).

Selçukluların Horasan'da Güçlenmesi:

Selçuklular Horasan da diğer Türkmenlerin de katılımıyla güçlendiler. Selçukluların Horasan bölgesine girmesi Gazneli Sultan Mesut'u telaşa düşürdü ve Gazneli

ordusunu Selçuklular üzerine gönderdi ise de Gazne ordusu 1035'te Nesade, 1038'de Serahsta Selçuklulara yenildi. Selçuklular Horasanın merkezi demek olan Nişaburu alarak burada Tuğrul beyi tahta çıkarıp adına hutbe okuttular. (1038)-(1040) yılında Selçuklularla Gaznelilerin Dandanakan'da yaptıkları savaşta Selçuklular kazandı ve bütün kurumlarıyla burada devlet haline geldiler ve Büyük Selçuklu devletinin temeli atıldı. 1040 Türk tarihinin en önemli zaferlerinden olan Dandanakan savaşı sonunda Büyük Selçuklu Devleti kuruldu. Gazneliler eski güçlerine bir daha gelemediler. Horasan toprakları kesin olarak Selçuklulara geçti. Selçuklular bu savaştan kısa bir zaman sonra büyük bir imparatorluk haline gelerek İslam dünyasının siyasi lideri oldular. Dandanakan savaşından sonra toplanan Selçuklu kurultayında çok önemli kararlar alındı. Tuğrul bey baş sultan ilan edildi. Çağrı bey melik unvanı ile doğunun işlerinde Mervde görevlendirildi. Hanedanın diğer mensuplarına da her bir bölgede birer görev verildi. Fakat bunların hepsi de Tuğrul Bey'e bağlandı. Tuğrul bey Nişanbur'da kaldı.

Tuğrul Bey Dönemi:

Bu dönemde Selçuklu Hanedanından Alp Arslan, Kutalmış, İbrahim Yinal, Süleyman, Hasan ve Kavurd her biri bir yerde komutanlık, valilik görevleri almışlardı. Hepsi de başarılı zaferler elde etmişlerdi. Tuğrul Bey ülkesinin Batı yönünde geliştiğini görünce İran'ı da fethedip, başkenti Nişanbur'dan Rey'e taşıdı.

Selçukluların Sınırlarının Genişlemesi:

Doğuda İndus nehrine, Güneyde Umman denizine, ulaşan Selçuklular, Batıda Bizans ve Gürcülerle savaştı ve zafer kazanıldı 1046. İkinci defa Selçuklu orduları Bizans ve

Gürcülerle Erzurum yakınlarında, Pasinler'de karşılaşır bunları yendiler 1048. Bu savaş Selçukluların Bizans'la yaptığı ilk savaştır. Bizans, doğusundaki askeri gücünü önemli ölçüde kaybetti. Selçuklular bunlardan pek çok esir ve ganimet elde ettiler. Selçuklular Van gölünden Trabzon'a kadar hakim oldular. Tuğrul bey Bizans'ın elindeki Malazgirt'i kuşattı ise de alamadı.

Tuğrul Bey'in Abbasi Halifesine Yardımları:

Irak ve Suriye'ye hakim olan Abbasiler güçsüz bir duruma düşmüşlerdi. Şii Büveyhoğulları'nın Bağdat'taki halife üzerine baskıları söz konusuydu. Bu durumda Abbasi halifesi Selçuklu sultanı Tuğrul beyden yardım istedi. Bunun üzerine Tuğrul bey, Bağdat'a giderek Büveyhoğullarının hakimiyetine son verdi (1055). Halifeyi himayesine alan Tuğrul bey, Halife Bi Emrillah'ın kızı ile evlendi.

Büveyhoğulları, Bağdat'tan kaçmalarından bir müddet sonra Türk kökenli Aslan Besasiri komutasında yeni bir ordu ile Musul'a girdi ise de 1057'de tekrar Tuğrul bey kuzey Irak'ı Büveyhoğullarından temizledi. Ancak Aslan Besasiri Mısır'a kaçtı. Böylece Irak, Suriye ve Hicaz toprakları Mekke ve Medine dahil olmak üzere Selçukluların kontrolüne geçti. Bağdat'a dönen Tuğrul Bey'e Halife Doğunun ve Batının Sultanı unvanını verdi (1058). Bundan sonra bütün İslam dünyası Selçukluların koruyuculuğu altına girmiştir. Hayatları boylarınca uyum içinde çalışır başarıdan başarıya koşan Tuğrul ve Çağrı beyler Selçuklu devletini küçük bir aşiretten İmparatorluk haline getirdikten sonra, Çağrı Bey 1061'de, Tuğrul Bey'de 1063'te vefat ettiler.

Alparslan Dönemi (1063 – 1072):

Tuğrul beyin çocuğu yoktu, yerine Çağrı beyin büyük oğlu Süleyman'ın geçmesini vasiyet etmişti. Ancak Süleyman'ın hükümdarlığını kabul etmeyen kardeşi Alp Arslan kendisini Sultan ilan etti. Kutalmış'ta Alp Arslan'a karşı ayaklandı fakat hayatı ortadan kaldırıldı (1064). Alp Arslan vezirliğe Nizamülmülkü getirdi. Bu da devlette çok başarılı roller oynadı.

Alp Arslan ilk seferini Azerbaycan ve Kafkasya'ya yaptı ve Ani kalesini aldı (1064). Bu kale Bizans'ın önemli bir yeri idi, İslam alemi memnun oldu, Abbasi halifesi Alp Arslan'a Ebul Feth dedi (Fetih Babası). Alp Arslan doğuda Mangışlak yarım adasındaki Türkleri idaresine aldı, daha ileri Cent şehrine, Atalarının yurduna vardı. Selçuk'un mezarını ziyaret etti. Alp Arslan Gürcistan'ın önemli kalelerini Feth etti (1067). Geriye döndü Anadolu akınlarına devam edildi. Afşin ve Gümüştekin Selçuklu beyleri Marmara ya kadar ulaştılar.

Malazgirt Meydan Savaşı (26 Ağustos 1071):

Alp Arslan Mısır'daki Fatimi devletine son vermek istiyordu. 1070'de Kafkaslardan harekete geçti, Malazgirt kalesini aldı. Suriye'ye geçti Halep yakınında iken Bizans imparatoru Roman Diyojen'in büyük bir kuvvetle doğu Anadolu'ya gelmekte olduğunu haberini aldı. Mısır seferinden vazgeçip geri döndü, fakat Bizans imparatoru 200 bin kişilik ordusuyla Malazgirt kalesini geri almıştı. Bizans ordusu içinde Ermeni, Slav, Got, Frank, Bulgar ve Gürcüler vardı. Ücretli asker olarak da Türk Oğuz asıllı Peçenek, Uz ve Kıpçaklar bulunuyordu. Alp Arslan 50 bin kişilik bir ordu ile Malazgirt'e ulaştı. Kan dökülmemesi için Alp Arslan Bizans imparatoruna elçi gönderdi ise de imparator barış teklifini red etti, elçilerle alay etti. 26 Ağustos 1071 Cuma günü, Alp Arslan cephede (Malazgirt'te) Cuma namazını askerleriyle birlikte eda edip dua ettikten sonra onlara şu tarihi konuşmayı yaptı;

Arkadaşlar, şimdi burada Allah'tan başka Sultan yoktur, emir kader onun elindedir. Bu savaşta ya muzaffer oluruz veya şehit oluruz. Ayrılmak isteyenler gidebilirler.

Alp Arslan beyaz elbisesini giydi, kokuları süründü; “ölürsem beni bu elbise ile öldüğüm yere gömün” dedi. Oğlum Melik Şahı yerime geçirin dedi, Atının kuyruğunu bağladı, silahını kuşandı ön saflarda bir asker gibi savaşağını gösterdi. Sizin gibi kahraman askerlerin komutanı olduğumdan dolayı gurur duyuyorum, bugün İslam alemi düşmanlara karşı kendilerini korumamızı ve kurtarmamızı bekliyorlar. Hem de Ulu tanrının adını yükseltmek gibi iki kutsal görevi birden yapmış olacaksınız, Karşınızdaki düşmanlar sizin dört katınız ise de sizin de Allah'a imanınız tamdır. Onlar (Bizanslılar) vatanlarını değil canlarını kurtarmaktan başka bir şey düşünmeyen korkaklardan başkası değillerdir. Sizler ise en büyük şerefin vatan, millet, İslam için düşmanla çarpışmak olduğuna inanan Arslanlarsınız. Ey Rabbim seni kendime vekil yapıyor, ululuğun karşısında yüzümü yere sürüyorum, ey tanrım sana inanıp, sana güvenip, sana dayanıp emir ve kaderin senin elinde olduğuna inanıyorum. İşte ilk adımımı savaş meydanında atıyorum dedi. Heyecandan yay gibi gerilen askerleri ile birlikte Allah Allah haykırılarıyla Bizans ordusunun tam merkezine atıldılar.

O tarihlerde vaktiyle XI. yüzyıl başlarında Seyhun boylarından kalkıp Karadeniz kuzeyinden Balkanlara inmiş olan Peçenek ve Oğuz Türkleri Bizans askerleri içinde paralı asker idiler. Baktılar ki karşılardakiler kendi soydaşları Oğuz Selçuk Türkleridir. Bir anda kendilerini saran kavmi ve milli duyguları hemen onları Bizans'ı bırakıp Türkler tarafına geçirdi. Zaferin Türkler lehine olmasına çalıştılar ve sağladılar. O gün akşama kadar süren çok çetin muharebede Bizans yenildi. İmparator Roman Diyojen esir düştü ama Alp Arslan imparatoru öldürmedi. Bir hafta misafir gibi ağırladı. 10.000 adet altın harçlık verdi bir antlaşma imzaladı Bizans'ı vergiye bağladı,

imparatoru muhafızlarla İstanbul'a gönderdi. İmparator bir defa Alp Arslan'a vergi ödedi ise de, Bizanslılar onun gözüne mil çekerek öldürdüler. Yerine başka bir imparator koydular ve Alp Arslan'la yapılan antlaşmayı tanımadılar.

Dünya Tarihi Açısından Malazgirt Zaferinin Önemi:

Bu zaferin önemi çok büyüktür, evvela Anadolu'nun kilidi kırıldı ve buranın kapısı Türk alemine açıldı. İslam aleminden Bizans tehlikesi kalktı, Türkler elverişli bir yurt buldular. Daha başka bir çok öneme haizdir.

Alp Arslan'ın Ölümü:

Sultan Alp Arslan Malazgirt zaferinden sonra Komutanlarını Anadolu'nun fethi ile görevlendirdi. Kendisi Maveraiün nehre döndü. Seyhun nehrini aşarak Buhara'ya vardı. Karahanlılar üzerine sefer yaptı. Berzem kalesini kuşattı, kale düştü. Komutanı Yusuf yakalandı. Alp Arslan'ın çadırına getirildi. Sultanın ayağını öpmek bahanesi ile yere eğildi, hile yaptı, Alp Arslan'ı hançerle yaraladı kendisi de orada öldürüldü. Alp Arslan 4 gün sonra 43 yaşında 25 Ekim 1072 yılında vefat etti.

Sultan Alp Arslan vasiyet olarak oğlu Melik Şah'ın kendi yerine getirilmesini ve veziri Nizamül mülkün görevinde kalmasını vasiyet etmiş ve ayrıca Anadolu'nun feth edilmesini de vasiyet etmiştir.

Melik Şah Dönemi (1072 – 1092):

Babası Alp Arslan'dan sonra onun yerine geçti. Melik Şah'ın amcası Kavurt, Kirman hakimi idi. Melik Şah'ın hükümdarlığını kabul etmedi ise de kendisi ortadan kaldırıldı. Selçuklu topraklarına saldıran Gazneli ve Karahanlılara son

veridli. Melik Şah kardeşi Mansur'u ve Artuk Beyi Anadolunun Fethinde görevlendirdi. Melik Şah döneminde Selçuklular en parlak dönemini yaşadı. Devletin merkezi Rey'den İsfahan'a alındı. Kafkaslarda Gürcüler yenildi. Mısır da Fatimilere komutan Atsız yenildi, ancak Kudüs ve Şam'da hakimiyet kuruldu. Büyük Selçuklulara bağlı bu işi de Alp Arslan tarafından Suriye'nin fethi için görevlendirilen. Atsız yapmıştır. Atsız'ın yerine Melik Şah'ın kardeşi Buda Suriye de Selçuklu devletini kurdu. Diğer taraftan Selçuklu komutanları Marmara'ya kadar ilerlediler. Hicaz, Yemen ve Aden'e kadar Selçuklu hakimiyetine girdi. Büyük Selçuklu devletinin sınırları Doğuda Seyhun ırmağı, Batıda Akdeniz ve Marmara denizi, Kuzeyde Kafkaslar ve Hazar denizi ve Doğu Karadenizin batısına kadar, Güneyde Basra körfezi ve Umman denizine kadar ulaştı.

Melik Şahın Bağdat'ta halifeyi ziyaretinde halife ona Doğunun ve Batının hükümdarı olarak törenle iki kılıç kuşattı.

Melik Şah Kızını Halife İle Evlendirip Başkenti İsfahan'a Döndü

Semerkant ulemasının Batı Karahanlılarını şikayeti üzerine 1089'da Melik Şah Karahanlıları yendi ve hükümdarını esir aldı ve onları büyük Selçuklu'ya bağladı. Daha sonra Doğu Karahanlıları da kendine bağladı. Melik Şah Anadolu'nun fethinde bulunan Artuk beyi Arabistan yarım adasını Selçuklu hakimiyetine alınması için görevlendirdi. Artuk beyi Arabistan yarım adasının kısa zamanda doğusunu hakimiyeti altına aldı. Hicaz, Yemen, Aden gibi yerler de diğer Türkmen beylerince Selçuklu sınırlarına dahil edildi.

Batını Faaliyetleri:

Melik Şah zamanında Fatimiler'in Darül Hikme adı verilen Şii dai propagandacı yetiştiren bir okulu vardı. Burada yetiştirilenler bunlar özel yetiştirilmiş olduklarından kendi kendilerine her yerde taraftar topladılar. Batiniliği İran'a Hasan Sabbah soktu. Selçuklulardan başıboşları ve devlete küsmüşleri başına topladı. 1090'da Hazar denizinin güneyindeki Alamut kalesini aldı. Burada galibiyetlerini artırdı, vezir Nizamül mülkü öldürdüler. 1092'de de Melik Şah bir avda öldü veya öldürüldü.

Sultan Sencer Dönemi (1118 – 1157):

Sencer Büyük Selçuklu sultanı oldu, devletin merkezini İsfahan'dan Merv'e taşıdı, savaşlarda hep başarılı oldu, Karahanlılarla Katvan da savaştı otuz bin askeri öldürüldü ve savaşı Selçuklular kaybetti. Büyük Selçuklu'ya bağlı olan Oğuzlar da isyan ettiler. Sencer bunların üzerine yürüdü. Oğuzlar özür dilediler ise de kabul etmedi. Beklenmedik şekilde Oğuzlar Sencer'i yendiler ve onu esir aldılar, üç yıl esir kalan Sencer serbest bırakıldı, fakat 1157'de öldü. Büyük Selçuklu da yıkıldı. Böylece Büyük Selçuklu devletini kuranlar da Oğuzlar oldu yıkanlar da Oğuzlar oldu.

Büyük Selçuklu Devleti'nin Yıkılma Nedenleri:

Taht kavgaları, Şahzadelerin isyanı, Atabeyliklerin isyanı, Devletin asil kitlesinin (Oğuzlar) devlete küstürülmesi ve bunların isyanı, Haçlı seferlerinin olumsuz etkileri, Batınilerin bölücü ve zararlı faaliyetleri, Abbasi halifelerin artık Büyük Selçuklu himayesinden çıkmak istemesi. Selçuklunun Katvan savaşının sarsıntısı (Karahanlılar Selçuklunun otuz bin askerini öldürmüştü.)

Büyük Selçuklu sultanları Halifeliği dış etkenden koruyup devamını sağladılar. Ayrıca İslam medeniyetinin gelişip yaşamasını sağladılar. Anadolu'nun kapısını açıp Türk yurdu

olmasını sağlayıp, İslam alemini Bizanstan ve haçlılardan korudular. İslam dünyasının siyasi birliğini sağladılar.

Yalnız unutmayalım ki 1071 Malazgirt zaferinden sonra Alp Arslan'ın Anadolu'nun fethi için görevlendirdiği komutanların Büyük Selçuklulara bağlı olarak kurdukları beylikler, Büyük Selçukluların 1157'de yıkılmasından sonra bağımsızlıklarını ilan eden ve kurulan Ata beylikler ve değişik yerlerde kurulan Selçuklu devletlerinden daha evveldir. Ama biz bunları Anadolu tarihi bölümü içinde yazacağız.

Büyük Selçuklu Devleti'nin Ardından Kurulan Diğer Selçuklu Devletleri:

1. Irak Selçukluları; Irak'ta kuruldu, Hemedan şehri merkezleri idi.
2. Mevr şehri merkez olarak Horasan ve Maveraiün nehir bölgesinde kuruldu.
3. Kirman Selçukluları; Berdesir şehri merkezleri olup İran'ın güneyinde Kirman bölgesinde kurulmuştur.
4. Suriye Selçukluları; Şam merkezleri olup Suriye, Filistin topraklarında kuruldu.
5. Anadolu Selçukluları; Başkenti önce İznik sonra Konya olmak üzere Anadolu'da kuruldu (1077).

Büyük Selçuklu Devleti'nin Ardından Kurulan Atabeylikler:

Büyük Selçuklu Devleti zamanında ülkenin çeşitli yerlerinde yönetici olarak yetiştirilmesi için yaşı küçük olan şahzadeler gönderilir yanında her konuda yardımcı rehber olmak için yetişmiş bir idareci veya komutan kişiler atanırdı. Bunlar merkezi idarenin zayıflaması ve yıkılması sürecine girmesiyle bağımsızlıklarını ilan ettiler.

1. Şam'da kuruldu (Börililer).

2. İran, Fars Atabeyliği (Salgurlular).

3. Azerbaycan'da (İl Denizleri).

4. Musul'da ve Halep'te (Zengiler) kurulmuş. Bunlar Antakya ve Urfa'yı Haçlılardan geri almışlardı. Bu durum ikinci haçlı seferi nedeni olmuştu.

5. Irakta Erbil şehrinde Beğ-tegin oğulları kurmuştu.

Büyük Selçuklulara burada tamamen son verdik.

Dördüncü bölümün kaynakları; Prof. Dr Faruk Sümer'in Oğuzlar-Türkmenler kitabı, Milli tarihimiz, Türk genel tarihi ve özel yazılmış bazı tarihi eserlerdir.

BESİNCİ BÖLÜM:

TÜRK ANADOLU TARİHİ

Anadolu'ya ilk Türk akınları Avrupa Hunları tarafından 395-398 yılları arasında yapılmıştır. Avrupa Hunları, Kafkasya üzerinden Karadeniz'in doğusu ile Hazar Denizi arasından Anadolu içlerine kadar girdiler. Bunlardan sonra da Anadolu'ya ikinci olarak Sasanilerle anlaşılan Sibirler tarafından VI. yüzyılda yapıldı. Türkler İslam olduktan sonra Abbasi Devletinin hizmetinde görevler almaya başladılar. Bu dönemde Türkler, Abbasilerin Bizans sınırında kurduğu avasim şehirlerine yerleştirildiler.

Türkler tarafından yapılan bu hareketler Anadolu'ya yerleşme amacı taşıyordu.

Çağrı Bey, Büyük Selçuklu Devleti kurulmadan önce, 1015'de Anadolu'ya gelmiştir. Gazneliler'in ve Karahanlılar'ın baskısı sonucu yeni bir yurt bulma ihtiyacının duyulmasından dolayı Anadolu'ya keşif amacı ile gelmiş ve geri dönmüştür.

Büyük Selçuklu Devleti'nin Horasan'da kurulmasından sonra Horasan'a gelen yurtsuz Oğuzlar, Tuğrul Bey tarafından kitleler halinde Anadolu'ya yönlendirilmiştir.

Selçukluların Anadolu'ya yapmış oldukları akınlar, başkentin Nişabur'dan Rey şehrine alınmasıyla daha sistemli ve etkili hale gelmiştir. Bu şekilde Anadolu'da fetihler yapılmaya başlanmıştır. Bu durumdan rahatsız olan Bizans, Gürcülerle destekli olan bir orduyu Anadolu'ya göndermiş, Selçuklular Pasinler Savaşı'nda (1048) bu orduyu mağlup etmiş ve faaliyetlerini sürdürmüştür.

Büyük Selçuklu Devleti'nin kurulmasından 1071

Malazgirt Savaşı'na kadar geçen dönemde yapılan akınlarla Anadolu'daki Bizans direnişinin kırılması amaçlanmıştır.

1071 Malazgirt zaferi Türkiye tarihinin başlangıç noktası olup Anadolu'nun kapılarını Türklere açmıştır. Alparslan tarafından görevlendirilen komutanlar yaptıkları fetihlerle kısa sürede Adalar Denizi'ne kadar ulaşmışlardır.

Anadolu Selçuklu Devleti Kurulmadan Önce Kurulan İlk Beylikler:

Fetihlerde fethedilen topraklar fethedenin malıdır anlayışıyla hareket edilmiş ve fethettikleri topraklar komutanlara iktidar olarak verilmiştir. Bu durum Anadolu'da Büyük Selçuklu Devleti'ne bağlı beylikler kurulmasına ortam hazırlamıştır. Bu beylikler Büyük Selçuklu Devleti'nde merkezi otoritenin zayıflaması sonucunda bağımsız hareket etmeye başlamışlardır.

Bu beylikleri kısaca tanımak gerekirse:

1- Danişmentliler (1080-1178):

Danişment oğlu Ahmet Gazi tarafından Sivas'ta kurulmuştur. Sınırları; Tokat, Amasya, Çankırı, Kastamonu, Kayseri ve Malatya'ya kadar genişlemiştir.

2- Saltuklar (1072-1202):

Ebul Kasım Saltuk tarafından Erzurum'da kurulmuştur. Haçlılar ve Gürcülerle mücadele etmişlerdir. Anadolu Selçuklu hükümdarı Rükneddin Süleyman Şah tarafından bu beyliğe son verilmiştir.

3- Mengücekler (1080-1228):

Mengücek Gazi tarafından Erzincan'da kurulmuş, Gürcüler ve Rumlarla savaşmışlardır.

IV. haçlı seferiyle (1204) haçlılar İstanbul'u işgal etmiş ve burada Latin Krallığı kurmuşlardır. Bu olay üzerine

İstanbul'dan kaçan Bizans hanedanından bir grup Trabzon'a gelmiş ve burada Pontus Rum İmparatorluğu'nu kurmuşlardır. Rumların Trabzon'dan güneye, yani Anadolu içlerine doğru inme çabalarına Mengücekler engel olmuşlardır.

Zamanla zayıflayan beylik, önce Danişmentliler'e bağlanmış, ardından da Divriği ve Erzincan kolu olarak ikiye ayrılmıştır. Her iki kol da Anadolu Selçukluları tarafından kaldırılmıştır.

4- Artuklular (1102-1404):

Büyük Selçuklu Komutanlarından olan Artuk Bey'in oğulları tarafından kurulmuştur. Haçlılara karşı büyük mücadeleler vermişlerdir. Artuklular Hasankeyf, Harput ve Mardin kolu olmak üzere üç kol halinde yaşamışlardır. Hasankeyf koluna Eyyubiler, Harput koluna 1. Aladdin Keykubat, Mardin koluna da Karakoyunlular son vermişlerdir.

5- Çaka Beyliği (1081-1093):

Çakabey Selçuklu Bizans mücadelesinde Bizans'a esir düşmüş bir Türk Beyi idi. 1081 yılında kurtularak İzmir'e gelmiş ve burayı alarak beyliğini kurmuştur. Çaka Bey Türk tarihinde ilk denizcilik çalışmalarını başlatmıştır. Kurduğu donanma ile Bizans'ı yenmiş, Ege adalarını ele geçirmiştir. Bizans'a karşı Peçenekler ve Anadolu Selçuklu Devleti ile ittifak kurmuştur. Bizans'ın kışkırtmaları sonucu Peçenekler Kıpçaklara yenilirken Anadolu Selçuklu hükümdarı 1. Kılıçarslan da Çaka Bey'i zehirleyerek öldürür. Bu şekilde Bizans, Çaka Beyliği topraklarına hakim olurken Batı Anadolu'daki 12 yıllık Türk hakimiyeti de sona ermiştir.

İlk Türk Beyliklerinin Anadolu'nun Türkleşmesindeki Rolü:

İlk Türk beylikleri Anadolu'nun fethedilmesinde büyük

rol oynamışlardır. Anadolu'nun Türkleşmesini ve İslamlaşmasını hızlandırmışlardır. Buldukları bölgeleri Bizans, Haçlı, Gürcü, Ermeni ve Rum saldırılarına karşı korumuşlardır.

Anadolu'daki küçük yerleşim yerlerini zamanla büyük şehirler haline getirmişlerdir. Anadolu'da yer adlarını Türkçeleştirmeye başlamışlardır. Anadolu'da birçok kültür ve sanat eseri bırakmışlardır. Bütün bu gelişmelerden sonra XII. yüzyıldan itibaren artık Avrupalılar da Anadolu'nun bir Türk yurdu olduğunu kabul etmişler ve Anadolu'yu Türkiye adı ile anmaya başlamışlardır.

Türkiye (Anadolu) Selçuklu Devleti (1077-1308):

Türkiye Selçuklu Devleti, Selçuklu soyundan gelen Kutalmış Bey'in oğullarından Süleyman Şah tarafından kurulmuştur. Kutalmış Bey, Alp Arslan ile giriştiği saltanat mücadelesini kaybetmiş ve öldürülmüştür. Bunun üzerine Kutalmış Bey'in oğulları Alp Arslan tarafından Suriye ve Anadolu'ya gönderilmişlerdir. Süleyman Şah ve kardeşleri önce Suriye ve dolaylarında faaliyet göstermişler, başarılı olamayınca da Anadolu'ya yönelmişlerdir.

Süleyman Şah, Konya ve çevresini Bizans'tan alırken, kardeşi Mansur Bey de Afyon ve Kütahya'yı ele geçirerek, Batı Anadolu'da fetihlere devam etmiştir.

Süleyman Şah, Anadolu'da ilerleyişini sürdürmüş ve İznik'i alarak kendine başkent yapmıştır (1075). Ancak Mansur Bey, kardeşi Süleyman Şah'ı saf dışı bırakarak bağımsız bir devlet kurmak istemiş, bu durum Süleyman Şah tarafından Büyük Selçuklu Sultanı Melik Şah'a haber verilmiştir. Bunun sonucunda Mansur Bey, Melik Şah'ın komutanlarından Porsuk Bey tarafından öldürülmüştür.

Melik Şah, Süleyman Şah'ın bu başarılarından sonra ona hükümdarlık ünvanı veren bir ferman göndermiştir. Abbasi Halifesi de Süleyman Şah'a menşur göndererek hükümdarlığını

onaylamıştır. Böylece Türkiye Selçukluları Devleti kurulmuştur (1077). II. Mesut'un ölümü ile ise (1308)'de son bulmuştur.

Süleyman Şah Devri (1077-1086):

Süleyman Şah Bizans'taki taht kavgalarına katıldı ve bu durumdan yararlanarak Güney Marmara kıyılarını, Kocaeli yarımadasını, Üsküdar'ı ve Kadıköy'ü ele geçirdi. Bu durumdan rahatsız olan Bizans İmparatoru İznik üzerine bir ordu gönderdi. Bu orduyu da yenen Süleyman Şah boğazın Anadolu yakasını kontrol altına aldı. Burada bir gümrük idaresi kurdu ve boğazdan geçen gemilerden vergi aldı. Süleyman Şah vergi karşılığında barış teklif eden Bizans İmparatorluğu ile bir anlaşma yapmıştır. Bu anlaşmaya göre Kocaeli yarımadasındaki Dragos çayı sınır kabul edilmiştir.

Süleyman Şah'ın Güney Faaliyetleri:

Batı sınırını güvence altına alan Süleyman Şah güneye yönelmiştir. Adana, Tarsus, Kozan'ı alarak Hıristiyanlığın önemli merkezlerinden Antakya'yı fethetmiştir.

Daha sonra Suriye Selçukluları'na ait Haleb'i kuşattı. Savaş sonunda Türkiye Selçukluları yenildi. Süleyman Şah da savaş alanında öldü (1086). Kabri de halen Suriye'de Caber Kalesi civarındadır. Suriye'nin Tabka Barajı nedeniyle Kara Kozak köyüne 1973'te nakledilmiştir. Yine Fırat kıyısındadır.

1-Türkiye Anadolu Selçuklularında Fetret Devri (1086-1092):

2-1. Kılıçarslan Devri (1092-1107): 1.Kılıçarslan Musul'u fethetti. Aftan düşerek Habur suyunda boğularak öldü.

3- Fetret Devri (1107-1110):

4-1.Mesud Devri (1116-1155): Bu devirde 1. Mesud Ankara, Çankırı, Kastamonu ve Elbistan'ı idaresine aldı. Danişmendlilere son verdi. 11. Haçlı seferinde başarı sağladı.

5- II. Kılıçarslan Devri (1155-1192): (Yükselme Devri) Bu devirde Ermeniler yenilmiş, Bizans artık Anadoluyu geri alma ümidini yitirmiş, Anadolu tamamen Türk yurdu haline gelmiştir.

6- 1. Gıyaseddin Keyhüsrev Devri (1204-1211): Kazandığı savaş alanında şehit olmuştur.

7-II. Rükneddin Süleyman Şah Devri (1196-1204): Bizans vergiye bağladı. Erzurumu aldı. Saltuklulara son verdi. 1204 yılında öldü.

8-1. İzzeddin Keykavus Devri (1204-1220): Trabzon Rum Devleti'ni ve Çukurova Ermenilerini vergiye bağladı. Eyyubilerle savaşmak için yola çıkan 1. İzzeddin Keykavus 1220 tarihinde ölmüştür.

9-Alaaddin Keykubat Devri (1220-1237): Moğol tehlikesinin yayılması anında zehirlenerek ölmüştür (1237).

10- II. Gıyaseddin Keyhüsrev Devri: II. Gıyaseddin Keyhüsrev tahta çıktı. Kendi yakınlarını görevlere atadı, Saadettin köpeği emir tayin etmişti, idam edilerek öldürüldü.

11-Baba İshak İsyanı

Moğolların önünden Anadolu'ya kaç~an Türkmenler ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine yerleşen göçebe Türkmenler ticaret kervanına saldırdılar. Devlet buna şiddetle tepki gösterdi. Bunun üzerine Türkmenleri yanına alan Baba İshak devlete isyan etti. İsyancılar, Maraş'ı, Kahta'yı, Adıyaman'ı ele geçirdiler. Bu isyan Sivas'a Amasya'ya kadar yayıldı. Dini nitelik de taşıyan bu isyan Baba İshak'ın öldürülmesi ile son buldu.

İsyanı bastırmakta zorlanan Selçuklu'nun gücünün zayıf olduğunu tahmin eden Moğollar, Anadolu'ya yürümeye karar vermişlerdi. Halbuki daha evvelce yaptıkları Yassıçemen Savaşında Türkiye Selçuklularından çok çekinmişlerdi. Baba İshak isyanından sonra Anadolu'ya bir ordu göndererek bunlarla Köse Dağı'nda (Sivas) 1243 tarihinde II. Gıyaseddin Keyhüsrev komutasındaki bir ordu ile savaştılar ve Selçukluları yendiler.

Moğollar Anadolu'yu istila ettiler. Anadolu Selçuklularını idarelerine alıp vergiye bağladılar. Anadolu Selçukluları zayıfladı. Yıkılma sürecine girdi ve II. Mesud'un ölümü ile 1308 tarihinde Anadolu Selçuklu Devleti yıkıldı. Moğollar 50 yıl Anadolu'yu sömürüp çekilmişlerdi. Yanlız Anadolu Selçuklu Devleti 1243 yılında Köseadağı Savaşı'nda Moğollara yenilip ve onlara vergi vermeye başladıktan sonra bunların idaresinde zayıflamışlar, yıkılma sürecine girmişler, 1308 yılında II. Mesud'un ölmesi ile yıkılmalarından önce II. Anadolu Beylikleri kurulmaya başlamıştı.

Türkiye Selçuklularının Yıkılış Nedenleri:

1. Baba İshak isyanı
2. Köseadağ Savaşında moğollara yenilmek
3. Merkezi otoritenin bozulması
4. Moğol hakimiyeti ve onlara vergi ödemek
5. Devlet zayıfladığı zaman Anadolu da bağımsız beyliklerin kurulması'dır.

Anadolu'da İlk Uç Teşkilatı:

XI. yy.da Bizans sınırında 1. Beylikler zamanında ilk uç teşkilatını Danişmendliler kurdu. Türkiye Selçukluları da sınırlara uç teşkilatı kurmuştur. Güney uçta; Alanya, Antalya, Çukurova'da, Kuzeyde; Samsun, Bafra, Sinop, Trabzon'da, Batıda; Afyon, Kütahya, Denizli Bizans'a karşı uç teşkilat olarak kurulmuştur.

II. Anadolu Beyliklerinin Kuruluşu:

1. Karamanoğulları (1256-1487), Avşarlar.
2. Menteşoğulları (1261-1424), Muğla Söke'de.
3. Sahipataoğulları(1275-1342), Afyonkarahisar.

4. Pervaneoğulları (1277-1322), Sinop'ta.
5. Eşrefoğulları (1284-1326), Beyşehir, Seydişehir ve Akşehir'de.
6. Candaroğulları (1292-1461), Kastamonu, Sinop'ta.
7. Germiyanogulları (1299-1429), Kütahya'da.
8. Osmanlılar (1299-1922). Söğütte,
9. Hamitoğulları (1300-1423), Uluborlu, Antalya çevresinde.
10. Karesioğulları (1304-1345), Balıkesir'de.
11. Aydınoğulları (1308-1426), Aydın, İzmir'de.
12. Saruhanoğulları (1313-1410), Manisa'da.
13. Erataoğulları (1335-1381), Sivas, Kayseri, Niğde, Tokat, Anıasya'da. Kadı Burhanettin yıkmıştır.
14. Dulkadiroğulları (1337-1515),Elbistan, Maraş
15. Ramazanoğulları (1353-1608), Adana'da.
16. Kadı Burhaneddin (1381-1398), Eredna topraklarında. Yıldırım Bayezid yıktı.
17. Tacettinoğulları (1384-1428), Samsun, Bafra, Niksar'da.

II. Beyliklerin Anadolu'nun Türkleşmesindeki Rolü:

1. Uç bölgelerine gelen Türkleri yerleştirmek, Türk nüfusunu arttırmak.
2. Türkiye Selçuklu Devleti'nin Moğol hakimiyetine girmesiyle beraber, buldukları bölgeleri hızla Türkleştirmeye gayret.
3. Moğol baskısından uzakta olan beylikler kaza ve cihat amacıyla Bizans topraklarına akınlarda bulunmuşlar ve buraların Türk yurdu olmasını sağlamışlardır.
4. Yerleştikleri yerlerde Türk kültürünü yaymışlardır.
5. iskan politikasında halkın yerleşik hayata geçmesini, alışmasını sağlamışlardır.

Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu:

Osmanlı ailesi 24 Oğuz boyundan biri olan Bozokların Günhan soyunun Kayı Boyuna mensupturlar.

Kayılar, 1071 Malazgirt zaferinden sonra Anadolu'yu fethetmeye gelen Oğuz boyları içinde 13. yy. Başlarında Türkiye Selçuklu Sultanı 1. Alaaddin Keykubat tarafından Ankara'nın batısındaki Karacadağ dolaylarına yerleştirilmişlerdir. Kayıların başında Ertuğrul Bey bulunuyordu. Buradan batıya doğru ilerleyen Ertuğrul Bey, Söğüt ve Domaniç'i ele geçirip Söğüt'ü kendine merkez yaptı.

Türkiye Selçuklu Sultanı III. Gıyaseddin Keyhüsrev 1279'da Bizans sınırına geldiğinde, kendisini karşılayanlar arasında Ertuğrul Bey de bulunuyordu. Bu olay gösteriyor ki Ertuğrul Bey sadece boy beyi değil aynı zamanda uç beyidir.

Ertuğrul Bey'in 1281'de ölümünden sonra yerine oğlu Osman Bey geçti. Osman Bey Bizans tefurlarıyla sürekli mücadele etti. Tefurlar merkezlerini dinlemeyip kendi başlarına hareket ediyordu, halklarına ağır vergiler yükleyip onları eziyorlardı.

Osman Bey çevresini genişleterek Sorkun, Karacahisar, Taraklı ve Göynük'ü idaresine almıştı.

1299'da Türkiye Selçuklu Sultanı III. Alaaddin Keykubat, İlhanlı (Moğol) hükümdarının yanına gitmişti. Anadolu'da 1302 yılına kadar bir iktidar boşluğu ortaya çıkmıştı. İlhanlılar (Moğollar) da Selçuklu Sultanlığını tamamen ortadan kaldırdıca diğer Türkmen beyleri gibi Osman Bey de bağımsızlığını ilan etti (1299).

Yükseliş devri ile 3 kıtada at oynattı. Dünyaya İslam'ın adaletini ve musavatını idaresini gösterdi. 36 padişah (hükümdar) ile hüküm sürdü. 622 sene yaşadı ve son buldu.

Osmanlı tarihi meşhurdur. Bizim Türk okullarında okutulduğu gibi, diğer milletler de bizden daha çok okuyorlar. Bu yüzden bu konuyu bizim burada uzun uzadıya yazmamıza

lüzum görmedik.

Cumhuriyet tarihimiz de yakın tarih olarak okullarımızda detaylı bir şekilde okutulmaktadır.

Esasen bizim konumuz ve maksatımız tarih yazmak olmayıp yazılmış tarihler içinden konumuzla ilgili bilgi toplamak olduğundan Osmanlı tarihi özetini yazarak irdelemekten vazgeçtik. Çünkü Osmanlı tarihi içinde soyumuz kendi ismi ve ünvanı ile nerelerde ve nasıl ve ne vakit yaşamışlarsa kayıtlar altında net olarak görülmektedir.

Cumhuriyet tarihimizde kayıtsız bir fert kalmadığından kimin nerede nasıl olduğu araştırılınca bilinip bulunabildiğinden bunu da yazmadık.

Kaynaklar: Türk Genel Tarihi, Milli Tarih, Özel ve serbest yazılmış Selçuklu ve Osmanlı tarihleri.

ALTINCI BÖLÜM:

YİĞİT TÜRK MİLLETİNİN YİĞİT (BEĞDİLİ-İLBeyLİ-ELBEYLİ) TÜRKMEN BOYU

Meşhur Moğol tarihçisi Reşiddine ve Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar ve Türkmenler kitabında yazdığına göre tarihte devlet yıkmış, devlet kurmuş Oğuz boylarından biri olan bu boyun menşei, kökenleri, Anadolu'ya nereden ve ne zaman geldikleri ve şimdi nerelerde buldukları, Rakka'ya yerleştikleri tarihler, Cevdet Türkay'ın arşiv belgelerinden çıkardığı (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) ana aşiretleri adını taşımayan başka ad ve lakablarla söylenen bazı oymak, aşiret ve cemaat parçaları, inanç ve İslami durumları, boy teşkilatları, tarihte gösterdikleri yiğitlikleri, kahramanlıkları, şiir, nesir destanları, göçebe olarak Anadolu'nun nerelerinde kışlayıp yazladıkları, ana aşiretten bölünüp başka yerlere gittikleri zaman ve mekanlar, Kuzey Suriye, yani Halep'le Maraş arasında ana (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'den ayrılıp Sivas'ın güney batısına yerleşenler nasıl ve ne zaman yerleşmişlerdir. Ana aşiretin Rakka ile Antakya arasında kalmaları nasıl ve ne zamandır. Halep'le Sivas arasında ana aşiret adı taşımayıp başka isimlerle nerelerde nasıl bulunuyorlar. Gerek dünyanın başka devletlerinde gerekse Türkiye'nin değişik illerinde bulunan (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin tamamının bir kökten, bir soydan oldukları, ayrı gibi söylenmek istenmiş olmasının yukarıda yazdığımız şekilde bir aşiretin adının üç ayrı aşiret zannedilmesinden ve yabancıların, araştırması tam olmayanların anlayamadıklarından kaynaklandığı veya da bir kasıt ve karıştırma parmağı oynadığı

ve karakterist vasıfları, zamanımızda bazı yerlerde Türkmen kelimesinin yani Türkmen isminin menfi olmasının sebebi nedir ve (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Türkmen kökenli olanların iyilikle tescilli buldukları, bunlara bulaşmayacağı her kötünün hali kendisini bağlayacağı, her bozuk milletten olup da sıkışınca ben de Türkmenim dediği, Türkmenler içindeki az nisbetteki kötülerin dahi yüzde doksan dokuz çoğunluk yanında bir değer ifade edemeyeceği bütün toplumlarda bu kadar olacağı ve bütün yönleri olabileceği yazılacaktır.

Konuya bir şiirimle başlıyorum.

Aral-Göl buhara İran Horasan
Yıkıldı Gazneli Devlet Oğuz'dan
Büyük Selçukluydu adı o zaman
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Yöneldiler ordan Anadolu'ya
Doğudan güneyden vardı oraya
Oğuz'un Beğdili en baş sıraya
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Süleyman şah ile beraber idi
Türkmenler içinde çok yiğit idi
Tarih böyle yazıp dile getirdi
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar
Bir bölüğü Horasandan batıya
Ulaştı güneyden Anadolu'ya
Sahip idi bunlar teşkilat boya
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Kondular göçtüler tam beş yüz sene
Yazın Sivasa da kışın Halebe
Çok büyük il idi oymaklar ile

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Kışlakları Maraş Halep arası
Yaylaları Sivas çevre merası
Sonra Anadolu oldu sılası
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

İkiye bölündü biri Sivas'ta
Bir bölümü kaldı Halep Maraş'ta
Bir kısmı da Suriye'de hariç'te
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Üçyüz sene önce Rakka iline
Sürdüler oraya seksen bin evle
Can verdi can aldı çekti sineye
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Rakka'da şammarlar pek azgın idi
Lakin Beğdili'den çok satır yedi
Yılmadı düşmana aman dedirdi
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Asalet göstermiş yine gösterir
Cömerttir elleri hem alır verir
Kıyamete kadar nâmı söylenir
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Tarihler yâd eder yiğitliğini
Rakka'da gösterdi ne idüğünü
Mezhebi Hanefî İslamdır dini
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Altındır karışmaz başka mâdene
Sakın ha Avşardır, Kara evli deme

Bayat da değildir yanlış söyleme
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Oğuzhan torunu Yıldızhan soyu
Yirmidört Oğuzun Beğdili boyu
Kadimden, temelden doğruluk huyu
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Vasıfları üstün yiğit mert olur
Asil soydur kötülerini az olur
Asaleti hallerinden okunur
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Haktan onlar sever kendi soyunu
Tutmuştur bırakmaz İslam yolunu
Vatan millet için açar kolunu
(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bunlar

Oğuz Boyları Şem'ası:

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Kökü, Menşei:

Yukarıda görülen şema'da Oğuzhan'ın altı oğlu ve yirmidört torununun isimleri belirtilmiştir.

Şemada da görüldüğü gibi (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) lerin kökü menşe-i Oğuzhan'ın Boz oklar denilen baştan üç oğlundan Yıldızhana dayanmaktadır. Bu boyun isminin bu şekilde söylenmesinin sebebi; Beğdiliden sonra ilin beyinin adına İlbey denilmiş olmasıdır. Daha sonra bu İlbey ismi galat olarak halk pratiğinde ve halk dilinde Elbeyli diye yaygınlaşmıştır.

Buradan devamla bugüne kadar Oğuz geleneğimize, Oğuzların tarihine, Oğuz namelerine, çok değerli tarihçilerimizin tarihlerine ve milli tarihimize göre Oğuzların yirmidört boyundan birisi olan (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) boyu bu isimle günümüze kadar gelmiş ve gitmektedir. Osmanlı türkçesinde İl, El kelimeleri birçok şeye izafî olarak söylenmiştir. Mesela bir soya, bir boya, bir köy ve kasabaya, bir oymağa, bir bölgeye, bir vilayete ve şehire il veya el denilmiştir. Bilhassa eski Türkmenlerde konup göçüldüğü zamanlarda bunların şairleri şiirlerinde bu il, el kelimelerini çok işlemişlerdir.

Karacaoğlan'ın şiirlerinde çok geçmektedir. Örnek olarak;

Atçımı ola bizim ilin gülleri
Elleri var bizim ele benzemez
Gönül arzuladı Antep ilini

Buna göre il veya el kelimesinin arkasına beğ (bey) kelimesini koyduğumuzda İlbey veya Elbey olur ki ilin beyi, elin beyi anlamında kullanılır. Halk dili pratiğinde Elbeye dönüşmüştür. Zaten eski Türklerde erkek ismi olarak İlbey, Elbey ismi çok meşhur ve yaygın olarak konulduğu eski kitaplardan anlaşılmaktadır. Daha doğrusu Elbey, İlbeyin galat

Yukarıdaki şema Türk Milli tarihimizden alınmıştır.

söylenişidir. Bu boyun ismi böyle devam edip bin senenin ötesinden beriye gelirken bu boydan bir çok başka aşiretler ve oymaklar çıkmıştır. Hiç birisi (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) adı ve lakabı ile söylenmeyip başka isimler ve unvanlarla anılmaktadır. Fakat Osmanlı arşivleri bu oymak, cemaat ve aşiretlerin (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'den olduklarını kaydetmiştir. Bunlardan grup olarak ana aşiretlerinden ayrılmışlar ise ana aşiretlerinin (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) olduğunu bilmektedirler. Perakende veya iki üç hane az olarak ayrılmış olanlar ana aşiretlerini bilememektedirler. Fakat bu perakendeler (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) obalarından, cemaatlarından, oymaklarından, ayrılmışlarsa bunlardan olduklarını çok iyi biliyorlar. Çünkü babadan oğula (müntakilen) söylene söylene halen unutulmamıştır. Arşivlerde hangi obanın hangi cemaatin hangi oymağın hangi ana boyundan veya kolundan olduğunun kayıtları mevcuttur. Buna dair örnek biziz, yani benim obamdır. Benim obama alcı denir. Alcılar, Tecirlinin yirmi dört obasının birisidir. Alcı mensuplarının hangisine sorulsa hemen Tecirliden olduklarını bilir ve söylerler fakat Tecirliden ötesini bilmezler ve söyleyemezler. Amma kayıtlara göre Tecirlinin ana aşireti (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) dir. Ben bu araştırmayı yapmadan önce Tecirliden olduğumuzu biliyordum fakat Tecirlinin ana aşiretinin kökeninin (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) olduğunu bilmiyordum. Bunu öğrendiğim kaynaklar şunlardır.

1. Ali Rıza YALKIN : Cenupta Türkmen Oymakları
2. Prof. Cengiz ORHONLU: Osmanlı İmparatorluğunda aşiretlerin iskanı.
3. Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU: XVIII. yy. Osmanlı İmparatorluğu İskan Siyaseti.
4. Ahmet REFİK: Anadolu'da Türk Aşiretleri.
5. Cevdet TÜRKEY: Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar.

Yukarıdaki kaynaklardan ve sözlü kaynaklardan Alcı'nın Tecirli obası, Tecirlinin de (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'nin çok

ileriden bir oymağı olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Bu husus bu kitabımızın yedinci bölümünde ayrıyeten işlenecektir. Bunlardan başka (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'den çok önceleri ayrılıp başka başka lakap ve isimlerle anılan onlarca oymakların listesi de kitabımızın bu bölümünde yazıldı. Tabii ki bunlar tarafımızdan bulunabilen ve bilinebilenlerdir hepsi değildir.

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) kelimeleri bir aşiret adıdır. Üç ayrı aşiretin ayrı ayrı adları değildir.

1. Beğdili: Yıldızhan'ın oğlu Beğdilidir. Yirmidört Oğuz boyundan biridir. Boyun birinci adamının adıdır.

2. Beğdili boyunun bir müddet sonra gelen beyinin adı İlbeydir.

3. Elbeyli adı ise; İlbeyin adının galatıdır. Şimdiki Sivas'ta bulunan kırk iki İlbeyli köylerine mahsustur ve 1693 tarihinden sonra Kilis civarındaki onbeş ve Halep civarındaki yirmi yedi köyün adıdır. Elbeyli olarak yaygınlaşmıştır.

4. Suriye'de Haleb'e bağlı şimdiki yirmi yedi köydeki Elbeylilerin ve Türkiye'de Kilis'teki onbeş kadar köydeki Elbeylilerin adının Elbeyli olmaları ise, Osmanlı'nın 1691'de aşiretin yerleştirilmesinden sonra başlarına yabancı yani kendi aşireti Beğdili'den olmayan insanlardan bey tayin etmesinden ve padişahın yazışmalarında, bundan sonraki her türlü kayıtlarında Elbeyli diye bahsetmesinden kalma ve takma bir isimdir.

5. Adana, Tarsus, Mersin ve bazı diğer yerde bulunanlara da bazısına Beğdili (Beydili) İlbeyli ve bazılarında da Elbeyli diye üçlü karma isimleri söylerler. Sebebi ise: 1691 Rakka sürgününden önce oralara kuzey Suriye'den gitmiş olup Rakka'ya gitmeyenlerdir. Yerli olanlardır. Bunların oralarda aşiret adları halen Beğdili diye söylenir.

Netice şudur.

Yukarıda beş madde halinde gösterdiğimiz üç şekilde söylenen yani (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) isimleri bir aşiretin adıdır. Üç aşiret değildir. Nedeni yukarıdaki beş madde halindeki cümlelerden ibarettir. Kayıtlara geçen bu bir aşiretin üç isimde

yazılması bir çok yanlışlıklar doğurmuştur. Bilhassa yabancı yazarlar bunları üç ayrı aşiret sanmış ve böyle yazmışlardır. Türklerden bunların kitaplarını araştırmadan, olduğu gibi Türkçeye çevirenler de daha çok karışıklığa sebep olmuştur.

Başka bir şık ise başka milletlerin beşinci kolu da bu fırsattan istifade bu işlere karışıp karıştırabilir. Bu iş şimdi gözle görülme de uzun vadede kendilerinin işine yarayacağı için yapmış olabilirler. Yine ayrıca diğer bir şık ise Osmanlının idaresinde bir çok millet çeşidi olup idare etme zorluğunu gidermek için izlediği politika ve parçalama prensipleridir. Evet her lokma parçalandıktan sonra yutulabilir. Osmanlıyı kınamıyoruz otoriteyi ve hakimiyeti sağlamak için yapabilir ve yapmıştır. Tarih buna şahittir. Bir aşiretin bir kısmını bir bölgeye salarken bir kısmını başka bir yere yerleştirmiştir. Bir kısmının başında kendi aşiretinden bey kabul ederken bir kısmına kendisi yabancıdan, yani kendilerinden olmayan bir bey tayin etmiştir. Bir aşiretin yarısına ziraat için toprak verirken diğer kısmına başka yerden yaylak göstermiştir. İşte bunların hepsinden bey bellisiz meydan ıssız olunca sular bulanmış balık tutanın olmuştur.

İşte böylece karışıklık karışıklığı getirmiş, hatlar karışmış bilhassa konar-göçer Türkmen Yörükleri üzerinde bir çok oyunlar oynanmış, bunlar girift karmaşık hale sokulmuştur.

Çok değerli tarihçilerimiz bu hususlarda çok zorlanmışlar, çok vesikalar karıştırmışlar, bazıları ömürlerini Osmanlı arşivleri ile uğraşmakla bitirmişlerdir. Mesela Prof. Cengiz ORHON'lu, Prof. Faruk SÜMER. Şimdiki tarih sultanımız Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU ve diğerleri. Bu zatlar kitaplar yazmışlar vesikaları, konuları sadeleştirmişler bizlerin istifade edeceği hale getirmişlerdir. Saygı değer bu zatlar da olmasaydı soyumuz, atamız, dedemiz tarihin karanlıklarında kaybolacaktı. Kimliğimizin nereden geldiğini bilemeyecektik. Ben burada bu zatları takdir ediyorum. Sağlara saygım olsun geçinenlere de Allahın rahmeti olsun diyorum.

Yanlış Yazılmışlara Doğru Cevaplar:

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Oğuzların yirmi dört boyundan birisi olduğunu ve diğer yirmi üç boydan herhangi birinin kolu aşireti ve oymağı, obası olmadığı geri kalan yirmi üç boydan da herhangi birinin (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'nin bir kolu bir obası bir aşireti olmadığı izahı ve ispatı burada yapılacaktır. Birkaç kişinin kitaplarında (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) hakkında tespitlerine ve yanlışlıklarına doğru cevaplar da yine burada verilecektir. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerinin boyunun, soyunun ve adının bu kadar açık, bu kadar net bu kadar belli ve bilinen olmasına rağmen bazı kişiler yazılarında bunlar hakkında şudur budur, şunlardır bunlardır ve ihtimalli muhtemelli bulanık kelimeler kullanılmışlar ve bazı yanılgılara düşmüşlerdir. Bazıları da Oğuz'un Beğdili boyunun üç isimle söylenmesinden, üç isimle söylenmesini üç ayrı aşiret sanarak yanlışmışlardır. Bunu en çok yabancı yazarlar böyle sanıp yanlışmışlardır

Birde her devletin casusluk teşkilatı ve bunun beşinci kolu vardır. Türkiye'de ki Türkmen tarihini en çok bunlar karıştırmıştır. Bunlar eskiden beri uzun vadeli olarak Türkiye'de Osmanlılar dahil bugün dahi çok sinsi ve çok yönlü bir şekilde milleti birbirine ekleyen ipleri kesmeye çalışırlar. Bir milletin kuvvet kaynağı olabilecek birliklerini bozarlar. Aileleri adetler yolu ile birlikleri çoğaltmak veya parçalamakla ırkları aşiretleri karıştırarak şunlar şunlardan değildir diyerek boyları soyları yanlış yazarak, milli birlik adına ne varsa ve milli duygu, milli heyecan kaynağı ne varsa hepsini pasivize etmek yanlışa yöneltmek bunların asli görevleridir. Bazı yazarlarımız da yabancı yazarların maksatlı ve kasıtlı yazmış olduklarını fark etmeyerek onların eserlerini doğru kabul ederek olduğu gibi Türkçeye çevirince daha fazla karışıklıklar olmuştur. Mesela Alman Nibor adında bir yazar güya Çukurovada'ki Türkmen oymaklarının aşiretlerinin çadır sayısını tespit etmiştir. Ceritlerin

şu kadar, Avşarların şu kadar, Bozdoğanların şu kadar çadırları vardır dedikten sonra Beğdilinin şu kadar Elbeylinin de şu kadar çadırları vardır diye bir aşireti iki aşiret şeklinde gösterir. Bu Alman yazarın bundan yüz sene önce yazdığı bu yazısında nasıl yanlış bir tespitte bulunduğunu görmekteyiz. Bu yabancı kişi ya anlayamamış veya kasıtlı maksatlı yazmıştır. Gerçeği yansıtmamıştır. Prof. Faruk Sümer Oğuzlar-Türkmenler kitabında yabancıların böyle olduklarını, kasıtlı veya sanı ile bazı karışıklıklara sebep olduklarını kitaplarında belirtmektedir. Yine bazı tarihçilerimiz de bu yanılgıya dikkat çekmiştir. Bunlardan; Ali Rıza Yalkın'ı, Prof. Faruk Sümer'i, Yusuf Ziya Yörükân'ı sayabiliriz. İyi bilelim ki bir boy, bir soy, bir aşiret bir aile dahi ilk ismi ve ilk unvanı ile baştan sona kadar söylenemezler. Her ana oymaktan, aşiretten, boydan, koldan ayrılanlar hep başka bir isimle başka bir lakapla anılmışlardır. Bizler dahi en çok dede lakabı veya ismi ile anılıyoruz. Daha ilerisi başka isimle lakapla anılmıştır. Aşireti ve oymağı ismi ile anılanlar ana aşiretten ayrılınca mutlaka başka bir isimle anılacaktır. Bu insanlık âleminde böyle gelmiş böyle gitmektedir ve gidecektir de.

Osmanlıların, bilhassa Türkmen aşiretlerini idare hususunda bazı idari prensipler ve politikalar ihdas ederek kendi yararına, bilerek hatları karıştırmıştır. Biz bu hususta Osmanlıyı kınamıyoruz, hak veriyoruz. Çünkü çok çeşitli milletlerden meydana gelen insanları çok sayıda bulunan Türkmen aşiretlerini idare etmek kolay değildir. Kaldı ki bunların hepsi kanun nizam devleti bilen bunlara uyan kimseler değillerdi. Bunlar Osmanlı'nın kendi tabiası ve kendi Türk milletindendirler. Çok müsamaha göstermişse de baş edemeyince bazı politikaya ve idari prensiplere başvurmak durumunda kalmıştır. Hem de bu Türkmen aşiretlerinin her biri boy ve kol halinde çok kalabalıktılar. Hatta Osmanlı'nın asker sayısı kadar, bir aşiretin hane sayısı vardı. Bunlar bazen devletle harp bile ediyorlardı. İdareye isyan ederek karşı geldikleri zaman ve yerler olmuştur.

Çok yerde devletin emir ve yasaklarını dinlemez kendi kafalarına göre hareket ederlerdi. Sonunu düşünmezlerdi. Tarih buna şahittir. Bu durumda devlet bunların bölünmesi, parçalanması cihetine gitmiş bazılarını bölmüş onların başına kendilerinden olmayan yabancından bir bey tayin etmiştir. Hâlbuki Hz. Adem'den beri her aşiretin beyi kendilerinden olurdu. Bazı aşiretlerin yarısını batıya, yarısını doğu bölgelere göndermiş, bazısına bir vaadde bulunup bir iş gördürmüş, bazısına yaylak, bazısına kışlak vermiş, bazı aşiretleri en tehlikeli yerlere, kendisinin asker gönderemediği yerlere sürmüş, bazı aşiretleri bölmüş, ismini değiştirmiştir. Mesela zamanın en kuvvetli, en büyük aşireti olan Beğdili aşiretini güneyde bölmüş, bunlara Elbeyli adını takmış. Osmanlı bunlara Elbeyli diye söylemiş, söyletmiş ve bunlardan bahseden yazılarda, fermanlarda Elbeyli diye bahsetmiştir. Ana aşireti beğdiliden ayrı bir aşiretmış gibi davranmıştır. Bunu bilerek kasten yapmıştır.

Beğdili aşiretinin (80.000) hanesini Rakka (Suriye'de) eyaletine sürmüş. Gerekçe oradaki toprakların işlenmesidir. Fakat Beğdililer hayvancılıkla geçinmeye kadimden beri alışık bir aşirettir. Bunlar, Suriye'yi yağmalayan işgal eden Arap azgınlarının, vahşilerinin önüne malları ve çoluk çocukları ile etten bir kale olmuştur. Velhasılı bunları örnek alarak gösterdik. Netice olarak Osmanlı bir şekilde dişe dayanacak ve kendisinin boğazına takılacak aşiretleri, küçük yutulacak lokma haline getirmeye çalışmış bazılarında muvaffak da olmuştur. Böylece Osmanlı karışıklıkları kendi yararına olarak yapmıştır. Yabancılar da kendi yararları için kasten yapmışlardır. Türklerden yanlış yazıp okuyanlar da dikkatsizlikten yapmışlardır. Karışıklığın, karıştırılmışlığın bir diğer sebebi ise Osmanlıca yazının 5-6 çeşit yazıldığı, bir kelimenin 5-6 manaya geldiği ve beş altı yüz sene gibi uzun bir zamandan beri yazarların değiştiği ve yazarların kendi bölgesindeki ağza, şiveye göre değişik yazmaları ayrıca okuma ve anlama hatalarından kaynaklanmaktadır. Yukarıdan beri saydığımız bütün kasıtlı

kasıtsız sebeplerden dolayı karışıklıklar olmuştur. (Yani Türkmen kayıtlarında) kasıtsız yanlış yazmalara bu kadar eskiden yazılan karışık durumlar sebep olmuş bir de dikkatsizlikten olabilir. Kasten olanlar da vardır.

Birde şöyle bir durum vardır; araştırma mahsulü eserleri yazanlar daha evvelce yazılmış eserlerden istifade etmişler ve edilir. Yanlışlığı hatayı sonra yazanlara ve yapanlara tamamen yüklemek doğru olmayacağını kabul ediyoruz çünkü araştırmacı bulduğunu gördüğünü toplar yazar. Ulaşamadığı göremediği de olur. Bunda ilk hatayı yanlışlığı yapanlar daha çok kusur işlemişlerdir. Bunlar kasıtsız olanlardır, kasıtsız yazanlardır. Kasıtlı maksatlı çarpıtanlara zaten sözümüz yoktur. Onlar kendi hesaplarına kendi görevlerini kimin zararına olursa olsun yaparlar ve yapmışlardır. Şöyle bir soru akla gelebilir, yabancıların bu karışıklıktan ne kârı vardır ki karışsın karıştırsın. Onlar senin gibi kısa hazır bir görüş içinde değillerdir. Yaptıklarını çok uzun vadede gelecek zamanda kendisine kârlı, sana zararlı olacak bir şekilde yaparlar. Parçalanmada onların kârı olur, parçalanmaların bizim zararımız olur. Daha başka şimdiden anlaşılamayacak sebepler de vardır. Gelecek asırlarda doğacak menfaatleri için şimdiden yazılı yatırım denir buna.

Mehmet AYDIN kitabında (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerle ilgili şöyle yazmıştır.

Sivas'ın güney doğusunda demiş amma sehven yazmış Sivas'ın güney batısında dır. 41 köy İlbeyli adını taşıyor bunlar Bayat boyundandır demiş.

Buna doğru cevap: Bayatlar Oğuzların yirmi dört boyundan birisidir. Boz oklardan Günhan Bayat boyudur. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) ise Oğuzların yine yirmi dört boyundan birisi ve Yıldızhan'ın oğlu Beğdilidir. Bu durum, okul kitaplarımızda, tarihçi Reşideddin de, Prof. Faruk SÜMER'in kitabında, Kaşkarlı da, Yazıcı oğlunun Oğuzlar cetvelinde böyledir. Şayet başlı başına Oğuzların Beğdili boyu Oğuzların Bayat boyundan ise Oğuzların yirmi dört boyundan bir boy olan

Beğdili boyu nerededir. Yoksa Oğuzların Beğdili diye bir boyu hiç yok mudur? Bayatlarla (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler yazlık kışlık olarak aynı bölgelerde yaşamışlar ve hatta Maraş Dulkadir beyliğini beraber kurmuşlardır. (1563) tarihli Maraş tahrir defterinde şöyle bir kayıt vardır; Maraş Dulkadirli beyliğinin kuruluşunda bazı diğer oymaklardan da varsa da başlıcaları Beğdili, Bayat ve Avşarlardır. Hatta bu beyliğin beylerinin de bunlardan hangisinden olduğu bilinmiyor yani Beğdiliden mi, Bayattan mı, Avşardan mı bilinmiyor. Bazı eserlerde de Maraş Dulkadirli beyliği Bayatlardan diye yazılıdır. Fakat bunlar iyi araştırma değil basit yüzeyseldirler. Prof. Faruk SÜMER de Oğuzlar ve Türkmenler kitabında Halep Türkmenlerinden en büyük boy Beğdili boyudur, Bayatlar ise önce az idi çevreden bazı oymakların Bayatlara katılması ile ancak ikinci büyük aşiret durumuna geldiler diye yazmıştır. İki aşiretin veya iki ayrı boy mensuplarının aynı bölgelerde yan yana iç içe yaşamaları ikisinin bir boy veya aşiret olduğunu göstermez iyi araştırıp iyi anlamak lazımdır. Prof. Faruk SÜMER'in bildirdiğine göre bazı Türkmen grupları kendilerinden olmayan daha büyük başka bir aşiretin veya oymağın içinde bazı sebep ve maksatlardan dolayı bulunup onlarla beraber konup göçüyorlardı, araştırırken çok dikkat ve geniş araştırılmazsa bunlar içinde buldukları daha büyük aşiretten sanılabilir. Birde ayrıca aynı aşiretin içinde başka bir aşiretin veya obanın ismini ve lakabını taşıyanlar bulunuyordu. Buda yine bazı maksata binâendir. Buna bir örnek gösterirsek Kilis'in Elbeyli ilçesinin Çankallı köyüdür. 40 hanelik bu köy halkı bir kişiden üremiştir. Bu kişi Elbeyli olduğu halde Avşar lakabı ile tanınmıştır. Şimdi bunlara Avşarlar denilmektedir. Halbuki Elbeylidirler, iyi araştırılmasa yüzeysel olsa bunlar Avşar sanılacaktır. Bu meseleyi aynı köyden akli selim Muhtar isminde bir kişiden dinledim.

Türkmenistanlı Ağacan Beyoğlu da yazısında (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'leri Oğuzların Alka evli boyuna bağlı olarak göstermiştir ki bu bir saflık veya hata değilse tamamen yanlıştır.

Alka evli boyu Oğuzların Günhan boyundandır. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) ise Oğuzların Beğdili boyudur. Bütün yerli ve yabancı yazarların verileri böyledir. Kaynak kitaplarda böyle yazılıdır. Yine Ağacan Beyoğlu şöyle bir deyimde de bulunmuştur: 13. ve 14. asırlarda orta doğuya gitmiş olan Beğdililerin Alka evli, Kara evli boylarından olabilecekleri ihtimali de ortaya çıkıyor demiştir ki buda doğru değildir. Ağacan Beyoğlu'nun tahmini, yorumu tarihi Oğuz geleneklerine aykırıdır. Çünkü Alka evli ve Kara evli boyları Prof. Faruk SÜMER ve diğer tarihçilerimizin yazdıklarına göre Oğuzların Bozoklardan Günhan oğullarıdır. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) ise Oğuzların Bozok kolundan Yıldızhanın oğullarıdır. Doğrusu bu baş koltuğa sığmaz, başlı başına Oğuzların yirmi dört boyundan birisi olan Beğdili boyunun Oğuzların başka kolları olan Alka evli ve Kara evli boylarından olma ihmali yoktur. Çünkü bu boydur, küçük bir grup değildir. İyi bilelim ki dünyanın neresinde olursa olsun ne kadar (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) varsa hepsi bir köktendir, bir soydandır. Bundan başka ayrı ayrı kökten, ayrı ayrı soydan çeşitli (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) liler yoktur. Ayrıca Alka evli ve Kara evli boyunun da Beğdiliden olma ihtimalleri de yoktur. Çünkü bunlar da Oğuz boylarından birer boydurlar. Ağacan Beyoğlu hangi 13-14 asırdan bahsediyor bu asırlara kadar bütün Oğuz boyları Anadolu da idi. 1071 Malazgirt savaşından sonra Anadolu'nun kapısı Oğuz Türkmenlerine açılmış ve 1077 yılında Anadolu adalar denizine kadar fethedilmiş, Süleyman şahla önce İznik sonra Konya Anadolu Selçuklu Devleti kurulmuş, ikinci beylikler dönemi de bitmek üzere iken 1299 da Osmanlı Devletinin temeli atılmıştır.

Mahmut IŞIK da Avşarlar adlı kitabında Beğdili Avşarların Dulkadirli oymağıdır demiş. Bu zatın bu kitabını ben bizzat okudum bu cümleyi ben başkasının kitabında okudum şayet bu cümleyi Mahmut IŞIK hakikaten böyle kullanmış ise Kafdağı kadar bir kaf yapmıştır. Buna göre Oğuzların Beğdili diye bir boyu yoktur ve Oğuzlar yirmi dört değil yirmi üç

boydur. Bu kadar ünlü tarihçiler (yerli ve yabancı) Oğuzların Beğdili diye bir boyundan bahsetmemişlerdir. Umarım Mahmut Işık'ın kitabında böyle denilmemiştir. Bu bir yanlış anlaşılma, değilse kocaman Oğuzun kocaman Beğdili boyu Avşarların Dulkadirli oymağı olarak çok yanlış gösterilmiştir. Bu hezan bir kafaya sığmaz doğrusu!... Bunun gerçekle bir ilgisi olamaz.

Şimdi biz burada Mahmut IŞIK'ın yazısına doğru bildiğimiz ve doğru bulduğumuz cevabı veriyoruz. Tarihçilerin yazdıklarına ve Oğuz geleneğine göre Oğuz Han'ın altı oğlu yirmi dört torunu vardır. Oğuz Han'ın baştan üç oğluna boz oklar denir. Bunlar: 1. Günhan, 2. Ayhan, 3. Yıldızhan'dır. Bunlardan Yıldızhan'ın dört oğlu vardır bunlar: 1. Avşar, 2. Beğdili, 3. Kargın, 4. Kızık. Görüldüğü gibi Beğdili Avşarların Dulkadirli oymağı değildir, Oğuzların Boz ok kolundan Yıldızhan'ın dört oğlundan birisidir. Anadoluya geldikleri günden itibaren Avşarlarla Beğdililer (1337) Dulkadirli beyliğinin kurulmasına kadar aynı bölgelerde beraber yan yana yaşamışlar aynı yaylaklarda aynı kışlaklarda beraber bulunmuşlar, her ikisi de tarihte Halep Türkmenidirlere. Büyük ve geniş adları Boz ulus Türkmenidirlere. Boz ulus ise; Diyarbekir Türkmenlerinin, Dulkadirli Türkmenlerinin ve Halep Türkmenlerinin bu üçünün genel adıdır. (1337) de Dulkadirli beyliğini kuran Türkmenlerin en büyükleri Beğdili, Bayat ve Avşarlar olduğunu Prof. Faruk Sümer yazmıştır. Aynı zamanda 1337 tarihinden sonra da 1691 yılına kadar Beğdili Avşar ve Bayat yine aynı bölgelerde yan yana yaşamışlardır. Ancak 1691 yılında Osmanlının aldığı bir kararla konar göçer bütün Türkmenlerin bazı yani beş altı bölgeye yerleştirilmesine başlanmış ondan sonra durumlar değişmiş Türkmenlerin boyları aşiretleri parçalanmış bölünmüş her yerleştirme bölgesine karma yapılarak Türkmenler yerleştirilmişler. Tekrar buradan kaçanlar dağılanlar olmuşsa da yerleştirildikleri yerler de kalanlar çoğunluktadır. Bu arada Beğdili Türkmenlerinden seksen bin hane Suriye de Rakka eyaletine yerleştirilmişler ve bunlara

yardımcı olarak başka aşiretlerden de birer oba veya birer grup oraya gönderilmişlerdi. Bunlardan Beğdililerin kaçmayıp Rakka da kalan gövde kısmı 1691 yılından 19.yy başlarına bir asır kadar oralarda kaldıktan sonra tamamen dağıldılar dağıtıldılar. Beğdilini zaten bir kervan soygunu yüzünden mısır valisi Abbas Paşa büyük bir askeri kuvvetle dağıttı. Beğdililerin bazıları Anadolu'daki eski yaylak yerlerine gittilerse de ana gövdesi Rakka'dan Antakya'ya, İskenderun, Osmaniye'ye kadar yerleştiler. Halen buradadırlar. Maraş, Tarsus, Adana, Mersin'i de sayabiliriz. Bilhassa Gülnar ilçesi köyleri eskiden yerli ve sonradan varanlar.

Netice olarak tekrar ediyoruz Beğdililer Avşarların Dulkadirli oymağı olmayıp yukarıda anlattığımız komşulukları mevzu bahistir. Aynı bölgeler de yan yana yaşamaları her ikisinin de Halep Türkmeni ve Boz ulustan olmaları dolayısıyladır. Ancak şu kadar ki bazı maksatlara binaen mesela devlete vergi borcundan kaçıp gizlenmek, kavga ve katillik sebebi ile kendi aşiretine küsme sebebi ile hayvanlarını daha iyi otlatmak maksatı ve iklim, yer beğenme ve beğenmeme gibi sebeplerden dolayı Avşar'dan küçük bir grup Beğdilinin içinde, Avşarın içinde de aynı sebeplerle Beğdiliden bir grup bulunabiliyordu. Bu olağan ve mümkündür. Ayrıca Avşardan olduğu halde başka bir aşiretin adını kullananlar olduğu gibi Beğdiliden olduğu halde başka aşiret ve obanın ismini, lakabını taşıyanlar da olmuştur. Faruk Sümer meslekten olmayanlar dikkat etmeli bunlarda yanılğıya düşmemelidirler diye yazmıştır. Hatta Faruk Sümer hoca şunu da yazıyor: Türkmenler de Türkler de bir inanışa binaen erkek çocuklara başka kavim isimleri koyarlarmış. Arap, Çerkez, Kürt, İsrail, Rus gibi ve başka aşiretin oymağının ismini vururlarmış buda ayrı bir yanılma zeminidir. Bir kişi ikiyüz üçyüz sene sonra bir oba olmaktadır. Fakat bu obanın ismi kendi aşireti ismi değildir.

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler Anadoluya Ne Zaman Geldiler:

Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar – Türkmenler kitabına göre diğer Oğuz boyları ile birlikte (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Malazgirt savaşından sonra (1077) yılına kadar Süleyman Şah tarafından fethedilen Anadolulun fethinde bulunmuşlardır. Elbette ki bu (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin tamamı değildir. Oğuz boylarının tamamının birden Anadoluya gelmeyip değişik zamanlarda parça parça geldiği gibi Beğdililer de böyle gelmişlerdir. Oğuz boylarının Anadoluya en yoğun geldikleri zaman (1157) İrandaki Büyük Selçuklunun yıkılmasından sonra (1200) ve (1250) yıllarına kadardır. Tabî ki Beğdili boyu da bunlarla beraberdir. Hatta Oğuzların İran'dan Anadoluya gelmeleri (1400) yılına kadar da sürmüştür.

Anadolu Fatihi Süleyman Şah:

Milli tarihimizin verilerine göre Süleyman Şah Büyük Selçuklu sultanı Alp Arslan tarafından görevlendirilen ve İran'dan Suriye istikametine gönderilen komutanlardan biridir. Suriye'den Anadoluya yönelmiştir. 1077 yılına kadar Anadolu'yu fethedip bizansı İzmit'ten öteye aşırımı ve Bizanslarla bir sınır antlaşması imzalayıp onları vergiye bağladıktan sonra Akdeniz kenarlarını, Antalya, Adana, Mersin, Antakya'yı fethettikten sonra Suriye'ye yönelmiştir. Suriye'de ki Selçuklulara yenilmiş midir yenilmemiş midir pek belli değildir. (15/12/2005) Suriye de Halep'e bağlı 27 Elbeyli köylerini gezerek tespit ettikten sonra çok arzuladığım Süleyman Şah'ın kabrini ziyaret etmeyi Allahım nasip ve müyesser etti. (17/12/2005 saat:15:00) sıralarında Fırat köprüsünün doğu istikametine geçtik. Suriye'nin Kara Kozak köyünün bitişiğinde, Fırat'ın kenarında ufak bir tepecik, on dönüm genişliğinde telle çevrili. Yüz metre kare kadar büyüklükte bir binanın içinde sağ

tarafıta Süleyman Şah'ın sade ve mütevazı kabri şerifi, solda da iki muhafızın kabirleri bulunuyor. Mihrabına geçtik namaz kıldık. Süleyman Şah'ın ruhuna fatiha okuduk. Ziyaretçi defterini imzalarken aynı sayfada bazı kelimeler gözüme çarptı. Çin, Rusya, İran, Pakistan, Arap memleketleri de defterde yer almıştı. Görevliye sordum bunlarda mı gelmişler dedim evet dedi. Çok duygulandım kendi kendimi sorguladım. Dünyanın hayretini mucip olmuş ki Bizansı yenen zat bırak sağlığını mezarını bile ziyaret etmekten kendini alamayan saydığım yabancılar kadar da bizlerde bir his ve duygu kalmamıştır ki bu ziyareti bu kadar geç bırakmışım dedim. Anladım ki Anadolunun fethi dünyada müthiş bir hadise olarak biliniyor. Biz de ise basit bir şey gibi hatırlanmıyor bile. Fakat hakiki bir Türke bu ibret yeter. Süleyman Şah'ın kabri ile (11) adet jandarmamız oradadır. Her ay bunlar değiştiriliyorlarmış biri astsubay üstçavuş (10) tane er biri tercümandır. Karavanaları Urfa'dan getiriliyormuş. Bizim Türk karakoldan başka orada bir de Suriye'nin bir kulübesi ve bir tane askeri var. Evvela pasaporttaki künyelerimizi o yazdı güler yüzle buyurun dedi. Bizim jandarmalarda efendi insanlarmış bizi görünce üstçavuş hemen geldi kabri şerifi gezdirdi izahat verdi güler yüzle bizi uğurladı (yolladı). Süleyman Şah'ın eski kabrinde ki kitabedeki yazı yeni kabrindeki kitabede yoktur fakat ben buraya her iki kitabeyi de yazıyorum. Yalnız Süleyman Şah'ın suda boğulduğu yer şimdiki kabrinden çok aşağıda Rakka'nın Caber kalesi yakınlarındaymış. Eski kabri de oradaymış. Suriye'nin Fırat nehri üzerinde Tabka barajının bağlanması üzerine 1973 tarihinde şimdiki yerine Fırat köprüsünün doğusunda Kara Kozak köyü bitişğine Fırat'ın kenarına nakledilmiş. Halep ile buranın arası (125 km)'dir. Süleyman Şah'ın kabri yeterli ise de bu kadar yabancı ziyaret ettiğine göre daha ihtişamlı olması gerekir. Kabir binasının şimdiki hali normal ev duvarı gibi beton sıvadan ibarettir. Bu binanın dış duvarları renkli krenet kaplama içi çini kaplama olması Anadolu'yu bize hediye eden bir şehit kahraman büyük

komutan atamıza layık ve yakışır bir iştir. Süleyman Şah'ın eski kabrindeki kitabe şöyleymiş. Ben evvel ki kabir kitabesini okumadım, okuyan Suriye'li Türkler söylediler. Kitabe yalnız Şah'ın yanında sefere gelen askerlerin hangi aşiretten olduklarını okumuşlar bunu söylediler.

1. Beğdili (Elbeyli) Aşireti (şimdi)
2. Beğmişli (Elbeyli) oymağı (şimdi)
3. Kara şeyhli (Elbeyli) oymağı (şimdi)
4. Köhlen oğulları (Bulamadım araştırılması gerekir)

Yörükleridirler. (Yukarıdaki oymaklar o zaman Anadoludaki Beğdili oymaklarıdır)

Elbeylinin o zamanki ismi Beğdili olup Oğuzların yirmi dört boyundan biridir. Anlaşılması için yukarıya Beğdilinin şimdiki ismi olan Elbeyli yazdık. Bu oymaklar Cevdet Türkay'ın Oymaklar, Aşiret ve Cemaatlar kitabında vardır. Yukarıda tarihini verdiğim Süleyman Şah'ın kabrini ziyaretim esnasında bizzat kendim okuduğum yeni kabir kitabesi ise şudur.

“Burası Osmanlı devletinin kurucusu Osman Gazi'nin dedesi Süleyman bin Kaya Alp'in mezarıdır. (5 Haziran 1086) kendisine ve halkına yurt aramak için iki adamı ile Fırat nehrini geçerken boğulmuştur. Bu mezarın esas yeri olan Caber'den Tabka barajının inşaatı sebebiyle (1973) yılında buraya getirilmiştir.”

(1337) tarihinde kurulan Dulkadirli beyliğini kuran aşiretlerden en büyüğü (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) olursa bu tarihten önce Anadoluya geldikleri anlaşılır. Bunların ayrıca (1271) tarihli Sivas Buruciye medresesinde bulunan bir taş madalyondur. Buradaki yazıda (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin (1271) tarihinden önce Anadoluya geldikleri anlaşılır. Bu madalyonun yazısı; Min nahiyeti İlbeylü'dür. Başka bir kaynak ve delil ise Ali Rıza Yalkın'ın Cenupta Türkmen Oymakları kitabı cilt 1, S 9'dur. İlk baskısında yukarıda zikredilen madalyonun yazısının tamamı şöyledir. Min cümlet mavakafal vakıf rahimehullahu alahâ zihil medresete-i mübarekete karyeten

eski ve madalyonun arkasına da min nahiyetü İlbeytü yazılmıştır tarih (1271). Manası; Bu medresenin tamamını vakıf edene Allah rahmet etsin eski köyden dir. Min nahiyetü ilbeytü manası; İlbeyli nahiyesi.

Yukarıdaki ilbeytü kelimesine gelince İlbeyli demektir. Çünkü Ali Rıza Yalkın'ın Cenupta Türkmen Oymakları kitabının cilt 1 sayfa 89 da karşılıklı söylenen bir şiir dörtlüğünde aldı Timur Paşa demiş. Şiir şöyledir. (İlbeyliden Kasım ağaya hitaben söylenmiştir.)

Timur paşayım da seni çok bozdum
Evvel böyle değildin şimdi çok azdın
Elübeyt şeyhini imdatçı gezdin
Gözün yaşı sel olur dört yana

Bu şiirde geçen Elübeyt kelimesi ilbeyt galatının galatıdır. Yazara son söyleyen Kilisin Ali Mantar köyünde 1931 yılında söylemiş. Suriye Elbeyli Türkmeni Halil ağadır. Bu bölgelerin Türkçesinin nasıl olduğunu hepimiz biliriz. Şiir incelendiğinde bu dörtlüğün de Kasım ağaya sen bana dayanamadın İlbeyli şeyhine yardım istemeye gittin demek istenmiştir. Netice olarak Sivastaki bu taş madalyonun yazı ve tarihine göre (1271) tarihinden önce Sivas'ta (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler mevcutmuş. (Hepsi topyekun demek değildir.)

Madalyondaki nahiye kelimesine gelince göçebe halkın yaylaklarında veya kışlaklarında yoğunca buldukları yerlerin adıdır. Osmanlı memuru burada vergi toplardı yoksa şimdiki anlamda tam yerleşik belde ve köyler gibi değillerdi. Devletin vergi topladığı yerin adıdır nahiye, aynı zamanda yerli bir nahiyeden de bahsedilmiş olabilir çünkü anadoluya her Oğuz boylarının parçaları; obaları oymakları veya perakente grup olarak yerleşmeleri ilk fetihlerle yani (1071) Malazgirt zaferinden sonra fethedilen yerlerde ve zaman da başlamıştır. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'nin Anadoluya ne zaman geldiklerine

dair bir ipucu da şudur. Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar-Türkmenler kitabının 186. sahifesinde yazdığına göre Şamlı denilen Dulkadirli Türkmenleri (bunlar Beğdiliden) Prof. Faruk Sümer (1294) tarihinde bunlar Sivasa girerek şehri yağmaladılar ve Kayseride de idarecilerin başına açtıkları kaileler oldu sonra (1337) tarihinde Elbistan da Dulkadirli beyliğini kurdular demektir. Bundan da (1294) tarihinden önce Sivasta buldukları anlaşılır.

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Anadolu'da Nerelere Geldi:

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) boyu kadimden beri umumiyetle hayvancılıkla (koyunculuk) uğraştığından varacakları yerlerin ilk önce otlak ve sulak durumlarını göz önüne almışlardır. Çünkü hayvanlara bunlar lazımdır. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler Bayatlarla, Avşarlarla, İran'dan çıkışta güney Anadoluya ulaştıklarında kışlak olarak, Maraş'tan Halep, Şam'a kadar Amik Ovası, son asırlarda ise Osmaniye'ye, Haruniye'ye kadar kışlak edinmişler ve yine Maraş'tan başlayarak Göksun, Afşin, Elbistan, Gürün, Uzun Yayla arasını Sivas, Kayseri, arasını yaylak edinmişlerdir. Sivasın güneyini Arapgir Divriği Kankalı'yı da kapsayan ve hatta Tokat, Yazgat'a kadar, Amasya, Çoruma kadar da uzanmışlar. Buralarda da yaylamışlardır. Sayılan yerleri (1337) Dulkadirli'nin kurulmasından sonra da (1691) yılına kadar aynı aşiretler beraber kullandılar. Bundan dolaydır ki meşhur tarihçi Naima tarihinde şöyle demiştir: "Beğdililer Maraş, Halep, Diyarbakir arası geniş kışlak sahasının dünyanın en güzel yaylalarına sahiptirler." Fiziki haritada hakikaten öyle görülmektedir. Şunu da belirtelim ki (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler bu yaylaları ve kışlakları yalnız başına kullanmamışlardır. Bayatlar, Avşarlar, olduğu gibi bazı diğer boylardan oymaklar da bulunuyordu. Malumdur ki tarihçiler Türkmenleri incelerken bölge bölge ve Türkmenlere isim vererek incelemişlerdir. Mesela Rumeli Türkmenleri, Balkan,

Tekirdağ Türkmenleri, Boz ulus Türkmenleri gibi bölge Türkmeni diye isimlendirmişlerdir. Prof. Faruk Sümer'e göre Diyarbakir Türkmenlerine, Maraş Dulkadirli Türkmenlerine ve Halep Türkmenlerine, bunların üçüne Boz ulus Türkmeni denmiştir ve bölgelerinden dolayı bunlara ektrat Türkmenleri de denmiştir. Halbuki bunlar kürt değillerdir zaten kürt konar göçerlere de milli aşiret denmiştir. Yanlış anlaşılmasın Halep Türkmenleri, Dulkadirli Türkmenleri, Diyarbakir Türkmenleri diye ayrıcada bahsedilirler. Fakat her üç yerin Türkmeninin adına Boz ulusta denmiştir. Bunun için herhangi bir oymağın Beğdiliden mi, Avşardan mı, Bayattan mı olduğu iyice anlaşılmazsa fakat Boz ulus içindense ona oymağının aşiretinin ismi bilinmediğinden Boz ulus Türkmeni denilmiştir. Oymağı ve aşireti bilinen bir Türkmen grubu ise o oymağın veya aşiretin ana gövdesi nerede ise hem bu oymak ve aşiretin ismi ile anılmışlardır. Mesela falanlar Tecirliden, Dulkadirli Türkmenlerindendir denmiştir. Şimdiki (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) ozanlarından, şairlerinden, aşıklarından onlarcasından birisi olan Dedemoğlu'nun Anadolu'ya nasıl geldiklerini anlatan şiirini yazalım. Ne söylemiştir birlikte görelim:

Çıktık Horasandan sökün eyledik
Düşürdüler bizi tozlu yollara
Başımıza geldi gördüğüm düşler
Aşırdılar bizi karlı dağlara

Bölük bölük oldu yüklendi göçler
Atlandı ihtiyar yayandı gençler
Başımıza geldi gördüğüm düşler
Düşürdüler bizi gurbet ellere

Gehi konduk gehi göçtük yollardan
Bilip bilmediğim garip illerden
Kerbela çölünden ıssız dağlardan

Bizden sonra bir nam kalsın illere

Oradan geçirdik sürdük colaba
Seksendörtbin evdir gelmez hesaba
Deve koyun çoktur insan kalaba
Susuz hayvan inileşir göllere

Geldik Anadolu Kayseri dağı
Göründü Sivasla Gemerek bağı
Çat akdere derler zilenin sağı
Samsun, Trabzon, Çorum ellere

Kara dere derler bir gece kaldık
Gezerdik belayı burada bulduk
Ne yaman dertlere giriftar olduk
Bakmazmısın badi semum yellere

Dedemoğlu der ki aşkın bağından
Aşırdılar bizi Yozgat dağından
Anadolu Sivas şehri sağından
Bir zamanda destan olsun dillere.

Evet Dedemoğlu (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'nin Horasandan çıkıp Anadoluya gelmesini böyle güzel şiirlemiştir. Amma kendisi 1691 yılında devletin Beğdili aşiretini Rakka'ya colaba yerleştirdiğinde onların içinde olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü bunu gösteren şiirleri vardır. Beğdililerin Horasan istikametinden Anadoluya gelişleri ile Beğdililerin Rakka'ya yerleştirilmeleri arasında tahminen en az (500) sene gibi bir zaman vardır.(1200-1691) arası Dedemoğlu atalarının Anadolu'ya gelişlerini ya babadan dededen tevatüren ya da yazılısını okumuş öğrenmiştir. Bu çıkış geliş olayını şiirle anlatmıştır. Hem de dördüncü dörtlüğün bir mısrasında oradan geçirdik sürdük colaba demiş. Colap işi 1691 Rakka sürgününe

denk gelmektedir. Colap kelimesinin geçtiği dörtlük oraya başka bir şiirden karışmış da olabilir. Dedemoğlu'nun aşağıdaki şiiri de Rakkaya- colaba varıp yerleşmesini anlatmaktadır:

Toplandık aşiret geldik colaba
Başbend Firuz beyin değil mi
Emretti beyler konduk yan yana
Hacı Alinin yurdu Seylan değil mi

Ondan aşağıya budak düzüldü
Bend sahibi ismi ismine yazıldı
Burda Berk ağanın keyfi bozuldu
Torunların yurdu Şirvan değil mi

Yurt verildi ulaşının beyine
Oda kondu Berk ağanın sağına
Firkat geldi Akçakale dağına
Bayındırın yurdu goncan değil mi

Dedem oğlu haymaların kurulsun
Çekilsin bayraklar mehter vurulsun
Döğülsün kahvende harbin çağrılısın
Aptalların yurdu ören değil mi.

Dedem oğlu'nun bu türküsü Rakka'ya gönderilen aşiretinin arasında olduğunu göstermektedir. Rakka'ya gönderilen (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) aşiretlerinin umum baş beyi Firuz bey imiş. Bunlar Anadolu'da iken Osmanlı Firuz beye bir mevki her nedense vermemiş. Bir de aşireti ile beraber Rakka'ya gönderilmiştir. Buna üzülen ve buna kahren (30.000) çadırlık aşiretinin, yani Beğdilinin bir bölümü ile Rakkadan İrana gitmiştir. Dedem oğlu beyleri Firuz beyin hasreti ile aşağıdaki üç dörtlüğü söylemiştir.

Yıkılsa da bir araya derilse
Yenilse içilse sohbet verilse
Asılsa bayraklar mehter vurulsa
Aluben aştığım günler olur mu

Yolum aşsa karlı dağın sağından
Gülün dersem ber devlinin bağından
Tütün süzden muşullunun dağından
Bayrağım açtığım günler olur mu

Dedem oğlu kır atının üstüne
Eğri kılıç ala idim destime
Beğdilinin aneğini üstüme
Aluben açtığım günler olur mu

Dedem oğlu'nun yukarıdaki iki şiiri Ali Rıza Yalkın'ın Cenupta Türkmen Oymakları kitabından alındı. Dedem oğlu şiiriyle Beğdilileri Horasandan çıkarıp kuzey Suriye'ye Halebe oradan da Sivasa getirirken başka bir yeni zaman (İlbeyli-Elbeyli) şairi de aynı aşiret mensubu (İlbeyli-Elbeyli)'leri Halepten alarak Sivasa getirdiği şiirini söyle söylemiştir:

Elbeyli (ilbeyli) dediğin bir beyin adı
Yöresi töresi yurdu beraber
Göçebe olarak Halepten geldi
Koyunu kuzusu kurdu beraber

Ana yurttan çıkıp dağlar aştılar
Ovaları tepip ırmak geçtiler
Sivas yaylasında bir yer seçtiler
Amcası yengesi vardı beraber

Beylerinin dört yanını sardılar
El bağlayıp divanına durdular

Menşurlu köyüne yuva kurdular
Yakıştı obası sardı beraber

Üredi koyunlar kuzular burda
Ceylanlar avlardı tazılar burda
Çoğaldı Yörükler sığmadı yurda
Gerilen çemberi kırdı beraber

Bir değil beş değil on köy oldular
Sürüleri yaylalara saldılar
Birlik olup beraberce güldüler
Ayrılık onlara ardı beraber

Adı Hüseyin'miş Yörük beyinin
Gümüştlenmiş direkleri evinin
Sayısı kırk iki olmuş köyünün
Yaşayıp ne günler gördü beraber

Yörük derler yayla yayla gezene
Meraklıydı okuyana yazana
Sonunda alıştı yerli düzene
Toprağı işleyip sürdü beraber

Beylerini kral gibi bildiler
Birlik olup kaleleri deldiler
Kararlarda istişare kıldılar
Kıvancı tasası derdi beraber

Şen olurmuş düğünleri toyları
Güreşirmiş ağaları beyleri
İncir ormanıymış Sivas dağları
Toplayıp inciri verdi beraber

Çok yiğitmiş Osmanıyla Alisi
Gül açarmış dağlarında çalısı
Severmiş onları Sivas valisi
Devletle arası sırdı beraber

Müşkülünü alimlere sorardı
Geri kalmaz ileriye tarardı
Düşmanı girmeye delik arardı
Dostunu başına kordu beraber

Kadir baba menzilime everim
Varamazsam dizlerimi döverim
Elbeylinin her aynını severim
Cemi cümlesini ferdi beraber

Kadir Baba'nın yukarıdaki şiirinin hepsi yirmi dört dörtlük olup biz buraya yalnız on iki dörtlüğünü aldık. Kendisini rahmetle anıp bu şiirinden dolayı takdir ve taltif ederiz çok güzel söylemiştir. Kadir Baba'nın bu şiiri Kadir Pürlü hocanın Sivasta İlbeyli Türkmenleri adındaki dev kültür kitabından alındı. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Anadoluya ne zaman ve nerelere gelmeleri böyle olmuştur.

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler Ne Zaman ve Nerelere Yerleştiler ve Yerleştirildiler:

1071 Malazgirt zaferinden sonra ve Anadoluya Türklerin (Türkmenlerin) kapısı açıldıktan sonra Oğuz Türklerinin her boyundan grup grup kısa aralıklarla Anadolunun fethedilen yerlerini hemen evleri hayvanları ile doldurmaya başlamışlardı. Bunların içinde Oğuzun bir boyu olan Beğdililer de vardır. Hayvancılıkla uğraşan Türkmenlerin (Türklerin) bu bölümü bu durumlarının icabı olarak güneyde kışlak yeri iç Anadolu ve kuzeyine doğru yaylak yerlere ihtiyaçları var idi. Bunlar

türkmenler (Türkler) bunu edindiler yani Anadolunun güneyini kışlak orta ve kuzey kesimlerini de yaylak edindiler buralarda konup göçerek yaşıyorlardı. Buraların nereler olduğu geride geçmişti.

Bütün Türkler Anadoluya ayak bastıkları günden itibaren göçebe hayatını yeğleyenler bir tarafa, yerleşik hayata geçenler Anadolunun her yerini yani fethedilen yerleri ekip biçmeye başlamışlardır. Fakat bu arada yerleşmişken göçebe hayata, göçebe iken yerleşik hayata geçenler de eksik olmuyordu. Bazen de gerektiğinde idareciler ve beyler bu yerleştirmeyi yapıyordu. O zamanlar bunların tamamının adı Türkmen (Türk) Yörüğü idi. Daha sonra Oğuz Türkmenlerinin (Türklerin) tamamı Anadoluya geldiğinde Osmanlı zamanında yerli olsun olmasın bilhassa göçebelerin idareleri durum ve vaziyetleri icabı zorlaşp zarar verir bir hale geldiklerinde idareleri zorlaşınca ve bunlar çoğalarak arkadan gelen önce gelenlere yetişip soylar akrabalar oymaklar bir araya gelip büyük yığınlar haline geldiklerinde bazen bazı zaman ve bazı yerlerde devleti dinlememe ve devletle çarpışmaya karşı çıkmaya başlayınca Osmanlılar bunların parçalanmasına ve başka isimler takılmasını lüzumlu bulmuş ve bu cihete gitmiştir.

Devlet bunların yerleşenlerine Türk demiş, göçebe olanların da bir kısmına Yörük bir kısmına da Türkmen demiş ve büyük soyların bir kısmını bölmüş, ayrı yaylak göstermiş bir kısmına başka bir isim takmış, bir kısmına bazı vaatlerde bulunup birbiriyle dövüştürmüş, parçalamıştır. Velhasılı soyları, boyları, aşireti ve kuvvetli oymakların birlik ve beraberliklerini bozup devlete karşı direnemeyecek hale sokmuş, hatları karıştırmış sonradan yazıp çizenlerden bazıları da devletin (Osmanlı'nın bu haklı taktiğini, siyaset ve politikasını fark etmemiş, Osmanlı'nın söylediği ve dedikleri gibi yazmışlardır.) Halen bu pirincin taşı ayıklanamamış durumdadır. Kitaptan kitaba aktarılarak, gerçek dışı olaylar zikredilip gitmektedir. İyi araştırma yapanlar bundan dolayı Türkmen Yörüklerinin soyları

boyları hakkında çok zorlanmaktadırlar. Fakat çok aramakla çok çalışmakla netice de alınmıyor. Bazı kasıtlı yapılmış yanlışlıklar yukarıda belirttiğimiz gibi meydana çıkartılıyor. Burada rahmet olsun diye andığım Prof. Cengiz Orhon'lu ve Prof. Faruk Sümer ve bazı başka değme tarihçilerimiz buraları ve bunlarla ilgili kitaplarında belirtmişlerdir. Bu durumları yukarıda belirttiğim ortamda gerilerde de belirttiğim (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Oğuz Türkmen (boyu-soyu-aşireti) diyelim güneyde, Maraş'tan Halebe, Şama kadar kışlak yer tutmuşlardı. Yine Maraş'tan tut Göksun, Afşin, Elbistan, Darendeden, Arapgir Divriği, ve eskiden Yeni İl denilen Gürün, Hekimhan, Kangal, Altın Yayla, Şarkışla, Pınarbaşı, Sarız ve Uzun Yayla araları ve Sivasın güney ve güney batı arasından Yıldızeli, Tokat, Amasya, Çorum, Yozgat, Kayserinin doğu tarafından ve Saim beyli ve Fekenin doğusundan Göksun ve Maraş arasını yaylak, otlak yerleri edinmişlerdi. Bu durumları tekrar edelim. Anadoluya geldikleri zamandan beri garanti olmamakla beraber en büyük bir ihtimalle İrandaki büyük Selçuklunun (1157)'de yıkılmasından sonra (1200) veya (1250) yıllarından beri (1337)'de Maraş Dulkadirli beyliği kurulmadan öncelerinden tutun (1691) yılına kadar yaklaşık (500) sene gibi bir zaman devam etmiştir.

(Beğdili – İlbeyli - Elbeyli)'lerin Rakka'ya Gönderilmesi ve Oradaki Harbleri ve Firuz Bey'le İran'a Gidenler:

(1691) yılında Osmanlı'nın aldığı kararla Anadolu'da ki konar-göçer Türkmen (Türk) Yörüklerinin durumları değişmiştir. Çünkü devlet artık toparlanmayı, ekonomik durumunu tekrar düzeltmeyi her türlü harap olmuş yerlerin arazilerin işlenmesini bir taraftan da asayişe hakim olmayı göçebe halkın her türlü zarar ziyanlarının önlenmesini hedeflemiş beş veya altı bölgeye bunların iskanlarına başlamışsa da Rakka bölgesinde durumun zorluğunu da

düşünmüşse de buna çözüm bulunmuş çünkü orada çok azgın, çok yağmacı, çok işgalci Suriye yi işgal etmiş kanun, nizam idare ve idareci dinlemeyen çok büyük Aneze ve Şammar Arap aşiretleri vardı. Gerçi Şammarlar Anezeleri kaçırmıştı amma kendileri orada idiler. Bunları durduracak, bunların dişine dayanabilecek, onlardan daha harpçi, daha cesur, daha yiğit bir Türk aşireti lazımdı. Cengiz Orhonlu'ya göre padişah böyle bir aşireti yüzlerce göçebe Anadolu aşiretleri içinde arattı buldurdu. Aranılıp bulunan bu Türkmen aşireti (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) aşiretidir. Ancak efendim denilmiştir, padişah tamam demiş, bu hususta fermanlar kararlar yazılmış, görevli paşalar tayin edilmiş, iskanlar başlamış bu aşiretin Rakka'ya yerleştirilmesine Kadioğlu Hüseyin Paşa yeteri kadar askeri güçle görevlendirilmiş. (1691) tarihine kadar ve yerleşeli on seneyi geçmemiş olan (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) bütün oba ve oymakları ve bunların güneydeki ana aşireti dahil olmak üzere yukarıda belirtilmiş olan yaylak ve kışlaklarından toplanarak seksen bin hane olarak Rakka'ya ve civarına Colaba yerleştirildiler. Başka aşiretlerden de bunlara destek olsun diye birer grup aynı yerlere karıştırılarak yerleştirildiler. (Cengiz Orhonlu, Aşiretlerin İskanı.)

(1691) tarihinden önce yani yaklaşık 150 – 200 sene 16. 17. asırlarda Anadolu'da ve Osmanlıların dış eyaletlerinde çok olaylar isyanlar olmuştu. Büyük devlerle Osmanlıların 3-5 cephede muharebeleri olmuş ve Osmanlı yenilip toprak kaybına uğramıştı. Çok yıpranmıştı. Mali güçten düşünce vergiler ağırlaştırıldı, devletin idare ve otoritesi gevşedi, zayıfladı. Bundan sonra Anadolu'da celali isyanları başladı. Bunlar o kadar şiddetlendi, o kadar çoğaldı ki al vur devri başladı, asayiş bozuldu, güven ve emniyet kalktı, her taraf yağmalandı, ekip biçen kalmadı, yerli köylüler dahi köylerini bırakıp şehirlere ve güvenli bölgelere göçtülse de yine de bu yangından etkilenmeyen kalmadı. Can mal güvenliği kalmadı. Hatta Prof. Faruk Sümer'in yazdığına göre medresedeki talebeler de aç

kalınca onlarda silaha sarılıp aynı işe, gasba başladılar. Kötülüğe girmek istemeyenlerden bile bu yangından kurtulanlar az kaldı. Dua ederiz Allah öyle meş'um kötü hali asil Türk milletimizin başına bir daha vermesin.

Rakka'ya, Colaba yerleştirilen (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) başındaki, baş beyleri Firuz bey idi. Ayrıca oymak ve aşiret beyleri ve kethudaları da bulunuyordu. Bu beylerin ismi şiir ve nesir hatıralarında yazılı, sözlü, olarak da geçmektedir. Umumi beyleri Firuz beyden başka Şahin bey, Kurt bey, Kenan ve Mehmet bey bunlardandırlar. Devlet bütün beyleri ve kethudaları aşiretleri, obaları, müteselsil kefil etmişti. İmzalarını almıştı. Buna rağmen Rakka'dan her fırsatta hem Beğdili oymaklarından hem de diğer aşiretlerin gruplarından tekrar Anadolu'ya, eski yerlerine kaçan olmuşsa da Beğdili İlbeylinin ana kolu Rakka da yaklaşık bir asır kadar kalmışlardır. Anadolu'ya kaçanların nerelere gittiklerini ve nerelerde olduklarını kethudaları, beyleri devlete haber vererek kefilliklerini yerine getiriyorlardı. Kaçanlar oralardan toplanarak tekrar Rakka'ya getiriliyorlardı. Bir iki sefer böyle olduysa da sonraları kaçanlar Anadolu'da başka bölgelere, başka aşiret ve köylere sığınıp saklandılar. Devlet de artık takip etmedi. Rakka'da kalan Beğdililer Prof. Faruk Sümer'in yazdığına göre yukarıda sözü geçen ve kendilerinden sayıca daha kalabalık olan Arap azgınları Şammarlarla bir çok savaşlar yaptılar. Beğdililer orada inanılması güç olan yiğitlikler gösterdiler. Yılmadılar, düşmanlarına kendilerini saydırdılar, eman dilettiler. Tabidir ki onlar orada çok can vermişler, çok can almışlar. Zaten Oğuzların Türklerin tamamının yaratılış kabiliyetlerini dünya insanı çok iyi bilmekte, söylemektedir. Türk harbi gördümü kaçmaz ve bırakmaz sonunu bulur. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Rakkadaki yerleşmelerine ve savaşmalarına dair çok değerli şiir ve nesir yazıları bize kadar ulaşmıştır. Bu şiirler ve nesirler o zamanki olaylara birer canlı delil ve şahit olmuşlardır. Çok değerli sözü geçen tarihçilerimiz

bunları tespit etmişler bize kadar ulaşması mümkün olmuştur. Aynı zamanda bu şiirlerden Beğdili aşiretinin yiğitliklerini, kahramanlıklarını da öğrenmiş oluyoruz. Yukarıda sözü geçen ve Beğdililerin baş beyi Firuz bey Rakka da bir müddet kaldıktan sonra Beğdiliden otuz bin evle İrana gitmiştir. Bunu Osmanlıya gücenerek yapmıştır. Osmanlı Beğdili beylerine Anadolu da bir mevki vermeyip bunlar istemediği halde Rakkaya götürüldüğü için İrana gitmiştir. Maatteessüf bunlardan söz edemeyeceğiz. Bunlar hakkından bir araştırmamız şimdilik olmadı. Burası ayrı bir iştir. Bunların akıbeti için İrana gidilip araştırılması lazımdır. İnşallah bize nasip olmasa da benim obamdan, oymağımın, aşiretimden yani İlbeylinin herhangi bir kişisi çıkıp İrana gidip bu işi yapacaktır. Nasipse benim de niyetimde bu da vardır. (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Rakka'ya yerleştirilmelerine ve orada olan olaylara dair şiirlerinin bazılarını şimdi buraya yazıyoruz.

Kadı oğlu Yusuf paşa gelende
Yalan dünya benim derdi beğdili
Seksen bin evle iskan olanda
Tayyı mevaliyi kırdı beğdili

Dövülür davullar iniler dağlar
Harbiler çağrışır analar ağlar
Gürleyip fikana konduğu çağlar
Şemseddinden ubur etti beğdili

Döğüldü davullar çekildi sancak
Koç yiğit atına takındı ponçak
Hamadil Abbas bu işi tuttu ancak
Göç ile düşmana vardı beğdili

Şeyh efendi böyle çalmış kalemi
Namı tuttu beğdilinin âlemi

Annek süddü oğlu Hüseyin çelebi
Çarhacınız Cafer olsun beğdili

Kara bayrak salsak şark evi yırak
Kara gün olanda aşiret gerek
Eyi bir nam kazandı soy babanla barak
Bindi birin oma dikti beğdili

Taş demirimde söyler özünden
Methedelim beğdilinin yazından
Alabucak kettelinin düzünden
Hamedin sancağın bastı beğdili

Yukarıdaki şiirin başında Kadıoğlu Yusuf Paşa deniliyor. Kadıoğlu Yusuf Paşa değildir, Kadıoğlu Hüseyin Paşadır. Ancak Yusuf Paşa denilmesinin sebebi şudur. İlk önce Beğdilinin Rakka'ya yerleştirilmesi görevi Kadıoğlu Hüseyin Paşaya verilmişti. Fakat iskanı Anadolu müfettişi Yusuf Paşa tamamlamıştı. Şair nazm yapmak için Kadıoğlu Hüseyin Paşa ile Yusuf Paşayı bir satırda söylerken Kadıoğlu kelimesini kullanmış Hüseyin kelimesini kullanmamıştır. Başka yerlerde bizim bildiğimiz okuduğumuza göre bunlar iki paşadır birisi Kadıoğlu Hüseyin diğeri Yusuf Paşadır. Şair Taşdemir'den sonra Dedemoğlu da Rakkaya Beğdililerin yerleştirilmesine dair dört tane dörtlük söylemiştir. Aşağıya yazıyoruz.

Bu şiir131. sayfada yazılmıştır.

(Colap Rakkaya bağlı bir yerdir arazisi geniştir.) Firuz beyin irana gidişinin teessürünü bildiren şu şiir de kayda değerdir.

Seherden avazı bağrımı deler
Durnanın kanadı köz gibi yanar
Kaldırmış kanadın yavru baş sanar
Firuz bey aceme gitti durnalar

Yedi atlı bindik Allah emanet
Yetmiş bin evliya eylesin himmet
Yurdunu beklesin oğlu Muhammet
Firuz bey aceme gitti durnalar

Benden selam eylen hazna hatuna
Çıkarsın alları kara bağlasın
Küçük oğlu ile gönül eğlesin
Firuz bey aceme gitti durnalar

(Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin buraya kadar yazdığımız Rakka'ya yerleştirilmeleri, oradaki olayları ve Firuz beyin aceme gidiş konusuna ait şiir ve sözleri değerli tarihçimiz Prof. Faruk Sümer'in (Oğuzlar – Türkmenler) kitabından aldık. Bundan sonra da aynı konuda Ali Rıza Yalkın'ın (Cenupta Türkmen Oymakları) adındaki kıymetli kitabından aldıklarımız şiir ve nesiri yazıyoruz. Ali Rıza Yalkın hocamız şöyle demektedir; “Elbeyli aşiretinin ikinci kez etraflıca araştırılmasını arzuluyordum emekli olunca Kilisin Ali Mantar köyüne vardım (şimdi bu köy Elbeyli ilçesidir) oradaki köylerde ki Elbeyli yaşlı kişileri ile Suriyedeki Elbeyli yaşlıları ile Ali Mantar köyüne toplandık Elbeyliler hakkında bunlardan bilgi topluyordum bunlardan bazılarının isimleri şunlardır; Hanifi ağa, Davut oğlu Akil hoca, Meçiğin oğlu Muhammet, Suriyeden Halil ağa, ve diğerleri idik.”

Ali Rıza Yalkın'ın Cenupta Türkmen Oymakları adındaki kitabında 1931 yılındaki tesbitleri:

“İlk önce Halil ağa söze başladı dedi ki; Biz Elbeyli Türkmenleri (84.000) ev olarak Colaba yerleştirilmişiz. Padişah obalarımızın ileri gelenlerini ve birer sürü koyunlarımızı rehine almış sonra rehinelermizi iade edince bizler her fırsatta Anadolu'ya kaçmışız esas ana yurdumuz Anadolu'dur dedi.

Kara Hasan efendi de şöyle konuştu; Firuz bey Rakka'dan (30.000) Elbeyli (Beğdili) ile İrana gittikten sonra biz (50.000) ev orada Rakkada kalmışız. Şimdi bu elli bin ev Rakka'dan Antakya'ya kadar dağılık bir halde yerleşmiş bulunmaktadır. Halil ağa da doğrudur dedi, aşiretimiz Rakkada en büyük sıkıntıyı çekmiştir dedi.

Faruk Sümer hoca da Rakka da en büyük sıkıntıyı Beğdili aşireti çekmiştir demektedir. Şayanı dikkat birisi aşiretin (300) sene önce söylenen ismini kullanıyor birisi de şimdiki yaygın olan ismini ve aynı zamanda bu iki isimde andıkları aşiretin Rakka'ya yerleştirilmesini söylüyor. Bu durum Beğdili'nin ayrı Elbeyli'yi ayrı aşiretmiş gibi sanıp böyle göstermeye çalışanların ensesine inen bir tokat değildir. Hadi af edelim bu bir araştırmadır belki de onlar da öyle bulmuşlardır ve duyduklarını yazmıştır diyelim.

Ali Rıza Yalkın hoca; bana Türkmen oymaklarını tarif edermisiniz dedim. Halil ağa kitabımızdaki (Cenupta Türkmen Oymakları) ilk sayfalarındaki şemayı bildirdi ve diğer ağalar doğrudur dediler. Böylelikle Suriye dahil güneyde ki Türkmen oymaklarının hepsinin birden 48 obadan meydana geldiğini anladım diyor. (Yani Elbeyli olmayanlar da buna dahildir.)

Suriye'den gelen Halil ağa orada milli menkıbeleri anlatırken coştı, türküler söyleyerek köylüleri başımıza topladı. Elbeylilerin Rakka'ya Colaba yerleştirilmesini anlatan yukarıda yazdığımız şiirin başka bir benzerini söyledi.

Seksen bin evle konanda
Yalan dünya benim derdi Beğdili
Kadı oğlu Yusuf paşa gelende
Bu nam kalsın derdi Beğdili

Firuz beyim böyle çalmış kalemi
Ünü tutmuş bey dilinin âlemi

Haniya Őitođlu Hasan elebi
arhacımız Cfer oldu Beydili

Halil ağa devamla dediki: Firuz beyin dönmesi aŐkına söylediği Dedem oğlu'nun Şu türküsünü söyleyelim.

Bu Şiir 132. sayfada yazılıdır.

Bu üç dörtlük geride yazılmıştı Dedem oğlu 18. asırda Rakka da Firuz beyin hasretine söylemiştir. Suriye Elbeylisinden olan Halil ağa da aynı aŐkla aynı hasretle 1931 yılında aynı türküyü söylüyor. Beğdili–Elbeyli'nin, iki ismin aynı aşiret olduğuna işaret vardır.

Yine Halil ağa dediki; Araplarla bizim Beğdililer arasında büyük bir kavga olmuştur. Bu kavgaya dair Bayındır obasından Halit ağa bir türkü söylemiş ben onu da size söylüyorum.

Rakkadan beri gelen gaziler
Rakkanın da gonca gl soldu mu?
Yenile bir haber duydum oradan
ld derler Cerit Bekir öldü m ?

Cerit Bekir öldüyse açıldı kilit
Yolumuzu bağlar bir kara bulut
Haniya Hacı Ali Bayındır Halit
Kolu bağlı cellatlara vardın mı?

Hkmmz geçerdi Şol kaftan kafa
Bu yalan dünyada koymadık vefa
Haniya Ulaşlı Hacı Mustafa
Alayları bölük bölük bldn m?

Halidim de bunu böyle söyledi
İnip aŐkım deryasını boyladı
Alçak arap otururken neyledi
Ciğerimi delik delik deldi mi?

Halil ağa dediki: Arapların fetle aşireti, türküde geçen bizim bu dört kahramanımızı gazveden gelirken pusuya düŐürülerek kılıçla parçalamıŐlardır. Biz Rakkaya yerleŐtiđimizden beri buralarda nice canlar vermiŐiz. Dedi ve gözleri yaŐardı. Orada kaldı.

Yukarıdaki sözlerle Şiir de Beğdili ile Elbeylinin iki ayrı aşiret değil iki isimle söylenen bir aşiret olduğunu ispat eder.

Halil ağa devam ediyor ve dediki: Tahminen (1785) yıllarında araplarla bizim Elbeyi Türkmenleri yine büyük bir harp etmiŐiz. Bizim reisimiz Mehmet bey imiş Arapların Reisi de Fahhal imiş. Bunların aşireti de Bin Said imiş. Araplar otuz üç arap oymağı ile üzerimize gelmişler fakat bizim Elbeyli AŞireti onları Aneze denilen yere kadar sürmüŐler ve yenmiŐlerdir.

Dedem oğlu bu harbe dair aşağıdaki destanı söylemiştir. Dedi söylemeye başladı:

Aldı Fahhal
Vaktine hazır ol Abu Hüseyin
Ene abdek diyen kullar benimdir.
Cebel sem'an has dağından amiktan
Harp için işleyen yollar benimdir.

Aldı Mehmet Bey
Fahhal kimse gelsin benim karŐıma
Adam isteyenler düŐsün peŐime
Felek uğratırsa azı diŐime
Adam parçalayan kullar benimdir.

Aldı Fahhal
DerviŐe dirdiŐim kim polat giyer
Cem'anım var Taburlara at koyar.
Hamdnm de birin binlere sayar
Haber alamayan kullar benimdir

Aldı Mehmet Bey
Hasan İsmail'im zorbalar başı
Osman beyim çıplak eder savaşı
Mustafa paşam atlıların ulaşı
Leşlerle gömülen nallar benimdir

Aldı Fahhal
Uzun hamralarda tor gibi öter
Boynuzlu dağları at gibi yatar
Müçetbe kisibin amukta satar
Dellala verilen şallar benimdir

Aldı Mehmet Bey
Damallahın konalgası vasılı
Şimdi kurduk seninle mertlik fasılı
Bin atlıya karşı koydum hasunu
Bilirim harp ilmimi torba benimdir

Aldı Fahhal
Fehhalım da bugün ben oldum melul
Tedahhal aleyhim ricam et kabul
Aman Allah aman amanın resul
El aman çağrısan diller benimdir

Aldı Mehmet Bey
Mehmet beyim derde sen seni bildin mi?
İntikam koymazık haber aldın mı?
Türkmenin cıdası nasıl gördün mü?
En ahar söyleyen diller benimdir.

Halil ağa yine şöyle devam etti dedi ki: Kürt aşireti ile bizim elbeyli Türkmenleri arasında Bundan iki yüz sene önce bir harp olmuş ve ispiroğlu bu habere dair şu türküyü söylemiştir.

Kürtlerin reisi Timur paşa Elbeyli (Beğdili) Türkmenlerinki de Kasım ağa imiş dedi. Bunu da söylemeye başladı.

Aldı Timur Paşa
Sana derim sana hey Kasım ağa
Gel gidelim senle merdi meydana
Şimdi katarım da tozun dumana
Gözün yaşı da sel olur dört yana

Aldı Kasım Ağa
Sana derim sana hey Timur paşa
Askerin sığmazsa dağ ile taş
Bir nefeste seni tıkarım muşa
Muşta duraman da dar düşen vana

Aldı Timur Paşa
Timur paşayım da seni çok bozdum
Evvel böyle değildin şimdi çok azdın
Elübeyt şeyhini imdatçı gezdin
Gözün yaşı da sel olur dört bi yana

Aldı Kasım Paşa
Kasımım da derki gel etme yeter
Ederimde seni hacı beyden beter
Senin kürtlerine bir türküm yeter
Şimdi katarım tozu dumana

Aldı Timur Paşa
Gün görülmez oldu kartaldan kuştan
At işlemez oldu yatan üleştan
Sen ibret alman mı kesilen baştan
Aynalaş boyandı hep kızıl kana

Aldı Kasım Ağa
Kasım ağa derki kılını attım
Çok şükür hüdaya kalmadı yastım
Var metheyle Beydilin dostum
Aç kurt gibi girişirler düşmana

Bunu söyleyen de ispir kendidir
Türkmenin yardımcısı hızır kendidir
Her birisi bir üstem dengidir
Kürtler yalvarırlar gani süphana

Halil Ağa devam edip dedi ki; Firuz bey aceme gittikten sonra aşiretin başında Rakka da oğlu Mehmet bey kalmıştı. Mehmet bey dayısı Berk ağanın kızını almıştı. Gerdek gecesi sevinç sarhoşu gibiydi. Şaka taşkınlıkla kazara karısı Mutu hatunu vurdu. Kız öldü Mehmet bey buna çok üzüldü. Gece yarısında başını alıp araplar içerisine gitti. Mavali şeyhi Ahmet beye vardı. İki sene onun yanında kaldı. Fakat çok sıkılmaya başladı. Colabı ve Türkmenleri arzuladı. Can acısı ile şu türküyü yazdı, Colaba yolladı:

Ağalar yad elin kahrı çekilmez
Sılayı vatanı arzular gönlüm
Dağlar başı boran oldu sökülmez
Babam yurdu çölü arzular gönlüm

Kurbet elde ben nideyim şaşırırım
Yad elin ikramın boydan aşırırım
Angıt gölünde bir angıt uçurdum
Colabı şirvanı arzular gönlüm

Herkeste biliyor silah atanın
Ahir zaman olmuş fırsat kötünün

Kayretin çekeyim ahdi bütünün
Ahdi bütün ilimi arzular gönlüm

Mehmet beyde sazı eline aldı
Olanca aklını derdine saldı
Şol kurbet ellerde bir dostum kaldı
Babam yurdu colabı arzular gönlüm

Mehmet beyin bu mektubunu alan Türkmenlerden (300) atlı Colaptan kalkarak Muvaliye geldiler. Mehmet beyin Colaba dönmesini rica ettiler. Muvali şeyhi bunları üç gün misafir edip, Ebla ismindeki kızını Mehmet beye vererek hepsini birden Colaba yolladı.

Mehmet bey Colaba geldiğinde Muvali şeyhi Ahmet beyin kendisine yaptığı bu ihsana karşı kendisi de dayısı Berk ağanın küçük kızını Muvali şeyhinin oğluna gelin gönderdi. Bundan sonra Muvali arapları ile Türkmenler arasında dayı yeğenlik başladı. Bu iki aşiret bundan sonra yıllarca birbirlerine yardım ettiler. Bu yakınlık hâlâ devam etmektedir dedi.

Halil ağa devam ediyor ve dediki: Bundan 80-100 sene kadar önce Halepte bir deli başı varmış. Elbeyliden Hasan ağa da Arapları yıldırılmıştı. Bu deli başı Hasan ağayı tutmuş derisini yüzerek öldürmek istemiş. Hasan ağaya şu türküsünü söyleyene kadar mücadele etmiş ve onlara şöyle demiş. Madem ki derimi yüzerek beni öldürmeye karar almışsınız kararınızdan dönmeyin. Türkümü bitirince beni öldürünüz.

Bir zamanda Arap alsın illeri
Benden sonra Türkmen kessin yolları
Ben gidersem kim beklesin çölleri
Çölleri bizim ata dede yurdumuz

Felek aldırmadı bizim yerimiz
Bir araya gelemedik dördümüz

Minbuç bizim fermanlı şarımız
Çöller bizim ata dede yurdumuz

Hey ağalar karadağın eteği
Dağılsın mı Elbeyinin peteği
Vezirler kuşağı arslan yatağı
Obama da malum olsun halimiz

Yeter artık yüreğimi yakmayın
Oğlum küçük hatırını yıkmayın
Sakın olun yurdumuzdan kalkmayın
Ağit olun benim gibi hepiniz

Halil ağanın yukarıda söylediği sözlerden ve başka eserlerde başka yerlerde söylenen benzeri sözlere ve konulara makro bir bakışla yani geniş açıdan bakıldığında (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Halep'le Sivas arasındaki yaylaklı ve kışlaklı yerlerde karışık toplu yaşadıkları, daima irtibatlı bulundukları anlaşılmaktadır. Halep Beğdilisi, Maraş Beğdilisi, Sivas ve Yeni İl Beğdilisi diye yazılıp okunmuş olması bunların ayrı ayrı (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) olmalarına delalet etmez. Bilakis hepsinin bir kökenli olduklarına dair deliller çoktur. Fakat Osmanlı devleti politika yapmıştır. Bütün büyük aşiretler kendine dayanabilecek kadar çok ve güçlü ve yiğit gözü pek Türkmen toplulukları ve bilhassa (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler üzerinde oyunlar oynamış, bunları yutabilecek ve boğazına takılmayacak şekle getirmeyi elbette düşünecek ve gereğini yapacaktır ve yapmıştır. Bütün insanlık aleminde bunu düşünmeyen ve yapmayan hiçbir topluluk ve devlet olmaz. Zamanımızda dahi aynı prensip revaçtadır. Gücün yetmezse böl parçala yut, yoksa hakim olmayı unut kaide değildir. Haricimizdeki devletlerin beşinci kollarının prensiplerinde vardır ki birlikler çürütülmeden ve yıkılmadan onların devleti çökertilemez. Bu birlikler aile birliğinden tutun, aşiret, akraba

birliği, vatan millet birliğine kadar ne kadar birlikler varsa hele de din inanç birliğinin yıkılmasından sonra o devlet yıkılabilir.

Bazı zamanlarda Osmanlının 50-60 bin kadar daima asker bulundurmasına karşı bazı Türkmen aşiretlerin yüz binlerce mensupları bulunuyordu bazan bir aşiretin devlete kafa tuttuğu karşı geldiği vuruştugu çok vakidir.

Hakim olmakta düşünülecek en evvel ve en kolay çare karşıdaki büyük toplulukları çeşitli prensiplerle bölmektir. Yutulacak küçük lokma haline getirmektir. Bunu Osmanlı çok yapmıştır. Bazı aşiretlerini böldüğü gibi bazılarını da bölüp böldüğüne başka bir isim takmıştır. Bazılarının yarısını doğu bölgelere yarısını batı bölgelere göndermiş bazılarını birbiri ile dövüştürmüş parçalamış, bazı aşiretlerin yarısına bir vaatte bulunmuş yarısına yaylaklar kışlaklar göstermiş böylece bölünmelerini kuvvetten düşmelerini sağlamıştır.

Buna dair deliller çoksa da biz burada birisini gösteriyoruz. Bu da Ali Rıza Yalkın'ın Cenupta Türkmen Oymakları kitabında yazılıdır.

Devlet çok büyük bir aşiret olan (Bağdili-İlbeyli – Elbeyli) aşiretini bölmüş onlara artık siz şurada durun şuraya göçün demiş veya da herhangi bir vaatte bulunmuşsa veya kime bir mevki bir makam toprak söz verdiyse sonra girişimini yapmıştır

Ana aşiretten böldükleri bu bölüğün adına da Elbeyli denilmiş. Padişah bunlara Beğdili diye hitap etmemiş elbeyli diye takma isimleriyle hitap etmiştir.

Esasen (1691) yılında Beğdilinin seksen bin hane kadarını Rakka'ya gönderdikten sonra 1693'de bir kısmını da Halebe bağlı Münbiç ve Sacur suyu çevresinde yerleştirilmişti ve bunlara da Osmanlı Elbeyli aşireti demiş ve dedirmiştir.

Yabancı ve yerli yazarlar da bu duruma göre Beğdili ayrı İlbeyle ayrı birer aşiret sanarak padişahın yazdığı ve söylediği şekilde yazmışlar kitaplarına.

Hal ve hakikat odur ki bir aşirete üç isimle hitap edilmişse de bu yukarıda yazdığımız sebep ve maksada dayanır. Bunun aslı esası bir isimdir. Beğdilidir ikinci isim olan İlbeyli ismi de ikinci ismi olarak doğrudur. Çünkü Beğdilinden sonra aşiretin başına gelen beyin adı İlbey'dir. Fakat şimdilerde İlbeyli kelimesi galat olarak halk dilinde Elbeyli diye yaygınlaşmıştır.

Bunlardan dolayı biz de bu kitabımızda bu bir aşiretin üç ismini bir arada tutarak yazmak zorunda kaldık. Yoksa yanlış anlaşmalara sebep olunacaktır. Çünkü benden önce yazılmış bazı kitaplarda Beğdili-İlbeyli-Elbeyli karışık yazılmış hangisi kastedilmiş pek anlaşılmıyor.

Öz olarak mesele şudur: (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) üç isimde söylenen bir aşirettir. Oğuzların yirmi dört boyundan biri olan Beğdili boyudur

Bazı yabancı yazarlar mesela Alman Nibor daha da ileri giderek iki bölgede bulunan ve bir soy olan ve ikisinin ismi de Beydilli olan bir soy bir aşirete; "bu bir isim benzerliğidir bunlar bir soy değildir" demek küstahlığında bulunmuşsa da bizim dev tarihçilerimiz onların tuzunu kuruda koyarak gerçekleri bildiriyorlar. Her yerdeki (Beydilli-İlbeyli-Elbeyli)'nin bir kökten olduklarını yazıyorlar.

Mesela Prof Faruk Sümer hocamız ve daha başkaları da vardır. Allaha şükür ki bu çarpıtmalar da şimdi anlaşılmış bunların çarpıtmaları ketum kalmıştır. Zaten hakikat meydandadır. Tam tespitini yapmış bulunuyoruz.

Hakikat körlenmez amma küllenir denilmiş bizde püf dedik o külün üstüne. Külcülerin yüzü ak olsun. Niyazı Mısırlı şöyle demiştir:

İşit niyazının sözün
Bir nesne örtmez hak yüzün
Haktan ayan bir nesne yok
Anlamayan hayvanımış

Şimdi tekrar Halil ağaya konumuza dönüyoruz. Beğdilliden olan Deli Boran, Leyla'nın kendisine verilmediği için Sivas kadısına şu türkü ile müracaatta bulunmuş. O zaman aşiretimiz Sivas'ta imiş. Şimdi size bu türküyü söyleyelim dedi:

Amanda hünkarın vekili sensin
Dertlinin dermanın ver diye geldim
Ya kabul et sözüm ya ver dileğim
Emrette boynumu vur diye geldim

Gelin seyredelim bahara yaza
Ötüşen ördeğe çağrısan kaza
Kalk gidelim mirzan kurdu Sivas'a
Kendirim boynuma vur diye geldim

Akıyor boranın gözünün yaşı
Her varıp geldiği salının taşı
Gönlümüz olursa tutun bu işi
Leyla yı borana geldim

Halil ağa son olarak Mısır Valisi Abbas paşanın büyük bir askeri güç ile Rakka Colaptaki (Beğdilli-İl beyli-Elbeyli)'leri dağıtmasına dair olan aşağıdaki türküyü okudu :

Evvel gelişte iskan olanda
Dağıttın colabı sen Abbas paşa
Dört yanımız döndü nara dumana
Dağıttın colabı sen Abbas paşa

Haydarlı çelebi çıksın bir yana
Kadirli, Araplı döndü aslana (Tecirli obalarıdır)
Aşiret siz bakın kara dumana
Dağıttın colabı sen Abbas paşa

Güneşle ulaşlı tır ada insin
Kazlıya bayındır arkada dursun
Torunla şark evi hazırlık görsün
Dağıttın colabı sen Abbas paşa

Mehmet beyim derde belim büküldü
Oynaştı harbiler zırhlar söküldü
Dağıldı aşiret ömrüm yıkıldı
Dağıttı colabı sen Abbas paşa

Yukarıdaki türkünün Beğdililerle Abbas paşanın çok çetin harbine Beğdililerin mağlup olması üzere bu aşiretin beyi Mehmet bey tarafından söylenmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Yazar Ali Rıza Yalkın diyor ki: Kilis Alimantar köyündeki bu toplantımızda sözü Halil ağadan sonra Meççiğim oğlu Mehmet aldı ve Firuz beyin aceme gitmesi hakkındaki şu türküyü söyledi:

Yine şenliklendi dereler düzler
Ağ yarı görünce yüreğim sızlar
Yeşil cübbe giymiş gelinler kızlar
Firuz bey aceme geçti turnalar

Uçurunda ördek ilen kaz ilen
Ötüşünde avaz davul baz ilen
Sizi çevirirler davul baz ilen
Firuz bey aceme geçti durnalar

Çağrışa çağrışa yayladım inin
Aynalaz gölünde sabahlan dönün
Bu yıl rey sizin koruya konun
Firuze bey aceme geçti durnalar

Benden selam edin anam ağlasın
Bıraksın beyazı kara bağlasın
Mehmet bey küçüktür Kurtbey eğlesin
Firuz bey aceme geçti durnalar

Meçiğin Mehmet yukarıdaki türkünün Dadaloğlu'nun olduğunu söyledi, Dadaloğlu'nun başka türküsünü bilmiyor musunuz deyince evet dedi şu aşığıdaki türküyü söyledi:

Alaydım cura sazı elime
Sürmeler çekinmiş ela gözüme
Cihan güzel olsa girmez gözüme
Sende bir gümanım var çiçek dağı

Şu karşı ki dağda yanar bir ışık
Aldırılmış sevdiğin ağlar bir aşık
Bir ceylan bakışlı zülfü dolaşık
Sende bir gümanım var çiçek dağı

Dadaloğlu söylenmiyor boradan
Yıkılsın dağlar da kalksın aradan
El beyliden geldim kurtar yaradan
Sende bir gümanım var çiçek dağı

Yukarıdaki son dörtlüğünün birinci mısrasındaki söylenmiyor boradan kelimesi geçilmiyor veya da görünmüyor olması uygunluk arz eder fakat biz böyle yazılmış olduğu için böyle yazdık.

Elbeyliden geldim kurtar yaradan mısrasında aslının bulunması ve ne demek istendiğinin tespiti gerekir. İlk etapta bu mısrası bakıldığında Dadaloğlu El beyli olduğunu söylüyor ve bu anlaşılıyor. (Ali Rıza Yalkın) Aşağıdaki türküyü meclisimizden Ökkeş ağa okudu.

Gece gündüz yatamıyom zarımdan
Gezemez oldum namusumdan arımdan
Şu yalan dünyanın geçtim kârından
Dağıttın colabı sen Abbas paşa

Yüreğime koydum ateşten közü
Canıma kar etti bir kötü sözü
Çarhı feleğinde kan ağlar gözü
Dağıttın colabı sen Abbas paşa

Bir adam gördüm de metin söylenir
Salağında üç beş kişi eğlenir
Kötü ürker gölgesinden huylanır
Dağıttın colabı sen Abbas paşa

Yukarıdaki bu türküde kimin söylediği belli değildir. Amma Abbas paşanın colabı dağıtmasına üzülen (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'den bir duygulu izzeti nefis sahibi bir kişi tarafından söylendiği muhakkaktır. Ayrıca bu türkü Dadaloğlu tavrını da aksettirmektedir.

Meclisimizden Kara Hasan efendi söz aldı ve dedi ki: Vaktiyle Abbas paşa Mısırdan kalkmış bu memleketi almaya gelmiş. İskenderun'dan karaya çıkmış ona dair size Dadaloğlu'nun söylediği bir türküyü söyleyim dedi başladı:

İskeleden çıktı ol Abbas paşa
Kııcılı boranla dağ var önünde
El beyli beyleri at başı çekmez
Çevrilip konacak yer var önünde

İlerde Osman bey zorbalar başı
Aşireti çıplak yapar savaşı
Keser kelleleri basar üleşi
Kartallar dönecek yer var önünde

Küçük Ali oğlu haykırır kalkar
Düşmanı görünce belini bükür
Çim Polat kılıçla demir bent söker
Omuzu kalkanlı er var önünde

Dadal oğlu der oradan geçerse
El beyli türküden yolun açarsa
Akan kanlı murat köpük saçarsa (murat – firattır)
Seyit battal gibi er var önünde

Bu türkü de tam Dadal oğlu sitiline uygundur. Ayrıca Dadal oğlunun Elbeyliden olma şüphesini uyandıran kelimeler var bu türkünün içinde. Burada Ali Rıza Yalkın'ın kitabından alınan konu bitti. Bu zatın şiir ve nesir tesbitlerinden (Elbeyli-İlbeyli-Elbeyli) diye üç aşiretten bahsedilmiyor. Bir aşiretten bahsediliyor ve bu üç isimli bir aşiret olduğu anlaşılıyor ve bu bir aşiretin bahsedildiği göz önüne seriliyor.

(Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) aşiretinin üç yüz sene önceki halinden bahsedenler Beğdilli-İlbeyli adı ile söylüyorlar. 1931 yılında aynı aşiretten bahsedenler El beyli ismiyle bahsediyorlar konu aynıdır, aşiret birdir.

Çünkü sonraları aşiretin ismi yukarıda anlattığımız devlet politikası ve başka maksatlardan dolayı Elbeyli olarak kaydedilip yaygınlaşmıştır. Biz bu devletin yaptığını bi taraf edip işin ve ismin aslını esasını işledik.

Yaygınlaşmış Elbeyli ismine şimdilik yapacağımız bir şey yoktur. Ancak yazılarımızda hem evvelki ismi hem bu ismi hepsini tırnak içinde kullandık bu bir aşiretin üç isimde söylediğini, yazılmış olduğunu yazılı olarakta gösterdik. Bu işin aslının bilinmesi gerekirdi. Bizde bildirdik ve nedenlerini yazdık.

(Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'lerin Rakka ve Colaptan Dağıldıktan Sonra Nerelerde Oldukları:

Rakka-Colapta yaklaşık bir asır kaldıktan sonra 19. asrın başlarında Abbas paşaya yenildikten sonra batı istikametine Rakka-Colaptan Antakya'ya-Adana-Tarsus ve Mersine kadar yayıldılar. Perakente olarak Anadolu içlerine kadar da gittiler. Perakente olarak en çok buldukları yerler Gazi Antep çevresi, Kilis çevresi, Kahramanmaraş çevresi, Antakya, Osmaniye çevresi, Mersin, Tarsus çevrelerinde bulunmaktadır. Fakat bunlar gittikleri yerlerin çoğunda (Beğdilli-İlbeyli-El beyli) ismini taşıyorlar. Başka isim ve lakaplar almışlar. Öyle söylenirler. Kendilerinin şimdiki nesillerinin çoğu kökenini ana aşiretliğini unutmışlar bilmiyorlar. Bundan iki yüz sene önce bir hane olan şimdi otuz hane kadar olmuştur. Bunların her biri başka isimde birer köy, oba olmuşlardır.

Ancak dört yerde toplu bulunanlar hariçtir. Çünkü bunlar toplu olduklarından (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) ismini muhafaza etmektedirler. Bunlardan kırk iki köy Sivasta, on beş köy Kilis havalisinde, yirmi kadar Mersin Gülnar da, yirmi yedi köy de Suriye de Halebe bağlı Münbiç ve Sacur suyu çevresindedirler.

Prof Faruk Sümer Hoca Oğuzlar Türkmenler kitabında şöyle demiştir: Münbiç ve çevresine ve sacur kenarlarına yerleştirilen Beğdilliler oraları sevdiklerinden onlar oralarda kaldılar. Halen yerlerinde olduklarını bende gezdim gördüm.

Rakka'dan Colaptan dağıtılanlardan Anadolu içlerine gelenler çok azdır. Bizim bizzat giderek mahallinde, yani Suriye'de yaptığımız tesbitlere göre yirmi yedi adet Elbeyli köyü bulunuyor. Bu köylerin isimleri şunlardır: 16.12.2005 tarihi itibarıyla: 1-Silsile, 2-Halil oğlu, 3-Mulla Yagup, 4-Ayaşa, 5-Bablman, 6-Kadılar, 7-Çörten, 8-Arap pazı, 9-Yıldız, 10-Gara göz, 11-Usbalar, 12-Haydar paşa, 13-Eşekci, 14-Taflı, 15-Kurucu hüyük, 16-Memili, 17-Gocalı, 18-Ziyaret, 19-Daş kapı,

20-Zilif, 21-Sandı, 22-Kalkım, 23-Sekizler, 24-Kersenli, 25-Mazılcı, 26-Alcı, 27-Tılaşa.

Bizim Türkiye de olduğu gibi bu köylerden Halebin içine göçenler çok olmuşsa da bu köylerde kalanlar da çoktur.

Bu yazdığım yirmi yedi Elbeyli köylerinin dışında ve doğusunda Fırat nehrinin batı kıyılarında on altı adet köyler aslen (Beğ dilli-İlbeyli-Elbeyli) aşiretinden iken tamamen Araplaşmışlar. Hiç Türkçe bilmiyorlar. Fakat Türk ve bu aşiretten, yani Elbeyliden olduklarını çok iyi biliyorlar. Hatta Elbeylinin hangi oymağına mensup olduklarını da biliyorlar. Zaten buldukları yöre Suriye deki şimdiki Elbeyli köylerine bitişiktir.

Nasıl Araplaştıklarının sebebini bilmiyorlar yada söylemiyorlar. Fakat yeri geldiğinde halen Türklüklerini muhafaza etmekte olan Halep Elbeylilerine sahip çıkıp gelip gidiyorlar. Alış veriş yapıp samimi yakınlık gösteriyorlar. Bu iş çok hayrette bıraktı beni. Bu köylere gidip incelemedim. Halep'teki bizim (Elbeyliler) Türkmenler bunu da yazmamı tembihlediler.

Şurasını da belirtelim ki Halep'teki bizim Elbeyli Türkmenlerinin hepsi de bilhassa gençler Arapça biliyorlar. Türkçeleri de iyidir. Türk televizyonlarına çok bakıyorlar. Bu vasıta ile Türkçeyi hiç unutmayacaklarını sanıyorum. Ekonomik durumları oranın şartlarına göre idare ediyorlar.

Devletle geçimleri iyidir. Yerli Araplarla çok iyi kaynaşmışlar. Hep birbirine kız verip oğlan evlendirmişler. Her iki taraf müslüman olduğundan farklılık göstermiyorlar. Buradaki Elbeyli kardeşlerimizin devlete zararlı insanlar olmadıkları Suriye devletince anlaşılmıştır.

Maçları Türkiye insanı kadar seyrediyorlar. Türkiye haberlerini hiç kaçırmıyorlar. Ana vatanlarına sevgileri bambaşkadır vesselam.

Halep ve çevresindeki bu aşiret mensuplarının bazı vasıflarına gelince; aynen Türkiye deki Elbeyliler gibidir. İslam

ve inançları sağlam, ve temizdirler. Şeytanlığı (kurnazlığı) bilmezler. İyilik perver misafir perverdirler. Cömertlik vasıfları çok iyidir.

Tecavüz edilirse yiğitler doğrulukları mevcuttur. İnsanlık ve insaf yönleri iyidir. Fırsatçı değillerdir. Hayret ettim bu (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) birbirinden ayrılmış 2005 itibariyle tam 309 sene olmuştur. Genetik yapıları, soydan gelen huyları ve bir çok vasıfları her yerdekiler aynıdır. Davranış biçimleri hareket tarzları aynıdır. İyice incelenip araştırıldığında çok önceden Beğdilliden ayrılmış oymakların mensupları da aynı biçimdedirler. Her yönden aynilik arz ediyorlar. (Türkiyedekiler)

Şu durum karşısında bir hadisi şerifinde hazreti peygamberimizin şu sözlerini hatırladım: “İnsanlar madenler gibidir” buyurmuştur. Yani altın kıyamete kadar altındır bakır, gümüş keza bütün madenler böyledir. Ne kadar durursa aslı durur. Ayrı ayırdılar demek istiyor veya da huy seciyelerini kast etmiştir. İnsanların cins, cins, kabile, kabile, ayrı ayırdılar, böyle de giderler demek istemişler her halde. Veya da kabiliyetler ayrı ayırdır demek istemiştir.

Prof Faruk Sümer Oğuzlar – Türkmenler sayfa 212-309 de (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'ler buralarda toprağa bağlanalı uzun zaman olduğu halde soylarını ve boy teşkilatlarını unutmamışlardır. Rakkaya, Colaba yerleştirilmelerine ve oradaki olaylara dair hatıraları anılıp yaşatılmaktadır demektir. Biz de öyle gördük.

Ve yine Rakkaya Colaba yerleştirilmelerine Araplarla ve diğer oymaklarla savaşlarına dair ve başka bir aşirette bulunmayan kaynak ve delil sayılabilecek çok değerli epeyce yazılı sözlü şiir ve nesire sahiptirler demektirler. Buna ben de şahit oldum. Örneğin bu eserimizdir.

Ve yine Faruk Sümer hoca şöyle yazmıştır. Hakikaten Rakkada en büyük ıstırapı (Beğdilli-İlbeyli) boyu çekmiştir. Orada Araplarla en büyük mücadeleyi bunlar yaptılar. Zaten diğer Türk oymakları az sayıda. Beğdillilere yardımcı olarak

gönderilmiştir. Bunların Araplara karşı koyacak bir durumları da yoktu zaten. Bunların çoğu Anadoluya kaçmışlardır. Bundandır ki bu (Beğdillilerin-İlbeylilerin-Elbeylilerin) torunları arasında acı ve feci hatıraları unutulamadı. Dedelerinin aşiretin acılarını teessüflerini hala çekmektedirler.

Ana Aşiretleri Kuzey Suriye’de Yani Halep ve Dulkadirli (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) Türkmenlerinden Ayrılıp Başka Yerlere Gitmeleri Ne Zaman ve Nerelerde Olmuştur:

1. Diyarbakır’a olmuştur. Bunlar o zaman tek isimdedirler. Beğdilli idi. Amma ana aşiret içinde aile ve oymak adları vardı. Halep Beğdillilerinden büyük bir grup Diyarbakır Boz olusa katıldılar, onlarla yaylayıp kışladılar. Yazları Erzurum, Erzincan yaylalarında, kışın Fıratın doğu geçesi kıyılarında oldular. 17. asrın başlarında otlak ve yaylak yetersizliği nedeniyle Boz ulusun tamamı Halep Türkmenlerinden katılanlarda dahil olarak orta Anadoluya, Karamana geldiler.

Padişah bunların tekrar Diyarbakire gönderilmesine emir vermiş isede bu mümkün olmadı. Boz ulusun bir kısmı Karamandan Ankara havalisi ve Kırşehir’e gittiler. Bir kısmı Afyon, Aydın istikametine diğer bir kısmı da batıya Kütahya Eskişehir istikametine gittiler ve hepside gittikleri yerlere dağılarak yerleştiler. Beğdillilerde bu Boz ulus içinde aynı şekilde dağılıp yerleştiler. Başka isim ve lakaplar alarak ismen asimile oldular. Fakat bizim araştırmamızda halen oba isimlerini taşıyanlar da vardır. Bunların bazıları oba isimlerini soy isim olarak almışlardır.

2. Kuzey Suriye de Halep Dulkadirli ana Beğdilli İlbeyliden ayrılıp Sivasın güney batısına yerleşen şimdiki (42) köy Elbeyli köyleridir. Yerleştiler. Bunun ne zaman olduğu

bilinmiyorsa da en büyük ihtimalle Yozgat ve havalisinde Dulkadirli Türkmenlerinin yerleştiği bir zamanda diye kanaat ediyoruz. Bunlardan bir müddet sonra da olabilir.

Çünkü Prof. Faruk Sümer (Oğuzlar-Türkmenler) kitabının 197. sahifesinde şöyle demektedir:

Boz ok (Yozgat) bölgesi ve bazı komşu yöreler kara tatar denilen Moğolların başlıca yaşadıkları yerler idi. Timur'un bunlardan çoğunu Türkistan'a götürmesi üzerine XV. yüzyılın ilk yıllarında Dulkadirli iline mensup teşekküller zorluk çekmeden Yozgat ve komşu yörelerde yurt tuttular.

Şimdiki Sivasın güney batısında ki 42 Elbeyli köylerinin yeri de Yozgat a komşu yöreler sayılır.

Buradan da kara tatarlar Türkistan a götürülmüş olabilir. Burada da kara tatarlardan da boşalan yerlere (Beğdilli-İlbeyli)'ler aynı tarihte yani XV.yüzyılın ilk başlarında yerleşmiş olabilirler. Veya bir müddet sonra yerleşmiş olabilirler.

Zaten Yozgat Sivas ve havalisi yani güney tarafları Anadoluya geldiklerinden beri Halep Dulkadirli Türkmenlerinin yaylakları olduğu geride geçti. Hatta Çorum, Amasya, Canik dağlarını Tokat'a kadar yayla olarak kullanmışlardır. Bunlar çoğunluk Beğdililer ise de Bayatlar Avşarlar da vardır.

Bu ihtimali kuvvetlendiren bir iki mesele daha vardır.

Birincisi: Şimdiki Sivastaki 42 adet Elbeyli köylerinin olduğu yerde hayvancılığa elverişli bir iç gölün (latif) bulunmasıdır şimdi bu göl yoktur (1960)'ta kurutulmuş yeri arazi olmuştur.

İkincisi: Sivas'ta Buruciye medresesindeki bir taş madalyonun bulunup burada İbeli kelimesinin olması.

Üçüncüsü: Yozgat'taki Dulkadirli Türkmenleri ile Sivastaki Elbeyli köylerinin o zaman Tokat hoca haslarına aynı yere vergi ödemeleri, yani mali yönden bir yere bağlı olmaları.

Dördüncüsü: Şamlı denilen Dulkadirli Türkmenlerinin (1294) tarihinde Sivası yağmalayıp sonra bunlar Kayseride de

idarecilere gâileler açmış, daha sonrada (1337) tarihinde Elbistan'da Dulkadirli beyliğini kurmaları ve bu beyliğin kurulmasına kadar en az (200) sene Dulkadirli ilinin çeşitli aşiret ve oymaklarının ve (Beğdilli-İlbeylilerde) dahil olmak üzere Sivası yaylaka konup göçtükleri Latif Gölü çevresini yaylak edinmeleri bu ihtimali çok kuvvetlendirmektedir. (Prof. Faruk Sümer.)

Sayıdığımız tarihi verilere istinaden bizim şahsi kanaatımızdır. Ve ihtimal vermemizdir. Tabidir ki bu bizi bağlar başkasını bağlamaz. Başka türlü ispatlayan olursa onu da kabul ederiz. Bunlar bir araştırmadır. Biz bunu bulmuş isek başka biri de başka türüsünü bulabilir.

3. Kuzey Suriye Halep-Dulkadirli (Beğdilli-İl beyli-Elbeyli) ana aşiretten bir ayrılma da eskiden Yeni İl denilen Sivasın güneyindeki kazalarına olmuştur. Buraya başka aşiretlerden de yerleşen olmuştur. Bilhassa buralara Maraş'tan çok Türkmenlerin gittiğini bazı kaynakların yazdığını gördüm.

Yukarıda saydığımız üç yere ana aşiretten ayrılıp gitmeler Beğdilli-İlbeylilerin Rakka'ya Colaba yerleştirilmelerinden önce olduğunu unutmayalım. Ancak sonradan perakente olarak gidenler ve gelenlerin olduğu Birinci Dünya Harbine kadar güney kuzey irtibatının kesilmediği de yazılı ve sözlü tarihte sabittir.

(Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'lerden Rakka'dan Firuz beyle (30.000) veya (50.000) hane diyenlerde vardır bunlar İrana gitmişlerdir. Bunlardan maalesef söz edemiyoruz bu ayrı iştir. Ayrıca araştırılmadan bir şey söylenmez.

Bir de 1501 tarihinde İranda kurulan Şah İsmail Safavi Devletine katılan ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden giden çeşitli aşiretler ve (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'ler de vardır.

Bunlar yani İrana giden, Safavilere katılan Türkmenler yalnız Beğdilli aşiretinden olmayıp daha başka bir çok aşiretten de vardır. Bunlar İrana kuzey Irak tan Diyarbekir'den, Maraştan, Antalya'dan Canik bölgesi, Çorum, Amasya, Yozgat, Tokat,

Sivas, Mersin ve Adana dan gitmişlerdir. İrana giden bu aşiretler daha eskiden Şah İsmail'in babası Haydar tarafından aşılınmış, onun tarikatında, onun yolunda, onun mezhebinde olan bir çok Türkmen aşiretlerinin birer parçalarıydılar. İçlerinde Sünniler de vardı.

1071 Malazgirt savaşından sonra Süleyman şahla Anadolu'nun fethinde bulunmuş olan Beğdilliler ve diğer Oğuz boylarının zaman be zaman Anadolu'ya gelmeleri ile aynı şekilde gelen Beğdili mensuplarının da ne oldukları ve Anadolu'da nerelerde oldukları da bilinmemekte olmakla beraber Anadolu'da ismen asimile olarak dağılmış vaziyette yerleşmiş buldukları muhakkaktır. Bunlar erken ilk gelenlerdir.)

Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar Türkmenler kitabına göre Anadolu'nun fethinde Oğuzların her boyunda Süleyman şah ile Türkmenler vardı. Yukarıdaki aynı eserde Faruk Sümer'in dediğine göre Tokat Artıkova'da da (Artova) Beğdilliler bulunuyormuş.

Diyarbakir Boz ulusa katılan Beğdilliler Erzurum'un Kars yaylalarına çıkarırken vergi borçları sebebiyle kışlaklarına tekrar dönmeyip yaylaklarında daha ötelere gidip ve dağılıp oralara gizlenmişlerdir. Şimdi onların torunlarının Erzurum, Kars, Çıldır taraflarında oldukları duyulmaktadır ve bilinmemektedir.

Şunu iyi bilelim ki dünyanın neresinde Türk varsa orada Oğuzlardan da vardır ve nerede Oğuz varsa orada (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'de vardır. Adı ayrı oymakları da vardır.

Türki devletlerde Afganistan, Türkistan, Pakistan, Azerbaycan, Özbekistan ve diğerlerinde Oğuzun Beğdilli mensubu bulunduğu bulunacağı akla çok yatgın gelmekte ve mantık bunu kabul etmektedir. Fakat bu devletlerin hangi bölgelerindedirler ve ne kadardır ve hangi isim ve unvanı taşımaktadır kesin bir şey söylenemez. Fakat inşallah araştırılıp tespitlerini yapacaklar soyumuzdan çıkacaklardır. Bunları da kitaplaştıracaklardır.

Tarihte en az (1500) seneden beri varlığı bilinen Oğuzların dolayısı ile bir boyu olan Beğdillilerin önemli bir bölümünün Türkiye'deki kısmından ibaret olduğunu sanmak doğru olmaz. Bunların bu kadar olduğunu düşünmek ve kabul etmek bilgisizlik ve dar açıdan bakmak olur.

Bununla beraber hepsinin (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) ismini taşıdıklarını sanmakta cahilliktir.

Kökene Beğdilli olup da çok eskiden beri ondan ayrılıp başka isimle, başka lakapla söylenenler hem Türkiye'de hem de başka ülkelerde mutlaka vardılar. Bunların çokları Beğdili kökenli olduklarını bile bilmiyorlar. Fakat kendine yakın obasını oymağını ancak bilebiliyorlar. Fakat bunların soylarının bilinmemesi diye bir şey olmaz. Çünkü yazılı tarihler kimlerin hangi aşiret, hangi oymak veya oba hangi kökenlidir zamanında yazılmıştı. Hele de konar göçelerinin, bunların hayatları hakkında çok kalem oynatmışlardır Osmanlı devletinde zaten vergi almak için çok sıkı bir kayıt uygulanmıştır. Sözlü tarih olarak babadan oğluna söylene söylene de bilinmektedir. Ayrıca Tahrir Defterleri, tapu kayıtları ve salnamelerden anlaşılmaktadır.

Bir boyun aşiretlere, obalara ve oymaklara ve ailelere ayrılarak başka isimlerle anılmaları zaruridir normaldir ve olağandır. Bu isim alma kendiliğinden meydana gelir.

Olamaz diye bir şey söz konusu da değildir misal olarak şimdiki Elbeyli köylerinden bir köy ismi düşünelim. Mesela Sivas'ta Bedirli köyü. Bu köyde kaç tane aile yani küçük büyük, falanlar filanlar diye söylenenler vardır. Bunların her birinin başka bir bölgeye gittiklerini düşünelim. Artık bunlar yeni yerlerinde aile adı ile söylenecekler. Fakat Elbeyliden oldukları ancak 50 veya yüz seneye kadar söylenecek. Ondan sonra oradaki aile, yani namlarıyla bilinecekler. Elbeyli kelimesi unutulacaktır. Ancak yazılı bir kayıt varsa onunla Elbeyliden oldukları bilinecektir veya sözlü kaynaklardan öğrenilecektir.

İşte eskiden bende (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyliden) ayrılanları da obamdan ötesini de bilmiyordum. Kökümüz, oymağımız, aşiretimiz nereye, kimlere dayanıyordu bilmiyordum. Alcı Tecirlinin bir Beğdili oymağı olduğunu bilmiyordum. Bunlar kitabımızın yedinci bölümü olan Alcı-Tecirli bölümünde işlenecektir. Orada görülecektir. Bunların Beğdili oymağı olduğu kaynaklı olarak yazılacaktır.

İsmi (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Olmayan Beğdili Oymakları:

Şimdi de buraya menşeleri (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'den olup da ve çok önceleri bu boydan bir ferd bir aile veya bir grup olarak ayrılmış olup yüzlerce yıllardan sonra bir oba bir oymak bir aşiret durumuna gelen fakat (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) ismini taşımayan başka isim ve lakap taşıyan oymak oba ve cemaat ve aşiretlerin bir listesini ve Beğdilliden oldukları kaydını sunuyoruz.

Bu listeyi çok değerli Cevdet Türkay'ın arşivlerinden Osmanlı İmparatorluğunda Oymaklar Aşiretler ve Cemaatlar adındaki değerli eserinden meydana getirdik:

1.Adilli Oymağı, 2. Uğurlu Şeyh Oğulları (Şeyhlü), 3. Recepli Avşarı (Lakaplarıdır. Aslı Beğ dillidir.), 4. Araplı-Araplar (Tecillidendir)-Beğdilliden), 5. Mersin Araplısı Tecirli), 6. Bayındır, 7. Beğmişli, 8. Boz Koyunlu, 9. Ceceli, 10. Cihan Beyli, 11. Cırıklı = Çıgırıklı, 12. Çemokanlı, 13. Çoğumlu, 14. Denili, 15. Dir Anlı, 16.Dir Zanlı, 17. Döğer, 18. Dimlekli, 19. Gündeşlü, 20. Hayır Beyli, 21. Herdi, 22. İnkılaplı, 23. Kadirli, 24. Kara Kocalı, 25. Kara Şeyhli, 26. Kasımlar, 27. Kayas, 28. Kılıç Beyli,29. Kırgıl, 30. Kızıl Koyunlu, 31. Mirza, 32. Ulaşlı, 33. Uzmanlı, 34. Yadigarlı, 35. Tecirli (Cengiz Orhonlu), 36. Alıcı (Ali Rıza Yalkın), 37. Reyhanlılar (bazı kaynak), 38. Barak

Cevdet Türkay başbakanlık arşivlerinden 8 bin kadar Türkmen aşiretlerinin isimlerini 15 sene çalışarak çıkardığını

yazmaktadır. Bu bütün aşiretler değildir. Bundan başka daha on binlerce aşiret kayıtları vardır, arşivden çıkarılmamıştır diyor. Yukarıdaki listedeki otuz sekiz oymağın kaydı bunlar arasından alındı ve (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) oymakları olup bunların hepsidir diye yazmıştır. 36. sıradaki Alcı oymağı ise Beydilli oymağı olduğu Ali Rıza Yalkın'ın Cenupta Türkmen Oymakları kitabı cilt birdedir. Cengiz Orhonlu'nun kitabında aşiretlerin iskanı ile ilgili kitabında 3 nolu haritasında Suriye'deki Elbeylilerden gösteriliyor. Cevdet Türkay'ın kitabına ve Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar ve Türkmenler kitabında Tecirli Beğdillidendir Alcı da Tecirli olunca buda Beğdilliden olur. Reyhanlı oğullarına gelince bunlardan İlbeyliden olduklarını sözlü tarihlerden tespit ettik ve başka yazılı tarihlerde işaret gördük. Ayrıca kitabımızın yedinci bölümü Alcı-Tecirli kısmında Alcı Tecirlinin ve Reyhanlıların (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) oymağı olduğunun kaynak ve delilleri yazılacaktır.

Buraya kadar oymak, aşiret ve cemaatların içinde (38) tane Beğdilline bağlı başka isimlerle oymak bulunursa daha aranmamış ve taranmamış on binlerce aşiretlerin listesinin içinde acaba daha kaç tane Beğdilli oymakları, obaları çıkacaktır bekliyoruz. Bir gün çıkarılacaktır. Türk Tarih Kurumu çalışmaktadır.

(Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'de Boy, Kol, Aşiret, Oymak, Oba ve Aile Teşkilatları:

Yukarıdaki konu hakkında sözlüklere ve ansiklopedilere baktım. Bu kelimeler hakkında açık net bir şey yoktur. Çok değişik karışık söylentiler vardır. Kimisi oymak şu demektir derken diğer biri bunun haricinde kelimeler söylüyor. Boya aşiret, aşirete oba, obaya kol gibi doğruluğuna inanmadığımız karışık ifadeler vardır.

Zaten Cevdet Türkay ve diğer araştırmacılar da bu karışıkların olduğunu ve obaya aşiret, aşirete oymak, oymağa kol denilmiş diyorlar.

Ayrıca Osmanlıca da 6-7 çeşit yazı sili vardı. Bazen Osmanlıca yazılmış bir kelime 6-7 manaya birden gelmektedir.

Arşivler üzerinden çok yüzlerce sene beş altı asır gibi uzun zamanın geçmesi, bu arada lisanların kavramların değişmesi yazanların başka başka olup her bölgenin şivesinin ağzının konuşmasının farklı olmasından bu işlerin karışık ve zorluklarıdır ve araştırmacıların bildiği gördüğü bir iştir.

Şimdi biz buraya okuduklarımızın arasından doğruluğuna kanaat getirdiğimiz şekilde yazacağız.

Kavim: Bir milletin genel ismidir mesela; Türk kavmi.

Boy-Soy: Bir kişiden üremiş olanlar mesela; Beğdilliler.

Kol: Boydan bölünenler

Aşiret: On iki oymaktan meydana gelir.

Oymak: Aşiretten küçük olan topluluk.

Oba: Oymaktan küçük olan topluluktur.

Aile: Üç kısımdır küçük, orta ve büyük ailedir.

1. Küçük aile: Dedemiz ve torunlarımızı kapsar.

2. Orta aile: Kardeşler, emmi, dayı, hala, teyze ve bunların evlatlarını kapsar.

3. Büyük aile: İrsi olarak yedi göbek topluluğudur.

Kabile ve soy kelimeleri ise yukarıdaki yedi birimin yani; kavim, soy-boy, kol, aşiret, oymak, oba ve aile kelimelerinin yerinde kullanılmıştır.

Bilmiş olalım ki yukarıdaki yedi şekildeki boy teşkilatı sayı itibarı ile değildir. Fakat bazı şart ve kaidelere göredir.

(Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'deki Türkmenlerdeki bu boy teşkilatının Türkiye'mizdeki askeri teşkilata benzer bir durumu vardır. Askerlik birimlerimiz:

1. Ordu
2. Kol Ordu
3. Tümen

4. Tugay

5. Alay

6. Tabur

7. Bölük'tür.

Fakat askeriyedeki bu birimler farklı sayı itibariyledir. Tahminen mesela bölük 100-200 arasındır. Tabur 1000-1500 arası olup farklı sayı itibariyle aşiret ve oba meselesini Suriye Elbeylilerinden olup Halep'te ayakkabı imalatı yapan (50) yaşlarında asker isminde soydaşımızdan sordum. Suriye'deki Türkmenler arasında böyle bir durum halen var mıdır. Dedi evet vardır. Şöyledir dedi: Aşiret 12 oymaktan meydana gelir. Bunun yarısı altı oymağa da bir sugut denir. Bu 12 oymaktan olan ferd bu on iki oymak halkından birine karşı bir suç işlerse bu işi o kişinin mensubu olduğu sugut denilen altı oymak üstlenir halleder. Şayet (12) oymaktan oluşan bir aşiretin bir ferdi başka bir aşiretin ferdine karşı bir suç işlediğinde bu suçlunun aşireti halleder dedi. Şayet dava mahkemeye intikal etmişse ne yapılır dedim. Şu cevabı verdi: Mahkemeye her dava intikal ettirilmez binde bir dava intikal eder o zaman da yine suçlunun aşireti karşı tarafla barış sağlar kan bedeli öder az ceza almasına çalışılır dedi.

Sormadım ama sanırım Türkiyedekilerde bu işler kalmamıştır. Benim bildiğim kadarı ile Türk asıllı kesimler de aşiret, oba, boy, kol diye teşkilat ve benzeri bir şey yoktur. Ancak falan kişi falan aileden denir olsa da bir fonksiyona haiz değildir. Yani Suriye'deki gibi askeri birimlere benzeyen bir şey yoktur. Türkiye'de bunlar çok gerilerde kalmıştır. Hele şu zamanda memuriyet ve geçim sebebi ile çok insanlar başka başka yerlerde yaşadıklarından yakın akrabasını bile bilemez bir durumdadırlar.

(Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'lerde İnanç ve İslamiyet:

Beğ dillinin önceki durumlarını Prof Faruk Sümer kitabında şöyle bildiriyor. (Oğuzlar-Türkmenler) 26-27 sırasındaki Beğdilli obalarına gelince bunların din ve tarikat adamların da meydana geldiği görülmektedir. Bu obalardan birincisi Hoca Ali Şeyhli adını taşımaktadır ve dört şeyh ailesinden müteşekkildir. Defterde bu şeyhlerin kadimden er ocağı olup bir senede üç hatim edüp sevabını hazreti Hüdavendiğara (Kanuni) hibe ettikleri duaları makbul kimseler oldukları kaydedilmiştir.

Yine şeyhlerden müteşekkil bulunan oba Boz geyikli adını taşıyor. On yedi kişi olan bu oba mensuplarının kadimden vacibül riaye kimseler oldukları evlerine kurban çırak gelir dervişler idikler ve hem mezkur Beğdilli cemaatinin uluları oldukları söyleniyor.

Bu kayıtlardan bu gün dahi Gaziantep ve Suriye deki Elbeyli Türkmenlerinin biricik velisi sayılan Boz geyikli dedenin hangi boya nensub bulunduğunu ve bu dedenin oğullarının olduğunu öğrendik diye yazmıştır.

Bu boz geyikli konusunu Ali Rıza Yalkın da yazmıştır. Ayrıca Beğdillilerinin Yel Baba ziyaretgahından da bahsetmiştir.

Anlaşılan odur ki bu Beğdilli boyu kadimden beri çok dindarlarmış. İnançları çok büyük oldukları yukardaki hallerinden belli olmaktadır. Hiçbir aşiretin tarihinde böyle din adamlarından bir iki kademeli kadrolar yoktur. Eskiden de İslamiyet'te başta gittikleri anlaşılmaktadır Beğdililerin.

Şimdiki (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'de Dindarlık:

Bu günün (İlbeyli-elbeyli)'lerinde yine Türkiye ortalamasına göre dindarlıkta iyi derecededirler. Elbette umumi değildir, el ekser kaidesine göredir. Bunlar hayır hasenat, doğruluk dürüstlükte de böyledirler. Yani iyilerdendirler. Bunların eskiden ayrılmış başka isimlerde olan oba ve

perakendelerinde bu durumdadırlar, aynı orandadırlar. Aynı safiyettedirler.

Zamanımızda (İlbeyli-Elbeyli) deyince akla gelen üç yerde bulunanlardır. Bunlar Sivas'ta Kiliste ve Suriye dekilerdir. Yaptığım bu araştırmamızda bunların bu yönlerine de bakılmıştır. Yardım severlikleri hele misafir perverlikleri takdire şayandır. Vatan, millet, milli duyguları olumludur. Soylarını sevmeleri ayrı bir keyfiyettir. Sivas'takilerin inanç ve ibadet gayretleri daha bir başkadır. Bildiklerinin iyi müslümanadırlar.

Günümüz (İlbeyli-Elbeyli)lerinin Karakteristik Yapıları:

Bir milletin veya bir aşiretin veya bir obanın ve oymağının karakteristik yapıları İslamiyetlerinden beslenir. Görüp şahit olduklarımız odur ki her kim olursa olsun onda Allah inancı din kültürü yoksa bu kişinin zahiri karakteri de içi gibi olur. Başka türlü olması imkansızdır.

Şöyle bir soru sorulabilir ve bize soruldu kabul ediyoruz. Allaha inancı olmayan, yani müslüman olmayan bir kişi dürüst doğru iyi bir karakter sahibi olamaz mı? Uzatmayalım bu sorunun cevabı: Böyle bir kişinin haline ve karakter yapısına bakınız cevabını alırsınız. Bir kabın içinde ne varsa dışarısına o sızar. O kişinin iyi görünümüne bürünmesi yapmacık ve yalancıktır esas ve hakiki olamaz. Bunlar cezadan sakınır doğru dürüst gibi olur. Günümüz (İlbeyli-Elbeyli) mensupları müslüman olduklarından güzel huy ve karakter sahibidirler. İstisnalar olsa da hüküm ekseriyete göre olur.

(İlbeyli-Elbeyli)'ler fırsatçı değiller, insanı darda boğmazlar. Saf ve doğrudurlar. Şeytanlığı (kurnazlığı) beceremezler. Asılları yiğit Türk milleti gibi yiğit ve mert imiş. Şimdikiler de aynı kanı taşıyorlar. Her ne kadar zamanımız insanların insani değerler erozyona uğramışsa da yine bunlar da asalet eseri görülmektedir. İzzetli ve insaflıdır. Namuslu olup

kanun ve nizamlara saygılıdır. Türk milletinin Türk devletinin birlik ve beraberliği şuuru içindedirler. Arz ederler dış görünüşleri nasıl olursa olsun iç yapıları ekseriyetle böyledirler. Bir hususta kararmaları ve bencillikleri, kencilikleri devamlı değildir. Söz dinler haber anlarlar. Çabuk ikna olurlar, çabuk ikaz olurlar. İnatçı iddiacı yüzüstü arsız değillerdir. Görüp anladığımız böyledir, birazı böyle olmayabilir. Fakat biz ekseriyeti üzerine konuştuk. Zaten her işte ekseriyet nazarı itibari alınır bu umumi bir kaidedir. Her hususta böyledir.

(İlbeyli-Elbeyli-Begdili)'lerin Kültürleri:

Genelde iç Anadolu kültürü hakim olup kötü değildir. Herkesin malumudur ki bir ailenin iki çocuğunun her biri ayrı ayrı bölgelerde yaşıyorlarsa kültürleri buldukları bölgenin kültürü gibi olur. Buna göre İlbeylilerin kültürleri de böyledir. Ancak ayrıca bizim anladığımız bir şey daha vardır bu da kalıntı ve benzerliktir.

Mesela Kadir Pürlü Hocamızın Sivas'ta İlbeyli Türkmenleri adındaki çok değerli eserini okuduğumda ondaki deyimlerin ve kelimelerin (Sivas'taki) 42 adet köyün adetleri aynen bizim köyünkünden ve benim obamdan farksızdır.

Birde (ke) harfi yerine (ha) harfini kullanan Türkiye de sadece iki yerdeki insanlardır. Birisi Sivas İl beylileri birisi de Maraş merkez halkıdır. Her ne kadar Halep Türkmeni Beğdili, Dulkadirli Türkmeni diye incelenmişlerse de bunların içinde Bayat ve Aşşarlar da vardır. Bunlar beraber, yanyana yaşamışlardır. Fakat en büyüğü Beğdili'dir. (Faruk Sümer.)

Zamanımızda Türkmen Kelimesine Menfi Bakılıyor Aslı Nedir?

Bunun aslı her adi kişi suç üstü yakalanınca Türkmen olduğunu söylüyor. Halbuki bu kişinin Türkmenlikle bir alakası

yoktur. Böyle bir grup teşkil etmiş olan yani ayrı olsalarda kötüler menfiler bir sınıf teşkil etmiş. Böylece Türkmen kelimesi üzerinde olumsuz bir imaj oluşmuş. Türkmen kelimesinden herkes tiksinti duymaya başlamıştır.

Hakikat şudur ki; Türkmen kelimesinin bir tek genel anlamı vardır o kelime Türk'dür. Başka bir şey değildir. Sözü geçen adi sınıfların ahlakı ile Türkmen (Türk) milletinin hiçbir alakası yoktur. Amma Türkmenlikle anılan Türkler bundan üzüntü duymaktadırlar. Aslını anlayamamaktadırlar.

Aslında Türkmen (Türk) demektir. Kurtarıcı ve koruyucu bir isim ve siper koruyucudur olduğundan adiler Türkmenim deyip hemen bu çadıra sığınıyorlar. Bunlar kendi akıllarınca zayıf ve lekeli olan ırki grubunu kötülükten ve kendinden korumuş oluyorlar. Hem de kendini emniyete almış oluyorlar. İşte böylece ve başka sebeplerden dolayı da lekeli kişiler Türkmen ismini kullanıyorlar.

Askerliğimde bizzat böyle bir olaya şahidimdir. Acemi ihtisas taburumuzda birkaç usta eri dağıtıma gönderilmeyip on başı vazifesi yaptırılıp mutfak işlerine bakarlardı. Bunlardan birinin her gün mutfakta acemi erlere sıra dayağı vurduğunu bana söylediler. Bu usta eri takip ettim, mutfakta suçüstü yakaladım. Kilere çektim neden böyle yapıyorsunuz dedim. Hepsisi de kaytarıyorlar dedi. Kaytarsalar burada olmazlardı 14 kişi mevcut var bir kişi kaytarmış neden onu yakalayıp cezalandırmıyorsunuz da suçu olmayanlara haksız sopa vuruyorsun mutlaka sütünde bozukluk var söyle bakalım sen kimsin neysin nerelisin dedim. Türkmenim efendim dedi. Ama hali ve lisani benzemiyordu. Sıkıştırdım kimliğine bakacağım haydi bölük odasına deyince Adana da yaşadıkları, Çingene Aptallarından olduğunu itiraf etti. Bir daha yapmayacağını ve kendisinin isminin duyulmaması için yalvardı. Af ettim, bir daha yapmadı. İşte size somut bir örnek. Her yerde her kötü işte böyle böyle Türkmen kelimesi kirlenmiş bundan temiz Türk milletine hiçbir şey bulaşmaz, asil Türkmenlere de bulaşmaz.

Evet Türkmenlerden de başkalarından da kötü kişiler çıkar amma her milletin soyun sopun âdileri Türkmenim dediğinde böyle bir kötüler grubu sınıfı oluşuyor anlamayanlar işin hakikatını öğrenmeyenler hay ulan şu Türkmenler ne bozuklar diyebiliyorlar. Amma hangi Türkmendir. Bu araştırmalarımda Sivas'ta idim. Bir soydaşımız bana şöyle söyledi: Sizden ricam şudur bizim (İlbeyli-Elbeyli)'leri Türkmen yazma Göçmen yaz dedi. Anlaşılan bu kardeşimiz de işin aslına vakıf olmadan piyasada dolaşan Türkmen kelimesinin kirli görülüp kötü bilinmesine böyle kötü bir imaj taşınmasına üzölmüştür.

Buna, Türkmene göçmen demek, böyle yazmak doğru olmaz. Bunu ne ben yapabilirim ne de başkası. Hem de ne lüzum vardır ki gerçekten sapalım adilerin yalanı kendilerini bağlar Türkmenliğe (Türke) sirayet etmez, birkaç hayvanın denize pislemesi kocaman bir denizi kirletemez.

Türkmen demek ben Türküm demektir. Türkiye'mizin tamamı Türkmen'dir. Yerli hayata geçmiştir. Türk denmektedir. Yalancının mumu yatsıya kadar demişler. Onların foyaları, yalanları karakollarda meydana çıkarılıyor. Kimlikleri tespit ediliyor bu kötü imaj doğru değil sahtekarlık ürünüdür. Kendilerini bağlar temiz Türkmen asıllılara bulaşmaz üzölmeyelim doğrudan ayrılmayalım en iyi budur deriz.

Prof Faruk Sümer Oğuzlar Türkmenler kitabının 193. sayfasında belirttiğine göre Türk, Yörük, Türkmen, kelimeleri aynı manayı taşır.

Bu gün orta ve batı Anadolu'da bazı yerlerde yanyana Türk, Yörük, Türkmen köylerini görmek mümkündür. Bunun izahı şudur:

1- Türk denilen köyler, o bölgeye Selçuklular zamanından önce yerleşenlerdir.

2- Yörük denilen köyler oralarda 17. asırdan önce yaşayan ve son asırlarda yerleşen yörüklerin kurdukları köylerdir.

3- Türkmen köyleri ise 17. asırdan itibaren orta ve sonra batı Anadolu ile Marmara bölgesine göç etmiş ve oralara yerleşmiş Boz ulus Halep Türkmenleri ve Sivasın güneyindeki Yeni İle mensup oymaklar tarafından meydana getirilmiş olanlardır. (42 adet İlbeyli köyleri hariçtir.)

Kısacası: Türk, Türkmen, Yörük, Manav, Çepni, Tahtacı, Alevi, Kızılbaş adları ile anılan topluluklar arasında hiçbir kavmi fark yoktur. Hepsi de Oğuz ilinden yani Oğuz soyundan gelmişlerdir. Prof. Faruk Sümer ve Cevdet Türkay.

Halep bölgesinde Türkmen aşiretlerinin ayrıca Türkmen dedikleri bir taife vardır. Bunların geçmişte çok kötü halleri varmış. Diğer Türkmen aşiretleri ile bilhassa Elbeyli aşireti ile bazı kavgaları olmuştur.

Bunlar kimdir hangi aşirettir sordumsa da anlayamadım. Anlatanlar da anlatamadılar. Her halde Türkmen dedikleri taifenin kökenini onlar da bilmiyorlar. Her ne ise şimdilerde hiçbir aşirette ve Türkmen dediklerinde eski durum kalmamıştır. Devlet ve kanun hakimiyeti vardır. Yerli hayata geçince herkes geçim derdine düşmüş, çalışıp yemeye başlamışlar. Sırgat sanatı tarihe karışmıştır. Yüzde bir iki kalıntılar da her millette bulunur. Şimdi geçmişi yaman ve kötü olan Türkmenlerde insan müslüman olma yolundalar. Bunlar da müslümanız diyorlar. Namaz kılıp hacca gidiyorlar. Eskisi düşmanlıklar kalmadı artık. Birbirimizle geçiniyoruz dediler. Suriye'de ve Türkiye'de böyledir.

Değişik Bölgelerde ve Değişik Zamanlarda (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) İsimleri:

Galat olarak şive ve ağız olarak on sekiz çeşit söylenmiş ve halen söylenmektedir bu galatlar aşdakilerdir.

1. El balı, 2. el balı, 3. el bağı, 4. el büğlü, 5. el beli, 6. el belü, 7. el balü, 8. el beğlü, 9. el beyli, 10. el beytü, 11. il beyli,

12. il beğlü, 13. il belü, 14. beğ dilli, 15. badıllı, 16. bey dilli, 17. bey dilü, 18. Bâdilli.

Bu kelimelerin kullanılışı hem halkın dilinde vardır hem de bazı kitap ve vesikalarda vardır. Fakat en yaygın olan isimler üç tanesidir.

1.Beğ dili: Bu isim Beğdili boyunun birinci insanının ismidir. Hem de bundan üreyenlerin boy ismidir.

2.İl beyli: Bu isim bu boyun ikinci ismi olup bir müddet sonraki beylerinin ismidir. Aşiretin ismi olmuştur. Daha sonra halk dilinde galat olarak el beyli olmuştur.

3.el beyli: Bu isim Osmanlının aşiretleri yerleştirme zamanına dayanır ki (1693) yılında Beğdili aşiretinin bir kısmını Halebe bağlı Münbic ve Sacur suyu boylarına yerleştirilmiş. Başlarına elden yani hariçten bey tayin edilmiş. Devlet bütün yazılarında bunlara artık Beğdilli demeyip Elbeyli diye bahsetmiş. İlgililer memurlarında bu isimle söylemişler Elbeyli ismi böyle yaygınlaşmıştır.

Aslında ve esasta (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli) bunun üçü de tek bir aşirettir. Ayrı ayrı aşiret değıllerdir. Nedeni yukarıda yazılmıştır.

(Beğdili – İlbeyli – Elbeylilerin) Eskiden Osmanlılar Zamanında Buldukları Yerler: (Bundan Üçyüz Sene Önce)

Cevdet Türkay Osmanlı İmparatorluğunda Oymak Aşiret ve Cemaatlar kitabı; sh 428 aynen şöyledir: İlbeğlü Halep Sivas Rakka Maraş eyaletlerinde cemaat olarak bulunurlar. Türkmen taifesinden.

Aynı eser sayfa 235 Beğdilli Halep eyaleti Yeni İl kazası, Rakka eyaleti, Gülnar kazası (İçel), Adana Kırşehir Canik (Amasya tokat Giresun arası) karaman sancağı, Danışmedli kazası (Bolu), Viran şehir (Bolu), Sivas Çıldır, Kars eyaletleri: Cemaat olarak bulunurlar konar göçer Türkmen taifesinden

Aynı eser sayfa 347, Elbuli (El bulu) Saruhan sancağı göçebe taifesinden cemaat olarak bulunurlar.

Aynı eser sayfa 56, Sivas, Rakka, Kangal (Sivas), Adana, Halep, Kaş (Teke sancağı), Tarsus sancağı, Sis-kozan (Adana), Ruha (Urfa), Trablus'u Şam sancağı, Hama sancağı, aşiret olarak bulunurlar. Türkmen taifesindedir.

Aynı eser sayfa 93, İlbeğli (ilbeğlü) Maraş, Ayıntap, Adana, Birecik, Halep, Sivas, Rakka, Merzifon (Amasya), Kilis, Rum kala (bire tül Fırat sancağı), Tokat, Zile yüzde pare kazası (Sivas), Sis, Kozan (Adana), Menbüç kazası (Rakka sancağı), Trablus'u Şam eyaleti, Antakya, Payas kazası (Halep), Boz ok (Tokat) sancağı, Hama sancağı, İzmit sancağı.

Aşiret olarak vardılar. Türkmen taifesindedir bu il beğli (il beğlü) aşiretinin Sivas'ta bulunanları Sivas'ın güney batısına yerleşerek zer (ziraat) hars (çiftçilik) ile (60) seneden beri meşgul olmuşlardır. Tokat voyvodalığı aklamından Sivas'ta sakın il beyli kabilesi (39) adet mamur kışlak ve (14) adet hali kışlakta sakın idiler.

Yukarıda sadece Sivas'taki (ilbeyli-elbeyli)'ler kastedilmektedir. Hepsini ve her yerdekiler değıldir. Bütün tarihlerde ve tarihçilerimize göre (Beğdilli-İlbeyli-Elbeyli)'lerin tamamı konar göçer Türkmen aşireti olup değışik zamanlarda değışik yerlere yerleşmişlerdir. Şimdiki Sivas'ta bulunan (ilbeyli-elbeyliler) ise aslen Halep Türkmeni denilen ve Maraşla Halep arasında kışlayıp şimdiki yerleştikleri yerlere bölünmüşdür, yerleşmiştir. Zaten burası yayladıkları yerlerdi.

Hadise yaz aylarında olmuş. Zaten Dulkadırlı halkı oralarda yaylada bulunuyorlardı.

Şöyle bir durum akla gelirse bu şöyledir. Kara tatarların yerli olduğu yerlerde Dulkadırlı Türkmeni nasıl yaylada kalıyorlardı? Şimdi şunu bilelim ki çiftçilik ile hayvancılık ayrı şeylerdir. Hayvancılık yapanlar dağlarda ve boş arazileri kullanır. Çiftçiler ise köyleri çevresindeki tarlaları eker biçerler. Bunların ikisi bir bölgede bulunabilir. Birisi tarlaları kullanır,

birisi dağları boş arazileri kullanırlar ve halen böyle olan yerler vardır. Şimdi yine Türkiye’de Antakya ve Adana’daki bazı koyuncular Maraş Kayseri arasındaki köylerden yayla kiralayıp yazları oralarda otlatırlar kışları tekrar güneye inmektedirler.

Aynı eser sayfa 347, El beğli (el beğlü), İl beyli (il beğlü), Maraş il beğlüsü:

Birecik kazası (bire tül Fırat sancağı), Halep, Sivas, Rakka, Kilis, Maraş, Ayıntab, Adana sancakları, Merzifon (Amasya), Zile yüzde pare, Tokat kazaları, (Sivas) sancağı Rumkale, Rakka Menbüç Ravendan nahiyesi (Halep), Türkmen taifesindedirler.

Beğ dilli aşiretine tabi olan (ilbeğli) cemaatı göçebe olmayıp zer ve harsa (ziraatçılık) ile meşgul olurlardı. Tokat voyvodalığı aklımdan Sıvasta sakin il- beğli kabilesi (39) adet mamur kışlak ve (14) adet hali kışlakta sakin idiler. Yukarıda geçene bakılırsa şimdiki Sivas’ın güney batısındaki 42 adet İlbeyli- Elbeyli köyleri kastedilmiştir. Bu duruma göre bunların Maraş İlbeylisi (Elbeylisi) oldukları doğrudan anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki yazı motamont alınmıştır tek harf ilave ve çıkarma yoktur kaynak Cevdet Türkay, Osmanlı İmparatorluğunda Oymak Aşiret ve Cemaatlar kitabıdır. İsmi geçen zat başbakanlık arşiv dairesinde memur olup on beş sene çalışarak arşiv belgelerinden çok değerli bu dev eserini çıkardığını söylemektedir. Kendisine cenabı hak rahmet eylesin.

Bu Kitabımızın Altıncı Bölümünün Kaynakları:

1. Prof. Faruk Sümer: Oğuzlar – Türkmenler
2. Ali Rıza Yalman: Cenupta Türkmen Oymakları
3. Cengiz Orhunlu: Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı
4. Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Yusuf Halaçoğlu; 18. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda İskan Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi
5. Ahmet Refik: Anadolu Türk Aşiretleri

6. Kahramanmaraş Tahrir (1563) Defteri
7. Cevdet Türkay: Osmanlı İmparatorluğunda Oymaklar Aşiretler ve Cemaatlar.
8. Kadir Pürlü: Sıvasta İlbeyli Türkmenleri
9. Prof. Besim Atalay: Maraş Tarihi Coğrafyası
10. Türk Milli Tarihi
11. Sözlü kaynaklar.
12. Evliya Çelebi Seyehatnamesi
13. Naima Tarihi
14. Selçuklu Tarihi
15. Osmanlı Tarihi
16. Prof. Yusuf Ziyâ Yörükân; Anadolu da Aleviler
17. Prof. Mükremin Halil Yinanç; Maraş Emirleri,
18. Prof. İbrahim Kafesoğlu
19. Zeynep Güleçi; Dadaloğlu
20. Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen; Selçuklu Devri Türk Tarihi
21. Yrd. Doç Dr Tufan Gündüz; Oğuzlar

YEDİNCİ BÖLÜM:

BİRİNCİ KISIM:

TARİHTE (ALCI – TECİRLİ)

Kitabımızın bu bölümünde (Alcı-Tecirli)'yi işliyoruz.

Alcı-Tecirli yiğit Türk kavminin yiğit Oğuz Türkmenlerinin yirmidört boyundan birisi olan yiğit (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) boyu içinde çok önceleri (Alcı-Tecirli) ismini almış yiğit bir oymağıdır.

Alcı-Tecirli'nin Anadolu'ya nereden ve ne zaman geldikleri: Alcı-Tecirli'nin ana boyları Oğuzların beğdili boyu orta Asya'dan İran'a ve oradan da Anadolu'ya ne zaman gelmişlerse bunlarda onların içinde olarak onların geldikleri yerlere öylece gelmişlerdir.

Milli tarihimize göre Oğuzların Anadolu'ya girişleri hem doğudan hem de güneyden olmuştur. Diğer Oğuz boylarıyla beraber ve değişik zamanlarda gelmişlerdir. Ne zaman geldikleri Altıncı bölümde geçti ise de burada da kısaca bildirmemiz gerekiyor.

Oğuzların Beğdili kolunun Anadolu'ya geldiklerinde bir adı vardı. Bu ad Beğdili idi. İlbey adı ile de gelip gelmedikleri kesin değildir. Elbeyli adına gelince bu isim de sonradan takılmıştır. Böylece asıldan Oğuzların Beğdili boyunun adı sadece Beğdili iken üç şekilde söylenir olmuştur. Bunun sebepleri geride geçmiştir. Kısaca tekrar söyleyelim:

Tarihte Maraş altındaki Beğdili Türkmenlerine Maraş ilbeğlisi diye söylendiği görülmektedir. Esasen Beğdili kolunun bir müddet sonra başlarındaki beyin ismi İlbey olduğundan İlbeyli denilmiş olup üçüncü isimleri Elbeyli de hem İlbeyli isminin galat söylenmişidir hem de Osmanlı'nın taktiğidir. Çünkü Osmanlılar zamanında Türkmen aşiretlerinin Anadolu'da idaresi bir hayli zorlaşmıştır. Buradaki Türkmen aşiretleri çok çoğalmışlar hem de konar göçer bir durumdadır. Hayvancılıkla uğraşıyorlar. Yazları yaylalara, kışları güneye yürüyorlardı. Gelip geçtikleri yerlere zarar veriyorlardı. Yerli Türkler bunlardan şikayetçi idi. Onbinlerce hane bir arada konup göçüyorlardı. Çoğu zaman devletin emir ve yasaklarını da dinlemiyorlardı. Hatta devlet kuvvetleri ile çarpıştıkları da vakidir. Devletin asker sayısı kadar atlı piyade çıkararak aşiretler vardı. Bunlardan birisi de Oğuzların Beğdili boyudur.

Devlet bunları zaptı rapt altına almak ve disipline edebilmek için bunları bölüp parçalayıp boğazından kolay aşacak birer lokta haline getirme politikası uygulamak zorunda kalmıştır ve uygulamıştır. Bundan dolayı devlet (Beğdili-İlbeyli) boyunun bir kısmını (1693) de Maraş'tan bölmüş, Halep civarına münbice ve Sacur suyu boylarına yerleştirmiş. Başlarındaki irsi örfi beylerinin yerine başka beyler tayin etmiş. Beğdili aşiretinin bu bölüğünün adına Elbeyli demiş. Yazışmalarında bunlardan Elbeyli diye bahsetmiştir. Bunlarla münasebeti olan memurlara da Elbeyli dedirmiş. Böylece (Beğdili-İlbeyli) isminin yanında bir de Elbeyli ismi oluşarak giderek yaygınlaşmıştır. Üçyüz küsur seneden beri bir aşiretin üç isimde anılıp söylenmesi, söylenir olması vukua gelmiştir. Bundan dolayı da bir aşiretin üç isimde söylenmesinden çok yanlışlıklar meydana gelmiş, bu bir aşiret üç ayrı aşiret sanılmış, böyle yazılıp çizilmeye başlamıştır. Bilhassa yabancı yazarlarda bundan çok hataya düşmüşler, bizim aktarmacı kalemşörler de hiç araştırmadan yabancıların yazılarını olduğu gibi Türkçeye çevirince bu husustaki hatlar iyice karışmış, karıştırılmıştır. Fakat biz bu çalışmalarımız ve

araştırmalarımızla hakikati meydana çıkarmaya çalıştık ve isbatladık. Hakiki kaynakları da gösterdik.

Alcı-Tecirli'lerin Ana Boyları (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerle Anadolu'ya Ne Zaman Geldikleri:

Bu durum kesin olarak bilinmemekle beraber büyük bir ihtimalle İran'da (1157) tarihinde Büyük Selçukluların yıkılması ve sonra da oralara Moğolların hakimiyetinin neticesinde (1250) yılına kadar Oğuz boylarının en yoğun olarak Anadolu'ya geldikleri zaman ana aşiretleri Beğdili içinde güneyden Anadolu'ya gelmişlerdir. Hatta Oğuz Türkmenlerinin (1400) yılı sonuna kadar İran'dan Anadolu'ya gelmeleri devam etmiştir.

Milli ve özel tarihlerin verilerine göre Oğuz Türkmenleri Anadolu'ya daha önce de (1071)'de Malazgirt savaşından sonra hem doğudan hem de güneyden Anadolu'ya girmişlerdi. Hatta Anadolu'yu fetheden Selçuklu beylerinden olan Süleyman Şah Oğuz Türkmenleri ile (1077) yılına kadar Anadolu'nun İstanbul'a kadar fethini gerçekleştirmiş, İznik'te Anadolu Selçuklu devletini kurmuş, Bizansı İzmit'ten öteye sıkıştırmış, Bizansla bir sınır antlaşması imzalayarak ve de vergiye bağladıktan sonra Akdeniz kıyılarına yönelmiştir. Buraları ve mersin, Adana, Tarsus, Antakya'yı da aldıktan sonra Suriye Selçukluları üzerine yürümüş fakat bunlara yenildiğini bazı tarihler yazıyorsa da burası pek net ve açık değildir.

Ancak bizim bizzat 2005 yılı içinde Suriye seyahatımız esnasında Süleyman Şah'ın kabrini ziyaretimizde kitabesinde şöyle yazılı idi:

“Süleyman Şah (1086) tarihinde iki adamı ile Fırat nehrini geçerken boğularak ölmüşlerdir. Caber kalesi yakınlarında defin edilmiştir. 1973 yılında Suriye'nin Tabka barajı inşaatı sebebiyle Süleyman Şahın kabri Fırat boyunda Suriye'nin Kara Kozak köyüne yine Fırat kenarına nakil edilmiştir.”

Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar-Türkmenler kitabında yazdığına göre Süleyman Şahın Anadolu'yu fetih hareketinde Oğuz boylarının 24 boyundan da Türkmenler bulunuyordu. Bunların içinde tek isimle Beğdili boyundan da Türkmenler bulunuyordu. Hatta Beğdili'lerden bir kısmı da Anadolu'da göçebe halde bulunuyordu. Aynı zamanda Beğdililerin sonradan söylenen oba aşiret adları da ayrı ayrı yoktu. Hepsine birden Beğdili Türkmeni deniliyordu.

Süleyman Şah tarafından (1077) İznik'te Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurulması ile (1337)'de Maraş Dulkadirli Beyliği kurulmasından önce bu iki tarih arasında Oğuz boyu irili ufaklı yüzlerce oymak, aşiret ve obalara bölünüp yerleşenler ve göçebe halde olarak ana aşiretleri Beğdili ismi dışında başka başka isimler almışlardır.

Yine Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar-Türkmenler kitabında bildirildiğine göre; Maraş Dulkadirli Beyliğini meydana getirenlerin Bayat, Avşar ve Beğdili boylarının ve hangi boyun hangi oymağı oldukları tek tek sayılmaktadır.

Bunların içinde yukardaki üç Oğuz boyunun bazı oymaklarının isimleri de yazılıdır ve bunlar içinde Alcı-Tecirli oymaklarının da isimleri yazılıdır.

Unutmayalım ki bu oymakların bütünü ana boyları adlarının dışında aldıkları başka isimlerini konup göçtükleri yaylak ve kışlaklarından yer isminden almışlardır. Bazan da başka bir sebepten dolayı almış olanları da vardır.

Alcı - Tecirli'nin Anadolu'nun Fethinde Buldukları:

Süleyman Şahın Anadolu'yu fethetmesinden kısa bir zaman sonra Bizansın kışkırtmasıyla Avrupa'dan Birinci Haçlı Seferi büyük bir kuvvetle hareket ederek batı ve orta Anadolu'yu Kayseri ve maraş'tan batı tarafı işgal ettiler. (80-90) sene ellerinde tuttular. Süleyman Şahın bir türlü sağlığında tekrar

alamadığı bu yerleri göçebe Türkler sonradan adım adım Bizanstan geri aldılar. Anadolu'nun batı uçlarına yerleşerek yoğunlaştılar ve Bizansı yine İzmit'ten öteye sıkıştırdılar. (Milli Tarih)

Anadolunun fethinde 24 Oğuz boyu mensuplarının bulunduğuna göre bunlardan biri de o zaman Beğdili tek ismi ile bulunduğuna göre ve Alcı-Tecirli de ayrıca bu isimleri o zamanlarda almamış olduğuna ve Beğdili ana boyları içinde bulduklarına göre Anadolu'nun fethinde (Alcı-Tecirli)'nin de bulunmuş olmaları muhakkaktır.

Alcı-Tecirli Anadolu da İlk Defa Nerelere Geldiler:

Oğuzların Beğdili boyu ve oymakları kadimden beri hayvancılıkla uğraştıklarından Süleyman Şahla doğudan girenleri hariç boy teşkilatlarını muhafaza eden büyük kısmı güneyden girdiklerinde Maraş, Halep, Antakya arasını 18-19. asırlarda da İskenderin körfezinden beri Osmaniye, Kadirli, Düziçi'ni de içine alarak buraları kışlak edinmişler. Maraş-Göksun, Afşın ve Elbistan arasını, Sivas ve güney kazalarını, Tokat, Amasya, Çorum, Yozgat, Kayseri, Divriği, Arapgir, Hekimhan, Akçadağ, Doğanşehir, Araban, Nizip, Adana'nın Feke ilçesi ve maraş'ın Andırın kazası dahil olmak üzere bu sayılan yerler arasını da yaylak edinmişlerdir. Bu durumda (Alcı-Tecirli) de ana aşiretleri (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler içindedirler.

Zaman be zaman bazı sebeplerden dolayı Beğdili boyundan bölünerek bir oba veya cemaat halinde başka bölgelere gitmiş olanlar hariç ana aşiretleri içinde ve bunların yaylak ve kışlak edindikleri yerlere yerleşerek çiftçilik edenler de hariç olmak üzere bütün ana Beğdili oymak ve obalarıyla yukarda saydığım kışlak ve yaylaklarında yaklaşık beşyüz sene göçebe olarak yaşadılar.

Hatta Osmanlının konar göçerleri yerleştirmeye teşebbüs tarihi kararı (1691) tarihine kadar devam etmiştir.

Şurasını da belirtelim ki Oğuzların Beğdili boyu ile yine Oğuzların Bayat ve Avşar boylarının da birlikte İran'dan aynı Beğdili'nin bulunduğu bölgelere geldikleri bu üç Oğuz boyunun aynı yaylalarda ve aynı kışlaklarda yanyana yaşadıkları okuduğumuz tarihi eserlerden anlaşılmaktadır.

Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar ve Türkmenler adlı kitabındaki kayda göre ve Maraş (1563) tarihli Tahrir Defterine göre zaten temelde Dulkadirli Beyliğini yukarda sayılan Oğuzun Boz ok Türkmenlerinden Bayat, Afşar ve Beğdili mensubu oymaklar kurmuşlardır. Bundan dolayı aynı zamanda bu üç boy mensupları Dulkadirli Beyliği halkıdır. (1563) tarihli Maraş Tahrir Defterinde bildirildiğine göre Maraş Dulkadir beyleri de Beğdili, Afşar ve Bayat boylarından hangisinden oldukları bilinmemektedir.

Bütün Türkmenlere Bölge Bölge İsim Verilerek İncelenmiştir:

Faruk Sümer'in aynı eserinde bildirdiğine göre bütün Türkmenlere bölge bölge isim verilerek incelenmiştir. Mesela kuzey Irak Türkmenleri, Rumeli Türkmenleri, Adana, Tarsus ve Diyarbekir vesaire Türkmenleri diye ve ayrıca Boz ok kelimesinden kaynaklanan Boz ulus Türkmenleri (Yani Diyarbekir, Maraş, Halep Türkmenleri) gibi de ad verilmiştir. Böyle incelemiştir. Esasen Diyarbekir, Maraş ve Halep Türkmenlerinin üçünün üst ismi Boz ulus Türkmenleridir. Bu bölgenin Türkmenleri üç ayrı özel ismi ile de zikredilirler. Yani Diyarbekir Türkmenleri, Maraş Türkmenleri ve Halep Türkmenleri diye de zikredilirler. Aslında tamamen Türk, Türkmendirler. Kürt değillerdir. Kürtçe de bilmezler. Zaten Kürtlere tarihte milli aşiret denilmiştir. Bunlar böyle zikredilirler. Kürt konar-göçerlerden bahseden tarihi eserler de bunlara milli aşiret demiştir. Yanlış anlaşılmasın, burasını hususan belirtmek isterim.

Alcı - Tecirli'ler Önceleri ve Şimdi Nerelerdedirler

Evvelden ve şimdi (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'lerin buldukları yerlerin çoğunda (Alcı-Tecirli) obalarının mensupları da beraber bulunmaktadır. Mesela; eskiden Sivas'ın güneyindeki Yeni İl denilen yerler şimdi Sivas'ın güneydeki ilçelerinde Erzurum'da, Kars'ta, Çıldır'da, Antep, Maraş, Kilis, Suriye, Antakya, Adana, Mersin, Tarsus, Kayseri, Kırşehir, Yozgat, Çorum, Tokat, batı Anadolu kıyılarında ve Akdeniz ve Ege kıyılarında, Edirne, Konya, Niğde'de ve bu sayılan il ve ilçelerin köylerinde, Afyon, Denizli, Aydın, Balıkesir, Kütahya, Eskişehir, Mihaliç, İzmit'te ve Bilecik'te, Bursa'da, Ankara'da, Şereflikoçhisar'da, Gaziantep'in üç köyünde ve içinde, Kahramanmaraş'ın Göksun, Afşın, Elbistan, Andırın ilçe ve köylerinde, Osmaniye ili ve Düziçi, Kadirli ve Summas ilçelerinde, İskenderun ve payas'da ve sayamadığım yerlerde de hep böyledir.

1931 yılında yazdığı Ali Rıza Yalkın'ın Cenupta Türkmen Oymakları adlı eserinde 1865 tarihinde Devletçe ve Islahiye Fırkasınca Osmaniye kuzeyine ve Düziçi Haruniye'ye yerleştirilen Tecirli ana aşiretinin yirmidört obasının yine Tecirli'den olan Gökşen Kahya'dan sorularak yazıldığı.

1931 yılında araştırmacı yazar emekli öğretmen Edirneli Ali Rıza Yalkın hoca Elbeyli Türkmenlerini merak ettim araştırdım, bu işe Kilis'ten başladım Suriyedekileri de tespit ettikten sonra Maraş Zeytin nahiyesi ve meşhur Berit yaylasında Tecirli'nin son yaylacı halkası olan Osmaniye ilinin Tüysüz köyünden olan Göğşen Kahya'nın yayla çadırına vardığını ve orada Göğşen Kahya ile mülakat yaparak Tecirli'nin 24 obasının isimlerini Göğşen Kahya'dan yazdığını bildiriyor. Bu obaların isimlerini biraz ileride biz de kaydedeceğiz ancak bu listede kaydedilen Alcı ve Tecirli bunlardan ibaret olmayıp yalnız Osmaniye civarı ve Düziçi'ndekilerden de ibaret olmayıp geride saydığımız yerlerde de vardır.

Buradakiler 1865 Islahiye Fırkasınca buralara zorla yerleştirilen ana aşireti yansıtır.

Çok önceleri güneyden ana aşiretleri Beğdili'nden yine Beğdili mensubu diğer obalarla ayrılarak bunların içinde Alcı-Tecirli de olarak Diyarbakir'e, Karaman'a, orta ve batı Anadolu'ya, Sivas yeni ile, yani Sivas'ın güney ilçelerinin buldukları yerlere, Çorum'a, Yozgat'a, Afyon'a, Kütahya, Eskişehir ve Kırşehir'e, Aydın, Denizli, Ege, Marmara kıyılarına, Bursaya, Adana, Mersin, Tarsus, Konya, Niğde, Ankara istikametlerine gidenler hariçtir.

1865 yılındaki iskan hareketinden sonra Osmaniye ve Düziçi'ne yerleştirilen Alcı-Tecirli'nin bir kısmı birkaç sene sonra bu iskan yerlerini terkederek eski yaylaları Göksun, Afşın, Elbistan'daki yaylalarına ve oralara giden yol güzergahları Maraş ve Andırın üstü yollar boylarına yerleşmişlerdir. Yani Osmaniye, Maraş üstü Elbistan'a kadar ve Osmaniye, Andırın üstü yine Göksun, Afşın, Elbistan'a kadar olan yol boylarına yerleşmişlerdir.

Buralarda en çok buldukları yerler, Göksun ilçesi (400 hane), Ericcek köyü ve Değirmendere kasabasında (150 hane) olup Afşın'ın Nadir köyünde (40 hane) kadar Kenanoğulları Alcı-Tecirli bulunmakta. Perakente olarak diğer 3-5 köyde de bulunmaktadırlar. Ericcek köyünde dört yüz elli hane Tecirli, İki yüz hane de Alcı vardır. Yine Göksun'un Yeniyapan, Tonbak, Karadut, Kanlıkavak köyünde de Tecirli bulunmaktadır. Göksun'un Taşoluk ve Fındıklı Koyak köylerinde de 40 hane Alcı vardır. Andırın'ın Geben köyünde dışarı çıkanlar hariç altmış hane Tecirli ve yirmi hane kadar da Alcı mensupları vardır. Diğer yol üstündeki perakenteleri saymadık. Yalnız Zeytun yakınında 80 hanelik, Tecirli, Koççağız köyü ve çevresinde bazı perakenteler Tanır ve Kürtül köylerinde de vardır.

Gökşen Kâhya'nın 1931de Yazdırdığı Tecirli Obaları:

Gögşen Kahya'nın Berut yaylasında 1931 yılında yazar Ali Rıza Yalkın'a söyleyip yazdırdığı Osmaniye İli ve Düziçi ilçesinde bulunan Tecirli ana aşiret obaları şunlardır:

1- Papalı, 2- Yazlamalı, 3- Şekerli, 4- Hiboğlu, 5- Günün oğlu, 6- Budaklı, 7- Gürer, 8- Böcüklü, 9- Domballı, 10- Eloğlu (Türkoğlu), 12- Alcı, 13- Gücüklü, 14- Kokulu, 15-Çırnazlı, 16- Kara Bibili, 17- Araplı (Cevdetiye), 18- Kırmıtlı, 19- Kabıklı Uşağı, 20- Alhanlı, 21- Sarıhasanlı, 22- Kalalı, 23- Kara Obalı, 24- Dervişkiye.

Gögşen Kahya şunları da söylemiştir: Tecirli aşiretinin şor evi yâni danışma, konuşma, mahkeme evi Dervişkiye obasıdır. Ve derin bir nefes aldıktan sonra şöyle devam etmiştir: Efendi biz Tecirliler vaktinde bu günkü gibi güdük değildik. Ne yapalım felek böyle yaptı. Nöbet değiştirdi. Zamanında bizde bir kılık vardı. Çok yiğit bir aşiret idik. Biz eskiden kurt eniği idik. Şimdi ünümüz kalmadı. 1865 yılında Islahiye Fırkası denilen Osmanlının Derviş Paşası askeri bir kuvvetle bizimle üç sene harp etti. Neticede onlar galip gelerek Tecirli'yi Osmaniye'nin kuzeyi ile Düziçi'ne zorla iskan etti. Aşiretimizi yaylalarına bırakmadı. Aşiretimiz Çukurova'nın dehşetli sıcaklarında kalınca Tecirli'den Aşık Ömer çok üzülererek aşiretin durumunu bir türkü ile beyan etmiştir. Türkü aşağıdadır,yalnız bu türküden önce Gökşen Kahya'nın unuttuğumuz bir konusunu da ilave ediyoruz.

Gökşen Kahya (1931) yılında Ali Rıza yalman hocaya şunu da yazdırmıştır.

Biz Tecirliler daima Ceritlilerle birlik ve beraberlik olur diğer aşiretleri yenermişiz. Son zamanlarda 18-19. y.yılda yine Cerit aşireti ile bizim Tecirli aşireti bir olmuşlar, bizim yaylalarımıza tecavüz eden Avşarları Maraşla Göksun'dan Binboğa dağlarından daha öteye kadar kovmuşuz.

Gökşen Kahya'nın böyle söyleyerek demek istediği şudur: Tecirliler ana aşiretleri ile orta Asyadan İrandan

Anadoluya geldikleri günden beri 18. y.yıla kadar ana aşiretleriyle kışları maraş'la Halep hatta Şam arasında ve Amik ovasında kışlayıp ve yazları da yine maraş'tan Kayseri, Sivas, Tokat, Yozgat, Amasya'ya ve Çorum'a kadar göç ederken 18. 19. asırlarda artık ana aşiretten bölünerek, kışları Düziçi Haruniye ve Osmaniye'nin kuzeyini kışlak edinip Maraş, Göksun, Afşın, Elbistan arasını yaylak edinmişlerdi. Avşarlar da bunların bu yaylalarına tecavüz etmek istemişler. 1865 Islahiye Fırkasının gelmesinden biraz önceki yıllarda Ceritlilerle birleşmişler Avşarları yaylalarına tecavüz etmekten kovmuşlardır. 18. 19. asırlardan sonra Tecirlilerle Ceritler her zaman birbirini desteklemişlerdir

Görünmüyor hamitenin kalesi
Hiç gitmiyor aşiretin belası
Yıkılıp çukurova viran kalası
Çevrildi de kaldı bizim elimiz

Garbisi eser de buharı çöker
İçilmez suyu da yosunu kokar
Yatılmaz gecesi üvezi sokar
Sıcaktan bunaldı bizim ilimiz

Aşığı gelir de kucağı sazlı
Devesi çekilirtüyü ağ yozlu
Çanları öterdi yaman avazlı
Bahşisine çok el etti ilimiz

Haramiden kalkınca harnının düzü
Üç paşa birlikte ediyor sözü
Kalmadı beyimiz kimedek nazı
Oradan da kırık bizim kolumuz

Ho deyinde avlıyaya konardık
Nisbet için yavuz ata binerdik
Gün yüzüne imalıdan inerdik
Çukurova da da kaldı ilimiz

Kurucaovada da kuğular öter
Gelin kız kalmadı hep hasta yatar
Yeter ağalar da bu sitem yeter
Sehillemişte açılmıyor gülümüz

Saçılırda saçaklıya konardık
Bayazıtlı dostumuzdu tutardık
Tacirliydik hem alırda satardık
Ceyhan köprüsünden de bağlı yolumuz

Ahirdağı yaylamızın eteği
Berut dağı da tecirlinin peteği
Osmaniye kışlamızın otağı
Yaylamıza dönmez oldu yönümüz

Tecir Ömer derde yüzlerim yerde
Çatlıyorum şu dağları görende
Savuşupta bir parpiya konanda
Her yerlerde duyulurdu ünümüz

Gökşen Kahya devamla bana bak hocam demiş, Zeytin ermenilerinden birisi şöyle söylemiştir:

Ben Tecirli yiğitlerinden birini atı ile çam ağacına tırmanırken gördüm, demiş. Aşiretimiz gavurların gözüne korku hayali ile nasıl görünmüştür. Ötesini anlamak lazımdır. Ne yapalım şimdi hepsi yalan oldu demiştir.

Tecirli arasında söylenen bir hatıra daha naklediyoruz. Tecirliden Çaparoğlu Berut yaylasında yine Tecirliden bir kız kaçırr. Aşiret yayladan Çukurova'ya dönmüş kız tarafı ile henüz

barış sağlanmamış Çaparoğlu o, kış dönmemiş o zaman Ericcek köyünde birkaç Tecirli evi varmış, onların yanında kalmış. Yaz gelince hiçbir Tecirli Beruta yaylaya gelmemiş. Çaparoğlu sıkılmış. Yaylaları gezmiş, ıssız görünce çok üzölmüş. Acaba ne var ne oluyor diye gizlice Osmaniye'ye varıp ahvali öğrenmek istemiş. Bir den görsün. 1865 Islahiye kuvvetleri Tecirli'leri muhasara altında tutuyor, bırakmıyor, zorla iskana çalışıyor. Aşiretin hali bilhassa sıcaklardan per perişandır. Çaparoğlu aşiretin bu haline üzülererek şu türküyü söylüyor:

Kara gedikten çıkınca harnının düzü
Toplanmış paşalar ediyor sözü
Kalmamış beyimiz kimedek nazı
Acep nolur bundan sonra halimiz

Topaktaşa karaçadır kurardık
Urganına kara kapıt atardık
Herbirimiz bir orduya yeterdik
Çıkamamış burda kalmış elimiz

Gün burnuyla imalıya inerdik
Saçılır da saçaklıya konardık
Şöhret için beşyüz atlı binerdik
Tutulmuşta dönmez olmuş dilimiz

Melik Ejder evliyalar yatağı
Bayazıtlı elimizin tutağı
Ahır dağı da yaylamızın eteği
Buralardan geçer idi yolumuz

Esendere şu berutun eteği
Yelli boyunda çobanların yatağı
Sana derim sana çimen çatağı
Buradan da göçer idi ilimiz

Çaparoğlum derde nolup nolunca
Ağladım yaylayı melul görünce
Aşiret sehilde mahsur kalınca
Kıpırdamaz olmuş bizim birimiz

Bir Tecirli Hatırası Daha Anlatalım:

Tecirli Berut yaylasında yaylarken kızları imece ile beraber birbirlerinin kilimlerini dokurlarmış. Bir gün yine kırk tane kız birlikte arkadaşlarından birinin çadırına kilim dokumak için giderken bir yaşlı adama rast gelirler. Adamla eğlenirler, sarığını takkesini çıkarırlar, adamı hırpalarlar. Adam da; ey gören, bilen, duyan Allahım bunları sana havale ediyorum demiş. Hava güneşlik olduğu halde aniden bir yağmur, bir tufan kopmuş. Kırk kızı da sel suları yutuvermiş. Tecirliden bir aşık da bu kızların feci akibetlerini dile getiren şu ezgiyi (ağıt) söylemiştir.

Kırk tane kızimeceye gittiler
Rastladılar bir ihtiyar tutular
Onunla eğlenip cefâ ettiler
İmeceye giden kızlar gelmedi

Berut yaylasının Ericcek yanı
Oracıkta oldu Nuhun tufanı
Duyunca obanın kurudu kanı
İmeceye giden kızlar gelmedi

Azgın yağmur seli aldıda gitti
Kırk tane yavruyu dereye depti
Analar çırpındı babalar bitti
İmeceye giden kızlar gelmedi

Kimi kumaş giymiş kimi alaca
Kimi taput bağlar kimi salaca
Seydi Ahmedin beş bacısı bilece
İmeceye giden kızlar gelmedi

Kimi taş koğunda kısılı kaldı
Kimi mil altında basılı kaldı
Kimi de ardıçta asılı kaldı
İmeceye giden kızlar gelmedi

Böylemolur şu yaylanın kıracı
Ötüşmüyor kekliğiyle turacı
İnce belden aşıp giden küreci
Kürecinin güzelleri gelmedi

Tecirli aşığım derde aman ne acı
Aşiret elimiz çekiyor sancı
Kader böylemimiş sabredek bacı
İmeceye giden kızlar gelmedi

Bu ezginin aslı Osmaniye ilinin Tüysüz kasabasından 75 yaşındaki Tecirli mensubu Hacı Ahmet Kıdık'tan alınmış olup bazı noksanları tamamlanarak düzeltilip yazılmıştır.

Bir Şiir de Bizden Olsun:

Türk kavmindendir ırkımız
Oğuz handandır aslımız
Beğdili boyu ismimiz
Biz Tecirli oymakları

Oğuzhan Beğdili boyu
Asyadan kat ettik yolu

Son yurdumuz Anadolu
Biz Tecirli oymakları

Süleyman Şah beyimizdi
Anadolu fethimizdi
Beğdili de ilimizdi
Biz Tecirli oymakları

Kışları hep güneylerde
Yazları da kuzeylerde
Konup göçtük bu yerlerde
Biz Tecirli oymakları

Ana Beğdili boyundan
Çoğalıp ayrıldık ondan
Uzak kalmadık bunlardan
Biz Tecirli oymakları

Beğdililer yiğit idik
Nice devletler devirdik
Savaşta üstün gelirdik
Biz Tecirli oymakları

Tarihler yazmıştır böyle
Yanlıı ise hemen söyle
İnanmazsan isbat eyle
Biz Tecirli oymakları

Öğünmek değil muradım
Haktan gerçeği aradım
Kökümüz nereden saydım
Biz Tecirli oymakları

Okuduğumuz tarihlere istinaden bir şiir de bizden olsun dedik.

Gökşen Kahya'nın Kimliği:

Bilinen zamandan beri yukardan aşağıya doğru Tecirli Türkmen aşiret beylerinden Ali bey, bunun oğlu Ömer hoca, bunun oğlu Hüseyin (Hössünce), bunun oğlu Gökşen Kahya.

Gökşen Kahya 1868'de Haruniye Düziçi'nde, Yazlamazlı köyünde doğmuş. 1933'de Osmaniye ilinin şimdiki Tüysüz kasabasında vefat etmiştir. Mezarı da aynı yerdedir. Rahmetullahı aleyh.

Gökşen Kahya'nın Aile Efradı:

Bu zatın üç oğlu olup iki tane de kızı vardır. Oğulları baştan Mehmet efendi, ikincisi Mustafa, üçüncü oğlu Ökkeş olup 2005 tarihi itibariyle halen sağ olup yüz yaşında bulunuyor. Kendisi ile yaptığım mülakatta şuurunun tam olduğunu gördüm. Sorularına bilerek neşeli cevaplar verdi.

Bu araştırmamın son bölümünü tamamlamak için 1.9.2005 tarihinde Tüysüz beldesine vardığımızda Gökşen Kahya'nın oğlu Mustafa'nın oğlu emekli öğretmen Erol Önal bey karşıladı ve o gece beraber bulunduk. Evinde misafir kaldık. Konumuz hakkında gereken bilgileri bu zattan ve sağ olan emmisi Ökkeş ve bunun oğlu İbrahim'den aldım.

Gökşen Kahya'nın bu torunu Erol Önal hoca'nın aşağıda yazacağımız merhum Gökşen Kahya'nın hayır vasiyeti üzerinde bulunmasından memnun kaldım.

Bugün üçbin nüfuslu Tüysüz beldesinin yekpare Gökşen Kahya'nın oğlan ve kız torunlarından meydana gelmiş olduklarını söylediler. Bunlar arasında birçok okumuş kimselerin çıkması öğretmen, kaymakam, vali vesair makamlarda bulunmuş

olmaları ve dolayısıyla yetişmiş kimselerinin de bulunması maal iftiharımızdır.

Gökşen Kahya'nın Askerlik Hatıraları:

Torunlarına anlattığına göre Gökşen Kahya Yemen harbinde bulunmuş, dokuz sene askerlik yapmıştır. Anlatıldığına göre cephede yaralı bir Türk askeri arkadaşlarına beni kurtarın, veya bir kurşun sıkıp öldürün öyle gidin, beni esir ettirmeyin diyormuş. Fakat kimse onundediğine bakmadan basıp gidiyormuş.

Gökşen Kahya bu yaralı askeri ve silahını omuzlamış, iki saat uzakta bulunan karargaha getirmiş. Bundan başka da birçok asalet ve fedakarlıklarda bulunan Gökşen Kahya'nın komutanları takdir ve taltif etmişler. Çavuş sonra mülazimlik vermişler. Askeriyede kalmasını istemişler, kalırsa daha fazla terfi edip yüzbaşı, hatta binbaşı olabileceğini söylemişlerse de askerde kalmamış terhisen memleketine geldikten sonra yine hayvancılıkla uğraşmış. Düziçi yazlamazlıdan Tüysüz köyüne hayvancılık için gelmiş, burada köyler arası sınır kavgası sebebiyle kendisini de meşhur Payas Kalesi zindanına atmışlar. Suçsuz görülerek altı ay sonra tahliye olmuş. Fakat hapis kaldığı altı ay boyunca kendisine özel iyi muamele yapıldığını ve bunu yapanın kim olduğunu merak ettiğini anlatmış. Tahliye olunca kalenin hapishane müdürü kendisini huzuruna almış, beni tanıdınız mı demiş. Hayır diye cevap verince de müdür, ben Yemen'de cephede yaralı idim, sen beni omuzlayıp birliğimize kadar taşıyıp hayatımı kurtardın. Ben de sana burada bu iyilikleri yaptım, demiş.

Gökşen Kahya'nın Evlatlarına Vasiyeti:

Bana bakın evlatlarım, Yemen'de yaptığım iyilik Türkiye'de Payas zindanında beni buldu. En kötü günümde bana çok iyilikler edildi.

Sizler daima iyilik yapın. Yardımperver ve misafir sahibi olun. Kim olursa olsun yedinin içirin iyilik edin ve iyi insanlar olun. Bunun karşılığını bu dünyada da ahirette de bulursunuz. Hem de Allah sizden razı olur, demiştir.

Gökşen Kahya'nın Yüz Yaşındaki Halen Sağ Olan Oğlu Ökkeş İle Mülakatımız:

Babanız Gökşen Kahya'nın Berut yaylasında araştırmacı yazar Ali Rıza Yalman hocaya (1931) yılında söyleyip yazdırdığı Tecirli obalarının isimlerini okuyorum dedim ve okudum. Bunlar doğrudur dedim. Evet doğrudur dedi. Yetmiş yıl önce babasının saydığı 24 Tecirli obasının hepsinin isimlerini bilmektedir.

İkinci sorum ise: Tecirli Türkmen aşireti içinde Alcı isminde bir obası var mıdır dedim. Ne demek olsun vardır. Alcı Tecirlinin ta kendisidir dedi.

Kendisine üçüncü sorum şu oldu; Gençliğinizde nerelerde bulundunuz, yayladınız dedim. Göksun yaylalarının adını tek tek saydı. Bilhassa Tecirlinin ünlü yaylası Berit dağlarını ah çekerek anlattı. Ayrıca Göksun7la Afşın ilçeleri arasında bulunan Binboğa dağlarının güney ve doğu eteklerinin de Tecirli yaylaları olduğunu anlattı. Ayrıca Tecirlinin kışlak yerleri olan Osmaniye'nin kuzeyi ile Düziçi'nden Maraş üstü ve Kadirli Andırın üstü Elbistan'a kadar yol güzergahlarını da anlattı.

Gökşen Kahya'nın yüz yaşındaki bu Ökkeş adındaki oğlu ile bu konuşmamızdan sonra Ökkeş'in oğlu yetmiş yaşlarındaki İbrahim ile konuşmaya başladık.

Gökşen Kahya'nın Torunu İbrahim'in Anlattıkları:

İbrahime hitaben Tecirli aşireti nasıl bir aşiretmiş dedim. Cevaben; ünlü, çok yiğit bir aşiretmiş dedi. Buna dair bir hatıralarını biliyor musunuz dedim. Evet dedi ve şunları anlattı:

Osmaniye kuzeyindeki bizim Tecirli'nin Alcı'dan Danacıoğlu diye bir genç yine aynı yerden Tecirli'den bir kız kaçırmış. O yere komşu sayılan Ceyhan tarafında başka aşiretler oturmuş. Danacıoğlu kaçırdığı kız tarafı ile barış sağlanıncaya kadar onlara sığınmış. Bu arada Ceyhan nehrinin kuzey tarafında bulunan eşkıya Cin Yusuf isminde bir kişi adamlarıyla ırmağın güneyine geçerek bu aşiretin yakın bir tarafına silah çatarlar ve bu aşirete adam gönderirler. Bunlardan para ve başka pislikler istemişler. Bu istekleri yerine getirilmezse bu aşirete vuracaklarını bildirmişler.

Bu aşiretin beyi adamlarını toplamış, ne yapalım demiş. Vuruşmaya kimse razı olmamış, ekseriyat eşkiyaların dediklerini yapalım demişler. Misafir bulunan Tecirli Alcısından olan Danacıoğlunun çok canı sıkılmış. Bunlar kim oluyor demiş. Kanında var olan yiğitlik damarı kabarmış. Yalnızda olsam bunlarla savaşmak şart oldu demiş. Atına atlayıp yönelmiş eşkiyanın üzerine. Aşiret büyükleri bakmış olacak değil, aha bizde geliyoruz demişler. Kavga başlamış. Danacıoğlu eşkıya başı Cin Yusuf'a bir cıda sallarsa Cin Yusufun belinden geçen cıda atının ön taraf eğer kaşına saplanmış. Kalanlarını da biraz çarpıştıktan sonra Ceyhanın öbür tarafına geçirmiş. Sonra bir bakmış arkasında kimse yok. Aha geliyoruz diyenler arkadan gelmemiş, kendisini yalnız bırakmış. Buna da canı sıkılan Danacıoğlu kaçırdığı kıza; bin terkime, benim böyle korkaklarla işim yoktur. Öldürürse de beni benim yiğit aşiretim öldürsün demiş, kızla birlikte Tecirli alcısı içine geri varmış. Bu olay Tecirliye Alcıya duyulunca kız tarafı madem ki aşiretimizin namını yükselttin seni af edip bedelsiz barışıyoruz demiş. Tecirli işte böyle bir aşirettir dedi, İbrahim.

Bundan sonra halkın Alcı yerine Alıcı şeklinde galat olarak söylenmesi gibi bende böyle galat yani Alcı kelimesi yerine Alıcı kelimesi söyledim. İbrahim hemen Alıcı değil Alcı dedi. Tamam dedim, maksadım halkın bu kelimeyi galat olarak

söylediğini fark edip edip etmediklerini bilmektir. Evet farkındalar.

Bildiğiniz yerde, nerelerde Tecirli vardır dedim. Bunu siz araştırıyorsunuz, bizden daha iyi bilirsiniz, yalnız şunu unutmuyup yazmanızı istiyorum dedi. Reyhanlıoğulları bizim Tecirlilerle kökten akraba olduklarını atadan dededen beri biliyoruz. Bunlarla halen irtibatımız vardır. Birbirlerimizin cenazelerine katılırız. Halbuki onlar Antakya çevresindedirler, biz de Osmaniye'de. Bir arada olmadığımız halde, dedi.

Esasen bunların yazılı tarihi bilmeyip bir araştırmaları da olmadığından sözlü tarihi birkaç yüz seneden berisini babadan dededen duyduklarını çok iyi biliyorlar. Merak etmeyin Tecirliler de Reyhanlılar da büyük yerdendirler dedim. Oğuzların yirmidört boyundan birisi olan Beğdili boyundandırlar. Elbette bunu yazarım dedim, buna memnun oldular.

Ayrıca İbrahim eski Tecirli kışlak yeri olan ve malhüyüğü Alcı denilen muhitten 800 dönüm arazi aldım dedi. Bende buna memnun oldum. Mülk eski sahibinden birini bulmuştur dedim.

Esasen aynı yerlerde Alcı obasının aşiret ağası olan Hacı Ali Ağa'nın konağı da bulunuyor. Bunun tamir edilmiş resmini de almıştım. Ve Hacı Ali Ağa'nın oğlu Alcı Musa'nın oğlu Yılmaz beyle diğer oğlu Nihat hocanın da aynı yerde portakal bahçeleri bulunmaktadır. Bana oraları gezdirdikleri için kendilerine müteşekkirim.

Gökşen Kahya'nın torunu İbrahim'e bir soru daha sordum. Şimdi sizin arazinizin bulunduğu Alcımal hüüyüğü denilen yerde vaktiyle 400 hanelik bir köy varmış. Şimdi orada bu köy yoktur. Nereye gitmişlerdir, dedim. Cevabında, evet öyle imiş. Fakat orada kötü su denilen ılık bir su varmış. Halen de vardır. İşte bu su sebebiyle bir yılda seksen kişi ölmüş. Buradan çevreye bilhassa Osmaniye'ye ve daha başka yerlere göçmüşlerdir. En son kalan 40-50 hane kadarı da Dervişkiye köyü altına göçmüşler. Burada da bunlara Alcı köyü denirken köyün

ismi değiştirilerek Tefikiye olmuş. Şimdilerde ise Tefikiye köyü de oradan dağılmış, muhtarlıktan çıkmış, kalan beş altı evde yakınlarında bulunan Arslanlı köyüne bağlanmıştır. Arslanlı köyü mensupları Tecirliden olup Kılıçlar adını taşıyorlar, dedi.

Bu konuyu İbrahim gibi Alcı Musa'nın oğlu Yılmaz bey de böyle anlattı. Ayrıca Alcı köyünden 30 sene kadar önce Osmaniyeye yerleşen ve yirmi sene Rızaiye mahalle muhtarlığını yapmış 77 yaşlarındaki Hamza Gülle adındaki kişi de bu konuyu aynı şekilde anlattı. Ben bu kişiye de sordum, Alcı Tecirliden miydi dedim. Evet Tecirliden dedi. Hatta ben de Tecirlidenim. Bu bölgede nerede Tecirli varsa bilirim dedi. Artık Alcı obasının Tecirli olduğu şüphesizdi.

Alcı-Tecirli'nin Ana Boyları Beğdili İle Beraber Rakka'ya Tehcir Suretinde Sevk Edilmeleri:

Osmanlı Devleti 1691 yılında Anadoludaki konar göçertüm Türkmenleri 5-6 bölgeye yerleştirme kararı almıştı. Ancak her bölgeye yerleştirme işi mümkün görünüyorsa da Suriye'de bulunan Osmanlının Rakka eyaletine yerleşim güç bir işti. Çünkü orayı işkal eden ve yağmalayan, kanun nizam tanımayan çok vahşi ve çok çetin harpçi Şammar Arapları vardı. Bunlar Suriyeyi yağmalayarak harap etmişti. Bunların önüne dayanabilecek çok yiğit ve cesur harpçi bir Türk aşireti olmalıydı. Neticede araştırılmış, sorulmuş, Rakka eyaletine yüzlerce türkmen aşiretleri içinde (Beğdili-İlbeyli) aşiretinin o güne kadar yerleşmemiş oymaklarıyla gönderilmesi kararlaştırılmış. Bu aşiretin yaylak ve kışlaklarında yerleşmemiş olanlar toplanıp evleri ve canlı hayvanlarıyla birlikte cepren Rakka'ya ve Colap ve diğer çevrelerine yerleştirilmişler. Bu durumu gösteren merhum Cengiz Orhonlu'nun Osmanlı Aşiretlerinin İskanı adındaki kitabının içindeki, yerleştirilen

köyleri ve Beğdili_İlbeyli obalarının ismini gösteren 3 nolu harita çok nettir.

Ahmet Refik'in ve Prof. Yusuf halaçoğlu'nun aşiretlerin yerleştirilmeleri hakkındaki kitaplarında da bu konu mevcuttur.

Ayrıca (Beğdili-İlbeyli) ana aşiretleri içinde (Alcı-Tecirli'nin hangi köylere yerleştirildikleri de belli ve gösterilmiştir.Osmanlının buralara gönderdiği diğer aşiretlerden de bazı oymaklar vardır. Bunlar zaten (Beğdili-İlbeyli) aşiretine destek için gönderilmişti deniliyor.

Osmanlının Rakkaya gönderdiği aşiret oymaklarından tekrar Anadoluya kaçanlar olduğu gibi bunlarla birlikte (Beğdili-İlbeyli) aşiretinin bazı oymaklarından ve Alcı-Tecirli oymaklarından da ve Kılıçlı Tecirlisinden de kaçanlar olmuştur. Kaçanlar bu oymakların tamamı değildir bir kısımdır. Anadoluya kaçmış olan bu grupları devlet takip etmiş ve yakaladıklarını birkaç kez tekrar Rakka'ya götürmüştür.

Alcı-Tecirli'den Anadoluya kaçanları da devlet tekrar şimdiki Göksun ilçesinin Ericcek (eski ismi Ahsendere)'den ve Kadirli (eski ismi Karsı Kadirli)'den toplamış, Rakka'ya götürmüştür. Aynı konu Cengiz Orhonlu ve Ahmet Refik'in kitaplarında vardır. Bunların büyük bir kısmı Rakka'da ilk yerleştirilen yerlerde kalmışlar, Şammar Arapları ile birçok harpleri olmuş ve Şammarlara eyvallah dedirmişler, kendilerini saydırmışlar. Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar ve türkmenler kitabında böyle yazılıdır. Buna dair şiirler altıncı bölümdedir.

Altıncı bölümde de geçtiği üzere Beğdili-İlbeylilerle Arapların harplerine dair türküler bu hatıraları çok açık bir şekilde anlatmaktadır.

Bu aşiretin mensupları, obaları Rakka'da 19. asır başlarına kadar (bir asır kadar) Rakka'da yaşadılar. Bir kervan soygunu sebebi ile Mısır valisi Abbas Paşa'nın çok büyük askeri kuvvetleriyle Rakka'dan, Colap'tan dağıtıldılar.

Rakka'dan Antakya'ya kadar eski kışlaklarına ve Maraş'tan Kayseri-Sivas'a kadar eski yaylaklarına tekrar

ulaşarak yerleştiler. İşte bunlar arasındaki Alcı-Tecirli mensupları da aynı ana aşiretleri arasında saydığımız yerlere serpilmiş bir durumda yerleşmişlerdir. Halen torunlarının buralarda olduklarını gezerek gördük.

Yine Osmanlının 1693 yılında Maraş havalisinden Hama, Humus ve Halep civarı Muncibe ve Sacur suyu boylarına yerleştirilen ana aşiretleri (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli)'ler içinde de Alcı-Tecirli oymak mensupları bulunmaktadır. Hatta buralardan da tekrar Maraş'a kaçanlar olmuşsa da çokları halen oralardadırlar. Suriye seyahatlerimizde tespit ettiğimiz Halebe bağlı 27 Elbeyli köyünün içinde birisinin adı da halen Alcı köyüdür. Cengiz Orhonlu'nun sözü geçen kitabındaki 3 numaralı haritada alcı köyü diye yazılıdır. Ayrıca Sivasta İlbeyli Türkmenleri adındaki kitabın da başka bir kaynaktan alarak Alcı köyünün Halep'teki İlbeyli köylerinden olduğunu sayın Kadir Pürlü hocaefendi de tescilini yapmıştır.

1691 yılında Rakka'ya yerleştirilip de birkaç defa oradan Anadolu'ya firar eden oymaklar tekrar Rakka'ya götürüldü ise de tekrar Anadolu'ya kaçanları artık devlet takip etmedi. Bunlar da perakente olarak Anadolu'nun bazı yerlerine ya da başka aşiretler arasına gizlenip kaldılar. Daha ziyade ana aşiretleri ile birlikte yaklaşık beşyüz sene konup göçtükleri kışlak ve yaylaların görünmez yerlerine saklanıp yerleşmişlerdir.

Ancak şurasını diyelim ki Alcı-Tecirlinin birçok mensupları 1865 yılındaki Osmanlının İslahiye dediği askeri kuvvetlerin cepren Osmaniye ve Düziçi'ne iskan etmelerine kadar göçebeciliğe devam etmişlerdir.

18-19. asırlarda daha ziyade fazla uzaklara, eski ana aşiretleri ile gittikleri yaylak ve kışlaklara gitmeyip Osmaniye Düziçi'ni kışlak ve Maraş-Andırın-Göksun-Afşın-Elbistan arasını yaylak edinmişlerdi. Halen de buralarda ağırlıklı olarak bulunmaktadır.

Temelde Osmanlılar zamanında Tecirli-Alcı'nın bir kısmı Maraş Dulkadirli beyliğinin mukaatası (yani toprakları işler

vergi öderlerdi) fakat bunu da devamlı yapmayıp Anadolu'nun her yanına gidenleri de olmuştu. Günümüz sanayi ve sınayi devrinde ise birçok il ve ilçelerde bulunmaktadır.

Kitabımızın yedinci bölümünün sonunda türkiye'de nerelerde Alcı-Tecirli varsa tespit ettiklerimizi liste halinde bildireceğiz.

Tecirli Neden Yerleşik Hayatı İstememişler:

Bunun en önemli sebepleri şunlardır:

1. Arslanın çakala boğdurulmasından korkmuşlar,
2. Hür, bağımsız, serbest yaşamaya düşkün olmaları,
3. Hayvancılıkla sade ve basit yaşamayı sevmeleri,
4. Yazları yaylaların cennet havası, kışın güneyin tatlı havasını yaşamak istemeleridir.

Şimdi burada birinci sebep olarak yazılan konuyu biraz açacağız:

Arslanın çakala boğdurulması şudur; Malum olduğu gibi insanlar çok çeşitli huyda ve yapıdadırlar. Alçaklar, adiler, haksızlar, hileciler, fırsatçı yamuklar, asaletsizler, yalancı, düzenici münafıklar, aracının olduğu yerde aslen yiğitlerin karşısına çıkarlar. Bunun malına, canına tecavüze kalkışır, haklıymış gibi davranır. Devleti kandırır. Mahkemeyi aldatır. Kendisi gibi birkaç tane de yalancı buldu mu davayı da kazanabilir. Karşısındaki haklı da vursan ölecek, vurmasan payını elinden alacak derdurur.

Fakat aracı olmasa ortada devlet olmasa serbest bir dönemlerde olsa aracı ve aldatacağı bir makam olmasa bunlar çok uslu olurlar. Haksızlığa yeltenemezler. O zaman hakkına razı olur, başına incek sopayı bilir rahat durur.

İşte arslanın çakala boğdurulması diye buna denir. İşte atadan asilden yiğitlere bu ölümden daha zor gelir.

İşte Tecirli yani bütün obalarıyla birlikte yigit bir aşiret olduğundan yerleşirsek çakal arslanı boğar biz de bu işe

tahammül edemeyiz demişler, yerleşmek istememişlerdir. Bunların bu hesapları doğru çıktı. Zamanımızda bir alçak haksız olarak malına canına tecavüze yelteniyor, bir şey yapamıyorsun. Sonunda mahkemelik olursun burada da adiliğe başvurur, yalancı şahit bulur, devleti kandırır, mahkemeyi çarpıtır, idareciyi aldatır. İşte buna denir arslanın çakalı boğması.

Fakat şurasını iyi anlayalım ki aldatılan idareci kandırılan mahkeme bu hususta masum olup suçlu, kabahatli olamaz ve görülemez.

Hayatımda birkaç zaman alçak adi, haksızların Tecirinin korktuğu işler başıma gelmişti. O zaman bende serbestliği, başı bozukluğu, idaresizliği, fetret devirlerini arzuladım. Fakat ne çare, mümkün müdür. Çok şükür ki bu gibi işler gençliğimde başıma gelmedi. İyi ki kanunu, nizamı, idareyi, müslümanlığı iyi tanıdığım zamanda geldi. O zaman herhalde hiçbir şeyi düşünemez adi ve alçağın hak ettiğini tık ederdim.

Gençliğinde haksızlığa dayanamayıp gerekeni yaptığın bir örnek göster deseler, çoktur amma bir tanesini iyi bir hatıra olduğundan yazayım.

Askerdeyim. Telsiz mors eğitim çavuşuyum. Ders anlatmaktan yoruldum, doktora çıktım bir iki gün istirahat ve bir dinlendirici hap istedim. Revir üsteğmenimiz Sivas askeri hastaneye sevk etti. Tokat'tan Sivas'a vardım. Asabiye doktoru muayene etti, müşahade altında kalacaksın dedi. Asabiye odasından yerimi gösterdiler. Fakat çevreme bir baktım üç oda var. 27 kişi vardır askerlik anlayışına zıt bütün sahneler oradadır. Komidinin üstüne tuvaletten pislik getirdiler, hoş geldin açisen bundan yiyebilirsin dediler. Hastalardan birisi geldi yatağıma idrar yaptı vesaire. Doktora çıktım, burası benim yerim değil dedimse de müşahade altındasınız git yatağına dedi. Her gün bir defa doktora çıkarılıyor. Taburcu edin diyorum etmiyorlar. Orada tam bilemiyorum, 5-6 gün kaldığımı sanıyorum.

Ben asabiye odalarındaki 27 hastanın niyetlerini anladım. Bunlar hainlerdir, askerlik yapmamak için çeşitli haller yapıyorlar. Doktorları aldatıyorlar. Rapor almaya çalıştıklarına kanaat getirdim.

Bir arkadaş buldum, ona dedim ki bunlar deli felan değillerdir. Bunlar vatan hainleridirler. Ben bunların hepsini sopa ile odalardan çıkarıp hastanenin dışına çıkaracağım, neye mal olursa olsun, dedim. Arkadaş bu imkansız dedi. Sen yanımda bulun yeter dedim. Zorladım peki dedi.

Elime meşe saplı sağlam küçük bir kömür küreği aldım. Evvela bizim odadakilere pat küt vurmaya başladım. Dışarı diye bağırdım. Panik oldular, hepsi salona çıktılar. Diğer iki odadakileri de aynı şekilde pat küt vura vura salona çıkardım. Baktım ki yanıma aldığım arkadaş yok. Salon iki metre eninde dar bir salon, uzunluğu ise elli metre kadar var. Hastaların arkada kalanına vuruyorum. Baktılar ki ben bir kişiyim, meğer ben kendilerini odadan çıkarırken benim yanımda çok adam var sanmışlar. Geriye döndüler, beni yakalamak istedilerse de elimdeki kısa kürekle suratlarını yaraladım. Acımadan hızla sallıyordum. Yarım saat kadar uğraştıktan sonra hepsini de hastanenin dışına çıkardım.

Bu arada yüzbaşı, binbaşı doktorların, bırak evladım, yeter evladım dediklerini ve annen geldi, hanımın burda dediklerini duyuyordum. Fakat saniye olsun vurmamı bırakmıyordum. Artık iki metrelik salondaki kandan ayaklarım kayıp tökezliyordum. Çabucak kalkıyordum. Beni yakalamalarına fırsat vermiyordum. Her tarafım kan içinde elimde kürek doğru doktorların yanına (heyet odasıydı herhalde, beş altı doktor bir aradaydı) girdim. Ufak tefek yaralarımı pansuman ettiler. Sakinleştirici bir hap verdiler. Çay verdiler. Doktorun bir tanesi neden yaptın demedi nasıl oldu evladım dedi. İyi oldu efendim dedim. Anlattım: Bunların hiçbirisi hasta değil, haindirler. Sizden rapor alarak askerlik yapmak istemiyorlar. Bende vatanım milletim için bunları böyle karar

verdim, böyle yaptım. Buyurun şimdi ne ceza verilirse çekeceğim dedim. Hepsi birbirine baktı, ne yapalım dediler, biraz düşündüler. Birisi şöyle dedi: Seferi zamanda, harpte, cephede vatana millete böyle kişiler çok lazımdır, bu kabiliyet kaybolmasın, dedi. Bir doktor yüzbaşı; efendim çavuş doğru söylüyor, bu alçakların hasta olmadıkları anlaşıldı. Yarım saat hadiseyi seyreyledik. Hepsini de bana vurma diye yalvarıyorlardı. Onların hepsini taburcu edelim. Çavuşa üç ay hava değişimi verelim, memleketinde dinlensin dedi. Ve bunu yaptılar.

Şimdi düşünüyorum da bu hadiseyi benim yaptığıma inanmıyorum. Fakat hadise aynıyle vakidir.

Bu hadisenin şahitleri ise 6.6.1962 tarihinde Sivas askeri hastanesi asabiyedeki doktor komutanlarıdır. Rütbeleri aklımda kalmadı, yalnız bir yüzbaşının ismi hatırımda kalmıştır, o da behiç Özkan'dır.

Bir hadisenin bu kadar sağlam şahitleri olursa bunlar da askeriye doktor komutanlar olursa her halde yalan olma ihtimali bile olamaz. Her ne ise bunu öğrenmek için değil gençliğimden bir örnek olarak espiriledim. Aynı zamanda bu yaptığımı benim yiğitliğimden yaptım diyemem. Herhalde Cenabı Hak bu hainleri benim elimle cezalandırdı diyorum. Yoksa bir kişinin 27 kişi ile yarım saat çarpışması ve hepsini vurup kırarak hastane dışına çıkarması imkansızdır. O, anda Allah bana yardım etmiştir kanaatindeyim. O zaman oradaki doktor komutanlarımın ölenlerine Allaktan rahmet diler sağ olanlarına saygılarımı sunarım.

O zamanki adım Mehmet Alcı idi. 1967 yılında soyadımı Adil yaptırıldı. O zamanki raporuumda böyledir sanıyorum. Merak edenlere ve tahkik etmek isteyenlere adres ve şahitleri gösterdim.

Şu gerçeğe de değinelim ki hakikat anlaşılın. Yukarıda yazdım ki hayatımda malıma canıma tecavüz ve haksızlık vuku bulduğunda bende soyumun yaptığı gibi, yani korktuğu gibi, yerli hayata geçmek istemediği gibi, kanunsuzluğu, idaresizliği,

fetret devrini, adilerin hak ettiğini avcuna koymamı arzuladım diye yazdım. Amma çok şükür böyle kişi değiliz.

Başta din, iman sahibi, vatanını milletini seven kanunsuzluğu, nizamsızlığı sevmeyen, tahsili kültürü olan, doğruluğu dürüstlüğü şiar edinen herkesi kendimden üstün bilen çevremizin bize akıllı kişi dediği yetmiş yaşında bir insan olarak bunu arzulamamız, temenni etmemiz elbette imkansızdır. Bu bir espiridir, fakat gerçek bir olay münasebetiyledir.

Tecirli İsmi Nereden Gelmekte ve Ne Demektir:

Bu kelimenin aslı Osmanlıcada tüccar anlamını taşır. Fakat halk dilinde birçok kelimeler aslı ile söylenmez. Bunun galatı söylenir veya baştan, sondan bir veya iki harfi değişik söylenir.

Gördüğüm bazı kaynaklarda da Tacirli, Tüccarlı diye de geçiyorsa da yaygın söyleneni Tecirli kelimesidir.

Buna göre Tecirli kelimesi Tüccarlı demektir. Eski yaşlılardan da şöyle bir tabir duyardık:

1-Tüccar Tecirli, 2-Boz Tecirli, 3-Yoz (düz) Tecirli.

Tüccar Tecirli adı üstünde alış veriş, tüccarlık yapmışlardır.

Boz Tecirli orta halli olanlar, çiftçilik ve hayvancılık yapanlardır.

Yoz (düz) Tecirli gelince bunlar fakir, malı mülkü olmayan ve başkalarından barınarak geçinen huysuz, densiz takımıdır. Bunlar her soyda bulunduğu gibi Tecirli az bir gruptur. Fakat bunlar da mensubu bulunduğu Tecirli aşireti ile birlikte konup göçmüşlerdir. Zaten o zamanın şartlarında ayrı da yaşayamazlardı.

Osmanlı vergi almadığı bu guruba gara aşiret demiş. Diğer insanlar da bunlara malı mülkü olmadığı için aptal demişler. Zaten malı mülkü olmayana şimdi dahi aptaldır, nesi var ki denilmektedir. Aslında bunlar ırkan aynı aşiretten olup

çingene aptalları değillerdir. Sadece aptal kelimesi bunlara lakap olarak söylenmiştir.

Esasen bütün başka aşiretin de içiinde bulunan bu fakir ve densiz takıma devlet kara aşiret demiş, yani vergi mükellefiyeti değillerdir demektir.

Bunlara gerek kendi aşiretleri gerekse diğer aşiretler aptal demişler. Bunlara lakap olarak Avşar aptalı, Cerit aptalı, Tecirli aptalı, falan aşiretin aptalı diye söylenmiştir. Evet yoksul kimseler sırgat, gasp gibi her şeyi yaparlar. Ancak bunları yapanlar her aşiretten de bulunurdu. Yalnız bir aşiretin yoksulları değil. Bunu birine yüklemek yanlıştır.

Bunlardan, yani her aşiretten bir gurupta aşiretin adeta sanatçılarıydı. Çalgı çengi işlerini hayvan takımları, demircilik işlerine, dokuma ayakkabı işlerine bakarlardı. Canlı mal taşıyamazlardı. Bunlar da aşiretin aptal denilen kısmından sayılırlar. Devlet bunları da vergi mükellefi saymaz, bunlara da kara aşiret derdi.

Şimdi bunlara halkın bilmiyerek yanlış söylenmeleri mevcuttur. Bu bir iftira bir cahilliktir. İşin aslı esas yukarıda anlatılandan ibaret olduğu halde sanki bir aşiretin yarısı çingene aptalıymış, yarısı da esas aşiret imiş gibi biliniyor. Halen bunu yanlış anlatıyorlar. Ben buna şahit olunca çok güldüm. Cahiller elinde gül diken olur, diken gül olur derler doğruymuş dedim. Tarihi okumamış, Türkmenleri araştırmamış kulaktan kulağa cahilce veya da aşiretlerin birbirlerini kötülemek için kasıtlı ve maksatlı sözlerini gerçek sanarak ve sayarak halen şimdi dahi bir aşiretin bir kısmına aptal bir kısmına da asıl aşiret diye konuşuyorlar.

İşin aslını yukarıda anlattık. Bundan sonra da kasıtlı olarak söylemeye devam ederlerse vebali söyleyene olur. Ahirette bunun altından kalkamazlar.

Şimdi şu zamanımızda yerleşik hayata geçileli her aile çalışıp yemektedir. Eski aşiret, seyyar yaşam ortadan kalkmıştır. Herkes medeni ve müslümanca yaşamının yolunu tutmuş. Her

aşiret arasındaki fakirlik ve aptallık farkı ortadan kalkmıştır. Türkiye de Türk milletinde iyiye giden müşterek bir kültür oluşmuştur. Medeniyetsizlik kalmamıştır.

Şimdi kalkıp da ikiyüz üçyüz sene öncenin o zamana ait olan o şartlardan doğan halleri sanki bir kötülüğü bir aşiretin tamamı yapmış gibi espirilemek veya ciddi ciddi söylemek çok cahilliktir. Değilse bir kasta dayanır. Adi bir hasetliğin, alçak bir fitneliğin murdar bir fesatlığın mahsulüdür. Laf diye halen böyle şeyleri konuşanların söyledikleri kendilerin tarifidir. Görmediğini, bilmediğini, okumadığını, söylemek en büyük yalancılıktır. Duyduğunu söylemekte ancak tahkik edilir, araştırılır doğruluğuna delil ile ve kanaat edilirse hakikate ve akla uygunsu söylenir. Hemen her duyduğunu ve her kişiden duyduğunu söylemekte günah olarak sana yeter buyrulmuştur. Tahkik gerekir bu da maalesef halkımızda yoktur.

Artık bunlar mazi. Tarih toprağına defin edilmiştir. Örtülü kalmalıdır. Her aşiretin o zaman içinde bulunan küçük bir gurubun yaptıkları ile kocaman aşiretlerin tamamı mahkum edilemez. Onlarla şimdi temiz insanlar üzerinde kötü imaj oluşturup şaka ile onların şeref ve haysiyeti kötülenemez. Buna tevessül etmek ayıp ve günahdır, vebaldır. Bunun kimseye yararı olmaz, zararı olur. Hem de bu Türk milletinin başına öyle kötü günler gelmiş ki Allah o günleri bir daha milletimizin başına getirmesin. 16-17. asırlarda Çelali isyanlarından sonra Anadolu da çok kötü haller, al vur devri başlamış. Vatan millet keşmekeşe girmiş. Eşkiya olmayan kalmamış. Hatta Prof. Faruk Sümer'in yazdığına göre medresede dini tahsil yapan talebelere bakan kalmamış, bunlar da aç kalınca eşkiyalığa başlamışlar. Eken biçen kalmamış, yerli köylüler bile şehirlere veya daha emin bölgelere gitmek zorunda kalmıştır. O zamanki hiçbir aşiretin çalmadığını, yağmacılıkta bulunmadığını kimse savunamaz. O zamanda o haller icab ediyormuş. Herkes, her aşiret bunu yapmak durumunda kalmış ve yapmıştır. Bu renye

boyanmayan kalmamıştır. İstisnalar olabilir ama sağ kalsalar da sorsaydık ne kadar zorluklara katlanmışlardır.

Şimdi o eski zaman insanların torunlarının hiç birisinin üstünlük taslama ve diğer bir soya, aşirete siz şöylesiniz, böylesiniz demeye hakkı yoktur. Böyle soy sop kötüyerek laf edenler kendi geçmişinin yaptıklarını bilseler. Hiç kimsenin soyunu, aşiretini kötülemez diye varmaz, utanırdı. Fakat kendisi bunları yani kimin hangi aşiretin geçmişte ne yaptığını bilmediği için böyle konuşabiliyor. Çünkü bunlar Türkmenlerin tarihini bilmediklerinden konuşuyorlar. İşin aslını, kimin ne yaptığını, tarih araştırmacıları, bir de okuyanlar bilebilir.

Bu iş şuna benzer. Yani Avşarların ve Tecirli'lerin şöyle böyle kötü hareketlerde bulunduğu söylenip de sanki diğer Türkmen aşiretleri süt köpüğüymüş, hiçbir kötü hareket yapmamış gibi bunların kötülüklerinin söylenmesi. Bir suçu birçok kişiler işler geçer en son işleyen yakalanır, bu suçu yalnız bu kişi işlemiş gibi muamele görür, diğerleri kurtulur. Bu da aynen böyle oluyor. Sanki alıcılığı, vuruculuğu yalnız Avşar ve Tecirli yapmıştır.

İşte böylece şu gelecek üç sebepten dolayı iki Türkmen aşiretleri yani Tecirli ve Avşarların halen geçmişteki menfi halleri söylenir. Daha fazla kötülüklerde bulunan diğer aşiretler söylenmezler.

1. Bunların içindeki az bir gurubun yaptıkları için,

2. Bu iki aşiretin en son (1865) tarihinde devlet tarafından yerleştirilmiş olmasından,

3. Halk arasında bulunan, gevezeliği meslek edinen, laf ebeliğine bel bağlayan, soytarı, okumamış, cahil, kendi geçmişini bilmeyen fakat başkasının geçmişini diline dolayarak onların şimdiki nesillerini kötü göstermeye yeltenen haset, fesat, fitne ve kara cahillerin şarlatanlığı içindir.

Aklı başında bir insan bu kötü niyetli ve haset maksatlı şarlatanların sözünü ciddiye alarak geçmişte bir aşiretin içindeki bazı olumsuz kişilerin şahsında nasıl koca bir aşireti kötü

görebilir. Ve kötülerin şahsında şimdiki temiz nesillerini mahkum edebilir. Bu iş şaka da olsa espiri de olsa ağır gelen bir iştir. Yapılması vebal, günah ve ayıptır. Şurası herkesçe malum ve muhakkaktır ki bir soyun içinde kötüler de bulunur iyiler daha çok olur. Hepsi birden iyi, hepsi birden kötü olamaz. Hiçbir yerde, hiçbir zaman az sayıdaki kötülerin suçu çok sayıdaki iyileri bağlamaz ve bunlara yüklenemez. Meseleyi şu günün görgülü, kültürlü, medeni, akıllı ve müslüman insanının namusuna, şerefine havale ediyoruz. Ona göre konuşabilir, ona göre bir kanaat taşıyabilirler. Cahillere tabi olmazlar. Vicdanlarını kirletmezler

Tecirli'nin Menşesine Dair Kaynaklar:

T.C. Başbakanlık Arşiv Belgelerine ve Sözlü Kaynaklara Göre Tecirli'nin Kökeninin Nereye Dayandığı:

1-Cevdet Türkay, Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatler, sh. 717.

Tecirli cemaati Beğdili aşiretinidendir. (Beğdili-İlbeyli ve Elbeyli demektir.) Konar göçer Türkmen aşiretidir.

2-Aynı eser, sh. 156; (Tacırlı-Tecirli) aşiret olarak Üzeyr sancağı, (Adana), Boz ok (Yozgat), Diyarbakir, Maraş, Adana, Erzurum, Çıldır, Kars, Kilis, Sivas, Rakka, Andırın, Ayıntap, Elbistan, Göksun, Afşın, Haruniye, Kıbrıs ceziresinde bulunurlar.

Konar-göçer Türkmen taifesindedirler. Boz ulus Türkmenlerindedir.

Not: Boz ulus Türkmeni diye Diyarbakir, Maraş, Halep Türkmenlerine derler ve bu üç yer Türkmenlerinin toplu ve üst isimleridir. Tarihlerde bunlara Boz ulus Türkmeni dendiği gibi ayrı ayrı Diyarbakir, Maraş, Halep Türkmeni de denir. Yine ayrıca buldukları bölge itibarıyla bunlara eklat Türkmeni de denir. Eklat demek, kürtler demektir. Fakat yukardaki Boz ulus Türkmenlerinin hiçbirisi kürt değildir. Kürtçe de bilmezler. Halis

Türk Türkmenidirler. Ancak tarihçiler bütün her yerdeki Türkmenleri karışıklık olmasın diye birer ad ve lakap altında incelemişlerdir. Mesela, Aydın Türkmeni, Tekirdağı Türkmeni, Afyon Türkmeni, Ektrat Türkmeni gibi. Ayrıca kitaplarına not düşmüşlerdir. Okuyucular yanlışlık bunlar lakaptır, esas değildir demişlerdir. Zaten Kürt konar-göçerlere de milli aşiret demişler. Bu isim altında anlatmışlardır.

3-Aynı eser, sh. 242.

Berdal (Perdal) Tecirlisi cemaatı Beğdili aşiretindedir. (Şimdiki (İlbeyli-Elbeyli)'lerin ilk eski ismi Beğdilidir.

Not: Perdal bir yer ismidir.

Beğdili'ler; Sivas, Rakka, Karaman, Erzurum, Kars, Çıldır, Halep, Kilis, Antep ve Maraş'ta bulunmuşlardır ve halen de oralarda bulunmaktadırlar.

Not: İki öz kardeşin birisinin şu soydan diğer birisinin de başka soydan olması imkansızdır. Aynen bunun gibi Perdal Tecirlisi Beğdili'nden olup da diğer ayrı yerdekiler başka bir boydan olamaz. Büyük bir boyun veya aşiretin obaları cemaatlerinin hepsi bir arada da olamaz. Hayvancılık buna elvermez. Bundan ve bilemediğimiz başka sebeplerden bir aşiretin bazı parçaları bazı zamanlarda ayrı ayrı yerlerde bulunabilirler. Fakat aşiretleri belli ve birdir.

4-Aynı eser, sh. 626-627.

Perdal Tecirlisi, Rakka, Birecik, Erzurum, Kırşehir, Yozgat, Sivas, Karaman, Diyarbakir, Havran Ovası, (Halep civarında) cemaat olarak bulunurlar.

Perdal Tecirlisi cemaatı Beğdili Türkmen aşiretindedir. 150 hanesi Urfa ile Birecik arasında Çermelik hanında iskan edilip ziraatle meşgul olurken 120 senesinde (120 rakamı yanlış yazılmıştır. Doğrusu 1120 olmalıdır. Miladi 1704 eder ki bu doğrusudur) firar edip Erzurum tarafına gidip ve mirileri (malları) Rakka tarafından tahsil olunurken âhara (başkalarına) malikhane (ev) olmakla bu tarafta olan bakiyesi (diğer kalanları) da yanlarına gitmişlerdir. Elyevm (halen) Kırşehir, Bozok

(Yozgat) tarafındadırlar diye tahrir olunmuştur. Türkmen taifesindedir.

5-Aynı eser, sh. 50.

Arap, Araplar, Araplı, Araplu, Maraş, Çorum, Mardin, Silistre, Boz ok (Yozgat), Anamur, Siverek, Karsı Maraş (Kadirli) de bulunurlar.

Arapla anılanların hepsi de Tecirli aşiretindedir. Yörük taifesindedir.

Not: Cevdet Türkay'ın Oymaklar, Aşiretler ve Cemaatler kitabında; Araplar, Araplı, Arap kelimeleri ile ifade edilen, söylenen aşiret, oba, oymakların hepsi de Beğdili aşiretindedir diye kaydedilmiştir. Rakka da Beğdili ve Arap harplerine ait şiirlerde Araplı adları geçmektedir. Bundan da Beğdiliden oldukları anlaşılır.

6-Aynı eser, sh. 203.

Arap, Araplar, Araplı, Araplu; Sivas, Maraş, Diyarbakir, Menteşe sancağı, Rakka eyaleti, Anamur kazası, Adana, Edirne, Selanik sancağı, Çorum sancağı, Koçhisar kazası, Boz ok sancağı, Alaiye sancağı, Düşenbe kazası, Mağnise kazası, Alaşehir (Aydın) kazası, Erzurum, Adana havalisi, Saruhan sancağı, Hazargırat kazası, Antalya, Kütahya, Hama, Humus sancakları, Çıldır eyaleti, Gelibolu sancağı, Şhirköy kazası, Siverek sancağı, Karaman, Uzunca âbât, Hasköy kazası (Cirman sancağı), Nevşehir kazası, Aydın sancağı, Adala ovası, Sarıhan sancağı, Yeni il kazası (Sivas'ın güneyi), Göynük kazası, Hınsı Mansur (Adıyaman) kazası, Malatya sancağı, Arapgir sancağı (Sivas), Divriği sancağı (Sivas), Kars eyaleti, Uluborlu kazası, Gönen, Ürgüp kazası (Niğde).

Beğdili aşiretinden olan (Araplı-Araplar) cemaatı bir zaman iç il sancağına iskan olunmuşlardı. Araplı Tecirlidendir, Tecirlinin büyük bir bölüğünün ismi Araplıdır. Maraş'ın Araplı köyü Osmaniye'nin Araplı köyleri de aynı Tecirlidir. Konar göçer Türkmen yörük taifesindedir.

Not: Yukarda sayılan Arap-Araplıların buldukları yerler değişik zamanlarda bir müddet veya temelli buldukları zamana aittir. Belki de şimdi oraların çoğunda Araplı yoktur. Bu kayıtlar çok eski olup en az üç dörtyüz sene öncesine aittir.

Osmanlılar vergi almak için kimi nerede bulursa onu oranın defterine kayıt ediyordu. Artık o, aşiret, oba, cemaat oranın adı ile söylenir. Çoğu zaman adlarını yer isimlerinden alırlardı. Zaten göçebelğin, hayvancılığın gerektirdiği gezmektir. Bütün Türkmenlerin ilk geldikleri yerlerde kalmaları pek nadirdir.

Ebül Gazi bahadır Han boşa dememiştir:

“Oğuz ili göçüp yürümedik yol bar mı

İvin tutup oturmamak yurt bar mı?”

7-Aynı eser, sh. 706-707.

Tecir, Tacirli, Tacirler, Taciroğlu, Tecerli, Tecerlü, Tuccarlu; Elbistan kazası, Ayıntap, Üzeyir kazası, Boz ok, Diyarbakir, Maraş, Adana, Kilis, Sivas, Kocaeli, Rakka, Erzurum, Çıldır, Kars, Halep, Tarsus ve Ahıska sancakları, Boz ulus kazası, Konya, Kıbrıs ceziresi, Çukurova, Zülkadiriye kazası (Meraş), Yeni il kazası (Sivas), Keskin kazası (Kangiri-Ankara), Haymana kazası, Yüregir kazası (Adana), Andırın kazası (Meraş), Birecik kazası (Urfa), Göksun (Maraş)’ta cemaat olarak bulunurlar. Konar-göçer Türkmen yörükân taifesindedirler.

Boz ulus aşiretinden olan Tecirli cemaatı Zülkadiriye Maraş ifrazatındandır. Yani bir kısmı Maraş’tan çıkartılmış demektir.

Cemaatı mezburenin mahalli iskanlarına bir evleri dahi gelmeyüp hala da bir evleri yoktur diye tahrir olunmuştur. Tecirli cemaatı kadimden ifrazı Zulkadiriye mukataası ve tabiindedir. Tecirli Zulkadiriye halkındandır ve bunların topraklarını işletip kirasını öderlerdi. Zülkadiriye dinlemeyip itaat etmediklerinden malları mukataai mezbureden Zülkadirliden alınarak fûrû nihayede ve tenzil ve Rakka hazinesi malına zam

ve kendileri Rakkaya iskan olunmuştur. Yani Osmanlılar Beğdili oymaklarını Rakkaya gönderdiğinde kaçmasınlar diye mallarını rehin alıp Rakka’ya götürmüşlerdi. Tecirli de Maraş’tan aynı muamele ile Rakka’ya götürüldüler.

Tacirli cemaati Elbistan dağlarında yaylarlar. O zaman Göksun ve Ericcek Elbistan’a bağlı olduğundan Berut dağlarını Elbistan dağları diye söylemiştir. Şimdi Berut yaylası ve Ericcek köyü Maraş’ın Göksun ilçesine bağlıdır.

8-Prof. Cengiz Orhonlu, Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı, sh. 95

Tecirli aşireti Beğdiliye bağlı (Beğdilinden)dir. Türkmen yörükân taifesindedir.

Alcı-Tecirli’lerin Aşlı Hakkında Sözlü Kaynaklar:

Osmaniye ilinin Kadirli ilçesinden Safa Vaisoğlu ile mülakatımız şöyle oldu. Kendisini çok meraklı tarih araştırmacısı olarak duyardım. Birer sene ara ile üç defa kendisinin yanına geldim. Kadirli’de görüştük. Hakikaten bu tarihi kişinin tarihi sohbetlerini dinledim. Son görüşme tarihimiz 25.5.2005 oldu. Kendisinin evinde sormaya başladım:

İlkokulu Osmanlıca okumuş, orta ve liseden sonra iki sene tıpta okumuş ve ayrılmış. Memleketinde çiftçilikle uğraşmış. Zaten babasının 6000 dönümlük arazisi varmış. Ağabeyinin ölümünden sonra bu toprakları işlemek için okuldan ayrılmak zorunda kalmış.

Hayatta en çok meşguliyetinin tarihi araştırmak ve sözlü kaynakları dinlemek olduğunu söyledi. 2005 yılı itibariyle (98) yaşlarında idi. Bir ömür boyu araştırıp not aldığı tarihi bilgileri kendi Osmanlıca yazısı ile birkaç defterde topladığını gösterdi. Ancak kitap olarak bastırmamıştır.

-Safa bey sizin çok meraklı bir araştırmacı olduğunuzu duydum. Kendi soyum hakkında bilgi almak için Kahramanmaraş’tan sizi ziyarete geldim dedim.

Kendisi de; aşiretinizin, oymağınızın adı nedir, size kimler derler, lakabınız nelerdir, dedi. Ben de (Alcı-Alcılar-Alcılı) Alcıoğlu da derler dedim.

Kalktı dolabından Osmanlıca bir deftere baktı. Alcılar Tecirlidir. Tecirli de beğdili aşiretindedir dedi ve yalnız Beğdiline İlbeyli-Elbeyli de derler dedi.

Bunları nasıl nereden tespit ettiniz dedim. Altmış seneden beri okuyup araştırdığımı, tarihi kitap ve yaşlılardan dinlediklerinden tespit ettiğini söyledi.

Türkmenlerden bahseden tarihi eserleri saydı. Bizim bulduğumuz kaynaklardan başkası da vardı.

Sözlü kaynak olarak da bundan altmış sene önce Osmaniye'nin Araplı köyünden Tecirli aşiretinden olan o zaman doksan yaşlarındaki iki kişiden dedi. Bunların soylar hakkında bilgileri çok sağladı. Babalarından, dedelerinden duymuşlardı. Bunlar Tecirliyiz esas ana aşiretimiz Beğdili aşiretidir. Biz de yaşlılarımızdan böyle dinledik demişlerdir.

Ayrıca, bak buraya sizi not almışım. Alcılar Tecirlinin bir obasıdır diye okumuşum dedi. Birde Uyduran Hayri Ağa Alcıların Tecirli olduğunu büyüklerinden ve babasından duyduğunu, kendisine söylediğini söyledi. Esasen Alcıları iyi tanırız aynı bölgelerde yayla komşularımızdır. Bunlar Tecirlidendir dediğini söyledi.

Uyduran Hayri Ağa 1907 doğumlu olup vefat etmiştir.

Safa bey bundan önceki sizi ziyaret ettiğim zamanda bana söylediklerinizi hatırlıyor musunuz, dedim. Neyidi hatırlat bakalım dedi. Ben de o zaman bana şöyle şöyle söylemişsiniz dedim. Tamam hatırladım, öyledir dedi.

Bende, bu söylemiş olduklarınızı bir kağıda yazın, imzalayın bana verin, ben bunu tarihi sözlü kaynak kabul ediyorum dedim. Osmanlıca yazdı, imzaladı bana verdi. Resmini de çektim, vedalaştık.

Şimdi ben Safa Vaisoğlu'nun bu yazısını Osmanlıcadan latince harflerle Türkçeye çevirdim, aslını da arşivledim kaldırdım. Safa beyin yazısının çevrilmiş şudur:

“Benim araştırmalarıma göre Alcı Tecirli taifesindedir. Tecirli de Oğuz'un 24 boyundan Beğdili aşiretine bağlıdır. 25.5.2005 Kadırlı.”

İsmail Safa Vaisoğlu
İmza

“Mehmet Alcı sizin araştırmacı ve merak sahibi olduğunuzu takdir ediyorum.”

İsmail Safa vaisoğlu
İmza

Sözlü kaynakların en sağlamı en doğrusu, dededen babadan nakil edile edile bize kadar ulaşan doğru sağlam haberlerdir. Bizim onlardan duyduğumuz kesintisiz sözler ve tarihi verilere göre Alcı obası tecirli'nin temelde 24 oymağından birisidir.

Yazılı kaynaklarda da Alcı'nın Tecirli obası olduğu mevcuttur. Bahsi geçmiştir ve nitekim araştırmacı yazar Ali Rıza Yalkın'ın Cenupta Türkmen Oymakları kitabında Alcı'nın Tecirlinin bir oymağı olduğu yazılıdır.

Ayrıca Osmaniye Tüysüz köyünden daha aslı Düziçi Yazlamazlı'dan olan Gökşen Kahya 1931 yılında Berut yaylasında Alcıların Tecirlinin bir oymağı olduğunu bizzat söyleyerek yazdırmıştır.

Alcıların bilinen zamanki kişileri, yani Göksun havalisinde yaşayan mensuplarının da söyledikleri Alcılar Tecirlidir.

Bilinen zamanın isimleri; Alcıoğlu Ağa İsmail (Oğlu Mısır El-Ezher mezunu, kadılık ve müderrislik yapmış), Paşa Hoca Mustafa Efendi, Alcıoğlu Kara Osman ve Süleyman, Alcıoğlu Mehmet ve Durdu. Bunlar Değirmendere'deki evlatlarına soylarının Tecirli olduklarını söylemişler. Biz de

bunların evlatlarına yetiştik. Onlarda bize aktardılar. Kitabımızın yedinci bölümünün ikinci kısmında da burası izah edilecektir.

İKİNCİ KISIM:

Tarihte Alcı-Tecirli
Kökü Oğuzhan Beğdili
Orta Asya Aral gölü
Kurmuşlar devlet buraya

Maveraünnehir derler
Seyhun boyuna indiler
Centi başkent edindiler
Geldiler hep Buharaya

Müslüman devlet oldular
Bu uğura başkoydular
Çevrelere yayıldılar
Koyuldular din yaymaya

Ordan İrana gelmişler
Gazneliyi devirmişler
Burası da az demişler
Gelmişler Anadoluya

Maraş Halep arasını
Kışlak tutmuş burasını
Sevmiş Sivas yaylasını
Konup göçmüşler buraya

Beşyüz sene Beğdiliyle
Yaşamışlar hepsi bile

Dağılmışlar ilden ile
Yürümüşler atlı yaya

Çoğalmış yüzlerce oymak
Dar gelmiş kışlak ve yaylak
Gerekmiş çaresin bulmak
Ayrılmış oymak obaya

Tecirli ayrılmış ilden
Ana eli beğdilinden
Alcı soyu soyu tecirliden
Sığmamışlar büyük boya

Osmaniye Düziçiydi
Tecirli kışlak yeriydi
Göksun Berit yaylasıydı
Konup göçmüşler buraya

Yiğitlermiş zamanında
Hayıf almış anında
Asalet varmış kanında
Bağlı kalmış oymak soya

Tarihte gördüm uçlarda
Savaşmışlar oralarda
Cesurlük varmış bunlarda
Ünleri çıkmış semaya

Haktan şimdi bunlar nerde
Yurdumuzun her yerinde
Türkistanda Suriye de
Bitmez bunlar saya saya

Yukarıdaki şiir tarihi tespitlerimizin özetidir.

Tarihte (Alcı-Alcılı-Alcılar-Alcıoğlu):

Yukardaki isimlerle söylenen bu oba bir tanedir. Bunlar bu bölümün sonunda yazacağımız kaynaklardan anlaşıldığına ve tespit ettiğimize göre temelde Oğuzların yiğit Beğdili boyunun yiğit Tecirli oymağının yiğit Alcı obasıdır.

1337 tarihinde kurulan (önce Elbistan'da) Maraş Dulkadirli beyliğinden önce ana aşiretleri Beğdili içinde bu isimleri, yani (Tecirli-Alcı) isimlerini almışlardır.

Yine Beğdili içinde daha başka isimde bulunan oymaklarla Maraş Dulkadirli beyliğinin teşkilinde ayrı ayrı isimleri ile bulunmuşlardır.

Anadolu selçukluları zamanında ise ana aşiretleri Beğdili ile beraber olup ilk zamanlarda tek isimleri Beğdililer idi.

Osmanlılar zamanında ise sayımlar, yani tahrir yapılmış, defter tutulmuş, yayladıkları ve kışladıkları yer isimleri, oymak ve ana aşiretleri isimleri belirtilerek kayıtlara geçilmiştir.

Alcı-Tecirli ana aşiretleri Beğdili ile altıncı bölümde zikredilen yaylak ve kışlaklara beraber gelmişler, beraber konup göçmüşlerdir. Bunların nereler oldukları altıncı bölümde yazılmıştır.

1691 yılına kadar ana aşiretlerinden ayrılıp İrana ve Sivasa, orta ve batı Anadolu'ya, Akdeniz, Ege ve marmara kıyılarına uçlara giden yerleşenler hariç olmak üzere 1691 yılına kadar konup göçmeleri devam etmiştir.

1691 tarihinde Osmanlının aldığı bir kararla göçebe Türkmen Beğdili boyu mensupları ve obaları olarak (80.000) hane Suriyedeki rakka eyaletine cepren hayvanları ve evleriyle birlikte götürülüp yerleştirilmişlerdir. Bu olay için de (Alcı-Tecirli) mevcuttur. Ahmet Refik'in ve Cengiz Orhonlu'nun aşiretleri iskan kitaplarında bu olay mevcut olup izahı geride yapıldı ve ileride yine yapılacaktır.

Osmanlılar Zamanında Alcılar Nerelerde Bulunuyorlardı:

Selçuklular zamanında Alcılar ana boyları Beğdili içinde beraber yaylamışlar ve kışlamışlardır.

Osmanlılar zamanında ise Alcıların buldukları yerleri merhum Cevdet Türkay, Başbakanlık Arşivlerinden çıkardığı Oymak, Aşiret ve Cemaatler kitabında, sh. 196'da şöyle yazmıştır:

Maraş, Ayıntap, Kilis sancakları, Edirne, Yeni il kazası (Sivas), Halep, Uşak, Kütahya, Hama, Humus kazası (Trablusu şam eyaleti), Bursa kazası, Adana ovası, İnegöl kazası, Pazarköy kazası (Kocaeli), Şam eyaleti, Karaman, Rakka, Kıbrıs ceziresi, Mihaliç kazası (Eskişehir), Rumeli, Viran şehir kazası (Bolu), Eşme kazası, Kütahya sancağı konar-göçer Türkmen yörükler taifesindedir.

Aynı eser sh 48; Aşiret olarak da Boz ok (Yozgat) Edirne kazası, Bursa, İnegöl, Pazarköy kazası, Maraş, Ayıntap, Kilis, Halep; konar-göçer Türkmen yörükler taifesinden.

Yukarıda sayılanlar sadece Alcı ismini taşıyanlardır. Alcıdan olup da başka isim taşıyanlar da vardır. Bunlar hariçtir.

Alcı'lar Anadolu'ya Nereden ve Ne Zaman Gelmişlerdir:

Oğuzların Beğdili boyu Anadolu'ya nereden ve ne zaman gelmişlerse oymakları olan Alcı-Tecirli de bunların içinde bunların geldikleri yerlere gelmişlerdir. Altıncı bölümde yazılmıştır.

Padişah Fermanlarında Alcılar:

Cengiz Orhonlu, Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı, sh 58.

28 Mart 1691 tarihli bir fermanla Beğdili oymakları içinde Alcı-Tecirli-Kılıçlı-Araplı ve diğer oymakların Rakka bölgesinde Colap suyu boylarına iskanları emredilmiştir.

Aynı eser; sh. 63:

19 Haziran 1693 tarihli fermanla Halebe bağlı Münbic nahiyesine ve Sucur suyu boylarına Beğdili oymaklarının yerleştirilmesi emredilmiş, içlerinde Alcı obası mensupları da olup Prof. Cengiz Orhonlu kitabının sonuna eklediği 3 nolu haritada Beğdili obalarının ve Alcıların nerelere yerleştirildiği köy adları yazılmış olup Alcı köyü diye de bir köy ismi göstermektedir.

Bu köylerin isimleri ve içlerindeki Alcı köyü geride altıncı bölümde işlendi. Tamamı yirmiyedi Beğdili (Elbeyli) köyleridir. Biz bizzat 2005 yılı içinde Suriye de üç defa gezdik ve gördük.

Aynı eser; sh. 65-66:

25 Ocak 1691 tarihli bir fermanla Hama Humus sancaklarına ait olan boş yerlere konar-göçer Türkmenlerin yerleştirilmesi emredildi. Bu oymaklar kırk kadar olup içinde Alcılar da (Alcı Ramazan, Sağırlı Alcısı, Esbli Alcısı, Tululu Alcısı, İlihanlı Alcısı, Kılıçlı Alcısı) sayılmaktadır.

Prof. Cengiz Orhonlu, aynı eser; sh. 69:

Kılıçlı ile Kıcılı ve Kılıçlı adıyla üç ayrı oymak vardır. Arşivlerde bunlar karıştırılmıştır. Halbuki bunlar birbirinden ayrıdır. Buraya yani 69. sayfanın 77 nolu dipnotuna dikkat edilsin demektir.

Aynı eser; sh. 78:

11 Ocak 1691 tarihli bir fermanla Adana sancağında Ayas, Berendi ve Kınık kazalarına Dulkadırlıya bağlı bazı oymakların yerleştirilmesi emredilmiştir. Yine bunlar içinde Alcılar da vardır.

Aynı eser; sh. 78'in 124 numaralı dipnotunda Esbli Alcısı ve 79. sayfanın 126 nolu dipnotunda Çepni Alcısı, Kılıçlı Alcısı yazılıdır.

Alcı bir soy olduğu halde Osmanlılar zamanında vergi toplamanın ve hangilerinin olduğu belli olsun diye şura Alcısı, bura Alcısı diye yer isimleri ile anılmaktadırlar. Ve bu isimler de zamanla lakap olarak üstlerinde kalmıştır.

1707 tarihli bir fermanla Alcı ve Kılıç (Kılıçlar) Alcısının Maraşın Güvercinlik kazasına yerleştirilmeleri emredilmiştir.

Ahmet Refik, Anadolu Türk Aşiretleri (Türkmenler)

Sayfa 67, Ferman no 124 Kadılara ve Beylerbeyine;

Boz ulusa tabi (Maraş – Diyarbakir - Halep Türkmenleri) cemaatlerinin kendi kışlaklarında kışlamalarına dair.

Halep ve Yeni il (Sivasın güneyi) Türkmen taifesinden olan cemaati mamalı, Kara koyunlu, Çeldüklü, Sarıklı, Bozlu, Şam piyadeleri, Karakocalar, Avşar, Urcan, Musacalu ve Cemaati, Alcı kadimül eyyamdan (ta eskiden beri) yazın vilayeti Rumda Sivas, Amasya, Çorum, Bozok, Divriği (Sivas'ın ilçesi) Canık (Amasya Giresun arası), Arapgir (Malatya'nın ilçesi) livalardan müteşekkil (teşekkül eden) buralarda yaylayup, kışın Şam-ı şerif etrafında kışlarken birkaç seneden beri bu adetlerine muhalif olarak Karaman eyaletinde idareimiz altındaki yerlerde yazlayıp kışlıyorlarmış. Bunları eski yerlerine iade etmeniz üzerine emr-i şerifimi icra ediniz.

Fi.14.z.1022. (Miladi: 1606)

Aynı eser; sh. 80, Ferman no: 136 ve Ferman tarihi: 1101 (Miladi: 1685)

Viyana bozgunundan sonra Osmanlı Boz ulus (Maraş-Diyarbakir-Halep) Türkmenlerini de harbe iştirak ettirmeye mecburiyet hasıl olduğundan Boz ulus aşiret beyleri Konya'da Ali paşa'nın huzurunda toplandılar. Sefere iştirak edeceklerine dair çıkan padişah fermanı Konya mahkemesinde kendilerine okunduğu gibi tarafı aliyeden gelen isim listesi kendilerine verildi. Bütün aşiret beyleri kadının huzurunda muvafakat ettiler. Beyler birbirlerine müteselsil kefil olup senet imzaladılar. Her aşiret kendi oymağından kaç kişi ile iştirak edecekse taahhüt edip bu senede yazdılar. Bu senet uzundur hepsini yazmıyoruz.

Beğdili aşiret oymaklarının toptan askerleri 1340 adettir. Bu oymağın birisi de (yani Beğdili oymaklarından birisi) Alcı cemaatıdır. Zamanoğlu Tatar kethüda (Muhtar) ismindeki Alcı cemaati temsilcisi (15) asker vermeyi üstlenmişti. Diğer bütün aşiretler ve cemaatler de ne kadar asker vereceklerini kayıt altına aldırılmışlardı. İşte Alcılar da böylece Beğdili'nin Alcı cemaati olarak 15 askerle harbe iştirakı üstlenerek bu fermanla ve faaliyette yer almıştır.

Aynı eser; sh. 96, Ferman no: 148, Ferman tarihi: 1102, (Miladi: 1686)

Türkmenlerden sekiz cemaatin Rakka havalisine iskan olunmalarına dairdir.

Bu ferman içinde de Alcı ve Kılıçlı Alcısı olduğu yazılıdır. Fermanın tamamını yazmadık.

Aynı eser; sh. 106-107-108, Ferman no. 159, Ferman tarihi: 1104, (Miladi: 1688)

Bu fermanla bazı aşiretlerin Hama ve Humusa yerleştirilmeleri emredilmiştir Hama Humus kadılarına. Yine bu cemaatler arasında Alcı Ramazan cemaati, Sağırlu Alcısı, Esenlü Alcısı, Ektrat Kılıçlı (Alcı Kılıçlısı) bunların isimleri de yazılıdır.

Aynı eser; sh. 155-156, Ferman no: 201, Ferman tarihi: 1131, (Miladi 1715)

Hama Humus'tan kaçarak Saruhan (Manisa'nın ilçesi) taraflarına gelip kışlayıp Akşehir dağlarında yaylayıp kötü işlerde bulunurlarmış. Bunların iskan yerleri Hama humus'a tekrar gönderilmelerine dairdir.

Bu fermanla da Alcı cemaati yazılıdır.

Aynı eser; sh. 166, Ferman no: 207, Ferman tarihi: 1135, (Miladi 1719)

Rakka'dan Anadoluya kaçan cemaatlerin tekrar Rakka'ya gönderilmesine dairdir. Bu fermanla yine Tecirli-Alcı isimleri geçmektedir.

Not: Fermanların metnini tamam yazmadık. Sadece bu fermanlarda Alcı-Tecirli isimlerinin bulunduğunu belirttik.

Türkiye tarih sultanı Prof. Yusuf Halaçoğlu (Türk Tarih Kurumu değerli başkanı) XVIII. y.y. Osmanlı imparatorluğunun İskan Siyaseti ve Aşiretleri Yerleştirmesi adındaki değerli kitabında padişah fermanları içinde geçen Alcılar:

Yukardaki mevzubahis eser, sh. 49.

Alcı ve diğer cemaatlerin Ayas, Berendi ve Kınık iskan bölgelerinden ayrılarak Kayseri Yahyalı da ziraat ve insanlara zarar verdikleri, bunların tekrar iskan yerlerine gönderilmeleri hakkındadır.

Tarih miladi 1703 Adana ve Kayseri yetkililerine:

Aynı eser; sh. 62, Ferman tarihi: 1705

Alcı-Tecirli de içinde olmak üzere Kurt kulağı derbentçiliğini yapıp, oradaki arazileri ekip biçmeleri için 24 cemaat hakkındadır. (Derbent: yol, geçit emniyetini üstlenmedir.)

Aynı eser; sh. 84 dipnotu 559, Ferman tarihi; 1710

Hama Humustaki Türkmen cemaatlarına Araplar baskı yapmış, Türkmenler de Trablusşam ve Lazkiye, Şam, Kudüs ve harran ovasına varmışlardı. Bunların toplanıp iskan yerlerine tekrar gönderilmesi emredilmiştir. Yine bu Türkmenler içinde de Alcı ve Tuccarlı (Tecirli) bulunmakta ve fermanla isimleri yazılmıştır.

Bu hususta ikinci ferman olup ferman tarihi ise 1711.

Aynı eser; sh. 83-84, Ferman tarihi: 1718.

Çukurovada Kurt kulağı mahalline iskan olunan ifrazı Dulkadiyeden olan cemaatlerden Çıgırık Tecirlisi, Şihap Tecirlisi, Sarızlı tecirlisi, Karamanlı Alcısı, Kabakulak Alcısı, Öştile Alcısı, Avcı (Bu da Alcıdır) ve diğer 30-40 kadar cemaat iskan yerlerini terk ederek Karaman, Kütahya, İçel, Bursa, Saruhan (Manisa) sancaklarına gitmişler. Teke, Hamit, Biga, Karası, Muğla, Bolu, Ankara ve çankırı sancak ve kasabalarına dağılarak yerleşmişlerdir. Bunların toplanarak eski iskan yerlerine gönderilmesi hakkındaki 1725 tarihli fermanıdır.

Aynı eser; sh. 109, Dipnotu no: 766, Ferman tarihi: 4 Ağustos 1704.

Maraşa tabi Engerek (Engizek) dağında yaylayup Pazarcık ve Haruniye ve keferdiz mahallerinde kışlayan İlbeyli, Hamitli cemaatı ahali üzerine baskı yapınca bunlar Halep civarı münbice yerleştirilmişlerdi. Sonra maraş'ta yaylayup kışlamak ve Maraş bölgesini eşkiyadan korumak için müracaatta bulunmuşlar. 4 Ağustos 1704 tarihli fermanla istekleri kabul edilmişti. Bu İlbeyliler hem Maraş bölgesini koruyup hem de harap olmuş köyleri şen âbat edeceklerdi. Yani ekip biçeceklerdi. Bu hususta Maraş beylerbeyine (1704) tarihli ferman gönderilmiştir.

766 nolu dipnotta; İlbeyli cemaatının biraz önce Münbice yerleştirilip orada birkaç yıl kalmaları esnasında Maraş'ta 150 köy harap edilmiştir. Harap edenlerin içinde Okçu, İzzeddünlü, Kılıçlı, Aşireti, Recepli avşarı, Tecirli-Alcı cemaatları da bulunmuşlardır. Halbuki bunlarda Beğdilinden eskiden ayrılmış Beğdili cemaatlarıdır. Fakat o zamanın şartlarını şimdi hükme bağlamak manasızdır, yersizdir.

Aynı eser; sh. 111, Ferman tarihi: 1706.

Hama'ya iskanları emredilen sonra afedilerek mâatâbii Elbistan nahiyesinde Ahsendere (Esendere-Ericek) mevkiine yerleştirilen Kılıçlı-Alcı cemaatları kötü hareketlerde bulduklarından Kıbrıs'a sürülmek için harekete geçilmiş ancak Kılıçlı-Alcı cemaatlarının kethüdaları (muhtar) müracaatta bulunmuşlar. Eski iskan mahalleri olan Hama da ziraatçılık yapmak ve 25.000 kuruş vergi ödemek istediklerini bildirmeleri üzerine 1706 yılında Maraş beylerbeyine gönderilen bir fermanla istekleri kabul edilmiştir.

Aynı eser; sh. 111, Dipnot: 781.

Bu karar 1706 tarihinde alındığı zaman sözü geçen Kılıçlı-Alcı cemaatları Kars-ı Zülkadiriye (Kadirli)'de isyan halinde olan ana aşiretleri Tecirli ile beraber bulunuyorlardı. Dipnot: 782. Bak. Mad 8458. sh. 161. sene: 1117 (Miladi 1701)

Aynı eser; sh. 132 ve 944 nolu dipnotu.

1691 yılında Adana'nın Ayas, Berendi ve Kınık mevkilerine ifrazı Zülkadiriye'den 120 kadar oymak yerleştirilmiş, ancak burada 20 kadar oymak kalmıştır. Diğerleri oradan kaçmışlardır.

Yukardaki 120 oymağın içinde Esbili Alcısı (Tecirli) de bulunuyorlardı. Ancak buradan dağılan yüz kadar oymak 1712 yılında tekrar toplanarak iskan yerlerine getirilmişlerdir.

Aynı eser; sh. 133.

Adana Demirkapı ile Misis arasına ifrazı Zülkadiriye'den 20 kadar oymak yerleştirilmişlerdi. Çıkrık tucarlısı (Tecirlisi) ve Şihab Tecirlisi cemaatı 1705'de Kurt kulağı derbentine derbentci kaydedilmişlerdi. Yine bu gurubtan (1707'de Sivas ve Kırşehir de Pehlivanoğlu kenan Beyin yanında sakin olan Kabakulak Alcısı ve diğer oymaklar Adana ovasında Anavarza kalesi ve Kınık bölgelerine yerleştirildiler.

Tecirli cemaati bazan Rakka'ya bazan Çukurova'ya yerleştirilmeye devam edilirken (1708) yılında yeniden Ayas, Berendi ve Kınıka yerleştirilmeleri emrolundu. Bundan sonra Tecirli'nin yeniden Rakka'ya iskanlarına karar alınmıştır. Ancak bu teşebbüs de akim kalmıştır. 1724 yılında ziraatçılık yapmak şartıyla Çukurovada Anavarza'ya iskanlarına ferman yazılmıştır.

Aynı eser; sh. 85-86.

Çukurovada Kurt kulağı mahalline iskan edilmiş olan ifrazı Zülkadiriye cemaatlarından Çıkrıklı, Şihap, Sarızlı Tecirlisi, Karamanlı Alcısı, Kabakulak Alcısı, Öştile Alcısı, Avcı (Alcı) ve başka aşiretlerden otuz kadar oymaklar asıl mahalleri olan Çukurovadan firar ederek Karaman, Kütahya, Bursa eyaletlerine, İçel, Aydın, Saruhan, Manisa sancaklarına giderek dağılmışlardır. Ayrıca Teke, Hamid, Biga, Karesi, Muğla, Bolu, Ankara ve Çankırı sancaklarındaki köy ve kasabalara yerleştiklerini 1718 tarihli bir padişah fermanından öğrenmekteyiz. 1725 tarihli bir fermanla bu oymakların

toplanarak Çukurovada eski yerlerine yerleştirilmeleri emredilmiştir.

Bizim notumuz: Padişahın her emrini yerine getirmek mümkün olmamıştır, bazan da olmuştur. Bazan da aşiretleri takipten vaz geçilmiştir. Bazan oymaklar gittikleri yerlere yerleşip de kalmışlardır.

Aynı eser; sh. 139 ve 1011 nolu dipnot.

1691 yılından sonra Rakka, Hama ve Humus'a yerleştirilen Yeni il (Sivasın güneyi) Türkmenlerinden Esenlü Alcısı, Kulular Alcısı, Ayuhanlı Alcısı, Ekradı Kılıçlı Alcısı (Ektrat kelimesi lakaptır, yani halep Türkmenlerinden demektir. Halep Türkmenlerinin bir adı yani lakabı da Ektrat Türkmenidir.)

Kethüdarları ve kefilleri olan Bektaş Ağa'nın Hama'dan padişaha dilekçe ile müracaatı üzerine yalnız Hamadakiler o zaman Elbistana bağlı bulunan şimdi Göksun ilçesinin Ericek köyünün yeri olan Ahsendere'ye Hama'dan nakil olunmuşlardır.

Ancak yukarda ismi geçen Alcılar, Kılıçlar, aynı eser 1011 nolu dipnota göre 1705 yılında yeniden Hamaya götürülmüşlerdir.

Rakkaya, Colaba yerleştirilen Alcı-Kılıçlıların büyük bir bölümü Tecirli ve bazı diğer Beğdili oymaklarıyla ve bazı diğer aşiretlerin obalarıyla birlikte 5000 çadır ve 15.000 nüfus olarak iskan yerleri Rakka bölgesinden Anadoluya müteveccihen izinsiz ve iskan paşa ve beylerini dinlemiyerek ayrılmışlar Nizibin altından yaya geçidinden Murat (Fırat) suyunu geçince biraz ileride yazacağımız meşhur Yusuf Paşa'nın altıyüz kişiyi kılıçtan geçirmesi olayının içinde bulunmuşlardır.

Beğdili ana aşiretleri içinde Rakka da ve Colap civarında kalan Alcı obaları, Tecirli ve Kılıçlı Alcıları ise 19. asır başlarına kadar orada kalmışlardır.

Bir kervan soygunu sebebiyle Mısır valisi Abbas Paşa büyük bir askeri kuvvetle çetin muharebe neticesinde Rakka ve Colaptan Beğdili aşiretini bütün oymaklarıyla dağıtmıştır.

Buradan dağılan Beğdili ana aşiretleri ve Alcı, Kılıçlı ve Tecirli oymak ve obaları da bunların içinde Rakkadan Antakya'ya kadar dağıldıkları gibi Rakkaya sürülmelerinden yani 1691 yılından önceki kışlayıp yayladıkları yerler olan Haleple Sivas Kayseri arasına dağılıp kendiliklerinden toplu veya da ençok perakente küçük guruplar halinde ve hatta bir iki hane olarak da kendiliklerinden yerleşmişlerdir.

Hatta bu aşiretlerden bir kısımları ise yine konar göçerliğe yazları yaylalara, kışları Antakya, Osmaniye, Kadirli ve Düziçine 1865 tarihine kadar yani Osmanlı'nın Islahiye fırkasını bu aşiretleri islahla münasip yerlere yerleştirilmesi için görevlendirilen Islahiye askeri fırkasının gelmesine ve müdahalesine kadar devam etmişlerdir.

1865'de sözü geçen Islahiye Fırkası denilen askeriyenin başındaki üç paşa Derviş, Cevdet ve Osman Paşa kuvveti ile Avşarlar Kayseri Sarız tarafına, Reyhanlılar Hatayın Reyhanlı ilçesine, Tecirli-Alcı, Kılıçlar da şimdiki Osmaniye ilinin 4 km kuzeyine, şimdiki köyler halinde ve Düziçine, Ceyhan suyu ile Hamis suyu arasına eski kışlaklarına zorla yerleştirilmişlerdir.

Fakat bu devletin yerleştirmesi 1865 yılından önce de bu aşiretlerden aynı yaylakve kışlaklarına yerleşmiş olanlar vardı. Hatta yerli hayattan göçebelğe geçenler ve göçebelikten yerli hayata geçenler vardı. Bu zikzaklar devletle olan çeşitli münasebetten doğuyordu. Kimisi yerleşmek istemiyordu, kimisi yurt beğenmiyordu, kimisi devlete vergi vermekten kaçıyor. Kimisi hür yaşamak istiyordu, kimisi başı boşluğu seviyordu, kimisi de yerli hayata geçtiğinde çakalın arslanı boğacağından korkuyordu. Kimisi suç işlemiş yerinin belli olmasını istemiyor, gizleniyordu. Kimisi de kendi aşiretine küsmüştü. Daha birçok benzer ve farklı sebepler de vardır.

Buraya kadar padişah fermanlarında ismi geçen Alcıları ve Tecirli'leri bildirdik. Bundan sonra biraz da Alcıların özel hallerinden yazacağız.

Alcıların Meşhur Armut Asmaları Ne Zaman ve nerede Olmuştur:

Beğdili oymakları olarak bunlarla birlikte Rakkaya 1691 tarihinde yerleştirilmiş ve oradan defalarca Anadoluya kaçarak ve geri götürülen Alcı mensupları arasından atadan babadan o zamandan beri söylene söylene zamanımıza kadar gelen bir armut asma meselesi vardır. Bunun mahiyeti nedir, nasıldır hiç birisi bilmezler. Alcı olmayanlar da Alcılardan duydukları bu konuya ilaveler yaparak şaka ve espi olarak tekrar geri Alcı mensuplarına söyler dururlar.

Fakat Rakka sürgününden önce Anadoluya ve uçlara daha önce varıp yerleşmiş Alcı mensupları bu konuyu bilmezler. Bunu yalnız Rakkaya sürülen ve oradan kaçan Alcılar bilir.

Evet bu armut asma işi hem yazılı tarih hem de sözlü tarih verilerine göre vuku bulmuş gerçek bir olaydır. Fakat hakikatını bilmeyenlerin kafadan attıkları ve anlattıkları gibi değildir. Bu vakıa şöyle olmuştur.

Yazılı tarihe göre Rakkaya 1691 tarihinde yerleştirilen Beğdili oymakları ile içlerinde diğer aşiret oymakları da oldukları halde Kılıçlı Alcısının başı çekmesiyle Rakkadan izinsiz ve iskanla vazifeli başlarındaki ahmet Paşayı da dinlemeyerek beşbin ev, onbeşbinnüfus olarak Anadoluya hareket etmişlerdir. Nizib'in üç beş km altında Kinnes köyü kıyısında bulunan Murat (Fırat) suyunun yayayaz geçidinden geçmişler göçün bir ucu Amanos (Nur) dağlarından Adana ovasına salınmıştır. O zamana kadar padişaha bu haber ulaştırılabilmıştır.

Padişahın bu iş çok zoruna gitmiş. Anadolu müfettişi Yusuf Paşa'nın eline bir sorumsuzluk fermanı vererek bu Türkmenlerin tedibini istemiş. Fakat biz Türklerin bir huyu vardır döv denilince öldürürüz.

Yusuf Paşa mahiyetinde epeyce asker kuvveti mevcut olduğu halde Maraş Hatay arasından da bir o kadar sivil asker

topluyor. En az beş altı bin silahlı süvariye sahip oluyor. Bu göçebe Türkmenlerin ucundan toplayarak Nizibin altındaki Murat (Fırat) suyunun yaya geçidinin Antep geçesine topluyor. Beşbin Türkmen haneyi iki ay bir yere bırakmıyor, muhasara altında tutuyor. Arada casusları vasıtası ile Türkmenlerin hal ve durumlarından haber alıyor. İki ay sonra göçebe türkmenlerin hayvan sırtında taşıdıkları yiyecekleri bitiyor. Birkaç hafta da atlarını, develerini kesip yedikten sonra ot ve yaprakları yemeye başlıyorlar. Hatta Türkmenler arasına gönderilen casuslar Türkmenlerin ot ve yaprak yiye yiye göz kapaklarının şiştiğini Yusuf Paşaya rapor ediyorlar.

Bu olay içinde Alcı obası da Murat (Fırat) suyunu geçip bir köylünün armut bahçesine konmuşlardı. Biz ocaklıyız, seyyidiz, çoluk çocuk haram yemesin diye armutun dibine düşenleri iplikle dallarına geri bağlamışlar.

Fakat muhasarada aç kalınca armutun tamamını yedikten sonra yapraklarını da haşlayıp yemişlerdir.

Netice; Yusuf Paşa göçebeler açlıktan tam döküldüğü ve elleri kılıç tutmaya kadir olmadığı bir anda süvari ve piyade askerlerine bir hücum emri verir. Göçebelerden altıyüz kişiyi kılıçtan geçirir, katleder. Bu hadisenin tarihi 1697'dir. (Prof. Cengiz Orhonlu, Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı, sh. 91-92, dipnot 13-14.)

Şurasını da belirtelim ki bu yazılı tarihinin beraber atalarımızdan tevatüren bize kadar ulaşan sözlü tarih kelimeleri de vardır. Zaten o zamanki Alcı atalarımız bu vakayı babadan evlada kıyamete kadar söylenmesini birbiri aralarında ahit ve vasiyet etmişlerdir ki şöyledir:

Bu Yusuf Paşa katliamından sonra oraya buraya kaçanlar, saklananlar az olmuştur amma sağ kalanları tek hane olarak her tarafa mevcutlu olarak askerlerle dağıtmıştır. İşte bu arada Alcı mensupları bakmışlar ki işler daha başkadır orada birbirlerine şöyle demişler: Bu vicdansız Yusuf Paşa babamızı, kardeşlerimizi, oğullarımızı öldürdü. Bundan daha çok bizi

kahreden hareketi işte budur demişler. Yani adam kökümüzün kaybolması için her birimizi bir yere gönderiyor. Bizden sonra kim birbirini bulabilir. Eyvah kökümüz, ismimiz, ırkımız kaybolacak. Kimse kimseyi bilemeyecek ve bulamayacaktır demişler, ölümden daha beter bu duruma kahrolmuşlar.

Bu arada içlerinden birisi şu teklifte bulunmuş: Yine de ümidi kesmeyelim, burada aramızda bir nişan bir işaret belirleyelim. Bunu herkes evlatlarına kıyamete kadar söylesin. Bu işaretle bulabilenler birbirini bulsunlar demiş.

O zaman parola falan bilmiyorlardı ki parola kullansınlar. Orada bulunanlar bu teklife peki demişler, amma aramızdaki bu işaret, bu nişan (parola) ne olsun demişler.

Yine içlerinden birisi şöyle demiş: Adamın armudunu haram diye dallarına iplikle bağlayıp aç kalınca da yapraklarına varıncaya dek yemiştik ya, işte aramızdaki işaret bu olay olsun, deyince tamam demişler. Ve herkes evlatlarına bu nişanı söylediği gibi 1697 tarihinden beri bu sene yani 2006, bu kitabımızın tamamlandığı yıl olarak tam Ashab-ı Kehf'in mağarada 309 sene uyutuldukları gibi tam hadise tarihine 309 sene olmuş ve hakikaten Alcı atamızdan babamızdan bu konuyu duya duya söylene söylene bize kadar gelmiştir. Alcı atalarımızın bu ahitlerini ve vasiyetlerini tespit edip sunmaya Rabbim biz acize nasip ettiği için Rabbıma binlerce hamdolsun.

Artık bundan sonra elde yazılı bir tespit vardır. Artık nesli mensubumuzun nerelerde olduğu ve isteyenlerin sılai Rahimlerde bulunmaları mümkün olacaktır. Nesilleri kaybolmayacaktır.

Esasen o olayda atalarımızın köklerinin ve soylarının dünyada kaybolmasından korktukları gibi olmamıştır. O zamandan bu zamana kadar bir hane yüz hane olmuştur. Çocuklarının yerlerini öğrenmiş bulunuyoruz. Türkiyenin nerelerinde iseler artık bilmekteyiz. Bu kitabımızın bu yedinci bölümünün sonunda buldukları vilayet, kaza, belde veya köylerin listesi yazılacaktır. Asıl ve soylarına düşkün aziz yiğit

atalarımızın Ruhlarını Cenabı Hak şad eylesin. Ahitleri, vasiyetleri yerine getirilmiştir.

Yukardaki hadiseye dair Alıcılardan birisinin söylediği nazım ve kafiyeli hatırasını düzelterek sadeleştirip aşağıya yazıyoruz:

Yandık çöllerinde çıktık Rakkadan
Anadolu yolun nerde gel dedik
Kurtulak diye de yörüdük ordan
Murat suyu kanlı gölünde kaldık

Fermanıyla Yusuf paşa gelende
Askerini üstümüze salanda
Acımadan kılıçları çalanda
Ecel fırtınası yelinde kaldık

Muradı geçince kapandı yollar
Alındı koyunlar kalmadı mallar
Kırıldık açlıktan çok yaman hallar
Zalim merhametsiz elinde kaldık

Sanki Kerbelada Hüseyin olduk
Aile efradı bütün mahvolduk
Evel şahan idik şimdi gaz olduk
Nuhun tufanının selinde kaldık

Açlıktan atınan deveyi yedik
Bunlar da bitince yaprak yayıldık
Sormayın ezelden biz nasıl idik
Şimdi alçakların dilinde kaldık

Çok büyük kuvveti bulduk karşıda
Kalkmıyor kolumuz kalmışık darda

Düştük cehenneme yanıyok narda
Yanan bedenlerin külünde kaldık

Alcıoğlu aşığım yanıyor yürek
Gömek ölüleri getirin kürek
Her yandan sarıldık kime bildirek
Çevrilip Nizibin ilinde kaldık.

Şimdiki zamanımızda Fırat nehrinin göz, baştarafına Elaziz, barajlara dökülene kadar adına Murad suyu deniliyor. Barajlardan sonra Suriye içlerine kadar Fırat deniliyorsa da eskiden yani Suriye toprakları da dört yüz sene kadar Osmanlı idaresinde kaldığı zamanlarda bu Fırat nehri Basra körfezine dökülene kadar adına Murat suyu denildiği anlaşılmaktadır. Bunu teyit ve te'kit eden Dadaloğlu'nun aşağıdaki iki kıt'asına ve Evliya Çelebi'nin Seyehatnamesinden alınan cümleyi buraya aldık:

Dadaloğlu der buradan geçerse
Elbeyli Türkünden yolun açarsa
Akan kanlı Murad köpük saçarsa
Seyid Baddal gibi er var önünde

Cerid Rakiyeden arayı açın
Kinedin altından Muradı geçin
Sarardı benziniz yaylaya göçün
Çek atın başını Uruma doğru.

Evliya Çelebi'nin seyehatnamesinde Evliya Çelebi; 17. yüzyılda hacca giderken Şam civarından geçerken Bağdatta bulunan Abbasi hükümeti mensuplarının Bağdat şehrinin kuzeyinden ve üst tarafından kanallar ile Murad ırmağından su götürerek Şam ile Bağdat arasında cennet gibi köy ve kasabalar, bahçeler meydana getirmiş olduklarını gördüğünü bildiriyor.

Şimdiki okuyucuların Murad suyu nerde, Nizip nere diye tereddüde düşmemeleri için burasını belirttik.

Alcı kelimesi Ne Demektir ve Ne Anlama Gelir:

Türkçemizde Al kelimesinin bir anlamı almaktır. Yani birisi bir şeyi verirken al şunu der. Diğer bir anlamı ise renk ifadesidir. Ateş alevi rengindeki kırmızıdan daha başka bir renktir. Üçüncü anlamı ise; bazı insanları uykusunda veya uyku ile uyanıklık arasında çeşitli şekillerde bilhassa yeni evlenen ve doğum yapmış kadınlarda görülür. Rüyasında korkutulur. Hastanın üzerine bastırılmış, çullanılmış gibi bir hal olur. Bu bir kabus ve hayaldir. Hastayı sıkıştırır ve korkutur. Çok sürmez, sonra bırakır gider. Amma hasta bundan hırpalanır. Bu bir gerçek ve daimi olay olmayıp hastayı aldatmak ve yalancılıktan onu korkutan bir olay olmasından dolayı da al kelimesinin bir manası da böylece aldatmaktır. Bu olay halk arasında Al basma olarak adlandırılır.

İnsanlık aleminde herhangi bir işi, sanatı yapanın isminin veya yaptığı işin isminin arkasına cı, ci, cu gibi iki harf eklenerek adamın ne iş yaptığı ifade edilir, yani söylenir.

Misal olarak odun satana oduncu denir. Kömür satana kömürcü, çift sürene çiftçi, su satana sucu, aş (yemek) pişirene aşçı denir.

Mevzuumuzu Teşkil Eden Alcı Kelimesi ve Alcı denilenler, Oğuzların Beğdili Boyunun Tecirli Oymağından Bir Oba İken Bunlara Neden ve Nereden Alcı Denmiştir:

Bu hususta yaşlılarımızdan baba ve dedelerimizden ve daha da eskilerden duyup dinlediğimize göre rivayetin biri şöyledir:

Alcıların baştaki ailesi bir yere çadırını kurmuş, aile fertleri çadırın dışında koyun kuzu ve hayvanlarla meşgul

olurken çadırda kalan bir bebekle çok yaşlı bir erkek bulunuyormuş. Yaşlı adam gözleri yumuk düşünürken göz ucuyla bir güvercinin su dolu bir kabın içine boncuk gibi bir şey atıp beşikteki yavruyu kanatları ile bir şekilde boğmaya başladığını görmüş. Yaşlı adamı uyuyor sanmıştır. Yaşlı adam güvercinin su dolu kabın içine bıraktığı cevheri alivermiş, çocuğu boğan güvercin insan şeklini almış. İhtiyara yalvarmaya başlamış. Ondan cevherini geri istemiş. İhtiyar vermem demiş. Çünkü sen benim torunumu boğuyordun demiş. İnsan haline dönen güvercin, ben perilerdenim, sözüm onların hepsine geçer yemin edip and içiyorum ki senin ailene ve ondan meydana geleceklere perilerden hiç birisi dokunmayacaklardır, demiş ve sizin şu yedi adet Kur'an suresini okuyup üflediğiniz al basanlar, rüyasında korkanlar, sa'ra tutanlar iyileşecektir deyince ihtiyar perinin cevherini vermiş. O da tekrar bir güvercin olmuş, uçmuş gitmiştir.

İşte bu günden sonra bu ailenin ve onlardan çoğalanların okudukları iyi olmuştur. Artık bu aile ve oba bu hususta tanınmış ad sahibi olmuştur. Bunlara Al kesenler, Alcı, Alcılar denmiştir.

Aynen odun işi yapana oduncu dendiği gibi bu aile de Al kesme işi ile uğraştıkları için bunlara Alcı yani al kesenler demişlerdir.

Bu hususta ikinci bir rivayet ise Türklerin orta Asya'dan İrana, oradan da Irak ve Suriyeye geldiklerinde Emevilerin son zamanlarında bilhassa Abbasilerin ilk zamanlarında Türklerin çok yiğit muharebeci olduklarını görmüşler, anlamışlar, onların akrabalığa yönelmişler, kız vermeye başlamışlar ve bunları da bir bölgeye veya bir şehre emir tayin etmişlerdir. Böylece türklerin üstün vasıflarından yararlanma yoluna gitmiş ve yararlanmışlardır. Bundan dolayı bunlara (Tüklere) bizâfi seyitlik geçmiştir. Evet bir soydan veya bir obadan bir kız alan kimseye falancaların eniştesi, damadı, güveyi denilir. Zamanımızda da böyledir. Bu izafi bir deyimdir, hakikisi ise o soyun veya obanın bir ailesinin damatıdır. Aynen bunun gibi

Abbasiler Hz. Peygamberin soyundan olduğu için bunlardan evlenenlere de izâfi olarak Peygamber soyu, sülalesi denmiştir. Yani seyit denmiştir.

Bir de hakiki seyitlik vardır ki bu da doğrudan hakiki olarak Peygamberimizin bizatihi kaç göbek sonra olursa olsun torunları ile evlenerek ondan doğanlardır.

Alcıların kökünde böyle bir seyitlik kokusu olduğu söylenir. Ve bugünkü fertlerinde de karakteristik benzerlikler ve vasıflar mevcuttur. Bunu halk arasında farketmek için bazı ölçüler, bazı kıstaslar vardır. Bunu bilenler bunlardaki bu farklılığı anlayabilir. Fakat bu Alcı soyundaki seyitlik kokusu hakiki bir seyitlik midir yoksa izâfi bir seyitlik midir bilinmiyor. Çünkü bu iş hususi bir araştırma neticesinde anlaşılabilir. Biz burasını araştırmadık. Bundan dolayı kesin bir şey söyleyemeyiz. Ancak büyüklerden duyduklarımızı aksettiririz.

Tarihen sabittir ki Bağdattaki Abbasilerden öte Büyük Selçuklu sultanı Ertuğrul'un Bağdattaki Abbasi halifesinin 1055'ten sonra 1057 tarihinde yardım istemesi üzerine sultan Tuğrul, Mısır, Medine ve mekkeye ve kızıl denize kadar yürüdü, idaresine aldı ve hatta Resuloğulları diye bir Türk birliği Yemene kadar vardı. Ve orada birçok seneler adaletli bir şekilde hüküm sürdü.

İşte o zaman Türk Tolunoğullarının ve Türk İhşitlerin idaresi zamanında, 1517 tarihinde Yavuz Sultan Selim'in idaresi zamanında Türkler ailecek halk olarak da Arap yarımadasında yaşadılar. Türklerin hepsi olmasa da asırlarca veya 30, 40, 50 sene gibi zaman oralarda yaşadılar ve oralarda araplaşarak kalanlar olduğu gibi Anadoluya geri gelenler de mevcuttur.

İşte bu zamanlarda da Alcıların da buralara göç edip bir müddet sonra Anadoluya geri dönmeleri bu arada izâfi veya hakiki seyitlikten pay almış olmaları hiç de ihtimal dışı sayılamaz. İnşallah bu hususta araştırma yapma niyetim vardır. Şimdilik bu araştırmayı yapmadım. Sadece Suriye ve Türkiyede

yapabildim. Şayet benim ömrüm buna yetmezse bizden bir azimli bu işi yapacaaktır.

Üçüncü bir ihtimal ise; Bağdattaki Abbasi devletinin bazı devirlerinde kendi aralarında bazı çatırtılar, patırtılar oldu. İçlerindeki hakiki seyitleri sıkıştırdılar veya da onlar gücendiler. Bazıları Bağdattan uzaklaşmışlar veya uzaklaştırılmışlardır.

Buradan ayrılanların bazıları doğu tarafa Türklerin içine doğru Buhara, Taşkent ve Maveräünnehir istikametine doğru gitmişlerdir.

O zamanlar da Türkler Bağdattan orta Asya'ya kadar onların, yani seyitlerin gidecekleri güzergahlarda idiler. Bunlardan o sıralarda Türklere hakiki seyitlik bulaşmış ve bunların içinde de o zaman Alcı adını taşımayan Alcıların ataları Oğuzun Beğdili boyu içinde bulduklarından bunlara da o zamandan seyidlik karışabilir.

Bunlar, bu işler derin ve uzun bir araştırmayı gerektirir. Bu yapılmadan bir şey söylenemez. Biz burada ihtimalleri serdettik. Olabilir de hiç olmayabilir de.

Ancak Alcıların bu ismi almaları ve Al kesmelerinin üzerine ve seyit söylentileri üzerine yazdık.

Başka bir söylenti ve duyduğumuz hatta zamanımızda dahi gördüğümüz Alcılar ile ilgili bir hal ise Alcılar ocakmış, ocaklıymış. Bunların evlerinden kül alınırsa veya bir çapıt parçası alınır hastaya kokutulursa hasta iyileşirmiş. Amma nasıl ve nereden ocaklılarmış, mahiyetini ötesini bilemiyoruz. Bu bazı yerlerdeki halkın söyledikleridir. Adana'nın Tufanbeyli ilçesi halkının dediklerini ve oradaki bir mahalle Alcıları gösterip söyleyebiliriz. Bundan on sene kadar önce kendim bizzat oraya gitmiştim. Halka sordum. Biz Alcıları ocaklı biliriz dediler. Kül çapıt aldıklarını söylediler. Alcı fertlerine sordum, evet burada bize Alcılar ocaktır derler dediler.

Kahramanmaraş'ta da bir ailenin hastası oldu mu veya bir delilik eseri görüldü mü o, hastanın sahibi şöyle der: Hemen bunu alcılara götürüp alladayım der. Yani okuyup üfleminin adı

allamadır. Bu işi bundan elli sene evvel sırf Alcı mensupları Alcı soyundan olanlar yaparken elli seneden beri hiç Alcı soyundan olmayanlar da, ocaklı ve seyit olmayanlar da yapmaktadır. Sahtekarlık yapıp menfaatlenmektedir. Hakiki Alcıların manevi hakkını kullanmaktadırlar.

Halbuki buradaki Alcılar babadan dededen, ta evvelden beri bu işi yaparlar. Yani al keserler, yani hastaya okurlar üfürürler, bunun için para almazlar. Şimdilerde üfürükçü derler diyehakiki Alcı mensupları Maraş tabiri ile bilseler de allama işi yapmazlar. Terk ettiler. Fakat haksız sahtekarlar devam ediyorlarmış.

Netice olarak Alcıların ocaklı ve seyit olmalarına ne tamamen hayır denilir ne de tamamen evet denilir. Bunun tam aydınlanması için araştırılacaktır, kime nasipse.

Fakat mevcut durumda söylentiler, kanaatler ve şüpheler yukardaki belirttiğimizden ibarettir. Al ve Alcıları Ali Rıza Yalkın emekli öğretmen, araştırmacı, yazar 1931 tarihli ve "Cenupta türkmen Oymakları" kitabının cilt 2, sh. 293'de yazmıştır. (Ankara, 1977) Buraya bakıldığında al nedir, alcı kimdir, çok iyi anlaşılmaktadır.

Bu zat bu durumu şöyle tesbit etmiş ve yazmıştır. Hocanın bu cümlesini aynen yazdık, ne bir harf fazla ne de bir harf noksan:

Alcılar: demiş başlamış.

Al basma hastalığından korunmak için ocaklı olanlara Alcı derler. Alcı olmak için; Al karısının attığı boncuğu alan loğusa, bunu geri verirken Al karısına yemin ettirmelidir, demiş bitirmiş.

Ali rıza hocanın bu cümlesi konu olarak öyledir ancak bir kelimesi hatalı düşmüştür. O da korunma kelimesidir. Bu kelime korunma değil, kurtarma, kurtarandır. Belki de mürettip veya matbâa hatası olabilir. Çünkü hatasız iş yapan yalnız Allah'tır. İnsanlar bir işi ne kadar mükemmel yaptım dese yine çok hata ve

noksanları olur. Akıllı selim böyle derler. Biz de böyle diyoruz. Ve kendimiz de buna dahildir.

Geride insanlar arasında karakteristik vasıf farklılığından bahsettik. Bunu biraz daha somut hale getirelim. Bu hususta kainatta baş insan muhaliflerinin bile inkar edemediği Allah ismi ile onun ismi beraber olan ve bunun ikisi birlikte dil ile söylenip kalb ile tastik edilmeyince bir insanın müslüman olması mümkün olmayan Allahın habibi insanların ve cinlerin peygamberi Hazreti Muhammed (avs) buyurmuştur ki: İnsanlar madenler gibidir. Yani altın kıyamete kadar altındır. Demir kıyamete kadar demirdir. İsterse bunlar başka madenlere karıştırılsın. Yine o madenlerin içinde altın olarak demir de demir olarak bulunur demek istemiştir. Tabiidir ki daha bir çok manalara da gelmektedir.

Hakikaten dikkat edilip bir yerdeki insanlara bakıldığında göze çarpan hal ve tavırları ayrı ayrıdır. Sanki ayrı ayrı madenler gibidir. Bir takım farklılıklar göze çarpmaktadır. Mesela şu durumlarda; fakirlik içinde cömertlik, kaddarlık içinde acımak, cehalet içinde adalet, yanlışlık içinde hakperestlik, şeytanlık içinde saflık, günahlar içinde sevapkarlık, yamukluk içinde istikamet, kaypaklık içinde sadakat, cimrilik içinde yardımperverlik, hırs içinde kanaat, açgözlülük içinde tok gözlülük, sapıklık içinde düzgünlük, fırsatçılık içinde fırsatçılık yapmamak, hayırsızlık içinde hayırseverlik. İnat içinde ikna olmak, intikam içinde terk etmek, kin ve bugz içinde afetmek, kurnazlık ve şeytanlık içinde bunu yapmamak, yapamamak, haksızlık içinde haktan ve haklıdan taraf olmak, zayıfları ezmek içinde zayıftan taraf olmak, itimatsızlık içinde itimat etmek, güvensizlik içinde güvenmek, herkesi düşman bilmek arasında herkesi dost bilmek, iş bitirilmemek içinde iş bitirmek, darda boğmaklar arasında bunu yapmamak, hile ve hokkabazlık içinde bunu bilmemek, ard niyetlilik içinde böyle olmamak, özür dilemeyi kabul edipaf etmek, haksızlık içinde haktan taraf olmak, yalancılık içinde doğruyu söylemek. Evet istisnalar

olabilir. Ekseriyat esasına göre böyledirler. Bu gibi hallerde olan soylarda iyi bir asaletin kendilerinde bozulmuş şeklinin görülmesidir denilebilir.

Atalarımız asaletsselahiyette belli olur demişler. Yani bir kişi selahiyet sahibi olduğunda her fırsatta adilik yapıyorsa o, kişinin asaleti bozuk denir. Fakat fırsatçı değil toleranslı ise o kişiye asaletli kişi derler.

Bu duruma müşahhas bir örnek verelim: Bir yerde gördüm ki komşusunun veya akrabasının tarla veya arsa tapusu kadastro çalışmalarında yanlışlıkla kendisinin üzerine çıkmıştır. Komşusu veya akrabası ona tapu dairesine gidelim bu durumu düzelttirelim dediği halde bundan kaçıyor, gitmiyor. Başkasının mülkünün kendi üzerinde kalması gibi bir alçaklığa tenezzül ediyor. İşte bu gibi fırsatçı ve haksızların neresinde asalet vardır. Bu kişi alçak, zayıf, imansız, âdi değil midir?

Yine bir yerde görüyorsun ki aynen yukardaki gibi komşusunun veya akrabasının tarla veya arsa tapusu yanlışlıkla kendi üzerine çıkmıştır. Bu kişi gidip esas tarla sahibine hadi tapu dairesine gidelim benim adımdan tarlanı senin adına düzelttirelim diyor. Diğer fırsatçı adı gibi bundan kaçıyor.

İşte asaletli adam diye bu kişiye denir ve denmez mi? Bu gibi farklılıklardan kişinin ırkının düzgün asil olduğuna kanaat getirilir.

Yine ata sözlerimizdendir ki asil azmaz bal kokmaz derler. Asaletsizlerin muamelesi de asaletsiz olur.

Yine bir köyde bakıyorsun kız kardeşine miras vermiyor erkek kardeşi. Yine bakıyorsun bir erkek kardeş kız kardeşine gel babamızın mirasından hakkını al, almazsan gücenirim diyor. Bu işte farklılıklar görülmektedir.

İşte bütün buraya kadar yazdığımız örnekler, haller ve misallerden Alcıların ocaklı veya seyitlik bulaşığı olmalarına işaret vardır. Görülen farklılıklar bunu gösterir. Bunlar gözönünde görülen farklılıklardır. Tabidir ki bunlar içinde de adi alçaklar olur fakat azdırlar. Ekseriyeti iyi asalet gösterenlerdir.

Soyismi kanunundan ve herkese soy isim verilmezden evvel Alıcıların lakap ve ünvanları Alıcıoğlu idi ve bütün insanlar mensup olduğu soyun lakap ve ünvanı ile söylenirlerdi.

Soyismi kanunu çıkınca soyu belli olanlara soyunun ünvanını, o soyun mensuplarına soy adı olarak takılmıştır. Şayet kişinin soyu bilinmiyorsa ona da atası, taş gibi bir soy isim verilmiştir.

Alcıoğullarına da Alcı soyismi verilip bir müddet böyle giderken 30-40 seneden beri verilen kimliklerinde Alıcı, Alçı, Avcı gibi aslı ile bağdaşmayan kelimeler yazılıdır. Ya dikkat etmiyor veya da kimliği verenler kendi dilinin döndüğü kendi konuşması kendi ağzına göre yazıp verdiklerinden bir harfle dönüşme olmuştur.

Eski nüfus kütüklerinde bu durumlar bellidir. Buna itiraz edilmiyor yanlış yazılan kimlikler bazan bazı yerlerde sorun çıkarmaktadır.

Başka bir yanlışlıklar ise temelde Selçuklu ve Osmanlılar zamanında da Alcı kelimesi yanlış okunmuş, yanlış yazılmıştır. Misal olarak Osmanlıcada Alcı = böyle yazılır. Fakat bu kelimeyi yanlış okumuşlar yanlış yazmışlardır. Gerek arşiv belgelerinden çıkaranlar gerekse Türkmenler hakkında eser yazarların bu kelimeyi doğru yazıp doğru okuyanları azdır. Bu Osmanlıca Alcı kelimesi de zaten buna müsaittir. 6-7 çeşit okunabilir ve anlaşılabilir. Misal olarak bu Alcı kelimesi; Elci, Elci, Alıcı, Alici, Elçi, Alçı, Elci, İlci olarak okunmuş, tarihi eserlere de böyle yansımıştır. Biz buna şahit olduk. Şayet bunu okuyan Arabça, Osmanlıca bilmiyorsa şaşırır kalır. İşin esasına ulaşamaz. Bu hususun bilinmesi için bu izahta bulundum.

Şunu da belirtelim ki Alcı yani Alcıoğlu soyundan olup da soyismi Alcı veya Alcıoğlu olmayanlar başka soyismi taşıyanlar daha çoktur. Bunu kendileri de oraların halkı da bilmektedir. Yâni aslının Alcıdan olduğunu.

Kaç Çeşit İsimde Alcı Vardır:

Bu eserimde kaynak olarak aldığımız tarihi eserlerde isimleri geçen Alcıların Osmanlılar zamanında vergi toplarken veya herhangi bir muamelede karıştırılmasın diye belli olsunlar diye Alcıları yaylakları ve kışlaklarındaki buldukları yer ismi ile şura Alcısı, bura Alcısı diye lakaplandırılmışlardır. Bunlardan bazıları aşağıdakilerdir.

- 1- Ramazan Alcısı
- 2- Sağırlı Alcısı
- 3- Esbli Alcısı
- 4- İlihanlı Alcısı
- 5- Emir Hacı Alcısı
- 6- Kılıçlı Alcısı
- 7- Boynu Yoğunlu Alcısı
- 8- Karamanlı Alcısı
- 9- Kaba Kulak Alcısı
- 10- Öştile Alcısı
- 11- Esenlü Alcısı
- 12- Kulular Alcısı
- 13- Ayuhanlı Alcısı
- 14- Tululu Alcısı

Yukardakilerin hepsi yer isimleridir. Misal olarak bir tanesini söyleyelim. Maraş Tahrir Defterinde Boynuyoğun denilen yer şöyledir. Maraşın Zamantu kazasının Pınarbaşı nahiyesinin Karakısıp, diğer adı Hacı Paşalı köyünün bir mezrasıdır. Şimdi ise burası Kayseri'nin Sarız kazası ve Pınarbaşı kazası arasında bir köydür. Şimdi buraların bu köyün ismi de değişmiş olabilir. Fakat o zamanki kayıtlar böyledir.

Bu yazdıklarımızın dışında daha Alcı lakabında olmayan başka başka yer isimleri taşıyıp kayıtlara geçmeyen Alcıları olduğu gibi hiç yer ismi taşımayan ve başka ünvanlar taşıyan Alcıları da vardır. Ayrıca ana boyları (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) ve

ana aşiretleri Tecirli ismini taşıyan Alcılar da vardır. Bunlara sorduğunuzda, siz kimlerdensiniz dediğinizde ben Beydilidenim, ben Tecirlidenim ama bunlar içinde aile unvanımız Alcıdır diyorlar.

Cevdet Türkay'ın Oymak, Aşiret ve Cemaatler kitabında her ne kadar Alcı Kılıçlıya tabi ve Kılıçlarda Boynu yoğunlu aşiretine tabiidir demişse de şayet bizzat kendisi yazmışsa yani başka bir parmak kasıtlı veya kasıtsız olarak karışmamışsa burası tamamen yanlıştır. Aslında ve araştırmalarımızda Kılıçlı da (Kılıçlar) Alcılarla beraber Tecirli obasıdır. Boynu yoğunlu da zaten aşiret değil yukarda geçtiği gibi eski ismi ile Maraş'ın Zamantu kazası, şimdi Kayseri Sarızdır. Pınarbaşı nahiyesinin Karakısıkk Hacı Paşalı köyünün bir mezarı, yaylasıdır. Alcıların bir kısmı eskiden buraya yaylaya çıktıkları için oranın yer ismi olan Boynuyoenlu ismi lakap olarak verilmiştir. Kayıtlara da yanlış olarak Boynu yoğunlu aşireti olarak geçmiştir.

Böylece Alcıların kullandığı yayla ismi Boynu yoğun onlara aşiret ismi olarak söylenmiştir. Tamamen yanlıştır.

Ve nitekim Cevdet Türkay kendisi aynı eserinde şöyle yazmaktadır: Arşivlerde çok yanlışlık ve karışıklıklar vardır. Aşirete oba, obaya aşiret, obaya cemaat, cemaate oymak, kola boy, boya aşiret denmiştir.

İşin doğrusu ise yazarlar başka başka bunların farklı bölge şive ve ağızları ayrı ayrıdır. Şimdi dahi böyle değil midir. Karadeniz konuşması güneydoğu konuşması, iç anadolu, İstanbul konuşmamız bölge bölge birbirini tutmamaktadır. Halbuki hepimiz Türkiyede yaşayıp türkçe konuşuyoruz. Okullar aynı, yazı dilimiz aynı, devlet dilimiz aynı olduğu halde böyleyiz. Bundan çok zaman önce göçebe yaşandığı, okul görülmediği zamanlarda nasıl olur bir düşünelim.

Osmanlılar zamanını beş altıyüz sene içinde yazılanları bir düşünelim. Kayıtlar, arşivler birisi üçyüz sene önce yazılmış bazısı ikiyüz sene sonra yazılmıştır. Ayrıca Osmanlıcada sekiz çeşit yazı sitili vardır. Cevdet Türkay doğru söylemiştir. Bu

durumlarda karışıklıklar olur ve olmaması da imkansızdır. Mutlaka olur.

Bütün sözlü ve yazılı kaynaklardan okuyup incelediğimiz bilgilere göre meselenin hakikisi yukarda bildirdiklerimizden ibarettir. Uzman ve çok okumuşlar bilirler.

Elbette en doğruyu ancak Allah bilir.

Kahramanmaraş'ta Alcı-Alcıoğulları:

Gerilerde de belirttiğimiz gibi Maraş'taki ve bütün Türkiye'deki Alcı-Alcıoğullarının doğudan Anadolu'ya ilk geldikleri yer ve ana aşiretleri Tecirli ve ana boyları Beğdili ile kaldıkları yer Kahramanmaraş olduğu için ilk önce yazmaya bunlardan başlıyoruz. Sonra da Türkiye de nerelerde Alcı – Alcılı – Alcılar - Alcıoğulları bulunuyorsa ulaşabildiklerimizi öğrenebildiklerimizi ve hangi ilde, ilçede ve köyde bulduklarını bildireceğiz.

Türkiye'nin neresinde Alcı – Alcılı – Alcılar ve Alcıoğlu bulunuyorsa oralara Maraş'tan varmışlardır ve az çok mutlaka Maraş'ta kalmışlardır.

Bütün Anadolu Türkmenleri de aynen bunlar gibidir. Maraş o zamanlar adeta Türkmenlerin toplanma ve dağıtılma istasyonu durumundadır. Türkmenlerden bahseden kaynaklar bunu göstermektedir.

Bunun zamanı ise Selçuklular ve Osmanlılar zamanlarıdır.

Osmanlılar zamanında (Alcı-Tecirli)'lerin bir kısmı hayvancılıkla geride zikredilen yaylalarına konup göçüp hayvancılıkla uğraşırken diğer bir kısmı da Maraş Dulkadirli topraklarında çiftçilik ederlerdi ve onların mukataası idiler. Yani onların topraklarını, yani devletin toprağını işler Dulkadirli devletine vergisini verirlerdi.

Evet (Alcı-Tecirli)'nin bu durumları 1691 yılına kadar sürmüş ve bu zamana kadar da bir çok değişik haller olmuştur.

Hep bir karara kalınmamıştır. Çiftçi olanlar göçebelige, göçebe olanlar çiftçiliğe başlayanlar bunları bırakıp başka işler yapanlar, Maraş'tan ayrılıp değişik bölgelere gidenleri de olmuştur.

Nihayet 1691 yılında alınan bir Osmanlı Devleti kararı ile (Alcı-Alcıoğulları) da Beğdili oymağı olarak Rakka'ya gönderilen 80.000 hane içinde bulunmuşlardır. Bundan başka Alcılardan Hama, Humus ve Halep civarı Münbice ve Sacur suyu boylarına da gönderilmişlerdir.

Kaynakların bildirdiğine göre buralardan tekrar Maraş'a ve Anadolu'ya defalarca geri kaçmışlar ve tekrar oralara gönderilmişlerdir.

Bugün Maraş merkezde bulunan Alcı-Alcıoğullarının ataları da aynı işleme maruz kalmışlardır. Bundan sonra da çiftçilik yapmak üzere Maraş'ta yerleşip kalmışlardır.

İlk bilinen baştan iki kişileri: Alcıoğlu Mıstık ile Alcıoğlu Göğ Ali'dir. Bunlar iki kardeş olup bugünkü Maraş Alcı-Alcıoğulları bunlardan üreyip çoğalmışlar, Maraş'ta en az 100 hane olarak varlıklarını sürdürmektedirler. İl dışında bulunanlar da sayılırsa 100 hane kadardır.

Yaklaşık üçyüz seneden beri bunlar diğer Maraş Türkmenleri gibi çiftçilik yapmışlar, yaşlılarının dediklerine göre 35 çift öküzle ekip biçmişler, Maraş'ın büyük çiftçilerinden olmuşlar, epeyce arazi çoban çırak sahibi zengin kimselermiş. Misafir ve oda sahibi, cömert, doğru, yiğitlikle tebarüz etmiş kimselerdir. Vatan milletperverlikleri müslümanlıkları olumlu oldukları belirgin bir durumdalarmış.

Maraş'ta Alcı-Alcıoğullarının Hatıraları:

Maraş'taki Alcı Göğ Ali Alcıoğlu o zamanda hacda bulunuyormuş. İnek çobanları Hebil ablacığım şu içli köfteden bir tabak verde kâbedeki ağama götürüyüm demiş. Kadıncağız bunun olabileceğine pek ihtimal vermemiş. Çünkü Hebil pehlül,

mezcup durumunda birisidir. Fakat yine de al götür evladım der bir tabak köfteyi bir çapıt içine kor eline verir.

Hebil gerçekten bu köfteyi kâbede bulunan ağası Alcıoğlu göğ Ali'nin eline verip ablam gönderdi der ve kaybolur. Hac dönüşü hacıları maraş dışında karşılarlar. Fakat Alcıoğlu Göğ Ali esas hacı bizim çoban Hebil'dir der ve köfte hadisesini anlatır. Millet Hebil'in elini öpmeye koşarsa da Hebil, eyvah benim sırlarım açığa çıktı diyerek şehirden dışarı çıkmış ormanlar arasında kaybolmuştur. Şimdi halk oraya Hebilin Deresi derler.

Alcıoğlu Göğ Ali'nin Harmanının Taşması:

O zamanki büyük çiftçilerden olan Alcıoğlu Göğ Ali harmanını savurmuş, buğdayı eve çekmeye vakit kalmamış akşam olmuştur. Öküz çobanları ve çırakları yani yamakları ile o gece harmanda yataken yataklarının üstüne buğdayın taşıp yürüdüğünü görünce uyanmış, korkularından ağalarını uyandırıp durumu bildirince Ağaları; şu yüksekte yatalım susun, bin şey söylemeyin demiş. Sabahleyin bakmışlar ki buğdayları on misli çoğalmış, tarladan dışarı akmıştır.

Alcıoğlu Göğ Ali adamlarına demiş ki; şu en büyük ala öküzü kesin, şu kara tutun dibinde herkese dağıtın demiş. Bunu yapmışlar fakat bu defa da öküzün etini dağıta dağıta bitirememişler.

Buğdayı eve ne kadar taşıdırsa da evde koyacak yer kalmamış. Buğday harmanda tükenmemiştir. Artık fakirlere gidin bizim harmandan bulgurduğunuz getiriin diye söylemişlerdir.

Alcıoğlu Göğ Ali Oğlu Mehmed'in Maraş'ın Sulama Suyu İdarecisi Olması:

Malumdur ki Maraş temelde ziraat üzerine kurulmuş ve milli tarihe göre bir Türkmen şehridir. Çiftçilerin en mühim işi sulama suyudur. O zamanda Maraş'ta su yüzünden çok kavgalar, adam öldürmeler vuku bulmuş. Maraş'ta su idareciliği yapmak her insanın kârı değilmiş, adamı tozdururlarmış.

Maraş'ın su idareciliğini yapacak çok doğru, adaletli, çok yiğit birisi aranmış. Alcioğlu Mehmet Ağayı bulmuşlar. Maraş'a su idarecisi yapmışlar. Uzun müddet bu görevi adaletle vemusavatla yapmıştır. Çiftçiler de bu durumdan memnun kalmıştır. Çünkü dövüş kavga son bulmuştur. Bu nesil, yani Alcioğlu Göğ Ali, bunun oğlu yukarda sözü edilen Mehmet Ağa, bunun oğlu Hanifi, Hanifi'nin oğlu sendika başkanlığı yapmış Ramazan, Ramazan'ın oğulları muhasebeci halit, Derimont magazası olan Bilal ile asli vasıfları ile günümüzde ve Kahramanmaraş'ta devam etmektedir.

Maraş'taki Alcioğulları sadece Alcioğlu Göğ Ali'nin oğlu Mehmet Ağanın nesli olmayıp Göğ Ali'nin diğer üç oğlundan ve kardeşi Alcioğlu Mıstık oğulları ve torunlarından da çoğalanlar da vardır.

Aynı zamanda Türkiye'deki Alcı-Alcioğullarının sadece Maraş'ta bir ailesidirler. Ve dolayısıyla Alcioğulları bunlardan ibaret olmayıp geçmişteki bulunanları ve yerleri geride bildirdik. Şimdikiler de bildirilecektir.

Maraş'taki Alcioğlu Mehmet Ağanın Görülmedik Bir Vatan ve Milletperverliği:

Alcioğlu Göğ Ali oğlu Mehmet Ağa Maraş'ı işgale gelen Fransızları şehre 15-20 km kala önünü keser. Çete arkadaaşıları ile Fransız birliklerini şehre sokmamak için savaşı ve kendisi ve çeteleri yaralanırlar. Elleriindeki silahlar Fransızların silahına mukabil gelmediğinden ve de kendileri 20-30 kişilik küçük bir gurup olmalarından Fransızların Maraş'a girmesini engelleyemezler.

29 Ekim 1919 tarihinde Fransızlar Maraş'a girerler. Bundan iki gün sonra Sütçü İmam olayı olur. Maraş'ı Fransızların işgali sadece 4 ay 13 gün sürer. Yani 29.10.1919 – 12.2.1920 arasındadır. Maraş'ının Fransızla harbi sadece 22 gün sürer. Neticede Maraş kadın çocuk dahil olarak yedibin şehit verirler ama hiçbir askeri kuvvet yardımı olmaksızın şehri Fransızlardan temizlerler. İşte bugün 12 Şubat 1920'dir. Her sene dünyada tek madalyalı şehir olarak bugün Maraş'ın kurtuluşu muhteşem bir şekilde kutlanır.

Cumhuriyetin Kurulmasından Sonra Harp Gazilerine Maaş Bağlanması ve Alcioğlu Mehmet Ağa:

İlk Cumhurbaşkanımız Mustafa Kemal Paşamız başta olmak üzere Büyük Millet Meclisimiz harp malulleri gazilere maaş bağlamaya karar aldıktan sonra Maraş heyeti harpte yeralanları tespitle onları huzura almışlar. Alcioğlu Mehmet Ağayı da celb etmişler ve ona demişler ki sizin harpte yaralandığınızı, gazi olduğunuzu tespit ettik. Sana maaş bağlayacağız, memnun olur musun demişler.

Hayır efendiler demiş, ben katiyen maaş için harp etmedim. Vatanım milletim için namusum için harp ettim. Vatanıma, milletime canım feda olsun. Bu benim ahiret azığımdır. Bunu dünyada yersem ahiretime ne kalacaktır. Ben bunu istemiyorum. Bana maaş bağlamayın. Katiyen kabul etmiyorum, der. Kabul ettiremezler ve böylece oradan ayrılırken görevlilere teşekkür etmiştir. Ve böylece takdire şayan bir asil ve asaletini isbat eden vatan ve milletperver Mehmet Ağaya da görevliler teşekkür etmişlerdir.

Şunu da söyleyelim ki bizim bu eserimizde faydalandığımız sözlü tarihin çoğunu Maraş'taki alcioğullarının yaşlılarından öğrendik. Maraş çok eski tarihlerden beri adeta Türkmenlerin merkezi ve aynı zamanda Türkiye'ye dağılan Alcıların da merkezi olduğundan atalarından tevatür, yani

babadan evlada söylene söylene gelen rivayet tarihini gayet iyi biliyorlar. Elbetteki yazılı tarihle ilgili ve irtibatlı olup olmadığına bunlarla alakasının olup olmadığına da bakıldı, dikkat edildi öyle yazıldı.

Kahramanmaraş Göksun İlçesi Değirmendere Kasabasındaki Alcıoğulları:

Geride de geçtiği gibi Tecirli'nin başka yerlere gidenleri ve oralarda kalanları hariç ana aşireti içindeki Tecirliden olup da Tecirliden başka oba ismi taşıyanları ve Alcıda birlikte miladi 18-19. asırlarda kışları Düziçi ve Osmaniye ilinin kuzeyinde kışlayıp yazları da Göksun, Afşın, Elbistan, Kahramanmaraş arasındaki yaylalarda bilhassa Berit dağı ve Binboğa dağı etekleri ve bunlar arasındaki diğer dağlarda yerlerde yaylardı. Kışladıkları yerlerden buralara ulaşmak için iki yolları vardı. Birisi Osmaniye'nin kuzeyinden çıkarak Kadirli'nin güney ve güney doğusundan Andırın üstü Göksun, Afşın, Elbistana ulaşan yoldur. Diğeri ise Düziçi'nin doğusuna yürüyüp Nur dağlarını (Amanos – Gavur dağları) aşarak Maraş üstü Tekir, Göksun, Afşın ve Elbistana ulaşırlardı. Bazan da Maraş Zeytin üstü yaylalarına ulaşırlardı.

Bölgedeki Alcı Tecirlinin kışlak yeri olan Osmaniye ilinin 4 km kuzeyinde bulunan ve kendisi de aslen Alcı Tecirliden olan ismi üstünde Alcı Musa merhumun çiftliğinin ve babası Hacı Ali Ağa'nın eski Ağa evinin bulunduğu yer ve şimdi bu merhumun oğulları Yılmaz beyle Nihat hocanın portakal bahçelerinin bulunduğu yerle yanındaki mal hüyüğü ve Alcı denilen yer ve Osmaniye-Kırmıtlı-Araplı-Kumarlı ve Dervişiye ile çevrili bulunan yerde kışlayan Tecirli-Alcı obasından bir Aşık (Ozan) bu kışlaklarından Kadirli Andırın üstü Göksun yaylaları Binboğa etekleri ve Berit dağına varan yol güzergahlarındaki konup kalktıkları yerlerin adını bazı hatıralarını şiirleştirmiş ise de aradan geçen 100-150 sene gibi uzun bir zaman içinde

bozulmuş, dağılmış olarak elden ele, dilden dile bize kadar ulaşmıştır. Bunların bu hatıralarının daha da bozulup dağılmaması için sadeleştirilip düzeltilerek aşağıya kaydediyoruz.

Bu kıtaların bazıları Alcıoğlu Ağa İsmail'in miladi 1902 doğumlu torunu Adil emmiden birazı da diğer yerlerden toplanmıştır:

Mal hüyüğü Alcısından
Yüklendi yükler yaylaya
Cahan suyunun salından
Çıktık konduk boz kuyuya

Sâmen gediğine çıktık
Haramilere takıldık
Avuç avuç kurşun attık
Vardık konduk Tokmaklıya

Har boğazı çetin yokuş
Andırınaca yoruluş
Halbırın da havası hoş
İndik konduk düz ovaya

Katarı çektik Gebene
Kayranlının eteğine
Çıktık Meryemçil beline
Geldik konduk bir araya

Tepede eşek meydanı
Çinçinde eyle seyranı
Gör ünlü adı yamanı
Konduk alıklı kayaya

Buradan saçılıp göçtük
Gerdek marasını geçtik
Göksun suyuna ulaştık
Durduk konduk Binboğaya

Binboğa'nın etekleri
Tecirli Alcı yerleri
Efsusun batı serleri
Çevrildik konduk oraya

Berittir koca yaylamız
Burda çoktur hatıramız
Ahsen deredir yuvamız
Kavuştuk konduk buraya

Yücedir Beridin başı
Dumanlıdır çatal taşı
Mesdeder yedi gardaşı
İçtik kandık doya doya

Tecirli Alcı soyumuz
Kapalı kalmaz yolumuz
Hersene bizim yurdumuz
Serildik konduk yaylaya

Değirmendere Kasabasındaki Alcı'ların Kökü Oğuzların Beğdili'ne Dayanmaktadır:

Sözlü ve yazılı tarihi eserlerin verilerine göre her tarafta bulunan Alcı-Alcılar Alcılı ve Alcıoğulları gibi Değirmendere kasabasındaki Alcıların da kökü geride de geçtiği gibi Oğuzların yirmidört boyuundan Beğdili boyuna dayanmaktadır. Bu boyun iki ismi daha olup İlbeyli ve Elbeylidir. Şimdilerde Elbeyli olarak yaygınlaşmıştır.

Yine tabiidir ki Alcıların asıl oymağı Tecirli olup Tecirlinin ana boyu ise Beğdili olduğu kaynaklarıyla izahı altıncı bölümde işlenmiştir.

Osmanlı devletinin konar-göçer Anadolu Türkmenlerini beş altı bölgeye yerleştirme kararı 1691, 1693 ve 1697 tarihlerinde vuku bulmuş olup Alcı Tecirli de Beğdililerle Beğdili oymak ve obaları olarak bu kararla aynı muameleye tabi tutulmuşlardır. Bu konu geride geçmiş olup izahatı orada vardır.

Alcı-Tecirli ve diğer Türkmen oymakları çok kerre yerleştirildikleri yerlerden Anadoluya kaçmışlar ve takip edilerek tekrar geri götürülmüşlerdir.

Yaşlılarımızın bize bildirdiklerine göre Değirmendere kasabasındaki Alcıoğulları önce Maraş'ın Andırın ilçesinin Geben köyüne yerleşmişler bir müddet sonra da Değirmendere köyüne gelmişlerdir. Bu köye gelme tarihleri tam olarak bilinmemekte ise de Alcıoğullarından ilk gelmiş olanların oğullarına, kızlarına ben yetiştim. Ben on yaşlarında iken onlar 80-90 yaşlarında bulunuyorlardı. Buradan çıkışla basit ve pratik bir hesapla Alcıoğullarının Değirmendere köyüne Geben köyünden gelmelerine 2006 yılı itibariyle ancak 185 sene kadar olmuştur denilebilir.

Şunu da kaydedelim ki Geben köyüne Alcıoğullarının yerleşmeleri yine ana oymakları Tecirli mensuplarıdır. Ve halen Geben köyünde altmış hane Tecirli ve yirmi hane kadar da Alcıoğlu bulunmaktadır. Dışardakiler hariçtir.

Kahramanmaraş Andırın İlçesinin Geben'den Değirmendere'ye Gelen Alcıoğulları Kimlerdir:

Yine yaşlılarımızın bize bildirdiklerine göre Geben'de iki Ali isminde kardeşler ve bir de Süleyman kardeşleri bizim Değirmenderedeki Alcıoğullarının köküdür deyip dururlardı. Sanki bunu söylemek onlara vacibmiş gibi ısrarla söylerlerdi. Araştırılınca neticenin şöyle olduğu anlaşıldı: Gebene, mahalline

gittim. 2006 yılında inceleme araştırmada bulundum. O zamanki üç kardeşin evlerinin bir arada bitişik durumda olduklarını bizzat gördüm ve fotografladım. Fakat şimdi sadece Gebende kalan Süleyman kardeşlerinin torunlarının evleri aynı yerlerde bulunmaktadır.

Hatta oraya halen Ağa İsmail'in evinin yeri olarak söylendiğine şaşırdım. Geben köyü mensubları hep böyle söylüyorlar.

Geben'de Üç Kardeş Alcioğulları:

Geben köyünde bulunan üç kardeşten iki Ali orada ölmüş. Bunların oğulları değirmendereye göçmüşlerdir. Bu iki Alinin kardeşleri Süleyman ise Değirmendereye göçmemiş ve oğulları da göçmemişlerdir. Ve Süleymanın torunları halen Geben köyündedirler ve varlıkları devam etmektedir.

Geben Köyünden Değirmendere Köyüne Gelen Alcioğullarının Kimlikleri, Kişilikleri ve Hatıraları:

Değirmendereye Alcioğullarından ilk önce gelenler küçük Ali Alcioğlunun iki oğludur. İsimleri Durdu ve Mehmet'tir. Bunlar burada çiftçilikle başlamışlar, çiftçilikle vefat etmişlerdir. Evlatlarına biraz arazi bırakmışlardır.

Hatıraları ise: Alcioğlu Durdu'nun karısı Fadık karı olup beş kızı; Döne, Tomus, Cennet, Eşe ve Selver'dir. Bir oğlu olup adı Ali'dir. Bu şahsın beş oğlundan olan torunları ve torunlarından iki devreden beri Değirmendere belde belediye Başkanlığını yapmakta olan İbrahim Alıcı ve bunun oğulları ile zamanımızda nesli aslına uygun olarak devam etmektedir.

Alcioğlu Mehmet ise; karısı elifçe karı olup dört kızı, Hacca, Rahime, Garâz ve Hürü'dür. Beş oğlu ise; Osman Kahya, İbrahim, Ökkeş, Hüseyin ve Hayri olup bunların oğulları ve

torunları ile yine nesli Değirmendere kasabasında devam etmektedir.

Alcioğlu Mehmed'in oğullarının kayda değer hatıralarından birisi; Osman Kahya çok değerli bir kişi olarak yetişmiş devletçe, milletçe sevilen sayılan bir kişi olup şahsi durumunu çekemeyen köy münafıkları da varmış elbette. Bunlar köyün ırkı bozuk hasetleridir.

Söylendiğine göre Osman Kahya çok dindar, millet ve vatanperver olup cömert, yiğit, işbitiren, misafir sahibi hatırı sayılır bir kişiymiş. Hatıralarının biri: Maraş'ın Fransızlarla muharebesinde Sivas Kuvvai Milliye Teşkilatının gönderdiği silahları Göksun'dan Tekire kışgünü vasıtalar bulunmadığından insan sırtında taşıyacak güvenilir mutemet bir kimse aranmıştır. Göksun kaymakamı bu görevi ancak Osman Kahya'ya verebilirim demiş ve Osman Kahya da insan sırtında bu silahları Tekire taşıyıp Maraş heyetine teslim etmiştir.

Osman Kahya adaletli, doğru, sevilen bir kişi olduğu ve yamulmadığı için köyünde bulunan bazı yamuklar onu sevmezlermiş. Bu sebeble bir fırsatını beklerlermiş. Uyduran oğlu Hüseyin Efendi ile samimi dost imiş. (Komarlı aşiretinden)

Günün birinde Kumarlı aşiretinden Uyduran oğlu Hüseyin Efendi Meryemçil yaylasından Kayseriye satmak için büyükbaş hayvan götürmüştür. Dönüşünde atlı olarak ikindin üstü Osman Kahyaya, Değirmendereye uğramış, ayak üstü biraz konuştuktan sonra Osman Kahya'nın misafir kal diye ısrarına rağmen kalamam 15 günden beri yavrularımı arzuladım demiş. Değirmendereye iki saat mesafede Meryemçil belinde bulunan yayla çadırına ulaşmak için Osman Kahya'dan ayrılmış at üstünde bir saat kadar gidince meşhur Adıyaman pınarı yakınlarında başka köyden, Çukurhisar köyünden olduğu söylenen arazi yüzünden düşman bulunan kişiler tarafından silahla vurularak öldürülmüştür. Hatta bu şahsın cenazesi Değirmendere köylüleri tarafından dostu olan Osman Kahya'nın evine getirilmiş, bir gece burada kalmış, ertesi gün kaldırılmıştır.

Osman Kahya'yı zaten çekemeyen köydeki kötü niyetli kimseler bu olayı fırsat bilerek ölen Uyduran oğlu tarafına yalan yanlış ihbarlarda bulunuyorlar. Ve sizin adamınızı Osman Kahya öldürttü diyorlar. Yalan haberlerle onları durmadan kışkırtıyorlar. Halbuki Osman Kahya ile vurulan kişi arasında en ufak bir husumetlik yokmuş. Hatta çok samimi dost imişler. Vurulanın oradan geçeceğini düşmanlarına Osman Kahya haber verdi yoksa onlar ne zaman nereden geçeceğini nerden bilirlerdi diye akla yatkın bir melunca cümle de kullanıyorlar. Onlar da o zamanki dağlarda kaçak gezen yedi eşkiyaya, intikam olsun diye Osman Kahya'yı geceleyin efradı ailesinin içinde suçsuz olarak uykuda şehit ettiriyorlar.

Fakat köyde tarafsız yaşlılardan duyduğumuza göre Osman Kahya böyle dostuna kalleslik yapacak bir huy ve damarda ve yapıda bir insan katiyen değildi demektedirler.

Bu hadisede ayrıca bir enteresanlık daha görülmüştür. Fakat bunu Uyduran Hüseyin Efendinin adamları çok sonradan duymuşlardır.

O da şudur: Köydeki Osman Kahya'yı istemeyen adiler şöyle demişler. Uyduran oğlunun geçeceği günü ve yeri Osman Kahya bildirmiştir demişlerdir.

Fakat vuranların pusu kurduğu ve yaş ardıç dallarından yaptıkları siperin kupkuru olduğu orada belki 20-30 soğan başı bulunduğu belki yüz tane yumurta kabuğu olduğu görülmüştür. Bu durumda burada en az bir hafta adamın yolu beklenmiştir. Üstünde yatıldığından beklenen yerin otları kurumuş kopmuştur.

Alcıoğlu mehmet'in oğlu Osman Kahya'nın hazin ölümü böyle olmuştur.

Madalyonun öbür tarafına gelince Osman Kahya tarafları içinde misilleme yapacak ve yapmak isteyen adamlar varsa da yapacak güce ve prensibe sahip kişiler varsa da bu defa da aynı köyden emmizadeleri, el Ezher mezunu, kadılık yapmış, çok yüksek alim, sayılan sevilen Alcıoğlu Ağa İsmail oğlu Paşa Hoca araya girmiştir. Bu intikam işinden Osman Kahya taraflarını vaz

geçirmiştir. Ve demiştir ki; ahirette suçsuz öldürülen bir şehit yakınlarından 70 kişiye şefaahat edip cehennemden kurtaracaktır. Siz intikam alırsanız bu hakkınız kalmaz demiş. Osman Kahya'yı vurmaya gelenler yedi kişilermiş. Bunun hangisi vurdu ne bilirsiniz demiş, intikamdan emmidaşlarını vazgeçirmiştir. Onlar da emmizadeleri Paşa Hoca gibi büyük bir alimi kıramamışlardır. İntikam almaktan vazgeçmişlerdir.

Osman Kahya'yı vuranlardan en çok zan taşıyan şahıs da dağlarda kaçak gezdiği halde namusluluk etmiş, belkide otuz sene kimsenin gözüne görünmemiş ve ben vurdum, böyle yaparım işte diye övünmemiştir.

Ancak köy civarında 30 sene içinde rastladığı birkaç kişiye şöyle demiştir: Osman Kahya boş yere vuruldu, suçsuz yere vuruldu, demiştir. Bundan başka bir kelime söylememiştir. Bu da Osman Kahya taraflarına duyulunca intikam hisleri tamamen sönüştür. Zaten tarafları arasında şiddetli bir husumet olmamıştır. Şimdiki nesil de birbiri ile konuşup alışverişlerini yapmaktadırlar. Netice olarak Osman Kahya'ya rahmet olsun. Geride kalan evlatlarından olan torunlarından kendisinin yerini tutacaklarla nesli değirmendere de devam etmektedir.

Geben Köyünden Değirmendere'ye Gelen Büyük Ali Alcıoğlu'nun Oğulları:

- 1- Alcıoğlu Ağa İsmail
- 2- Alcıoğlu Kısacık Süleyman
- 3- Kara Osman
- 4- Beymas kardeşlerdir.

Babaları Büyük Ali Alcıoğlu ile emmileri küçük Ali alcıoğlu ve Geben'de ölen ve emmileri Süleyman'ın da Geben de kaldığı Değirmendere'ye hiç göçmediği yukarda bahsi ve ismi geçen dört kardeşler Geben köyünder Değirmendere köyüne geldiklerinde emmioğulları Alcıoğlu Durdu ile bunun kardeşi Alcıoğlu mehmed'in yanına gelmişlerdir. Değirmendere de zaten

evlerinin ve torunlarının evlerinin bunların evlerine yakın olduklarını biliyoruz. Buna da yetiştim.

Bu dört kardeşler Değirmendere köyünde hayvancılıkla uğraşmışlar, arazi almamışlar, çok sonradan kendilerine yetecek kadar arazi de almışlardır.

Ancak hayvanları çok çoğaldığında köyden dışarı çıkmak zorunda kalınca bu sebeple ve bu yüzden hiç kimsenin hakkı bulunmayan köyler arasındaki devlete ait boş mülklerden hayvancılık yapmak için parasıyla devletten iki tane yaylalık satın almışlardır. Buraları kullandıkları tarihlerde davar sayıları üçbin kadarmış.

Ağa İsmail devletçe, milletçe sayılmış, sevilmiş ve tanınmış. O bölgenin hatırlı bir kişisiymiş. Hatta devletin bölgenin âyânı saydığı bir kişisiymiş.

Alcıoğlu Ağa İsmail'in Kimliği:

Şerefli Türk kavminin Oğuz soyundan ve Oğuzların Beğdili boyunun Tecirli oynağının Alcı obasından Alcıoğlu Ali oğludur. Karısının adı Koca Döne'dir. Dört oğlan ve üç de kız babasıdır. Oğullarının adı; Paşa Hoca (Mustafa), Göde Ali, Kara Mehmet ve Musulu'dur. Kızları ise; Koca Elif, Çöp Şerife ve Taşoluk köyünde Kara Fakı karısı (ismi bilinmiyor.)

Alcıoğlu Ağa İsmail okur yazar olup çok doğru ve dürüst, mert, yigit, cömert, misafirperver, vatan ve milletperver, yardımperver, adaletli, babayiğit bir yigit olduğu halen söylenir.

Ağa İsmail Geben'den gelmiş olduğu Değirmendere köyünden Fındıklı Koyak mezrasına göçmüş, bir kardeşi baymas'la birlikte. Diğer iki kardeşleri Kara Osman ve kısacık Süleyman Değirmendere'de kalmıştır. Bunların şimdiki nesilleri de halen buralarda devam etmekte olup çoğalmışlardır.

Alcıoğlu Ağa İsmail kardeşleri ile mal mülk bölüşmemişlerdir. Herkes kendisine yakın olan malı mülkü kullanmıştır. Bunların torunları zamanında 1974 yılında oralara

giren kadastro herkese kullandığı yerin tapusunu vermiş sadece halen Ağa İsmail'in aldığı iki yaylanın tapusu intikal görmeyip Ağa İsmail ve kardeşleri Alcıoğulları adınadır.

Alcıoğlu Ağa İsmail böylece hiç kimseye zulm etmemiştir. Komşu ve fakirleri korumuş ve kollamıştır. Başkaları gibi gücünün yettiğini ezme istememiş hak ve adalet üzere yaşamıştır. Kimse de onlara tecavüze yeltenememiştir. Demir yumruk oğlu Göde Ali ve İslamın keskin kılıncı Paşa Hoca zamanında da böyle imişler.

Ancak torunları zamanında tuz ekmeksiz asilsiz kişilerden nevezuhurlar olmuştur. Allahın kanunu gereğince fakirler ayağa kalkmış eski zenginlerin torunları da fakir olmuş. Nöbet değişimleri olunca peygamberimizin hadisince herkes kendi iç doğrultusuna göre iş ve muamele yapar buyurduğu gibi kendi nefsinin isteği doğrultusunda İslamsız harekete yeltenenler olmuştur. Başkasının şahsi mal ve mülkünden yararlanmak için aklını, dinini, vicdanını, insanlığını ve müslümanlığını, otun, çöpün hayvanların dışkısı altına koymuş, hasedinden dışa patlamış, gözünü ve yüzünü dünyanın haksız hırsı bürümüş, başkasının mal ve mülküne tecavüze yeltenen koyma akıllı toplama destekli aslı bozuk südü bozuk bazı küstahlar zuhur etmiştir. Yediği sofrayı kesen nankörler belirmiş hak hukuk tanımayan devletin ve kanunların ve İslamiyetin mülkiyet hakkını tanımamak isteyen serkeşler olmuştur. Halbuki İslamda bir kişiye malından dolayı haset edenin dininin tamamı gider hükmü her müslümanın boyun eğeceği bir hükümdür. Yapana faydası olmayan bir yiğitlik ve nâm da sayılamayan teşebbüslerin şeytandan olan insan görüntülüler herhalde dünyada da ahirette de yaptıklarının aynısını ilahi kanun gereğince görecekler. Bunun üstüne yatıp kurtulamayacaklardır. Allah bilen ve görendir.

Sene 1950, Fındıklı Koyak köyünden yaya olarak başka bir yere giderken o zaman orta yaşlı Uyduran oğlu Hacı Ağa bana dedi ki: Alcıoğlu burada dur bakalım. Şuradaki ören yerini

görüyor musun ve buranın adını biliyor musun dedi. Ben de hayır dedim.

İşte buranın adı Paşa Köşkü'dür. Ben yaşlılarımızdan duyduğuma göre Ağa İsmail önce buraya bir köşk yaptırmış. Burada paşaları, valileri, kadıları ağırlar, muhafızla rehberle Andırın kazasına teslim edermiş.

Buraya Malatya'dan ve kayseri'den Adana'ya geçen devlet büyükleri uğrar, Alcioğlu Ağa İsmailde misafir kalırlarmış. Ağa İsmail devletin tanıdığı, güvenilir âyânlardanımış dedi. Ben o zaman 16 yaşlarında genç irisiydim.

Alcioğlu Ağa İsmail'in Bir Hatıratı:

Bunu bize değirmendere köyünden Mulla durdu oğlu Sapri karagöz hoca anlatmıştı. Kendisi de bu hadiseyi büyüklerinden duyduğunu söyledi. Hadise şudur:

Taşoluk köyünden Ermeni vatandaş Artini misilleme olarak vuran Komarlı aşiretlerinden birisi Ağa İsmail'e sığınmış, onun davar çobanı olmuştur.

Bunu duyan Taşoluk Ermenileri tam silahlı atlı asker kıyafetli dört tane süvariye Ağa İsmail'e yollamışlar. Bunların ellerine de bir name vermişler. Bunu Ağa İsmail'e verin demişler. Süvariler Ağa İsmaili kuru yazı mevkiinde çadırında bulurlar, nameyi verirler. Ağa İsmail nameyi okur. Name kendisine hitap etmektedir.

Ey Ağa İsmail. Taşoluk da Artini vuran kişi senin çobanıymış. Bunu askerlerimize teslim et. Şayet etmezsen ben varıp senin kelleni keser gelirim, demektedir. İmza Elbistan veya da Maraş zabtıya komutanıdır.

Bunun üzerine Ağa İsmail çoban çadırına bakmış, hemen birkaç kişi mevziye atılmış. Kendisi de bu nameyi alt tarafına sürmüş Ermeni askerlere atmış. Alın bunu köpekler, sizi gönderenlere verin, demiş. Askerin biri nameyi almış oradan uzaklaşmışlar.

Bu hadiseyi Ağa İsmail'in çadır komşuları görmüş. Kendi evlatlarına, torunlarına anlatmış. Bunlar bir daha da gelmemişlerdir.

Alcioğlu Ağa İsmail'in Oğlu Paşa Hoca'nın Hatıratı:

Ağa İsmail'in imanı bütün bir müslüman olduğu ilk hacca gitmesinden ve o zamanın zor şartlarında oğlu Mustafa'yı Mısır da okutmasından anlaşılmaktadır. Nüfus kaydına göre, eğer doğru ise Paşa Hoca 1874 doğumlu olup Mısır da el-Ezher yüksek okulunu bitirmiş, sekiz sene Elbistan da (veya da Göksun'da diyenler de vardır) kadılık yapmış. Mısır da müderrislik yapmış sonra kadılıktan kendi isteği ile ayrılan Paşa Hoca Değirmendere Camiinde fahri imamlık yapmış. Mollalar yetiştirmiş. Ömrünü fetva vererek bitirmiştir. Verdiği fetvalardan veya okuduğu kitaplardan herhangi bir kitap yazmamıştır. Nedeni ise kendisinin ölümünden sonra kitabının zamanımızdaki gibi değiştirilip soysuzlaştırılacağından korkmuştur. Hazreti Peygamber ümmetine iki şey bırakmıştır, Kur'an ve sünnettir. Bunlar yeter demiştir. Paşa Hoca'nın karısının adı Cennet'tir. Oğulları; Adil, Kenan, Mikdad, Yemliha ve Mehmet'tir. Kızları ise; zeliha, Fatma ve Ayşe olmak üzere beş erkek, üç kız babasıdır.

Yalnız kendisinin ölüm tarihi doğru olarak 1953 yılıdır. Çünkü annem de aynı yılda ölmüştü.

1950 yılında Paşa Hoca'ya kaç yaşındasın Hoca emmi dedim. Kendisi bir şey demeden gelini, hocanın kuzu dişleri çıktı dedi. Halk arasında yüz yaşayanın kuzu dişi denilen etten diş çıkar derler. Fakat ben o zaman doksan yaşlarında olduğumu tahmin etmiştim. Doğum tarihi doğru ise 1953-1873= 79 yaşında vefat etmiştir. Eğer benim tahminim doğru ise hoca 93 yaşında vefat etmiştir. Allah rahmet etsin. Benim ve büyüklerimin gördüğümüze göre hoca İslamdan asla taviz vermezdi. Adeta İslamın keskin bir kılıcı idi. Halkda zaten böyle derdi.

Bir hatırasını da şöyle anlatırlar: Cemaat cami doluğunda namaz vaktini beklerken oraya bir rafizi gelir. Hocaya derki yeryüzünün her yeri cami olsa müslümanlar nereye tuvaletlerini yaparlar? Hoca da; senin ağzına yaparlar burası boştur demiş. Adama böyle soru olmaz diye birkaç baston vurmuş defol şuradan demiştir. Oradakiler hocanın elinden adamı almışlardır.

Ağa İsmail'in Kardeşlerinden Kara Osman'ın Hatıratı:

Alcıoğlu Kara Osman'ın yüce yurt denilen bir yerde yayla çadırı varmış. Biraz altında da bahçe deresi denilen yerde birçok tarla olup Değirmendere halkından oralara ekip biçmeye, çalışmaya gelen aileler olurmuş. Varmış onların yanına bana bakın arkadaşlar komşular demiş. Kara Osman'ın çadırı şurada yüce yurttan olup da köyden buraya azıkla gelene küfredirim. O zaman bizim ağalığımız neye yarar. Biz bu ayıbı kaldıramak demiş. Hergün çobanlarla o alanda ne kadar çalışan varsa işler bitene kadar onlara o kadar yemek gönderirmiş.

Kaç gün çalışmaya geliyorlarsa gönderirmiş. Bunu da yine değirmendere köyünden lakabı Kürt Mehmet olan fakat kendisi Türkmen olan bir yaşlı kişiden dinledim.

Alcıoğlu Ağa İsmail'in diğer iki kardeşi Kısacık Süleyman ve Beymas'ın kayda değer bir hatıralarını bilmiyoruz. Ancak Kısacık Süleyman'ın doğru ve saf bir insan olduğunu söyleyenleri çok duymuşuzdur.

Ağa İsmail'in oğullarından Göde Ali'nin hatıralarına gelinece Demir Yumruk denilen bu kişinin bir hatıratını babam şöyle anlatmıştı:

Bir gün bir kişi ile tartıştık. Bana birkaç defa vurdu. Ben 15 yaşlarındaydım, ona vuramadım. Bunu Göde Ali emmime dedim. Emmim geldi, adamı arazide bulduk. Emmim elindeki kalın deynekle bir defa vurdu, adam attan aşağı düştü. Adam korkudan altına pislemiş, ortalığı pis bir koku aldı. Adama şöyle

dedi; ulan köpek bu çocuğa mı gücün yetti. Adam ağladı; bilemedim beni affet Ali Ağa dedi. Oradan ayrıldık.

Yine aynı Göde Ali'nin hatıralarından: Taşoluk töyündeki bir Ermeni vatandaşta iki altını varmış. Adam vermek istemeyip kaçıyormuş. Bir gün bir yerde kıstırmış. Ermeniye; sana bir yumruk vurup iki altından vazgeçeceğim, deyince adam; kurban sana Ali Ağa. Akşama kadar altınlarını getirmesem tamam demiş ve akşam olmadan Göde Ali'nin altınlarını getirmiş ve demiş ki; ben senin Demir Yumruk olduğunu duymuştum. Bir yumrukta bir tosunu öldürürmüşsün, demiş.

Babam Cafer Çavuş'un dediğine göre emmisi Göde Ali'nin eni boyu birdir. Emmimin enini ve boyunu mesesle (1.5 metre uzunluğunda değnek) ölçerdik. Eni de boyu da bir meses boyunda idi. Buna gülerdik. Hayalet gibi bir tipi vardı. Emmim taş yürek, demir yumruktu, derdi.

Bir de Göde Bayram Hatıratı Vardır:

Göde bayramı Alcıoğlu Ağa İsmail'in kardeşi Kısacık Süleyman'ın oğludur. Dağda davar güdermiş. Her gün dört keçinin sütünü emermiş az gelirmiş. Yani keçileri otlatırken keçileri tutar memelerinden emermiş. Keçilerin oğlakları aç kalırmış. Değirmendere de bir Kara Mulla varmış. Bu kişi yiğit bir kişi olup güreşte yenmediği kimse kalmazmış. Köyden birisi demiş ki; ey Kara Mulla eğer sen Göde bayram'ı da yenersen sana dünyada hiç kimse dayanamaz, demiş.

Kara Mulla da demiş ki; Göde Bayram da ne var. Onu da yenerim, demiş. Üç beş kişi varmışlar Göde bayramı Püren gölü yakınlarında bulmuşlar. Göde Bayram; hoş geldiniz, buyrun kaymak süt yedireyim demiş, bunları ağırlamış. Bunlar kalkınca gülmüşler. Neden güldünüz demiş Göde Bayram. Bunlardan birisi; Kara Mulla seninle güreşmeye gelmişti de demiş. Kara Bayram; peki demiş. İki ayak arasını biraz açmış, dikili durup; Kara Mulla eğer şu ayağımı kaldırıp diğer ayağımın yanına

getirirsen beni yendiğini kabul edeceğim, demiş. Kara Mulla ne kadar zorladı ise de Göde Bayramın tek ayağını kaldırıp diğer ayağının yanına getiremeyince bırakmış. Arkadaşları; ne oldu Kara Mulla demişler. Kara Mulla da; anasını, bacısını ne yaptığının ayağı, çam ağacı gibi yere kök salmış, demiş soluyarak.

Göde Bayram, Kara Mulla'ya; sen mi beni yenecektin, demiş şöyle bir eliyle boynundan tutup da hızla ileri itince Kara Mullanın burnu yerde sürtmüş. Bu hatırayı da köy yaşlılarının halen hepsi biliyor, söylüyor. Artık şimdiki köy gençleri de duydular. Köyün unutulamayan hatırası olmuştur.

İnsan unuttur, bazan da tekrar hatırlar. Ben de Alcıoğlu Ağa İsmail'in asıl hatıratından birisini yeni hatırladım.

Devletten satın almış olduğu Kala yaylasını komşu köy Çamurlu çerkezleri daha önce gayri resmi olarak kullanırlarmış. Ağa İsmail devletten burasını 1317 yılında (miladi 1901) tarihli tapu ile alınca Çamurlu Çerkezleri; burası bizim zilliyet ve yurdumuzdur. Hem de burası bize yakındır. Değirmendere nere bura nere deyip tutturmuşlar. Her sene dövüş, kavga, nizah. Çerkezlere laf anlatıp devletin verdiği tapuyu kabul ettirememişler. Netice; Çerkezlerin hepsi gelmişler, biz senin tapunu falan tanımıyoruz, sök çadırını göç buradan demişler. Çadırları elleriyle sökmeye başlamışlar. Fakat tarık bin Ziyad'ın İspanya da gemileri yakıp askerlere de ister ölün ister öldürün. Geriye kaçacak vasitanız yoktur, dediğinde bir avuç asker İspanyayı bir hücumda az bir zamanda mağlup ettikleri, zafere kavuştukları gibi oracıkta bulunan beş altı evin adamları, kadın çoluk çocuk çadır şaptaları ile bir hücumla geçerler. Alcıoğlu Ağa İsmail'in karısı Koca Döne çadır şaptası ile vurduğunu düşürmüştü. Hatta bir kişinin de tepeden indirince bir kulağını koparmış. Bunları oradan köylerine kadar kovalamışlar. Bunu bize büyükler halen anlatır dururlar.

Bu hadiseden sonra Çerkezler, Ağa İsmail'den bahsederlerken onlar çok cıdalcıdır, cıdallı kimselerdir diye

bahsederlermiş. Osmanlıca da cıdal kelimesi dövüş kavga anlamına gelmektedir. Bundan sonra Ağa İsmail ailesine cıdallı denirken iki kardeş Ağa İsmail ile Beymas Değirmendere'den Fındıklı mezrasına göçtükten sonra bu cıdallı ismi Değirmendere de kalan kardeşleri Kısacık Süleyman'la Kara Osman ailesine münhasır kalmıştır. Fındıklı mezrasına göçmüş olan Ağa İsmail ile Beymas kardeşlere de Ağa İsmaili denmiştir.

Değirmendere de bu cıdallı ismi de halk dilinde galat olarak cızallıya dönüşmüştür.

Şimdi bu ailenin Alcıdan ve Ağa İsmail'den olduğu bilinir. Fakat adlarına, lakaplarına cızallı denilir. Soyadları da yine Alcı'dır.

Aslında telaffuzu zor olan bütün kelimeler halk tarafından pratikleştirilir, kolay geleni söylenir. Bu cıdallı kelimesi de dili ısırarak söylenen, telaffuzu zor bir kelimedir. Osmanlıca yazıda harfinin sesidir ki Kur'an okurken her hoca da bu harfin sesini tam doğru çıkaramaz. Bunun için Fatıha suresinin son kelimesi de bazı hocalar bu harfinin sesini veleddâllin diye çıkarır. Bazı hoca da velezâllin diye çıkarır ki iki seste yanlıştır. Bu harfin sesinin özel bir mahreci vardır.

Netice olarak bir ailenin yarısına Ağa İsmaili diğer yarısına da cızallı denmesinin sebebi budur. Bu da iki kardeşin ayrılıp Fındıklı mezrasına gitmesinden sonra köyde kalanlara has söylenmeye başlanmıştır. Halen de öyle söylenir.

Cumhuriyetimizin kurulmasından sonra 1934 yılında soyadı kanunu çıkmış, soyu bilinenlere soylarının lakabı soyismi olarak verilmiştir. Soyları bilinmeyenlere de herhangi bir kelime soyismi olarak verilmiştir.

Geben'den Değirmendere'ye gelmiş olan Alcıoğlu Durdu ve Mehmet kardeşlerin oğullarına ve emmi oğulları Ağa İsmail'e, Kısacık Süleyman, Kara Osman ve Beymas kardeşlerin oğullarına da Alcıoğlu soylarından Alcı soyadı verilmiştir. Çok sonradan başka köyde olup devlet işlerinde karışıklık olduğu için mahkeme kararı ile soyisimlerini değiştirip Avcu yapanlar

olmuştur. Çok yerlerdeki Alcıoğullarında çoğunun soyadları Alcı değildir. Her nasılsa soyları Alcı olduğu ve kendilerini halkın bildiği halde başka kelimelerden soyadları takılmıştır. Buna bizzat şahit oldum.

Bazıları da bir geçici sebebe bağlı olarak ferdi olarak soyadını mahkeme kararı ile değiştirmiştir.

İşin en tuhaf tarafı ise Alcıoğullarına verilmiş Alcı soyismi epey zaman sonra, bilhassa 1950'den sonra her nasılsa Alıcı'ya, Alçı'ya, Avçı'ya dönüşmüştür. Bu nüfus idarelerince kasten mi yapılıyor yoksa acemi memurlar kendi söyleyebildiği gibi mi yazılıyor bunu bilemiyoruz.

Eskiden tek tip Alcı soyismini taşıyan aile kimlikleri şimdi bazıları Alıcı, bazıları Alçı, bazıları da Avcı olarak kendiliğinden, mahkemesiz müracaatsız değişmiş olup kimse de bu yanlışdır diye itiraz etmeyip bu yanlış kimlikle yaşıyorlar. Herhalde dairelerde ve kimlik sahipleri de bu işi önemsemiyorlar.

Alcıoğlu Ağa İsmail'in Oğullarına, Bilhassa Oğlu Paşa Hoca'ya Söyledikleri:

Ağa İsmail oğlu Paşa hoca'ya babasının adının Ali olduğunu ve emmisinin birinin adının da Ali olduğunu söylemiş ve babam en büyükleriymiş demiştir. Bir de en küçük emmisi Süleyman olduğunu, Geben de bunlarla evlerinin hep bir arada, bitişik olduğunu söylemiş. Babası büyük Ali ve emmisi küçük Ali'nin oğullarının Değirmendere'ye geldiğini söylemiştir. Bu iki kardeş Ali'nin de Geben'de öldükleri anlaşılmaktadır. Süleyman emmisinin de Değirmendere'ye geldiğini söylemediği gibi bunun oğlu ismail Çavuşun Geben de kaldığını söylemiş, Gebendeki mal mülklerinin de İsmail çavuşa bırakıldığını bildirmiştir. Bizzat gidip 2006 yılında gördüğümde de Geben de Süleyman'ın oğlu İsmail Çavuşun oğulları Alcıoğlu halil ve Mustuk'tan sonra bunların oğulları ve torunları şimdi aynı yerde

oturmaktadırlar. Ağa İsmail'in evinin yerine de Alcıoğlu Mustuk'un oğlu Ömer ev yapmıştır. Bunu görünce duygulandım, memnun oldum. Artık Alcıoğlu iki Ali ile Alcıoğlu Süleyman'ın Ağa İsmailin dediği gibi kardeş oldukları kati olarak anlaşıldı. Tekrar ediyoruz; Tecirli oymağından olup birtakım Tecirli ile Gebene yerleşen üç kardeş, Büyük Ali, Ali ve Süleyman kardeşler. İki Ali'nin oğulları Değirmendere'ye göçmüşler. Kardeşleri süleymanın oğulları, torunları halen Geben de olup Değirmendere'ye göçmemişlerdir. Bu üç kardeşten sonra beş göbek dahil bunların şeması buralardaki Alcı fertlerine verilecektir. Tarafımızdan hazırlanmıştır.

Alcıoğlu Ağa İsmail soylarının Tecirli olduğunu oğlu Paşa Hoca'ya söylemiştir. Paşa Hoca da kendi oğlu Adil'e ve babama söylemiştir. Aynı zamanda armut asma işindeki ahit ve vasiyeti de söylemiştir. Armut asmayı hatırlatarak akrabaların bulunabileceğini ve Alcıların çok yerlerde olduğunu, yakın yerlerdekilere gitmelerini, bunun sıla-i rahim, büyük sevap olduğunu söylemiştir. Tufanbeli de ve Afşın'ın Nadir köyünde ve Ericik köyünde akraba Alcıların olduğunu, buralara gidilmesini tanışılmasını tavsiye etmiştir. Bu bir vasiyet niteliği taşıdığından babam Cafer Çavuş da aynı şekilde bana tavsiye ve vasiyet etti. Ve dedi ki: Oğlum Mehmet, altı oğlumun içinde ancak sen bu işi yaparsın. Çünkü sen çok okudun, çok dünya gezdin. Diğer oğullarımda bu işi yapacak hal yoktur. Merakları da yoktur. Hem de sen yaz oğlum. Kökünü çıkar, akraba ve soyumuza dağıt, herkes bilsin dedi. Peki baba dedim. Allahın izni ile başta atalarımızın, sonra Alcıoğlu Ağa İsmail'in ve oğlu Paşa Hoca'nın ve babamın vasiyeti ve merakını yerine getirmiş olacağız. Allah'tan muvaffak etmesini dilerim.

Benden On Yaş Büyük Ali Ağabeyim Anlatıyor:

Babam Cafer Çavuşla 1984 yılında Geben köyüne vardık. Emmidaşlarımız Alcıoğlu Halil ile Alcıoğlu Mustuk'un evinde

misafir olduk. Babamla eskilerden çok konuştular. Babaları İsmail Çavuş, Değirmendereye gitmiş emmioğulları Ağa İsmail'den para getirmiş, bununla tarla satın almışlar ve bir de demişlerdir ki:

Babamız İsmail Çavuş senin baban Köse Ali emmimden bir silah getirmişti demişler. Bunları biliyor musunuz diye babam Cafer Çavuşa sordular diyor. Babam da o zaman ben 13 yaşındaydım, biliyorum. Sizden ne silah geri geldi, ne de parası. Annem de bunu babam Köse Ali'nin baş kakıncı yapardı dediğini söylüyor. Babam onlarla böyle konuşmuşlar.

Ali abim: Bu arada onlara dedim ki; sizinle biz uzaktan mı akrabayız, yakından mı diye sordum diyor. Onlar da; yakın ve esastan akrabayız, yarın sabah Ağa İsmail ile senin baban Cafer Çavuşun dedesinin evlerinin yerini bizim bu evin bitişiğinde göstereceğim demiş ve göstermiştir.

Dedelerimizle onların dedelerinin evlerinin bir yerde bitişik olduğunu gösterdiler dedi. 2006 yılı itibari ile ben de aynı şekilde gördüm ve emmidaşlar gösterdiler ve dediler ki biz halen ve bizim Geben halkı da halen buraya alcioğluAğa İsmail'in evinin yeri diye söyleriz. Söylenir dediler. Ancak şimdi burası boş olmayıp Ağa İsmail'in evinin yerine Alcioğlu Mustuğun oğlu Ömer ev yaptırmıştır.

Tabiidir ki Geben'den Değirmendere'ye göçen Ağa İsmail ve kardeşleri Geben deki arazi ve evlerini oradaki emmioğullarına ya satmışlardır ya da rızaen onlara terk etmişlerdir. Esas olan onlara terk edilmiş olmasıdır. Başka türlü zaten olmaz ve yapamazlar.

Not: Bu yedinci bölümün kaynakları altıncı bölümün kaynaklarıdır.

Türkiye'de Alcı, Alcılı, Alcılar ve Alcioğlu:

Türkiye'de Alcı, Alcılı, Alcılar ve Alcioğlu soy adındaki aileler ne kadar ve nerelerde ve hangi il dahilinde bulunuyorlarsa

bunların listesini internet verilerine ve rehberlere göre aşağıya yazıyoruz:

Ancak bu demek değildir ki Türkiye de bunlar bu kadardır. Gerilerde de söylediğimiz gibi bu soy adlarını taşımayan başka benzer soy adları taşıyan Alcılar bunlardan daha çoktur. Örnekleri geride geçmiştir. Kaldı ki bir de temelde Alcioğlu soyundan olanların soyadı kanunu ile soyad olarak Alcı, Alcılı, Alcılar ve Alcioğlu soyadları verilmiş ve yirmi otuz sene aynı soyadı taşıdıktan sonra bu soyadları Alçı'ya, Elci'ye, Avcı'ya, İlci'ye, Alıcı'ya ve Avcioğlu'na dönüşmüş olanlar da çoktur. Fakat bunların eski nüfus kütüklerinde ilk verilmiş olan soyadları Alcı diye kayıtlıdır. Bu bakımdan Türkiye'deki Alcıların mevcudu en az bir bu kadar daha ve bir bu kadar il ve ilçede kasaba ve köylerde bulunmaktadır. Bunu isbat edebiliriz. Bu iş yerlerine gidip sorulduğunda, araştırıldığında ortaya çıkmaktadır.

Şimdilik biz burada bir mektup adresi gösteriyoruz. Esas Alcı soyundan olupta soyadı Alcı, Alcılı, Alcılar ve Alcioğlu olmayanlar bu soyadları dışında herhangi başka bir soyadı taşıyanlar Alcı soyundan olduklarına dair ayrıntılı bir bilgi yazılı olarak adresimize bildirdiklerinde bu kitabımızın ikinci baskısında, yani soykimliği kitabımızda kaydedilip isimleri ve nerelerde buldukları yazılacaktır.

Mektup adresimiz:

Halit Alcı

Serbest Muhasebeci, Mâli Müşavir

Yeni Hükümet Cad. Yenişehir İş Hanı

Kat 3 No 90, Kahramanmaraş

Yukardaki Mevzubahis Listemiz Şöyledir:

1.Kahramanmaraş il merkezinde Alcioğulları yüz hane kadar olup teferruatları yedinci bölümde geçmiştir. Dışarda (il dışında) olanları dahil.

2.Kahramanmaraş Göksun ilçesinin Değirmendere kasabasında yüzelli hane kadar Alcıoğlu bulunup yedinci bölümde geniş izahları yazılmıştır. (Kasaba dışındaki bulunanlar dahildir.)

3.Kahramanmaraş ilinin Göksun ilçesi Fındıklıkoyak köyünde Alcıoğlu Ağa İsmail torunları olarak kırk hane kadar Alcıoğlu bulunup sonradan karışıklık oluyor diye soyadları Avcu olarak değiştirilmiştir.

4.Kahramanmaraş Göksun ilçesi Taşoluk köyünde Hacı Osmanlar lakabıyla yirmi hane kadar Alcıoğlu bulunup sonradan bunların da Alcı soyadları Avcu olarak değiştirilmiştir.

5.Kahramanmaraş Göksun ilçesi Ericek kasabasında;

-Kenan Ceceli Aliler

-Gurruk Aliler (Soyadları Alcı)

-Kara Postallılar

-Kasap Halitler

-Dingiller

-Battallar

-Kara Aliler

-Urum Gocalar

-Baltacılar (Kınıkkozda mezra)

-Kılıçlar

lakabında bilinebilen on gurup ikiyüz hane kadar Alcıoğlu vardır. (Kasaba dışında bulunanlar dahildir) Buradaki Alcılar sayı bakımından en çok olanlarıdır. Bölgede Alcı merkezi durumundadırlar.

6.Kahramanmaraş Afşın ilçesinin Nadır köyünde Hacı Ali Ağalar ve Kâhyalar diye kırk hane kadar Alcıoğlu vardır. Şehirlere göçenleri dahildir. (Not: Yedinci bölümde sözü geçen Alcıoğlu ağa İsmail'in ve oğlu paşa Hoca'nın büyüklerimize bildirdiklerine göre Değirmendere'deki ve Fındıklı Koyak'daki Alcılara diğer yerdeki Alcılara nazaran akrabalık yönünden en yakın olanlarıdır.)

7.Kahramanmaraş Afşın ilçesinin Başüstü (Nışanıt) köyünde Caballar lakabında dışardakiler dahil onbeş hane kadar Alcı vardır. Bunların soyadları Alcı iken Alcı'ya dönüşmüştür. Fakat bunların o köyde Tecirliden olduğunu herkes bilip söylemektedirler. Yani Tecirli Alcılarıdır.

8.Afşın'ın üç dört köyünde perakente iki üç hanelik Alcı mensupları daha bulunmakta olduğunu da biliyoruz.

9.Kahramanmaraş'ın Andırın ilçesinin Geben kasabasında dışarda bulunanları dahil kırk hane kadar Alcıoğlu mensupları bulunmaktadır. (Not: Andırın'ın merkezde birkaç köyünde de Alcı mensupları bulunup soyisimleri Alcı'ya dönüşmüştür.)

10.Kahramanmaraş Türkoğlu (Eloğlu) ilçesinin Çobantepe köyünde Esmeler lakabında otuz hane kadar dışarda bulunanlar dahil Alcıoğlu mensubu bulunup soyisimleri Yılmaz'dır. Bunlardan tanıdıklarımız Ahmet ve Şevket Yılmaz kardeşlerdir. Fakat yerli halk yine bunların adına Alcıoğlu demektedir.

11.Kahramanmaraş'a bağlı Karabıyıklı köyünde de 1963 yılında yirmibeş hane kadar Alcıoğlu bulunmaktaydı. Soyadları Avcı ise de yine halk bunlara Alcıoğlu demektedirler. Bu köye beş km kadar uzaklıktaki on kadar haneye Alcıoğlu denilmektedir. Bu Karabıyıklı köydeki Alcıoğullarının belli kişileri şunlardır: Alcıoğlu Kara Süleyman ve Alcıoğlu Tütüncü Mehmet'tir. Daha çok tanınan Osmanlı yapılı Hatice hatun'dur. Bu köydeki Alcıoğlu ailelerinden Gaziantep merkezine göçmüş olanlar vardır. Bu bilgi Kahramanmaraş posta amirliğinden emekli Alcıoğlu torunu olan sayın Mehmet Hançerli'den alınmıştır.

12.Gaziantep merkeze bağlı Kirli Alcı köyünde de yirmi hane Alcıoğlu mensubu bulunuyorsa da yine bunlardan da dışarı göçenler olmuştur. Ayrıca yine Gaziantep'e bağlı Mertmenge köyünde de 1963'te 15 hane kadar Alcı mensubu bulunmaktadır.

Soyadları Alcı değildir. Yine bu bilgiler de Mehmet Hançerli'den alınmıştır.

13.Gaziantep merkeze bağlı Sof Alcısı köyünde de şimdi onbeş hane kadar Alcı mensubu bulunuyor. Ancak bu köyden yirmi hane kadar Gaziantebe göçmüştür. Sedef boyacısı, nöffel ve Ahmet, Hayri, Doğan kardeşler bunlardandırlar. Soyadları Alcı olanları yoktur. Suriye seyahatimizde Afrin yakınında (Alciye) Alcı diye bir köy ismi gördüm. Varıp sordum. Bu köyde doksan yaşlarında bir kişi buldum. Bana şunları söyledi: Burası bizim Alcı köyümüzdü. Atalarımız eski zamanda Antep'in Sof Alcısı köyünden buraya yedi ev olarak gelmişler. Elli hane kadar olduktan sonra hepsi de Halep ve Şam'a göçmüşler. Burada yalnız ben kaldım, bir de Dikmetaş köyünde bir bayan kaldı dedi. Bu bayanı da buldum ve konuştum. Adı Fatma olup 75 yaşındadır.

14.Gaziantep'in Musabeyli ilçesinin Körahmet hüüyüğü köyünde Hacı Aliler adında bir gurup Alcı mensuhları bulunmaktadır.

15.Gaziantep il merkezinde de perakente olarak Alcı mensupları bulunduğu gibi Oguzeli gibi bazı ilçe ve köylerinde de olduğu bilinmektedir.

16.Antakya ilinin Kırıkhan ilçesinin Ceylanlı ve Söğütlü öz (Karamankaşı) ve Arpalık ve Kodallı köylerinde toplam elli hane kadar Alcioğlu mensubu bulunmaktadır. Şehirlere göçedenler dahildir. Bostan Ağa ve oğulları Şemsettin Abdullah tanınan isimleridir.

17.Antakya il merkezinde ve İskenderun ilçesinde ve diğer bazı ilçe ve köylerinde perakente olarak Alcı mensupları buldukları bilinmektedir.

18.Antakya ilinin Payas ilçesine bağlı Sincan köyünde de köy dışında bulunanlar dahil yetmiş hane kadar Alcioğlu soyu olup bunların soyadları Avcioğlu'na dönüşmüşse de halk arasında yine bunlara Alcioğlu diye söylenmekte olduğuna şahit

olduk. Demir çelikten emekli Ahmet Alcioğlu ile görüştüm, resmi basılacaktır.

19.Adana Tufanbeyli ilçe merkezinde dışardakiler dahil yüz hane kadardırlar. Değirmendere köyündeki Alcioğlu Ağa İsmail'in ve oğlu Paşa Hoca'nın eskiden müntakilen büyüklerimize bildirdiklerine göre diğerleri arasında Değirmenderedeki Alcılara akrabalık yönünden en yakın olanları Tufanbeyli de bulunan Alcioğullarıdır. On yıl kadar önce bunları da yerinde gördüm.

20.Osmaniye, Kadirli, Kozan, Ceyhan ve Sumbas ilçeleri ve köylerinde perakente olarak halen Alcı soyisimleri ile mevcudiyetleri bilinmektedir.

21.Adana Kadirli ilçesine bağlı çaygeçit köyünde de dışarı göçenleri dahil otuzbeş hane kadar Alcı mensubu olup bunların da Alcı soyadları sonradan her nasılsa diğer yerlerdeki gibi Alcı'ya dönüşmüştür. Fakat eski kaynaklarda, eski tapu kayıtlarında Alcı diye kayıtlıdırlar. Adana S.S.K. hastanesi genel cerrahı Dr. Halil Alcı bunlardandır. Tanışıp gördüm.

22.Adana il merkezi ve merkez ilçelerinde bilhassa Yüreğir ilçesinde yoğun olarak Alcı soyisminde Alcioğlu mensupları bulunmaktadır.

Alcı, Alcılı, Alcılar, Alcioğlu soyadı taşıyanların buldukları iller ilçe ve köylerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1. 1. Kahramanmaraş
2. 2. Adana
3. 3. Gaziantep
4. 4. Kilis
5. 5. Antakya
6. 6. Osmaniye
7. 7. Konya
8. 8. Yozgat
9. 9. Bolu
10. 10. Çorum

11. 11. Uşak
12. 12. Denizli
13. 13. İsparta
14. 14. Manisa
15. 15. Bursa
16. 16. Balıkesir
17. 17. İzmir
18. 18. Ankara
19. 19. Afyon
20. 20. İstanbul
21. 21. Elazığ
22. 22. Batman
23. 23. Erzincan
24. 24. Eskişehir
25. 25. Kars
26. 26. Kayseri
27. 27. Kocaeli
28. 28. Kastamonu
29. 29. Samsun
30. 30. Amasya
31. 31. Sivas
32. 32. Niğde
33. 33. Nevşehir

Türkiye Haricindeki Alıcı'lar:

Almanya-Berlin:

1.Mehmed Zaid, tekniker.

2.Osman Alcı, göçmen, işçi emeklisi

3.Hüsamettin Alcı, elektronik mühendisi (diplom ing.)

Berlin'deki bu aileler Kahramanmaraş'ın Göksun ilçesi

Değirmendere kasabasındaki Alcıoğlu ailesindedirler.

Ancak bu ailelerin soyadları Alıcı'ya dönüşmüş olup Alman lisanında da (ı) harfi bulunmadığından Alıcı yerine (i) harfi ile Alici yazılıp okunmaktadır.

Hariçteki Alcı'lar:

Suriye'de iki adet Alcı köyü bulunuyorsa da bunlar bu köylerden başka yerlere göçmüş olup şehirlere dağılmışlardır. Perakente olarak Suriye'de bulunmaktadırlar. (Halep, Şam, Hama, Humus vs yerlerdedirler.)

Ön ve Son Nokta:

Yedi bölüm olarak tertiplediğimiz “Tarihte Alcı-Tecirli (Beğdili – İlbeyli - Elbeyli) Türkmenleri Soykimlikleri” kitabımızda gösterdiğimiz kaynakların tamamından çıkan özete göre: Dünyadaki bütün insanlar âlemi içinde asil, şerefli ve yiğit Türk kavminden Oğuzhan ve Oğuzlar; Oğuzlar içinde üç isim ve şekilde söylenen Beğdili, ilbeyli, Elbeyli boyu ve bu boydan çıkan Tecirli-Alcı oymak, aşiret ve obasıdır.

Bunların temeli ve başları böyle olup tarihteki durumları ise kitabımızın tamamında anlatılmıştır. Titizlikle, dikkatle yazdıksa da mükemmel olmadığını, bazı hataların olacağını biliyoruz. Okuyuculardan anlayışla karşılanacağını umarım.

Buna rağmen taktire ve tenkite uğrayacağımız mümkündür. Yapıcı, doğru dürüst olanları başüstüne. Fakat manevi hastalıkları sebebiyle kasıtlı ve maksatlı olarak hakkımızda konuşanlara şimdiden deriz ki; bizim yazdıklarımızın aksini iddia ederseniz, isbat edemezseniz biz yazdıklarımızın aslını isbat etmeğe hazırız. Biz burada hiç yoktan ve yeniden bir tarih yazmadık. Çok değerli tarihçilerimizin değerli eserlerinden soyumuzun nereye ve kimlere dayandığını araştırdık ki bu bizim hakkımız ve özel merakımızdır. Başka bir kimsenin soyuna sopuna karışmadık, ilgilenmedik, bahsetmedik.

Şunu da özellikle bildiriyoruz ki kitap ve sünnette soyun bilinmesi tavsiye edilmiştir. Fakat bununla övünmek men edilmiştir. Demek ki soyumuzu bilmek vardır, bununla övünmek

yoktur. Bununla beraber insanların madenler gibi olduğu buyrulmuştur. İnsan soylarının farklı kabiliyetlerini söylemek övünmek demek değildir. Hakkını taktir etmek övmek değildir. Yapıcı olmak maksadı ile hataları tenkit etmek kötülemek değildir. Bunlar ayrı ayrı şeylerdir.

İnsanlar fanidir gelir gider. Baki kalan yalnız Allah'tır. Ancak yazılmış eserlerde bir müddet yüz, beşyüz hadi diyelim bin sene kadar yaşayabilirler. Bu kitabın tertipleycisi olarak biz acizlerin, sonradan gelip sona doğru gidecek torunlarımızın ve merak edip bilmeleri için bilinen zamandan ve bilinebilen dedelerimizden berisinin isimlerini kısaca bildiriyorum. Bunlardan ötesini de soy olarak bildirmiştik.

Yedinci bölümün ikinci kısmında da olduğu gibi Dedemin dedesi: 1- Alcıoğlu büyük Ali'dir. Bunun oğlu Alcıoğlu kısacık Süleyman'dır, bunun oğlu Alcıoğlu Köse Ali'dir, bunun oğlu Cafer Alcı'dır (Cafer Çavuş) bunun oğlu da biz aciz, fakir, nakıs, Mehmet Adil Alcıoğludur. Biyografimizde de yazılıdır, Maraş ilinin Göksun ilçesinin Değirmendere'deki Alcıoğlu ailesindeniz. Ve burada doğmuş (1933) olup Kahramanmaraş merkezde oturmaktayım.

Bu kitabın baskıya hazırlanmasında bana destek olan başta Serdar Yakar'a ve Has Matbaası sahibi Murat Alcı'ya ve ayrıyeten bu hususta bana yardımcı olanların hepsine teşekkürü borç bilirim.

Son sözümüz bizi bu işte muvaffak eden Allah'a hamd olsun. O'nun Resulüne salatu selam olsun.

07.07.2006
Kahramanmaraş
Mehmet Adil (Alcıoğlu)

BİTİRİRKEN:

Türkmen İli Kahramanmaraş:

Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde Türkistan şehri dediği, yine milli tarihimizde de Türkmen ili dediği, tarihte tek isim olan Dünya da tek olarak Madalyalı Şehir. Ve 1919 da Fransız askeri işgalini, iki ay sonra 12 Şubat 1920'de yirmi günde askersiz, silahsız sivil halk olarak, yedi bin şehit vererek def eden, Maraş'ı Fransızdan temizleyen, bundan dolayı da Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa imzası ile altın istiklal madalyası şerefi ile mükafatlandırılan Kahramanmaraş Türkmen ilimizin kısa tarihçesinden de bahsetmeden elbette geçemeyeceğiz.

Tarihi verilere göre insanlığın var olduğu günden beri yer ve doğal durumu itibariyle birçok kavimlere, milletlere, enson da Türkmenlere odaklık, merkezlik yapmış bir ilimizdir. Halkının tamamı Orta Asya'dan, İran üzeri gelen Oğuz Türkmenleri olup Oğuzların Beğdili, Bayat ve Avşar ağırlıklıdır. Bugün için bu durum tamamen tek isimle Türk milletidirler. Bilindiği gibi her ilimizin bir yapısı ve bir kültürü olduğu gibi buranın yapısı da dini, milli geçmişine ve geleneklerine bağlı sağlam ve saf bir Türk Anadolu kültürüdür.

Kahramanmaraş ilimizin tarihi ise özet olarak şöyledir: Kuruluşu kesin bilinmiyorsa da M.Ö. 2000-1200 tarihleri arasında Hititlerin burada yaşadığı bilinmektedir.

Maraş Adının Nereden Geldiği:

Maraş'ta bulunan Hitit komutanlarından Maraj adlı bir komutanın bu şehri kurmasından gelmekte olduğunu tarihçi Herodot yazmıştır. Hititlerden kalan yazıtlarda da Maraj ve markasi olarak geçmektedir.

Maraş, Hitit devletinin önemli merkezlerinden biridir. Maraş'ın adı bir dönemde de Gurgum olarak belirtilmiştir.

Milattan sonra 1. yüzyılda Roma İmparatorluğu Maraş'ı ele geçirince Maraşın adı Germanicia olarak değiştirilmiştir.

Hiz. Ömer zamanında Eba Ubeyde bin Cerrah komutasında ve Halit bin Velit eliyle Maraş fethedildikten sonra yine buranın ismi Hititler zamanındaki Maraj ismi kullanılmış olup ancak Arapça da j harfi bulunmadığından Maraş şeklinde yazılmış ve söylenmiştir.

Maraş şehri Anadoluya gaza eden İslam ordularının hareket üslerinden biri olmuştur. Daha sonra Maraş şehri çok el değiştirmiş bazan Bizanslıların bazan Arapların elinde kalmış, 1075 yılından sonra bir dönem Bizans elinde kalmıştır.

1085 tarihinde Selçuklu türkleri tarafından alınan Maraş 1097'de Haçlılar eline geçti. Bundan sonra 17 sene Ermenilerin elinde kaldı, 35 sene de latinlerin elinde kalan Maraş şehri 1149'da haçlılardan yine Türklerin eline geçti. 1208 de buraya bir uç beyliği kuruldu, 1259 yılına kadar yaşadı. Bu tarihten sonra şehir Ermenilerin eline geçti. 1298'de Ermenilerden geri alındı. Bölgede bulunan Türkmenlere ikta suretiyle verildi.

1337 de Dulkadirli Beyliği kurulana kadar Halep vilayetine tabi olarak Türkmen beyleri tarafından idare olundu. Bu beyler Mısır hükümdarına tabi idi.

1337'de kurulan Dulkadirli beyliği tarafından 1522 yılına kadar idare edildi. Bundan sonra 1515 yılında Osmanlı idaresine geçti. Yavuz Sultan Selim zamanında Osmanlı İmparatorluğuna katıldı.

1920 yılından sonra da günümüze kadar Cumhuriyet hükümetimizin idaresinde Türkiye'nin her bakımdan (nüfus, sanayi, ekonomi ve ziraat) yönlerinden 18. vilayeti ve güzel bir şehri olarak devam etmektedir.

Türkmen İlinin Türkmen İlçesi Göksun:

Evliya Çelebi Seyehatnamesinde; yaylaları o kadar büyük ve çoktur ki iki devletin orduları senelerce arasa birbirini bulamaz dediği ve bütün asırlar boyunca bütün yaylaları övülüp anlatıldığı, Hititler ve Romalılar zamanında da önemli kaleler yapılarak yaşanan Göksun günümüzde de meşhur yaylaları ile Türk milletimizin bir kısmına yurtluk yapmaktadır. Etrafi dağlarla çevrilmiş küçük ve şirin bir ovası vardır. Karacaoğlan'ın bir kıtasında:

Göksundur yaylanın hası
Silindi gönlümün pası
Mor sümbüllü mağrası
Dede belin karın gördüm

dediği yerdir.

Ovanın rakımı (1250)'dir. Fakat kuzey ve güney Toroslar arasında bulunduğu süzölmüş net bir havaya sahiptir. Halkının tamamı göçebe Türkmenlerden yerleşmedir. 1865'ten sonra gelen 5-6 çerkes köyü ve birkaç kürt aşiret köyleri bulunsa da şimdilerde karışık ve medeni bir kültüre sahiptirler. Kardeşçe yaşamaktadırlar. Ekonomi ve ziraat yönünden iç Anadolu şartları hakim olup biraz hayvancılık olup sanayisi yoktur. Fakat havasına, suyuna, yaylalarına hiç diyecek yoktur. Türklerin Anadolu'yu yurt edinmesinden yirminci asrın yarısına kadar Çukurova da ve Maraş altında kışlayan göçebe Türkmenlere yayla odaklığı yapan Göksun'a 17. yüzyıldan sonra yerleşmeler başlamıştır.

Göksun'un Kuruluşu:

Göksun Tarihi adında bir kitapçık yazan Aslan Özmen, Göksun'un kuruluş tarihini 200-250 yıl öncesine (1700'lü yıllar) dayandırmaktadır. Bizce de doğruya en yakın olan bu tarihlerdir. Çünkü Anadolu'ya ayak basan Oğuz Türkmenleri Anadoluyu fethettikleri yerlere hepsi birden yerli hayata geçmemiş, en az dörtte biri kadarı 1691, 1693, 1697 tarihlerine kadar göçebe halde Anadolu'nun her yerinde yaşadılar. Nihayet bu tarihlerde göçebe Türkmenleri 5-6 bölgeye yerleştirme teşebbüsüne geçildi. Bundan sonra da hem devlet tarafından, hem de Türkmenler kendiliklerinden yerleşmeye başladılar. İşte Göksun ilçemize de bu tarihlerde yerleşilmeye başlanmıştır.

Göksun'a İlk Önce Kimler Yerleşti:

Aslan Özmen, Göksun'a ilk yerleşenin Ömer Kâhya ve Sağıroğulları olduğunu tespit etmiş ve yazmıştır.

Bir de ayrıca Cin Yusuf'un dokuz evle ilk yerleşen şahıs olduğunun yazılısını okudum. Her ne olursa olsun, her ne denilirse denilsin Göksuna yerleşim 1700 tarihinden sonra başlamış olup önce Ömer Kâhya'nın veya da Cin Yusuf'un yerleşmiş olması da çok mühim değildir. Bilinmek istenen şimdiki halkın kökenleri ve ne zamandan beri yerleştiğidir. Bu da tam bilinmese de doğruya en yakını bilinip söylenmektedir. Çünkü bunun daha ötesi yoktur. Dededen babaya üçyüz senenin haberi doğru ulaşabilir. Bu çok uzun bir zaman sayılmaz. Fakat bugün Göksun halkı yüzde doksanbeş Türkmen olup çeşitli oymak ve aşiretlerin perakentelerinden meydana gelmiş bir topluluktur. Falanlar filanlar denilenlerin her biri bilinen bir Türk aşireti mensuplarıdır. Çok az istisnalar olsa da Oğuz boyları ırkındandırlar.

Tarihti Göksun'un İdare Şekli:

Göksun yaklaşık 300 yıldan beri köy ve sonra nahiye olarak Elbistan'a bağlı, bazan da Andırına bağlı olarak bulunmuştur. Göksun 1908 de Maraş sancağına bağlı olarak kaza olmuştur. Halen Kahramanmaraşa bağlı Anadolu'nun orta halli bayındır bir kazası durumundadır.

Göksun'un Türkiye de Tek Özelliği:

Bu da dört bölgenin iklim özelliğini taşımasıdır. İnsanları farketmese de ölçümler bildirmektedir ki Göksun bir günde dört bölgenin iklim tesirinde kalabilmektedir. Bu bölgeler; Doğu Anadolu, Batı Anadolu, Orta Anadolu, Güney Anadolu bölgeleridir. Ekseriyetle bir bölgenin, bir yerin suyu bir tarafa, engin olan tarafa akar. Oysa Göksun'un Meryemçil yaylasının suyu doğuya, batıya, kuzeye ve güneye akmaktadır.

Böyle bir yer her yerde olan bir yer değildir, az bulunan yerdir. Birkaç defa bu Meryemçil yaylasına uğradım. 5-6 saat kaldım. Gerçekten oranın havasının insanın vücudunun ağırlığı ve ağırlığını hafiflettiğini hissettim. O zaman aklıma şöyle bir şey gelmişti.

Eğer Türkiye de faydalı yaylalar bir sıraya konsa herhalde Meryemçil yaylası birinci gelir diye düşünmüştüm.

Türkmen İli Kahramanmaraş'ın Türkmen İlçesi Göksun'un Türkmen Kasabası Değirmendere:

Meşhur Göksun yaylaları arasında Göksun'un tam kıblesinde Konur dağı dibinde yer alır. Önü ova, çevresi dağlarla çevrili bugün altıyüz haneli bir beldedir. Bu kasabaya ilk yerleşenler diye söylenen kişilerin oğullarına ve kızlarına yetiştim. Ben 8-10 yaşlarında iken onlar 80-90 yaşlarında idiler. Bundan çıkışla köye ilk yerleşenlerin yerleşmesine en fazla 210

sene kadar olmuştur. Buna on sene de bir yanılma payı ilave edersek 220 sene eder. Bundan fazlasını iddia etmek yanılğı olur kanaatindeyim.

Köye ilk yerleşildiği günden beri birbirlerinden kız alıp verdiklerinden şimdiki köy halkının tamamı birbirlerine akrabadırlar. Köyde Türk unsurdan başka unsur yoktur. Köy halkının tamamı kırk adet kadar ayrı ayrı Türkmen aşiretlerinin perakentelerinden meydana gelmiştir.

Köyün kültürü tipik İç Anadolu kültürü olup içlerinde kötü kimse kalmamıştır. Köy, milli, manevi, ananevi İslami düşünce yapısına sahip, kötülüğü kınayan, iyiliği taktir eden bir safiyete sahiptir. Elbette ki istisnalar müstesnadır. Her işte ekseriyete bakılır kaidesiyle köy halkının tamamına yakını iyi ve asılları belli insanlardır.

Köy kurulduğu günden beri bazı kavgaları olmuşsa da başka yerlerdeki gibi katil ve soy kırımı vakası vuku bulmamıştır. Kencilik, ahlaksızlık, fırsatçılık yoktur. Kim olursa olsun düğününe, cenazesine koşulur. Tarafçılık, partcilik az olmaktadır.

Değirmendere Kasabasının Ekonomik Durumu:

Kasaba nüfus oranına göre az araziye sahiptir. Ancak aç kalmayaçak kadar geçimleri olup üçte biri kadarı işçi, amelelikle geçinmektedir.

Kasaba Göksun ilçesine 12 km mesafede Kahramanmaraş iline ise 82 km mesafededir. Bir küçük sulama göletine ve bol içme suyuna sahiptir. Okumuş, belli makamlarda, mülkeyede kaymakam, askeriyede binbaşılığa kadar, eğitimde doçent seviyesine kadar, öğretmen ve diğer küçük memuriyet seviyesindedirler. İçlerinde çok az miktarda haset, fesat, fitne mikrobu taşıyan birkaç kimse haricindekilerin tamamı iyi niyet taşıyan ve kötülere ve kötü kişileri sevmeyen temiz insanlardır. Köyde medeni, insani ve islami bir gelişme vardır.

Bu durumda daha iyiye ve daha doğruya ve daha güzele doğru ilerlemekte oldukları, daha medeni, daha hakperes, daha müslümanca hareket etmeleri memnuniyet vericidir. Akılları ve kültürleri günbe gün geliştikçe yukarda saydığımız hastalıkların mikrobunu taşıyanları dinlemeyip doğru hareket etmeye yönelmiş olmaları ayrıca memnuniyet vericidir.

Not: Biz kasabamızda hiçbir kimsenin soyunu araştırmadık ve köyümüzden başkasından bahsetmedik. Hepsi de iyi bildiklerimizdendirler, iyi, temiz insanlardırlar. Köye gelip gidenler de hep bunu söylemektedirler. Kasabamıza böyle dedirtmek bize yeter. Ancak bu kadarlık kasabamız hakkında yazdıklarımız, biz kendimizi araştırmamız esnasında tarihte rastladıklarımızdır. Doğup büyüdüğüm Değirmendere halkının daha olumluluğa devam etmesi dileğim ve saygılarımla.

Bu Çalışmamız Hakkında Birkaç Söz:

İlk insan ve ilk peygamber Hz. Adem babamızdan başlayarak kendi zamanımıza kadar kaynaklarıyla işlediğimiz Tarihte Alcı-Tecirli (Beğdili-İlbeyli-Elbeyli) Türkmenleri Soykimlikleri kitabımızı yedi bölüm olarak tertitledik. Başlarken ve bitirirken bölümlerinin dışında;

Bölüm 1: Bütün İnsanlığın Menşe-i,

Bölüm 2: Oğuzhan,

Bölüm 3: Oğuzların Üstün Vasıfları,

Bölüm 4: Oğuzların Selçukluların Kökleri,

Bölüm 5: Türkiye Anadolu Tarihi,

Bölüm 6: Beğdili-İlbeyli-Elbeyli Türkmen Boyu,

Bölüm 7: Tarihte Alcı-Tecirli.

Kitabın bölümlerine bakılınca ilk etapta tekrar yazılmış kelimeler gözükse de biz bunu sehven yazmadık. Sebebi ise; okuyucunun okuma konsantransı bozulmadan aradığı cümleyi bütün kitabı okuyarak bulması yerine bir bölümü okuyarak bulması kolaylığı için bilerek yazdık.

İkinci olarak da alışılanın dışında dip not koymadık. Gereken açıklamayı ve kaynakları düz olarak satırlar arasında milli tarihin yazılış tarzında sunduk. Her bölümün sonunda o bölümün kaynaklarını verdiğimiz gibi ayrıca toptan kaynak listemizi de sunmuş bulunuyoruz.

KAYNAKLAR

1. Kur'an-ı Kerim
2. Hadisi Şerifler
3. Kütüb-i Sitte Hadis Ansiklopedisi; İbrahim Canan
4. Müfessir Mehmed Ali Sabuni'nin Saffatüt Tefasir'i
5. Ahmet Cevdet Paşa'nın Kısas-ı Enbiya kitabı
6. Hayati Ülkü'nün İslam Tarihi kitabı
7. Ömer Nasuhi Bilmen'in Büyük İslam İlmihali
8. Altıparmak Tarihi
9. Tarihi Taberi
10. Ahmet Bican'ın Envarül Aşikin kitabı
11. Binbaşı Numan Kurtulmuş'un Amentü Şerhi
12. Bediüzzaman'ın Risale-i Nur Külliyyatı
13. Abdulkadir Duru'nun Özden Kitapları
14. Türk Milli Tarihi
15. Türk Genel Tarihi
16. Peygamberler Tarihi
17. Ebül Gazi Bahadır Han'ın Şecere-i Terakime kitabının özeti olup Oğuz Han'ı anlatır (Prof. Muharrem Ergin'in tercemesi)
18. Prof. Faruk Sümer'in Oğuzlar ve Türkmenler
19. Bazı özel yazılmış tarihi eserler
20. Özel yazılmış Selçuklu ve Osmanlı tarihleri
21. Ali Rıza Yalman'ın Cenupta Türkmen Oymakları kitabı
22. Prof. Cengiz Orhonlu'nun Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı kitabı
23. Prof. Yusuf Halaçoğlu
24. Ahmet Refik'in Anadolu Türk Aşiretleri kitabı

25. Kahramanmaraş Tahrir Defteri (1563)
26. Cevdet Türkay'ın Osmanlı İmparatorluğunda Oymaklar, Aşiretler ve Cemaatler kitabı
27. Kadir Pürlü'nün Sivas'ta İlbeyli Türkmenleri
28. Besim Atalay'ın Maraş Tarihi Coğrafyası
29. Evliya Çelebi'nin Seyehatnamesi
30. Naima Tarihi
31. Prof. Yusuf Ziya Yörükân; Anadolu'da Aleviler
32. Mükremin Halil Yinanç; Maraş Emirleri
33. Tokuz Oğuzlar; İslam Ansiklopedisi
34. Zeynep Güleç'in Dadaloğlu kitabı
35. Doç Dr Tufan Gündüz'ün Oğuzlar kitabı
36. Prof Mehmet Altay Köymen'in Selçuklu Devri Türk Tarihi kitabı
37. Türk Ansiklopedisi
38. Türk Tarih Kurumu'nun Osmanlı Tarihi kitabı
39. İslam Ansiklopedisi
40. Safevi Devleti'nin Kuruluşu ve Gelişmesinde Anadolu Türkmenlerinin Rolü
41. Kaşkarlı Mahmut'un Divan-ı Lügatül Türk'ü
42. Reşidedin K. Rifat'ın Camiüt Tevarih'i
43. İbrahim Kafesoğlu
44. Prof Muharrem Ergin'in Selçuklu Tarihi
45. Medeniyet Enstitüsü, 1976 Ankara
46. Karacaoğlan; Sadettin Nüzhet Ergun
47. Diyanet İslam Ansiklopedisi
48. Ahmet Eyicil'in; 1998. Maraş'ta 1855'te Tecirli Aşiretinin İsyanı, Tarih Araştırmaları Dergisi, Sayı 30, Ankara.
49. Sözlü kaynaklar.
50. Serdar Yakar, Ömer Kaya'nın Kahramanmaraş'ta Ceridoğulları, Ukde Yayınları, Kahramanmaraş.

YAYINLANAN KİTAPLARIMIZ

1. Anılar ve İbretler / *Cemal Nar* (Mevcudu Yok)
2. Gönül Dostu / *Serdar Yakar* (Mevcudu Yok)
3. Kurtuluştan Bir Kesit / *Esmâ Yakar* (Mevcudu Yok)
4. Ruhların Parmakları / *Mehmet Alperen* (Mevcudu Yok)
5. Bu Sistemden İslama / *Cemal Nar* (Mevcudu Yok)
6. Sultan Vahdettin ve Mustafa Kemal Paşa Milli Mücadelede / *Mehmet Fatişoğlu* (Mevcudu Yok)
7. Sorgulanması Gereken Kavramlar / *Mehmet Sertpolat* (Mevcudu Yok)
8. Necip Fazıl ve Mücadelesi / *Serdar Yakar* (Mevcudu Yok)
9. İslamlaşma Bilinci / *Cemal Nar* (Mevcudu Yok)
10. Memleketime Dair / *Serdar Yakar* (Mevcudu Yok)
11. İslam Sancısı / *Cemal Nar* (Mevcudu Yok)
12. Delil ve Hikmetleriyle İslam Fıkhı / *Ramazan Pak* (Mevcudu Yok)
13. Hayatı ve Mücadelesi ile Hafız Ali Efendi / *Yıldırım Alkış-Serdar Yakar* (Mevcudu Yok)
14. Arş Gölgesi / *Cemal Nar* (Mevcudu Yok)
15. Tasavvufun Anahtarı / *Cemal Nar* (Mevcudu Yok)
16. Kahramanmaraş'ta Bayazitoğulları / *Bekir Sami Bayazıt* (Mevcudu Yok)
17. Güz Yağmurları / *Kadir Tanır* (Mevcudu Yok)
18. Betül'ün Günlüğü / *Elif Betül Yakar* (Mevcudu Yok)
19. Kurtuluşumuzun Manevi Mimarları / *Mehmet Alperen* (Mevcudu Yok)
20. Kurtuluşa Dair Üç Eser / *Serdar Yakar* (Mevcudu Yok)

21. Kıssa-ı Eshab-ı Kehf / *Yaşar Alparslan*
22. Bahçeci Hoca / *Ömer Kaya*
23. Kan Kırmızı Geceler / *M. Akif Baltutan*
24. Cahit Zarifoğlu / *Nazım Elmas*
25. Hac Yolunda Gördüklerimiz / *H. Rıdvan Bağrıaçık*
(Mevcudu Yok)
26. Kabe Yolunda / *H. Rıdvan Bağrıaçık* (Mevcudu Yok)
27. Yüz Yaşın Sırrı / *Ömer Kaya*
28. Mısır'da Hüküm Süren Çerkez Sultanları / Tercüme: *Kemal Görücü* (Mevcudu Yok)
29. Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri
Kahramanmaraş Belediyesi Örneği / *Serdar Yakar*
30. Mahalli Kelimeler Sözlüğü / *Ömer Kaya – Hacı Abdullah Kozan*
31. Tarihi, Kültürü ve Sosyal Yapısı İle Kahramanmaraş'ta
Ceridoğulları / *Serdar Yakar – Ömer Kaya*
32. Kalbime Sığırdıramadıklarım / *Cuma Tahiroğlu*
33. Gül Medeniyeti Kurtlar Sofrasında / *Cuma Tahiroğlu*
34. Fıkıh Usulü / *Ramazan Pak*
35. Gönlümün Sesi / *Cuma Tahiroğlu*
36. Milli Hassasiyet ve Manevi Mesuliyet / *Cuma Tahiroğlu*
37. Alimin Önderliği / *Cemal Nar*
38. Münâcaât ve Na'tlar / *Yaşar Alparslan*
39. Tarihte Alcı - Tecirli (Beğdili – İlbeyli – Elbeyli)
Türkmenleri Soykimlikleri / *Mehmet ADİL (ALCIOĞLU)*